

English-Kayah Li Dictionary

with Helps

by Khu Hte Reh

The author wishes to thank Payap University and the Payap Linguistics Institute, Chiang Mai Thailand for sponsoring the English - Kayah Dictionary section of this book. Payap University is a strong advocate for language communities in Mainland Southeast Asia. A special thanks to the Payap Language Software Group (Palaso Group) in the Linguistics Institute for their technical assistance. As the creators of the WeSay dictionary program, they helped to transfer data, program the mapping to incorporate the IPA phonetic entry and format the final typeset copy.

Finally, this dictionary is the result of the efforts of the Kayah Li people themselves who in recent years have resettled throughout the world. The author wishes to thank those living in Winston Salem, North Carolina, for their help in filling in the dictionary gaps and Khu Myar Reh for his help on the grammar section.

The author wishes to also acknowledge the following helps:

The Modern Kayah Li – English Lexicon, pub. by the Karenni Literature Department, 1994.

Nolan, Dr. Stephen with assistance from Nyi Nyi Lwin, Pocket Burmese Dictionary: Burmese-English, English-Burmese, Periplus Editions, 2008.

Introduction

Kayah Li (Red Karen) is a Central Karenic language of the Tibeto Burman Language family. It is spoken by the Kayah Li people from Myanmar. (Li means "red") The Kayah people live predominantly in Kayah State, Shan State and along Thailand's northwestern border. In more recent years, Kayah Li people have been given the opportunity to immigrate all over the world from New Zealand and Australia to Finland, the USA and other countries. While there is no recent census data to draw official figures from, an estimate of the Kayah Li speaking population is over 100,000 people.

While the Kayah language has three dialects, western, eastern and northern, the reality is that different speech varieties can be found from village to village. One man illustrated the richness of varieties with some hyperbole, complaining that even in one household, the Kayah spoke differently from each other.

In the following pages, the English-Kayah Dictionary with Helps is based on the Western Kayah Li dialect from the Keliya area of Kayah State. The Keliya area might be called the "royal" dialect or the prestige dialect due to its history as the home of the historically famous Chief Kephodu. While the population of speakers is small, Chief Kephodu's fame, the prominent history of the Keliya area, and a decision by the Kayah leadership, have impacted the choice to base language development on the Western Kayah Li dialect. Furthermore, while there are three different scripts and fonts used by the Kayah people, the author has chosen to use the Kebogyi Script, developed by Thara Hta Bu Phae in the 1950s. It is the most accessible and familiar to the Kayah who are living outside the homeland area.

The Dictionary and Helps are written with three audiences in mind. The first is the Kayah people themselves who are interested in learning English and need resources or help to understand a word in English. The second audience is the non-linguist who has an interest or need to communicate with the Kayah. Whether they are a volunteer, case-worker helping the Kayah in their resettlement to a third country or just a friend interested to learn to speak Kayah, the author hopes they will find this resource helpful. The third audience is the linguist who would like to understand more about the Kayah language sound system along with some descriptive examples of its grammatical functions. That said, in order to make the Helps accessible to a wider audience, I have intentionally sought to explain the linguistic aspects in an easier to understand format.

The reader will surely find mistakes within the pages of this first edition. Despite this, the author trusts that this will be a helpful foundation for the Kayah Li people to use as they develop resources in their language.

The reader will find the following resources within this publication:

Structure of an Entry

Kayah Li Sound System Inventory

Special Features of Kayah Li

English - Kayah Dictionary

Appendix:

Guide to Kayah Li Language Sounds

Helpful Phrases Quick List

Grammatical Helps

More on the Kayah Li Sound System

Structure of an Entry:

To help the reader, here is an example of how dictionary entries are structured:

amazed *adj* ឆ្ងល់ច្រើនខ្លាំង / ʃɛˈplɔːduː/ lit. big heart *der*: ឆ្ងល់ច្រើនខ្លាំង

Entry	Part of Speech	Kayah Gloss	Pronunciation	context/lit. meaning	Derivatives/Other Variations
angry	<i>adj</i>	ឆ្ងល់ច្រើនខ្លាំង	/ʃɛˈplɔːduː/	lit. big heart	ឆ្ងល់ច្រើនខ្លាំង

Additional Phrases/Verb Phrases: Following an entry, additional phrases using the English entry word may be included as sub-entries. Further, in order to demonstrate the productive *verb phrase* in Kayah Li, the verb entry may also include serial verb sub-entries.

Here is an example of serial verb sub-entries following the verb 'come':

come *v* មក /hjaː/

- come and ask** មកសួរ
- come change** មកជំនួស
- come see** មកមើល
- come take back** មកយកមកវិញ
- come take down** មកយកចុះ

Kayah Li Sound System Inventory

In the Western Kayah Li national script there are 24 consonants and 9 vowels (plus 9 breathy vowels), 1 diphthong and 3 tones. Each Kayah Li letter below is followed by it's corresponding sound according to the International Phonetic Alphabet (IPA).

CONSONANTS										
Kayah		IPA		Kayah		IPA		Kayah		IPA
ᵏ	=	/k/		ᵏ	=	/t/		ᵏ	=	/r/
ᵍ	=	/k ^h /		ᵏ	=	/t ^h /		ᵏ	=	/j/
ᵍ	=	/g/		ᵏ	=	/n/		ᵏ	=	/l/
ᵍ	=	/ŋ/		ᵏ	=	/p/		ᵏ	=	/w/
ᵍ	=	/s/		ᵏ	=	/p ^h /		ᵏ	=	/ʃ/
ᵍ	=	/s ^h /		ᵏ	=	/m/		ᵏ	=	/h/
ᵍ	=	/z/		ᵏ	=	/d/		ᵏ	=	/v/
ᵍ	=	/ɲ/		ᵏ	=	/b/		ᵏ	=	/ɕ/

VOWELS										
ᵍ	=	/a/		ᵍ	=	/o/		ᵍ	=	/u/
ᵍ	=	/ə/		ᵍ	=	/ɯ/		ᵍ	=	/e/
ᵍ	=	/i/		ᵍ	=	/ɛ/		ᵍ	=	/ɔ/

Each of the vowels can also occur with a breathy feature (marked in IPA by two dots below the vowel i.e. ɛ̤)

DIPHTHONG (incl. breathy)		
ᵏᵏ	=	/ʉᵐ/
ᵏᵏ	=	/ʉᵐ/

TONES			
ᵏ	=	low ¹	ᵏ
ᵏ	=	mid ³	ᵏ
ᵏ	=	mid-high	ᵏ

SPECIAL FEATURES of Kayah Li:

1. **Kayah is a TONAL language.** English speakers are not familiar with tone but it makes a huge difference to the meaning of a word. Two or three words may be spelled exactly the same but have different meanings depending on whether the syllable has a low tone (¹), mid tone (³) or high tone (not marked with a number).

¹**Low tone:** adjust your voice downward when you say the word

³**Mid Tone:** adjust your voice at a mid range

High Tone: adjust your voice at slightly higher than the mid

Does it sound hard? It is! Practice the following examples with a Kayah speaker and see if you can hear the difference between the tones:

English Word	Phonetic	Kayah
climb	t ^h ya ¹	ငံဟဠ
sharp	t ^h ya ³	ငံဟဠ
pig	t ^h ya	ငံဟဠ

sour	shyay ¹	ခဟဠ
chicken	shyay ³	ခဟဠ
ten	shyay	ခဟဠ

2. **Breathiness:** written with two dots under the vowel /ə / breathiness is a feature in the Western dialect of the Kayah language and can result in two words that are spelled the same having different meanings. The breathy word may sound a bit heavier to your ear. In other dialects of Kayah (northern, eastern), breathiness is not a factor but because the script is written based on the Western dialect, the spellings of words will contain breathiness. Compare the following examples:

English Word	Phonetic	Kayah
husband	vɛ ¹	ဗုဠ
bamboo	vɛ ¹	ဗုဠ
letter	li ¹	လှဠ
the color red	li ¹	လှဠ

A a

a little bit *phr* តិចតួចតិច /ta-ki-lp^hu/ *phr* រមែង
/be-lme/

a lot *adv* ច្រើន /e/

a short while ago *pron* មិនយូរម៉េច /pa^hnu/

abandon *v* បោះបង់ /dja-lkja/; to put and leave
there *v* បោះបង់ /vi-lkja/; to throw away

abdomen *n* ពោះ /ho-lku/; belly; *der.* ពោះ

abdominal pain *n* ឈឺពោះ /s^he-tho/ *v* ឈឺពោះ
/s^he-tho/

ability *n* តម្លៃនៃការងារ /te-lkja^hte-lde/; *der.*
តម្លៃនៃការងារ

able *adj* អាច /kja/; can, able or learned; *der.*
អាច /pe/; can, able

abomination *n* អាក្រក់ណាស់ /te-lji-lz^hlji-lrja/; disgusting thing

aborted *v* កំណត់ចោល /p^hu-l^hla-lwo/; miscarried

abounding *adj* ច្រើនណាស់ /ta-lpo-ta-lpe/

about *prep* ជុំវិញ /a-lri-l^hl^hka/ *n*
ព័ត៌មាន /te-lri-l^hl^hka/; the details
relating to *adv* ជុំវិញ /be-lkja-lna/

about to *phr* ជិត /k^hu-lre/

above *prep* ខ្ពស់ /a-lk^hu/

above the head *phr* ខ្ពស់ជាងក្បាល /k^hu-lkl^ho-l^hte/

abscess *n* ម្ជុល /va-l^he/; *der.* ម្ជុល

absent *adj* មិនទាន់ /o-lto/

abyss *n* រន្ធដុំ /kro/; *der.* រន្ធដុំ /mi-lpo-l^hdu-lku/

accept *v* ទទួលយក /z^hu-l^hje-l^hu/ *v*
ទទួលយក /z^hu-l^hje-l^hu/

accompany *v* ទៅជាមួយ /dz^hu-lro/; go together

according to *phr* តាម /dz^hu/

account *n* ការពន្យល់ /ru-lte-lra/

accurate *adj* ត្រឹមត្រូវ /ta-lte/; careful

accusation *n* ការប្រកាន់បញ្ជាក់ /le-l^hdja-lte-lsu/

written charge *n* ការប្រកាន់បញ្ជាក់
/li-l^hdja-lte-lsu/

accuse *v* ប្រកាន់ /ke-l/; *der.* ប្រកាន់បញ្ជាក់ *v* ប្រកាន់
/ne-lka-l^hje/; *der.* ប្រកាន់បញ្ជាក់ *v* ប្រកាន់បញ្ជាក់
/dja-lte-lsu/; *der.* ប្រកាន់បញ្ជាក់

falsely accuse *v* ប្រកាន់បញ្ជាក់មិនត្រឹមត្រូវ /ke-lbo-lke-l^hje/

accustomed *adj* ទទួលបាន /le-lklo-l
me-lpa-lnu/; accustomed to doing *adj*
ទទួលបាន /no-lpa-lnu/

ache *v* ឈឺ /s^he-l/; *der.* ឈឺ

acne *n* ជំងឺស្បែក /p^ho-lsu-l^hprje/

across *prep* ឆ្លង /be-lre/; across from

act *v* ធ្វើ /me-lte/; to do something

act brave *phr* ប្រកាន់បញ្ជាក់ /k^hu-lha-lzo/; put on a
brave face

act dead *phr* មិនប្រកាន់បញ្ជាក់ /dz^hje-l^hje/

actually *adv* ជាការពិត /ki-lhe-l^hla-lko-lma/; if
you want to say truthfully

Adam's apple *n* ក្បាល /kja-lni/

add *v* បន្ថែម /s^hu-lnu-l^hpo/; put more in *v*
បន្ថែម /li-l^hpl^ho-l^hdja-lma/; to add
numbers

address *n* ទម្រង់ /o-lk^hu-lte/

adequate *adj* គ្រប់គ្រាន់ /le-lba/

adjust *v* កែតម្រូវ /i-lvi-lto/; adjust the machine

admit *v* អនុញ្ញាត /plwo-lnu/; allow to enter;
der. អនុញ្ញាត; អនុញ្ញាត

adolescent *adj* ក្មេង /p^hu-l^hje-l^hto/

adopt *v* ទទួលយក /i-lni-l^hnu-l^hni/

adorn *v* តម្កល់ /ta-lri-l^hu-l^hte/

adult *n* ពន្ធុមនុស្ស /ka-lja-tdu-/

adultery *n* ទ្រង់ទ្រាយម្តី /su-wi-tme-/; wrong one's wife;
der. ទ្រង់ទ្រាយម្តី

adverb *n* ពាក្យបញ្ជាក់ពាក្យ /no-tme-lba-t-/; word that completes

advice *n* គម្រឹះនិយមគម្រឹះខ្លួន /te-l-dzja-tte-lja-t-/; counsel

advise *v* បញ្ជាក់និយម /dje-t-dzja-t-/; to give advice

adviser *n* ព្រាហ្មណ៍បញ្ជាក់និយម /pre-l-dje-t-dzja-t-/; counselor

affirmative *adj* ឆ្លើយ /a-t-/; to answer "yes"

afraid *v* ទ្រង់ទ្រាយម្តី /se-t-l-s-h-e-t-/; *der.* ទ្រង់ទ្រាយម្តី

Africa *n* ទ្រង់ទ្រាយអាហ្វ្រិកា /a-fr-i-tka-t/

after *prep* -មកម្តី /-k-hje-t-/; *der.* បន្ទាប់មក *adv* គ្រប់
/no-t-/; afterwards; later; *der.* គ្រប់គ្រង

afternoon *n* ម៉ោងក្រោយព្រឹក /m-a-t-kwi-t-lja-t-/;
1:00-2:00 PM *n* ម៉ោងក្រោយព្រឹក /m-a-t-t-h-u-t-/

afterwards *n* បន្ទាប់មកមកម្តី /s-je-t-no-t-k-hje-t-/; *der.*
បន្ទាប់មកមកម្តី

again *adv* មកម្តីឡើងវិញ /k-hje-t-s-ja-t-/; *der.*
មកម្តីឡើងវិញ

again and again *phr* មកម្តីម្តងម្តង មកម្តីម្តងម្តង
/t-a-t-ph-t-h-u-t-h-u-t t-a-t-ph-t-h-u-t-/; one time after another

against *prep* មុខមុខគ្នា /me-t-a-t-ke-t-/; on purpose

age *n* -អាយុ /-t-a-t-h-u-t-/; generation *n* ជំនាន់ /na-t-/;
age (how many years are you)

agree *v* យល់ព្រម /s-h-u-t-to-t-/; *der.* យល់ព្រម;
ទ្រង់ទ្រាយម្តីគ្នា ទ្រង់ទ្រាយម្តីគ្នា ទ្រង់ទ្រាយម្តីគ្នា *v*
ទ្រង់ទ្រាយម្តីគ្នា /se-t-pl-a-t-to-t/ *v* យល់ព្រម /t-ye-t-/; agree or
obey

agree together *phr* យល់ព្រមគ្នា /d-ze-t-
k-hje-t-lu-t-/; agree with each other; *der.*
ទ្រង់ទ្រាយម្តីគ្នា

agreeable *adj* ទ្រង់ទ្រាយគ្រប់គ្រង /a-t-to-t-a-t-be-t-/

agriculture *n* កសិកម្ម /i-t-s-h-a-t-e-l-ja-t-/

ahead *adj* មុខមុខ /re-t-/

aim *v* គិត /ze-t-/

air *n* ខ្យល់ /ke-t-la-t-se-t-/

airplane *n* យន្តហោះ /k-wi-t-s-o-t-ph-a-t-/; *der.*
យន្តហោះ

ajinomoto (msg) *n* ខ្លាញ់សូដ្យូម /i-l-s-wi-t-s-o-t-ro-t-mu-t-/; mono sodium glutamate

alcohol *n* បរិសុទ្ធិស្រា /t-h-je-t-l-i-t-pre-t-/

alert *adj* ទ្រង់ទ្រាយគ្រប់គ្រង /o-t-s-a-t-kl-ja-t-/; *der.* ទ្រង់ទ្រាយគ្រប់គ្រង

alien *n* ភ្នាក់ងារ /ke-t-kl-a-t-ph-a-t-/; person from
outside the country

alive *adj* រស់ /o-t-h-w-o-t-pre-t-/; *der.*
រស់

all *pron* គ្រប់គ្រង /l-a-t-/; *der.* គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង
pron គ្រប់គ្រង /l-a-t-h-ja-t-/; used in reference with
people *pron* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /l-a-t-s-u-l-a-t-s-e-t-/

all day *phr* គ្រប់គ្រងមួយថ្ងៃ /t-a-t-je-t-m-a-t-he-t-/

all gone *phr* គ្រប់គ្រងមួយថ្ងៃ /a-l-a-t-h-a-t-/

allegiance *v* គ្រប់គ្រង /z-wi-t-l-ja-t-/

allergic *adj* រាគមន៍ /re-t-to-t-/

allergy (food) *v* គ្រប់គ្រង /e-l-s-wi-t-s-h-e-t-/; eat-wrong-
food

alliance *n* មិត្តភាព /k-h-o-t-s-w-o-t-/; friends

allocate *v* ចែកចាយ /be-t-pe-t-t-a-t-/; divide up

allow *v* អនុញ្ញាត /plwo-t-/

allow to be free *phr* អនុញ្ញាតឱ្យ
/plwo-t-pa-l-a-t-/

allow to come *phr* អនុញ្ញាតឱ្យមក /plwo-t-h-ja-t-/

allow to do *phr* អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ /plwo-t-me-t-/

allow to enter *phr* អនុញ្ញាតឱ្យចូល /plwo-t-nu-t-/

allow to go *phr* អនុញ្ញាតឱ្យទៅ /plwo-t-t-ye-t-/

allow to leave *phr* អនុញ្ញាតឱ្យទៅ
/plwo-t-h-e-t-ye-t-/

allow to return *phr* អនុញ្ញាតឱ្យត្រឡប់មក /plwo-t-ka-t-/

allow to see *phr* អនុញ្ញាតឱ្យមើល /plwo-t-m-ja-t-/

almost *adv* ប្រហែលជា /k-wi-t-re-t-/; about to happen
adv ជិតមក /p-h-u-t-h-ja-t-h-a-t-/; close to arriving

adv គន្លឹះ /ta-lii/; almost to

almost right (correct) phr ក្នុងគន្លឹះ /p^hu-toi/; *der.* ក្នុងគន្លឹះគន្លឹះ

alone adv គន់ឆ្នង់ /tu¹du-i/; *der.* ម្នាក់ឯង; ឆ្នង់

along prep រៀបរយ /rwoi/; along the side of; *der.* ម្រៀមរៀប **n** ទង់ជ្រុង /k^hu-pri-i/; along side?

alphabet n ល្បឿនល្បឿនមេកាណិក /li-plo-i-mu^o/

already adv ហើយ /hoi/

also adv ក៏ /ku^o/

altar n គ្រឿងល្បឿនសម្រាប់បូជា /te-lu-tja-tre-i/; offering shelf; *der.* គ្រឿងល្បឿនបូជា; គ្រឿងល្បឿនបូជា

alum n ល្បឿនសម្រាប់ /lo-i-je-i/

always adv ជានិច្ច គ្រប់ពេលវេលា /pw^o-ta-p^hu^o/; *der.* ជានិច្ចគ្រប់ពេលវេលា

am v មាត់ /ma-i/; verb "to be"

amazed adj ទាញចិត្តទាញចិត្ត /k^hje-tsu-k^hje-tse-i/ **adj** បង្កឱ្យភ័យខ្លាចខ្លាចខ្លាច /t^he-bit^he-ta-pa-i/; shocked; *der.* បង្កឱ្យភ័យខ្លាច; ភ័យខ្លាចទាញចិត្ត

America n ប្រទេសអាមេរិក /a-me-ri-ka-k^he-i/

amniotic fluid n ក្រូឌីន /p^hu-t^hje-i/

among prep រវាង /kle-i/; *der.* រវាងរវាង; រវាងរវាង

amount n គម្រិត /to-i/ **n** គម្រិតសរុប /ba¹nu^o-i/

ancestors n មេមត់ក្នុងអតីតកាល មេមត់ក្នុងអតីតកាល /mu^o-t^he-t^hje-t^hu^o-da¹je-i¹nu-i/; parents and grandparents from the past

anchor n ឧបករណ៍ឱ្យស្នាក់នៅ ឧបករណ៍ឱ្យស្នាក់នៅ /le¹me-lo-k^hu^o-s^o-k^hje-t^hu-i/; that which causes the ship to stop

and conj ហើយ /na-i/; joins two clauses **conj** ហើយ /ro-i/

and then phr ហើយបន្ត /thu^o-ro-i/

anemia n ជំងឺឈាមខ្លាំង /s^owi-t^he-i-d^o-se-i/; lit. weak blood

angel n មេតូឌីនក្នុងអតីតកាល /m^o-k^hu-ta-ne-t^hu-i/; *der.* មេតូឌីនក្នុងអតីតកាល

anger v មេតូឌីនក្នុងអតីតកាល /me-t^he-t^hje-t^hu-i/ **n** មេតូឌីនក្នុងអតីតកាល /te-t^he-t^hje-t^hu-i/

angry adj ចិត្តធំធេង /se¹pl^o-du-i/; lit. big heart; *der.* ចិត្តធំធេង

animal n គ្រឿងក្នុងគ្រឿងល្បឿន /te-p^hu-t^he-i-je-i/

ankle n ទង់ជ្រុងមេកាណិក /k^ha-d^hu^o-ta-ra-i/ **n** ទង់ជ្រុងមេកាណិក សរុបគ្រប់គ្រឿង /k^ha-d^hu^o-je-t^hje-i/; the bumps on the side of the ankle; *der.* ទង់ជ្រុងមេកាណិក មេតូឌីនក្នុងអតីតកាល

anoint v ល្បឿន /pl^o-i/; *der.* ល្បឿន គ្រប់គ្រឿង

another adj ម្ខាងទៀត /po-i/ **adj** ម្ខាងទៀតម្ខាងទៀត /a-t^hu^o-i/; another one; other

answer v ឆ្លើយតប /he¹su-i/; reply; *der.* ឆ្លើយតបមេតូឌីនក្នុងអតីតកាល

ant n គ្រឿង /to-i/

anus n ទង់ជ្រុងមេកាណិក /k^ha-pl^{je}-ku-i/

anxiety n គ្រឿងក្នុងគ្រឿងក្នុងអតីតកាល /te-t^he-t^hje-t^hje-i/ **n** គ្រឿងក្នុងគ្រឿងក្នុងអតីតកាល /te-t^he-t^hje-t^hje-i/

anxious adj ចិត្តធំធេងក្នុងអតីតកាល ចិត្តធំធេងក្នុងអតីតកាល /se¹pl^o-ku-i se¹pl^o-k^hje-i/; worried heart; *der.* ចិត្តធំធេងក្នុងអតីតកាល; ក្នុងអតីតកាលក្នុងអតីតកាល **v** ក្នុងអតីតកាលក្នុងអតីតកាល /be-t^hje-t^hje-i/

anyone pron គ្រប់គ្នា គ្រប់គ្នា /u-t^he-t^hje-t^hje-i/; whoever

anytime adv គ្រប់ពេលវេលា គ្រប់ពេលវេលា /bit^he-t^he-t^hje-t^hje-i/; whenever

anywhere adv គ្រប់ពេលវេលា គ្រប់ពេលវេលា /bit^he-t^hje-t^hje-i/; wherever

apologize v បង្គំបង្គំបង្គំ /k^hwi-t^hje-t^hje-i/

apostle n បង្គំបង្គំបង្គំ /pre-t^hje-t^hje-i/

apparition n ល្បឿនគ្រឿងល្បឿន /lu^o-ta-pr^{je}-i/; ghost

appeal n គ្រឿងក្នុងគ្រឿងក្នុងអតីតកាល /te-k^hwi-t^hje-t^hje-i/; asking for mercy

appear v ល្បឿនគ្រឿងល្បឿន /o-l^u-t^hje-i/; *der.* ល្បឿនគ្រឿងល្បឿន

appendix n ប្រភេទគ្រឿងក្នុងអតីតកាល /pra-ta-t^hje-i/; body part

appetite n មេតូឌីនក្នុងអតីតកាល /e-t^hje-t^hje-i/

apple n គ្រឿងក្នុងអតីតកាល /p^ho-t^hje-i/

appoint v ត្រួតពិនិត្យ /nwo1t^hja1/; *der.* ត្រួតពិនិត្យ

appointment n ការត្រួតពិនិត្យ /tɛ1nwo1t^hja1/; the choosing of someone

approach v ឃ្លាតចូលជិត /hja1tɯ^o1p^hu1hwa1/; to come arrive close to; *der.* ឃ្លាតចូលជិត

aqueduct n ប្រព័ន្ធលូស្រួច /lja1/; dry river bed

aramanthus n ប្រភេទរុក្ខជាតិ /i1klu1lɛ1/; herb

arch n ទ្រនុង /k^hja1dja1k^hu1/; foot

are v ដេញ /ma1/

argue v ភ្ជាប់គ្នា /kre1krja1/; *der.* ភ្ជាប់គ្នា;
ភ្ជាប់គ្នា; ភ្ជាប់គ្នា; ភ្ជាប់គ្នា; ភ្ជាប់គ្នា;
ភ្ជាប់គ្នា; ភ្ជាប់គ្នា **v** ភ្ជាប់គ្នាភ្ជាប់គ្នា
/kre1sje1kre1o1/; argue strongly and insistently

argument n ការភ្ជាប់គ្នា /tɛ1kre1tɛ1krja1/; *der.* ការភ្ជាប់គ្នា

arm n ដៃ /pla1/; *der.* ដៃ

armadillo n ម្សៅ /zɯ1/

armpit n ក្រណាត់ /pla1lɛ1/; *der.* ក្រណាត់

army n កងទ័ព /klje1klo1/

army unit n ឯកតាកងទ័ព /klje1mɯ1du1/

aroma n ក្រអូប /tɛ1nɯ^o1mɯ1nɯ^o1s^hu1/

around adv ជុំវិញ /ta1vi1ta1va1/; *der.* ជុំវិញ;
ជុំវិញ; ជុំវិញ; ជុំវិញ **adv** ជុំវិញ
-ជុំវិញ /-vɔ1/; to go around; *der.* ជុំវិញ **adv**
ជុំវិញ /ta1ri1ta1va1/; to turn around **adv**
ជុំវិញ /ta1vɯ1/

arrange v រៀបចំ /ta1ri1ta1rja1/; prepare

arrest v ចាប់ /pɯ1/

arrive v មកដល់ /tɯ^o1/; *der.* មកដល់; មកដល់
not arrive to phr មិនមកដល់ /tɯ^o1to1/; not reach
unreachable adj មិនមកដល់ /tɯ^o1t^hwɔ1be1 to1/

arrogance v អធិបតេយ្យ /p^hje1du1p^hje1t^hja1lɯ^o1/; show arrogance

arrogant n អធិបតេយ្យ /ka1ja1 p^hje1t^hja1mɔ1t^hja1p^ho1 a1ne1/

arrow n គ្រាប់ព្រួញ /ple1/

artery n ឈាម /sɯi1klo1/; vein; blood vessel

arthritis n ជំងឺឈាម /ma1t^hu1zja1/

artist n អ្នកគូររូប /pre1tra1za1zo1/; person who draws pictures

as adv ដូចជា /p^hu1/; like

as much as adv ដូចជា /o1ɛ1krɯ1/

as usual phr ដូចជា /tɔ1pre1/

ascend v ឡើង /t^hja1/; *der.* ឡើង

ascend and enter phr ឡើងចូល /t^hja1nɯ^o1/

ascend and ride phr ឡើងបើកបរ /t^hja1si1dja1/

ascend and rule phr ឡើងគ្រប់គ្រង /t^hja1pɔ1/

ascend and sit phr ឡើងស្រុត /t^hja1o1nja1/

ascend and stay phr ឡើងស្រុត /t^hja1o1/

ascend quickly phr ឡើងឆាប់ /t^hja1sjo1/

ashamed adj ខ្លាច /sɛ1ta1rɛ1/; shy; *der.* ខ្លាច

ashes n ដីក្រហម /ka1p^hɛ1/; *der.* ដីក្រហម;
ដីក្រហម **n** ដីក្រហម /mi1li1/

Asia n អាស៊ី /a1sja1ke1/

Asians n អាស៊ីយ៉ាតិក /a1sja1ke1p^hu1/

aside adv ក្រៅប្រការ /ta1p^ha1tɯ^o1k^ho1kja1/

ask v ប្រាប់ /kwi1/; request; *der.* ប្រាប់
សួរ /s^hu1dja1/; ask as a question; *der.* សួរ
សួរ

ask-test-examine v សួរសុំ /s^hu1dja1s^hu1tɛ1/; *der.* សួរសុំ

asleep v ដេញ /o1mje1ni1/; *der.* ដេញ

assemble v រៀបចំ /p^hje1du1p^hje1t^hja1lɯ^o1/; pull together the people; *der.* រៀបចំ

assert v បញ្ជាក់ /he1s^ho1ka1dɯ^o1/

- assign** *v* ឧបទ្វេស្នេហា /dʒa-ɪ-tʰa-ɪ/; put down
- asthma** *n* ឈាត្រាវាចា /mu-ɪ-kro-ɪ/
- at** *prep* ធានា /dət/
- at least** *phr* យ៉ាងតិចតិចតួចតួច /pə-ɪ-ɪ-ɪ-tʰa-ɪ-du-ɪ/
- at once** *phr* ភ្លាមៗ /tə-ɪ-ɪ-ɪ-tʰa-ɪ-plʰjɛ-ɪ/
- at that time (future)** *phr* ក្នុងពេលនោះ /bɪ-ɪ-ɪ-ɪ-kʰɛ-ɪ-pʰa-ɪ/
- at the foot of** *prep* ទន្លេបាត /kʰa-ɪ-ɟo-ɪ/
- attack** *v* វាយប្រយុទ្ធនឹង /sʰa-ɪ-ɟʰu-ɪ/; to fight against
- attentive** *adj* យកចិត្តទុកដាក់ /be-ɪ-ɟʰu-ɪ-be-ɪ-ɟʰɛ-ɪ/
- aunt** *n* មេម៉ែ /mʰu-ɪ-du-ɪ/
- authority** *n* អំណាច /tə-ɪ-ɟʰɛ-ɪ-ɟʰo-ɪ-sʰɔ-ɪ/;
der. អំណាច
- avoid** *v* វាងវេច /tʰɔ-ɪ-ɟʰu-ɪ/; to go around *v* ជៀសវាង
/dʰu-ɪ/; to fast from (i.e. food) *v* បោះបង្គោល
/dʒjɛ-ɪ-plwo-ɪ/; avoid work *v* រៀន /ɾɔ-ɪ/
- awaken** *v* រំលឹកឲ្យឆាប់ /tʰu-ɪ-ɟʰa-ɪ-ka-ɪ-tʰɔ-ɪ/; *der.*
រំលឹកឲ្យឆាប់; រំលឹកឲ្យឆាប់
- award** *n* ការបង្កើនប្រាក់ /ɟʰɛ-ɪ-ɟʰu-ɪ/ *n*
ការបង្កើនប្រាក់ /tɛ-ɪ-me-ɪ-nɪ-ɪ-kʰwo-ɪ-ke-ɪ/;
payment for work
- away from** *phr* ឆ្ងាយពី /o-ɪ-tʰa-ɪ-pʰa-ɪ/; *der.*
ឆ្ងាយពី; ឆ្ងាយពី; ឆ្ងាយពី
- ax** *n* ក្រវ៉ាត /kwo-ɪ/
- axle** *n* ក្រវ៉ាត /i-ɪ-ke-ɪ/

B b

baby *n* កិច្ចខ្ពស់ /p^hu^hpa^hti^h/; child; *der.* ខ្ពស់និយមខ្ពស់កិច្ច

back *n* ច្រវែង /pa^h/; upper back of body; *der.* ច្រវែងខាង *adv* ល្មម /lje^h/; to do something back to in response; *der.* ល្មម ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ *prep* ខាង មក /d^hə^h k^hje^h/; in back; behind

back and forth *phr* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ /ka^hlk^hje^hhja^hje^h/; physically but also with the meaning of changing your mind *phr* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ /ka^hlk^hje^hhja^hje^h/; physical movement as well as changing your mind

back to life *phr* វិញ វិញ វិញ វិញ /t^hw^ho^hpr^hka^h/; back to life from death

backwards *adv* ច្រវែង ច្រវែង /sje^hka^hlk^hje^h/; walk backwards *adv* ផ្ទុយ ផ្ទុយ /ta^hklwi^h/; opposite

bad *adj* ទាប ទាប /a^hrja^hto^h/; not good; *der.* ទាប

bag *n* កញ្ចប់ /pje^h/; *der.* កញ្ចប់ កញ្ចប់

bail *v* ដក ដក /me^hsɪ^h/; to bail water

bait *n* ម្ហូប ម្ហូប /tɛ^hs^hɛ^h/; fish food

balance *n* ទម្ងន់ /dɔ^hwɛ^h/; weight

balcony *n* ល្វែង /la^hku^h/

bald *adj* មេក មេក /ma^ht^hɛ^hɪ^hdɛ^h/

ball *n* កំប៉ុន /p^ha^hta^hlu^h/; for playing *n* កំប៉ុន កំប៉ុន /k^ha^htu^hɪ^hta^hlo^h/; the ball of the foot

ballot *n* កំប៉ុន /mɛ^h/

bamboo *n* ម្រូង /ve^h/; *der.* ម្រូង ម្រូង

bamboo cluster *n* ម្រូង ម្រូង /ve^hkrɔ^h/

bamboo pole/stick *n* ម្រូង ម្រូង /ve^hla^h/

bamboo shoot *n* ម្រូង ម្រូង /i^hbja^h/

bamboo that holds curry *n* ម្រូង ម្រូង /i^hswi^hmja^h/

bamboo ties *n* ម្រូង ម្រូង /su^hsɛ^h/; used to tie

bamboo together

banain *n* ផ្លែ ផ្លែ /klɔ^hsɛ^h/; fruit

banana *n* ផ្លែ ផ្លែ /di^hklwi^hsɛ^h/; *der.* ផ្លែ ផ្លែ ផ្លែ ផ្លែ

banana tree *n* ផ្លែ ផ្លែ /ŋɛ^hta^h/

band *n* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ /tɛ^hdo^htɛ^hɪ^hɪ^h/; music band

bank *n* ទន្លេ ទន្លេ /k^ho^hk^hu^h/; river bank *n* ល្មម ល្មម /lɛ^hdja^hplɔ^htru^h/; *der.* ទន្លេ

banyan tree *n* ផ្លែ ផ្លែ /klɔ^hta^h/; *der.* ផ្លែ ផ្លែ

baptism *n* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ /tɛ^hplwo^ht^hje^h/; *der.* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ

Baptist *n* ភ្នំ ភ្នំ /bja^hlk^hja^h/

baptize *v* ល្មម ល្មម /plwo^ht^hje^h/; *der.* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ

baptizer *n* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ /prɛ^hplwo^ht^hje^h/; person that baptizes

barbecue *v* ភ្នំ ភ្នំ /i^hs^hɪ^hɛ^h/

barber *n* ល្មម ល្មម ល្មម ល្មម /p^hɛ^hlu^hɪ^hɪ^h ភ្នំ ភ្នំ; place for cutting hair

barefoot *adj* មេក មេក មេក មេក /k^hu^hdja^hɪ^hpa^hto^h/

bark *v* ភ្នំ /ɔ^h/; the dog barks *n* ភ្នំ ភ្នំ /sɔ^hpa^h/; tree bark

barley *n* ម្រូង ម្រូង /bɪ^hba^hli^h/; *der.* ម្រូង

barn *n* ភ្នំ ភ្នំ /ɕja^h/; silo; place for storing food; *der.* ម្រូង ម្រូង

barrack *n* ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ /klje^hhi^hra^h/; soldier's house

barrel *n* ម្រូង ម្រូង /si^hŋa^hklɪ^h/; barrel of gun *n* ម្រូង /pu^h/

barren *adj* ភ្នំ ភ្នំ /s^ho^hpa^h/; *der.* ភ្នំ ភ្នំ ម្រូង ម្រូង

barrette *n* ម្រូង ម្រូង /k^hu^hɪ^hja^hdu^h/

basic *adj* ម្រូង ម្រូង /k^ha^hɪ^hje^h/; *der.* ម្រូង ម្រូង ម្រូង ម្រូង

basil *n* ល្មម ល្មម ល្មម ល្មម /lɔ^hɪ^hja^hlɛ^h/

basket *n* ព្រាប្រាប /kriːt/; with head strap *n* ច្រងូង /sɯː-
n គោត្តិប័ត្តិ /sjeːtʰɔːt/; used to cover chickens *n*
ក្របីខ្នាត /pʰɔːtpeːt/; basket for fish *n*
ល្មម័នីយ័ត្តិ /leːtɔːt/

bat *n* ចល្លិ /pleːt/; the animal; *der.* ចល្លិមង្គុរាតី

bathe *v* ចូលរៀនចូលរៀន /iːlɯːpliːiːlɯːpʰɯː/ *v* ចូលរៀនចូលរៀន /iːlɯːtʰjeːt/

bathroom *n* គន្លែម្នាក់ខ្លួន /sʰeːtʰɔːtɔːt/

battalion *n* ព្រហ្មទ័ពកម្រាម /kljeːtəːriːt/; 1000
soldiers; *der.* រាជនិទ្ទ

batter *v* ល្ងាចខ្លាំង /laːsɛːtʰɔːt/; when the wind
blows strongly against

battery *n* រន្ទបរាជ្យ /beːtʰriːt/; borrowed word
from English

battle *v* គេងគេង /sʰaːtɛːt/; to fight

bay *n* គន្លែម្នាក់ខ្លួន /taːnɔːtɯːt/

be careful *phr* រក្សាទុក /rɔːt/; guard against; *der.*
រក្សាទុក

Be quiet! *phr* ច្របាច់ច្របាច់ ម្នាក់ម្នាក់ /sɯːtɯːt
oːmjaːt/

be with *v* ម្នាក់ម្នាក់ /oːkɯːt/

beach *n* ឃ្នកឆ្នែងម្នាក់ /tʰjeːduːtaːtvaːtʰɯːt/;
shore; *der.* ឃ្នកឆ្នែង *n* ខ្នាតឃ្នែង /paːtɛːtʰɯːt/;
ocean shore

beak (bird) *n* ឃ្នកឆ្នែង /tʰuːkʰaːtɯːt/

bean *n* គន្លែម្នាក់ខ្លួន /kaːbiːtɔːt/

bear *v* ម្នាក់ម្នាក់ /oːkʰjaːt/; able to suffer or withstand
n ឃ្នកឆ្នែង /tʰeːt/; the animal; *der.* ឃ្នកឆ្នែង

bear fruit *phr* ច្រងូងក្របីខ្នាត /sɛːtʰjaːpʰoːtʰjaːt/;
der. ច្រងូងក្របីខ្នាត

bear in mind *phr* ច្រងូងក្របីខ្នាត /sɛːtʰjeːtʰjeːt/

beard *n* ម្នាក់ម្នាក់ /kʰeːtʰɯːt/; chin hair

bearing *n* គេងគេងម្នាក់ /tɛːkʰjaːtbeːtɛːt/; able
to bear something; *der.* គេងគេងម្នាក់

beat *v* ម្នាក់ម្នាក់ /mɯːtɔːt/; to hit; punch; *der.*
ម្នាក់ម្នាក់; ម្នាក់ម្នាក់ *v* ចល្លិគេង /plɪːtʰeːt/; to spank *v*

គេងគេង /dɔːt/; beat a drum; (also strum a guitar or
play piano) *v* គេងគេង /peːt/; to win

beat to death *phr* ម្នាក់ម្នាក់ /mɯːtɔːt/

beating *n* គេងគេងម្នាក់ម្នាក់ /tɛːlmɯːtɛːtɔːt/

beautiful *adj* គេងគេង /twɔːt/; pretty

beautify *v* ម្នាក់ម្នាក់ /meːtɔːt/

beauty *n* គេងគេងម្នាក់ម្នាក់ /tɛːtɔːtɛːtɔːt/;
pretty and good

because *conj* ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ /meːtɛːtɛːtɔːt/; *der.*
ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់; ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់;
ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់; ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ *conj*
ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ /aːkʰuːtɛːtɔːt/; therefore: for that
reason; *der.* ម្នាក់ម្នាក់

become *v* ឃ្នកឆ្នែង /tʰwɔːtʰjaːt/; *der.* ឃ្នកឆ្នែង *v*
ឃ្នកឆ្នែង /oːtʰjaːt/; to happen

bed *n* ល្មម័នីយ័ត្តិ /leːtmjeːt/; *der.* ល្មម័នីយ័ត្តិម្នាក់;
ម្នាក់ម្នាក់

bed bug *n* គេងគេងម្នាក់ /taːkɛːt/

bedroom *n* ល្មម័នីយ័ត្តិម្នាក់ /leːtmjeːtroːt/

bee *n* ម្នាក់ម្នាក់ /vjaːt/; *der.* គេងគេង *n* ចល្លិ /plɯːt/;
ground bee *n* គេងគេង /taːniːt/; *der.* គេងគេង

beef *n* ម្នាក់ម្នាក់ /pɯːtɔːt/; *der.* ម្នាក់ម្នាក់

beehive *n* គេងគេងម្នាក់ម្នាក់ /taːniːtɯːt/; bee's nest

beer *n* គេងគេង /biːtɔːt/; borrowed word from
English

beet (sugar) *n* គេងគេងម្នាក់ /taːpleːtɔːt/

beetle *n* ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ /pɯːtɛːtɔːt/

before *prep* គេងគេងម្នាក់ /tjaːhiːtoːt/; *der.* គេងគេង;
គេងគេងម្នាក់ *prep* ម្នាក់ម្នាក់ /peːtʰjaːt/; in front of

beforehand *adv* ម្នាក់ម្នាក់ /oːneːt/; *der.* ម្នាក់

befriend *v* គេងគេងម្នាក់ /boːtʰjeːtɔːt/; to become
friends with

beg *v* គេងគេងម្នាក់ /kwiːtɔːt/

beggar *n* ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ម្នាក់ /preːkwiːtɛːtɔːt/

begin v រំលឹកបំផ្លាញ /dʒaɪtʰjaɪ/; *der.* រំលឹក **unknown** -ល្ងង់ /-luɪ/; first

beginning prep រំលឹកបំផ្លាញ /kaɪluɪkʰeɪ/; *der.* ល្ងង់; រំលឹកបំផ្លាញ; រំលឹកបំផ្លាញ

behave adv ទ្រព្យរូប /sɑːtrjaɪ/; *der.* ទ្រព្យរូបនៃការឃើញ; ឲ្យឃើញឲ្យបានល្អ ទ្រព្យរូប រូប

behavior n ឃើញឲ្យបានល្អ /tɛːlo-sɑːtrjaɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ **n** ទ្រព្យរូបនៃការឃើញ /sɛːtɪplɑː-sɜː-tʰjeɪ/ **n** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /tɛːlka-tʰɑːloɪnɲɑɪ/

behind adv មកពីក្រោយ /kʰjeɪ/; *der.* មកពីក្រោយ; ក្រោយ មកពីក្រោយ

belief n ឃើញឲ្យបានល្អ /tɛːlɲɑːɪ/

believe v រំលឹកបំផ្លាញឲ្យបានល្អ /zɪːkaɪ-ɲɑːɪkaɪ/; *der.* រំលឹកបំផ្លាញ; រំលឹកបំផ្លាញឲ្យបានល្អ

incorrect thinking or belief phr ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /tɛːlɲɑːɪ-sɜː-tʰjeɪ/

believer n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /prɛːlɲɑːɪ-ɲɑːɪ-tɛːɪ/; Christian term for someone who believes; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ; ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ; ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ; ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ

bell n ល្ងង់បំផ្លាញ /laɪtʰaɪsɛɪ/

belly n ឃើញឲ្យបានល្អ /hɑːkuɪ/; abdomen

belly button n ឃើញឲ្យបានល្អ /diːboɪ/; navel

below prep ឃើញឲ្យបានល្អ /aɪlɛɪ/; *der.* -ឃើញឲ្យបានល្អ

belt n ឃើញឲ្យបានល្អ /ɲɑːɪtʰaɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ **n** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /ɲɑːɪtʰɑɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ

bench n ឃើញឲ្យបានល្អ /kʰuːkljaɪ/; chair

bend down phr ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /ɲɑːɪ-tɑːkɑːɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ **phr** រំលឹក /zɑːɪ/; pull down; *der.* រំលឹកឃើញ

beneath prep ឃើញឲ្យបានល្អ /aɪlɛɪ/; *der.* -ឃើញឲ្យបានល្អ

benefit n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /bwiɪtɑːɪrjeɪ/

bent adj ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /kɑːɪtɑːɲɛɪ/; to have a bent back **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /tɑːkɑːɪ/; curved

beseech v រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញ /kwiɪtɑːɪduɪ/

beside prep ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /kʰɑːɪsjeɪ/; next to

best adj រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញ /rjaɪkloɪlɑɪ/; *der.* រំលឹកបំផ្លាញ

good n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /tɛːrjaɪ/ **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /ɑːrjaɪ/; *der.* -រំលឹកបំផ្លាញ; រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញនៃការឃើញ **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /ɑːtwɔɪ mɑːrjaɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /ɑːɲɑːɪ/; good seed; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ

bet v រំលឹកបំផ្លាញ /bjɑɪ/; gamble; *der.* រំលឹកបំផ្លាញ **v** រំលឹក /boɪ/; *der.* រំលឹក ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ

betel nut n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /mɛːtɛɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ

betray v ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /iːsʰeɪ-sjeɪ/; sell to be killed; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ

betrayer n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /prɛːɪ-sʰeɪ-tɑːɪkjaɪ/

betroth v ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /dwoɪ pʰuɪvɛɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ

betrothal n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /sʰoɪmɛɪ-sʰoɪ-djaɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ

better adv រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញ /rjaɪkloɪ/; more good; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ; រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញនៃការឃើញ **adv** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /mɑːɪlɑɪ/; more happy or well

even better adj រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /rjaɪkloɪpɑɪ/

good n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /tɛːrjaɪ/ **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ /ɑːrjaɪ/; *der.* -រំលឹកបំផ្លាញ; រំលឹកបំផ្លាញនៃការឃើញនៃការឃើញ **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /ɑːtwɔɪ mɑːrjaɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ **adj** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /ɑːɲɑːɪ/; good seed; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ

between prep ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /ɑːɲlɛɪkuɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ

beware v ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /rɔːɲɪɪ/; be on your guard **v** ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /oːrɔːlo-rhjeɪ/; on guard

beyond prep ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /tɑːɪwoɪkjaɪ/; *der.* ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញ

Bible n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /liːdʒɑːɪsʰeɪ/; holy book

biceps n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /tɑːɪkjaɪploɪ/; arm muscles

bicycle n ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញនៃការឃើញ /loɪɪziɪ/

big adj -ឃើញ /duɪ/; *der.* ឃើញឃើញ

bigger adj ឃើញឲ្យបានល្អនៃការឃើញនៃការឃើញ /duɪlɑɪ/

bile *n* ឧហឫបហម្លី /sʊəˈtʰjɛt/

billow *v* គន្លង់បហម្លី /tɑːlɔːtʰjɑːl/; *der.* ឃ្លាទម្រកម្ម
គន្លង់បហម្លី

bind *v* ជំរុំភ្នែកម្លប់ម្លង់ /tʃɔːklɔːmɑːl/; *der.* ជំរុំភ្នែកម្លប់ម្លង់

bird *n* ឋង្កិកិកិកិកិកិកិកិ /tʰuːpʰuːtʰzɯːpʰuːt/; *der.*
ឋង្កិ; ឋង្កិកិ

birth *n* គម្ពីរខ្លួននិម្មិតល្មម្លង់ /tɛːlɔːpɑːtʃɛːlɪjɑːl/ *v*
ខ្លួននិម្មិតល្មម្លង់ /ɔːpɑːtʃɛːlɪjɑːl/; *der.*
ឃ្លាដំបូង; កិច្ចការដំបូង

about to give birth *phr* កិច្ចការ គន្លង់ល្មម្លង់ /pʰuː-
tɑːlɪtʰɔːt/

birthday *n* ខ្លួននិម្មិតល្មម្លង់ ឃ្លាដំបូង
/ɔːpɑːtʃɛːlɪjɑːl mɑːtɪnɛːt/

birthing *v* កិច្ចការដំបូង /pʰuːtʰɔːtʰɪsʰɛːt/

birthplace *n* ល្មម្លង់ខ្លួននិម្មិតល្មម្លង់
/lɛːtʰɔːpɑːtʃɛːlɪjɑːl/

bite *v* ចម្រុះ /aːt/ *v* ខ្លឹកកម្ម /iːpʰɔːt/; snake bite *v*

bitter *adj* ទង្គិច /kʰɛːt/; bitter taste; *der.* ទង្គិច *n*

bitterness *n* គម្ពីរខ្លួននិម្មិតសង្កត់ /tɛːtʃɛːtɪpɔːtʰɪsʰɛːt/;
bitterness of the heart *n* គម្ពីរខ្លួននិម្មិត /tɛːtʃɛːt/; bitter
taste

black *adj* ល្មម្លង់ /lɔːt/; *der.* ឧល្មម្លង់

black fly *n* កិច្ចការកម្ម /pʰɯːtʰɪsʰɛːt/

blackboard *n* ល្មម្លង់កម្ម /lɔːtʰɔːpɑːtʃɛːlɪjɑːl/; chalkboard

bladder *n* កម្ម /sɪjɛːpʰɔːt/

blame *v* ឃ្លាដំបូង /dʒɑːtɛːtʃɛːt/; place the
sin/blame *v* កម្ម /kɛːt/; to accuse

blanket *n* ខ្លួននិម្មិត /iːkɛːt/; *der.* ខ្លួននិម្មិត

blaspheme *v* ឃ្លាដំបូង /hɛːtʃɛːt/; speak wrongly
about God or others; *der.* ឃ្លាដំបូងឃ្លាដំបូង

blaze *v* កម្ម /rɑːtʰɔːtʰjɑːl/; *der.* កម្ម

bleed *n* ឧហឫបហម្លី /sʊəˈtʰjɛt/; when drops of
blood come down; *der.* ឧហឫបហម្លី

blend *adv* គន្លង់ល្មម្លង់ /sɪːlɪjɑːt/

bless *v* គន្លង់ភ្នែកគន្លង់ភ្នែក /sʰɔːtʰɪsʰɔːtʰɔːt/; *der.* គន្លង់ភ្នែក

blessing *n* គម្ពីរខ្លួននិម្មិតភ្នែក /tɛːtʰɪsʰɔːtʰɪsʰɔːtʰɔːt/;
der. គម្ពីរខ្លួននិម្មិតភ្នែក

blind *adj* ឃ្លាដំបូង /mɛːlɛːtʰɪt/; *der.* ឃ្លាដំបូង *n*
គន្លង់ភ្នែក ឃ្លាដំបូង /kɑːlɪjɑːt mɛːlɛːtʰɪt/; person
who is blind

block *v* ឃ្លាដំបូងគម្ពីរគម្ពីរ /mɛːlɪtɑːtɯːt/; prevent

blood *n* ឧហឫបហម្លី /sʊəˈtʰjɛt/; *der.* ឧហឫបហម្លី

blood pressure (high) *n* ឧហឫបហម្លី /sʊəˈtʰjɛt/

blood vessel *n* ឧហឫបហម្លី /sʊəˈtʰjɛt/; vein; artery

blossom *v* កិច្ចការកម្ម /pʰɛːtʰjɑːpʰɔːtʰjɑːl/;
grow; *der.* ឧហឫបហម្លី *v* កិច្ចការកម្ម /pʰɔːtʰɛːt/

blow *v* ចម្រុះ /tʰuː/; i.e. blow a trumpet; *der.*
ចម្រុះកម្ម *v* ល្មម្លង់កិច្ចការ /lɑːtʃɛːtʃɛːt/; the
wind blows; *der.* ល្មម្លង់ *v* កម្ម /kɯːt/; blow
away; *der.* កម្មគម្ពីរ *v* ឃ្លាដំបូង /hɪːkʰɑːtɪt/;
blow nose

blow up *v* ឃ្លាដំបូង /mɛːlɔːpɔːt/; explode

blue *adj* គន្លង់ /ɑːlɪtʰɔːt/

blunt *adj* គន្លង់ /ɑːlɪtʰɔːt/

boa constrictor *n* កម្មគន្លង់ /rɔːtʰɔːtʰjɑːl/

boar *n* ឋង្កិកិកិកិកិកិ /tʰjɑːtʰɛːtʃɪːdɛːt/; *der.*
ឋង្កិកិកិ

board *serial verb* កិច្ចការកម្ម គន្លង់ /dʒɑːtʰɪsʰɛːt
ʃɪːdɛːt/; get on and ride; *der.* ឋង្កិកិកិ *n*
គន្លង់ភ្នែក /sɔːlɔːtʰjɛːt/; plank; flat piece of wood

boast *v* ឃ្លាដំបូង ឋង្កិកិកិកិកិ /hɛːtʰɛːt
tʰjɑːtʰɛːtʰjɑːpʰɔːt/; *der.* ឋង្កិកិកិកិកិ
កិច្ចការកម្ម ឋង្កិកិកិកិ

boasting *n* គម្ពីរខ្លួននិម្មិតឋង្កិកិកិកិ
/tɛːtʰjɛːtʰjɑːtʰɛːtʰjɑːpʰɔːt/; *der.*
គម្ពីរខ្លួននិម្មិតឋង្កិកិកិកិ

boat *n* ឧហឫបហម្លី /sɔːklɛːt/; *der.* ឧហឫបហម្លី

bobby pin *n* ឋង្កិកិកិ /kʰɯːtʰɪsʰɛːt/

bodice *n* កម្ម /dʒɑːpʰuːtʰɔːt/

body *n* គម្ពីរ /nɛːt/; *der.* គម្ពីរគម្ពីរ *unknown*
គម្ពីរគម្ពីរ /nɛːtɔːt/; on the body

finger *n* ពន្លឺដៃ /ka-lnoʔ/

finger (middle) *n* ពន្លឺដៃកណ្តាល /ka-lnoʔklatmeʔ/

finger (ring) *n* ពន្លឺដៃចន្ទីរ /ka-lnoʔta-ploʔ/;
der. ពន្លឺដៃចន្ទីរ

boil *v* កើត /boʔ/; *der.* កើតឡើង; កើតឡើង *v* ល្អប្រសើរ /lwoʔ/ *v* ម្នាក់ម្នាក់ឯង /mitʰoʔmitʰkoʔ/

bold *adj* ទំហំធំ /kʰuʔthaʔ/; *der.* មុខងារធំទំហំធំ

bolt *v* ល្អប្រសើរ /lwoʔmaʔ/; bolt the door

bomber *n* យន្តហោះបំផ្ទុះ /kʰuʔsəʔ-pʰoʔ sʰaʔtɛʔ/; fighting plane

bone *n* ភ្នែក /krwiʔkrwoʔ/; *der.* ភ្នែក
skeleton *n* ភ្នែកធាតុ /krwiʔplɔʔ/

booger *n* ទន្លេច្រមុះ /kʰaʔi-kraʔ/; dried nose mucus

book *n* ក្រសួង /liʔuʔ/

booklet *n* ក្រសួងតូច /liʔuʔpʰuʔ/

boots *n* ទម្រង់ស្រោចទឹក /kʰuʔdjaʔpʰaʔ ta-plwoʔ/; *der.* ទម្រង់ស្រោចទឹក

border *n* ព្រំដែន /keʔkuʔ/; *der.* ព្រំដែន

bore *v* ប្រឡាក់ /kiʔ/; press into with a pointed tool

bored *adj* ច្រមុះច្រមុះ /seʔta-kleʔ/; see lazy

boredom *n* ការច្រមុះច្រមុះ /kluʔŋweʔ/

born *v* កើតឡើង /oʔpaʔtɛʔlɛʔ/; *der.* កើតឡើង

borrow *v* កំណត់ /pʰjeʔkʰuʔ/; borrow for a little while *v* កំណត់ /pʰjeʔboʔ/; borrow money; *der.* កំណត់

boss *n* ម្ចាស់ /seʔ/; *der.* ម្ចាស់

both *pron* ទាំងពីរ /sɛʔnjetʔ/

bother *v* ប្រឡាក់ /meʔdiʔdjaʔ/; *der.* ប្រឡាក់
ប្រឡាក់ /meʔsʰuʔsʰaʔ/

bothersome *adj* ប្រឡាក់ /sʰuʔsʰaʔ/

bottle *n* កញ្ចប់ /koʔ/

bottom *n* -ល្អប្រសើរ /-lɛʔ/; under *n* ទន្លេចន្ទីរ /kʰaʔpljeʔ/; buttocks

bounce *v* ត្រឡប់ /nwɛʔ/; bounce with feet

bow *v* បង្គោល /daʔŋuʔ/; with your body; *der.* បង្គោល
បង្គោល /ŋoʔ-ljaʔ/; bow your head; *der.* បង្គោល
បង្គោល /daʔŋuʔ/

bow down and pray *phr* បង្គោលបង្គោល /daʔŋuʔ-tɛʔbeʔ/; *der.* បង្គោលបង្គោល

bowl *n* ក្រណាត់ /beʔlɔʔ/

box *n* កញ្ចប់ /təʔ/

boy *n* ប្រុស /preʔkʰuʔ/

boyfriend *n* ប្រុសមិត្ត /kʰoʔpreʔ-kʰuʔ/

bra *n* ក្រណាត់ /dʒaʔ-hoʔkuʔ/; *der.* ក្រណាត់

bracelet *n* ក្រណាត់ /ta-kjaʔboʔ/

brag *v* មុខងារធំ ប្រកបដោយ /heʔbeʔ tʰjaʔ-moʔtʰjaʔ-pʰoʔ/; *der.* ប្រកបដោយ

braid *v* ប្រកបដោយ /i-lsjeʔ-li-kɛʔ/ *v* ប្រកបដោយ /i-lviʔ/;
to braid a rope

brain *n* ទម្រង់ស្រោចទឹក /kʰuʔ-kloʔnoʔ/

brake *v* ប្រកបដោយ /i-lziʔ o-kʰuʔ/

branch *n* ទម្រង់ស្រោចទឹក /səʔ-pʰjaʔ/; tree branch; *der.* ទម្រង់ស្រោចទឹក; កំណត់

brass *n* ក្រណាត់ /ta-liʔbjaʔ/

brave *adj* ទំហំធំ /kʰuʔthaʔ/

bread *n* មី /kʰoʔmuʔ/

break *v* កំណត់ /o-kʰuʔ/; pause; rest; *der.* កំណត់
កំណត់ /meʔ la-kɛʔ/; to break; *der.* កំណត់ /i-lbiʔ-muʔ/; break apart using two hands (i.e. bread)

break out *phr* កំណត់ /tʰeʔ-siʔtʰeʔvaʔ/; with sores

breakable *adj* ប្រកបដោយ /pjeʔtɛʔjaʔ/; able to be destroyed or broken *adj* ល្អប្រសើរ /la-kɛʔzuʔ/; easy to break; fragile

breakfast *n* ម្ហូបអាហារ /mɔʔliʔ sʰeʔeʔ/; morning food

breast *n* ត្រពកម /nuw^១/

breastplate *n* និម្មិតម្រដំប៉ែន /ɕʒaːtɔːtʰɛː/; metal shirt

breathe *v* ច្រង់ /sɛː/; *der.* ច្រង់បង្អួចចង្រៃត្រពកម; ច្រង់បង្អួច
unable to breath *phr* រាម័ល្មមច្រង់ត្រពកម
 /kɛːlla-sɛːtɔːtʰɛː/

breathing *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច
 /tɛː-sɛːtɔːtʰɛː/

bride *n* ទារុយន្តទង្វើមម្រដំ មន្ត្រីមម្រដំ /prɛːkʰoːmɛːt moːmɔː/

bridegroom *n* ទង្វើមម្រដំទង្វើរិច្ច /kʰoːmɛːkʰuːpʰɛː/

bridge *n* ទម /kʰoː/; a place for crossing

briefly *adj* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /taːplɔːpʰuː/; *der.* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួចច្រង់បង្អួច
adj

bright *v* ល្មមត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /liːtaːkʰɛːtraːsʰoː/

brightness *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /tɛːliːtaːkʰɛː/

brilliance *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /tɛːliːtaːkʰɛːtraːsʰoː/

bring *v* រិកាម័មម្រដំ /pʰjɛːtʰjaː/; take it and come; *der.* រៀមមម្រដំ

bring back *phr* រិកាម័មម្រដំមម្រដំ /ɕʒwiːkɔː/; to physically bring back

bring in *phr* រិកាម័មម្រដំត្រពកម /pʰjɛːtʰjaːtɔː/; take it and come in

Britain *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /kuːtlaːkɛː/

British *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /kuːtlaː/; *der.* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច

brittle *adj* រាម័ /kruː/; trees, branches, etc.

broad *adj* ល្មមមម្រដំ /ljaː/; *der.* ល្មមមម្រដំ

broke *adj* ទមម័ /pjeː/; destroyed *adj* ល្មមមម្រដំ
 /laːkɛː/; broken bone

broken *adj* ល្មមមម្រដំ /aːlaːkɛː/; *der.* រាម័
 ល្មមមម្រដំ *adj* រិច្ចត្រពកម /pʰɛːtkjaː/; to break or split apart

bronze *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច /taːliːtʰjaː/

brook *n* បង្អួចត្រពកម /tʰjɛːkloːpʰuː/; stream

broom *n* ច្រង់ /iːduː/; *der.* ច្រង់ច្រង់

brother (older) *n* មម្រដំមម្រដំ /vjaːtprɛːkʰuː/

brother (younger) *n* មម្រដំមម្រដំ
 /pɔːtprɛːkʰuː/

brother-in-law *n* ទង្វើ /kʰiː/; term for brother-in-law who is the opposite sex from yourself *n* ទង្វើ /naː/; term for brother-in-law when your in-law is also male

brothers *n* មម្រដំមម្រដំ /pɔːtˈvjaː/; siblings (male or female)

brothers and sisters *phr* មម្រដំមម្រដំ /pɔːtˈvjaː/

brown *adj* ម័ /ɔː/; *der.* ម័រាម័; ល្មមម័

brush *v* ទម ទង្វើល្មមមម្រដំ /kʰwiːt kʰuː-lɔː/; to brush hair *n* ល្មមម័ ទង្វើល្មមមម្រដំ /lɛːkʰwiːt kʰuː-lɔː/; brush for hair *v* បង្អួច /tʰuː/; to brush (i.e. paint)

brutal (person) *n* ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច ត្រពកមច្រង់ច្រង់បង្អួច
 /kaːtʰaːt kaːtʰaːkɛː/

buck *n* រាម័រិច្ច /kroːtʰɛː/

bucket *n* បង្អួចម័ /tʰjɛːpuː/

buckle *n* ត្រពកមម័ /sʰuːtʰɔː/; belt buckle

buddha *n* និម្មិតមម្រដំ /dʒɔːtʰwiː/; *der.* រាម័មម្រដំ

Buddhist *n* និម្មិតមម្រដំ និម្មិតមម្រដំ /dʒɔːtʰɛːt dʒɔːtʰwiː/; worships Buddhist

Buddhist monastery *n* និម្មិតមម្រដំមម្រដំ
 /dʒɔːtʰwiːtʰoː/

buffalo *n* ទង្វើមម្រដំ /paːnɛː/; water buffalo; *der.* ទង្វើមម្រដំមម្រដំ

buffet *v* ត្រពកមម័ /sʰaːtʰɔː/; by the wind

bug *n* ទង្វើ /sɔː/ *n* ត្រពកមម័ /taːkɛː/; bed bug

bugle *n* ត្រពកមម័ /iːkɔː/; made with a buffalo's horn

build *v* ត្រពកមម័ /iːsʰɔː/; *der.* ត្រពកមម័; ត្រពកមម័
 ត្រពកមម័ *v* និម្មិត /dʒɔːt/ *v* មម្រដំបង្អួច /mɛːtʰjaː/; *der.* មម្រដំច្រង់បង្អួចបង្អួច

builder *n* ទារុយន្តត្រពកមម័ /prɛː-sʰɔːtʰiː/; *der.* ទារុយន្តត្រពកមម័

bull *n* មម្រដំរិច្ច /puːtʰɛː/; male cow

bullet *n* គន្ធាម្មន្ត /ʃiˈtʌlˌplɔː/

bump *n* គន្ធាម្មន្ត /tʌˈnuː/; raised area

burden *n* គម្របន្តបន្តរម្មន្ត /tɜːˈvɪtɛːlɔː/; *der.* ខ្របន្ត *v* មេត្តិកម្មន្ត /mɛːtʰuːˈlmeːtʰeː/

burglars *n* ព្រហ្មទណ្ឌនិក្ខេបន្ត ហង្សនិក្ខេបន្ត ង្គ /prɛːpɪˈpʰeːl jɛːtʰlɛːtʰeːl uː/

Burma *n* មហាឧបទ្វីប /mjɑːˈkɛːt/

Burman *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /mjɑːˈlɔː/

Burmese *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /mjɑːˈlɔː/; the language

burn *v* ខ្លាចន្ត /ɪˈsʰɪwɪː/; *der.* ង្គ; គន្ធាម្មន្ត; គន្ធាម្មន្ត *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /miːˈlɔː/ *v* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /miːˈlɔː/; to get burned; *der.* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត

burp *v* ឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /pɑːˈtʰuː/; *der.* គន្ធាម្មន្ត

burst *v* គន្ធាម្មន្ត /pʰɛːtʰjɛːkjaː/; burst and broken *v* ឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /pɔːˈtʰrɛːt/

bury *v* ខ្លាចន្ត /ɪˈlɪː/; to bury a person; *der.* ខ្លាចន្តនិក្ខេបន្ត *v* គន្ធាម្មន្ត /sʰɔːˈtʰlɪː/; plant by burying

bus *n* ល្បឿននិក្ខេបន្ត /lɔːˈbɑːt/

bus station *n* ល្បឿននិក្ខេបន្ត ល្បឿននិក្ខេបន្ត មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /lɛːtɔːˈkɪːt lɔːˈbɑːt kʰɑːˈlɛːt/

bus stop *n* ល្បឿននិក្ខេបន្ត មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /lɔːˈbɑːt kʰɑːˈlɛːt oːˈkɪːt/

bush *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /tʃʌːʃtʰuː/; *der.* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /sɔːˈtʰɔː/; low bush or small tree

business *v* មេត្តិកម្មន្ត /mɛːˈkɪːtʰmɛːˈkʰɑːt/; to do business *n* ខ្លាចន្តនិក្ខេបន្ត /ɪˈsʰɛːtʰɪˈpɪː/; buy and sell

business person *n* ព្រហ្មទណ្ឌនិក្ខេបន្ត មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /prɛːˈlmeːˈkɪːtʰmɛːˈkʰɑːt/; person who does business

busy *adj* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /oːˈkɔːtɔː/; not free

but *conj* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /mɑːˈnɑːtɔː/; *der.* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត; មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត

Butea tree *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /koːˈmɔːt/; type of tree that flowers

butterfly *n* ឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /piːˈtʃjɑːt/

buttocks *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /kʰɑːˈtʰlɛːt/; bottom

button *n* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /dʒɑːˈplɔː/; *der.* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត

buy *v* ខ្លាចន្តនិក្ខេបន្ត /ɪˈpɪː/; *der.* ខ្លាចន្តនិក្ខេបន្ត

buy and sell *phr* ខ្លាចន្តនិក្ខេបន្តនិក្ខេបន្ត /ɪˈpɪː-ɪˈsʰɛːt/; *der.* ខ្លាចន្តនិក្ខេបន្តនិក្ខេបន្ត

by *prep* ង្គ /nɑːt/; see 'with'

by oneself *phr* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /niːˈdɪː/ *adv* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /niːˈdɛːt/

bypass *v* មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត មហាឧបទ្វីបនិក្ខេបន្ត /kʰɛːˈtɑːˈlwoːˈtʃuːˈtɑːˈlɛːt/; to go past

C c

cabbage *n* គន្ធគ្រុំក្រូច /ta-lpɛ-lbo-l/

cabin *n* បន្ទប់ក្រីក្រ /hi-lp^hu-l/; small house

cackle *v* សម្លេងឃ្មុំឃ្មុំរបស់គ្រូ /ʃje-lmɯ^oka-te-l/; sound of a chicken

cafe *n* ប្រតិភ័យប្រតិភ័យក្រុង /t^hje-lku-ls^he-lkle-l/; tea shop

cage *n* ខ្នែកឃ្មុំ /a-lpo-l/ *v* ដាក់ /do-l-o-l/; to place in a cage

calendar *n* ល្មន្តប្រតិបត្តិ /li-lna-lle-l/

calf *n* ខ្នែកក្រីក្រ /pu-lp^hu-l/; *der.* ខ្នែកក្រីក្រ

call *v* ដំ /e-l/

call out *phr* ដំដំដំដំដំ /e-l^he-lka-l/; *der.* ដំដំដំ

call to come down *phr* ដំដំដំ /e-lta-l/

call to come together *phr* ដំដំដំដំដំដំ /e-lhja-lplo-lta-l/; *der.* ដំដំដំដំ

call to leave *phr* ដំដំដំដំ /e-l^he-ltɕu-l/

call to meet *phr* ដំដំដំ /e-l-o-lku-l/

call to return *phr* ដំដំដំដំដំ /e-lka-lk^hje-l/; *der.* ដំដំដំ

calm *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /o-lhɯ^o-lo-lswe-l/; *der.* គ្រប់គ្រង
adj គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ke-lta-ltɕu-l/; no wind or waves
adj គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /sɯ^o-lkre-l/; quiet

Cambodia *n* កម្ពុជា /k^ha-lbo-l-di-lja-l/

camel *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ta-lsɛ-lbɯ^o-l-du-l/

camera *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /k^he-lmɔ-l-ra-l/; borrowed word from English *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /le-lmɯ^o-za-lzo-l/

can *v* គ្រប់គ្រង /tɕja-l/; *able v* ដំ /pe-l/; able

Canada *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /k^he-lne-l-da-l-ke-l/

cancer *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /k^he-lsa-l/; borrowed word from english

candle *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ta-lre-lbo-l/

candy *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /k^he-lʃu-lplo-l/

canine (teeth) *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /k^hu-lk^hje-lt^hwi-l/; teeth

canker sore *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /kja-lku-ls^he-l/; when the inside of the mouth hurts

cannot *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /tɕja-lto-l/; unable; incapable of doing *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /me-lbe-lto-l/; not able to succeed in doing *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ni-lto-l/; cannot

canvass *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /dɕwi-lme-l/; help to get elected

cape *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /klu-lta-l-du-l/

capital *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /vi-lmɯ^o/; lit. city-mother *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ru-lra-l/; money

capsize *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ta-lklo-l/; spill over

car *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /lo-l-dɕe-l/

car park *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /le-lbe-l-o-l lo-l-dɕe-l k^ha-lle-l/; place for putting the car

carcass *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /te-lsɔ-l-tɕe-llo-l/; rottenness; decay

card *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /li-lba-l/; paper

cardboard *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /dɕe-lba-l-du-l/; thick paper

cards (playing) *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ba-l p^ha-l/; to play cards

care *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /te-lmja-lk^hwe-l/; *der.* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

care for *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /mja-lk^hwe-l/; to take care of; *der.* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

carefully *adv* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ta-lte-l/; *der.* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

careless *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /dja-lsɯ-l-dja-l-sɛ-lto-l/; to not pay attention to *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /k^hwe-l-ra-lto-l/; not care for well *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ta-lte-lto-l/

carnelian *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /lo-lsɛ-l ʃje-lsɯ-l/; kind of gem

carpet *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /le-lde-l/

carrot *n* គន្លេល្លង្គិកម្រាមដំបូង /ta-ple-tje-tli-/; *der.* គន្លេល្លង្គិកម្រាមដំបូង

carry *v* រៀន /zɑ:/; on the shoulder (bamboo poles, etc.); *der.* រៀនដៃ: រៀនលើក វ *ន* /sʰa:/; carry over the shoulder (bag, pocket book, sash); *der.* គន្លេល្លង្គិកម្រាម វ *ម* /vi:/; carry with a head strap (basket); *der.* ម្រាមរៀន វ *ត* /kʰu:/; carry on or over the head (i.e. umbrella) វ *ម* /va:/; carry a backpack, two shoulder straps វ *ខ* /pi:/; carry a small child with a long cloth on the back; *der.* ខ្សែរៀន វ *រ* /rja:/; carry a knife at your side វ *ន* /tʰɔ:/; lift and carry (box, things); *der.* លើកដៃ *serial verb* ក្រាមរៀន; carry a child វ *-*ដៃ /tʰɔ:/; carried or blown by the wind (i.e. a boat)

carry a heavy load *phr* ម្រាមរៀនដៃ *វ* /vi-tʰu-za-tʰu-/-/

cart *n* ល្លង្គិក /lo:/; cart

cartilage *n* ក្រាមរៀន /krwi-tʰɛ:/

cartwheel *v* ម្រាមរៀនល្លង្គិក /vi-ta-klwi-/

cash *n* រៀន /ru:/

cassava *n* ក្រាមរៀនដៃ /krʰu-ʃɔ:/

cat *n* ដៃ /tʰwo:/

cat (Asiatic golden) *n* ដៃម្រាមរៀន /tʰwo-tʰmi-/

catch *v* លើកដៃ /lʰu-tʰɛ:/; to catch up to; *der.* លើកដៃ គ

cattle *n* ដៃដៃដៃដៃ /pu-tʰa-nɛ:/

cauliflower *n* គន្លេល្លង្គិក /ta-ple-tʰo-/-/

cause trouble *phr* ម្រាមរៀន គន្លេល្លង្គិក /me-tʰu-tʰa-tʰma-tʰja-/-/

cave *n* ក្រាមរៀន /krʰo-kʰu-/-/; *der.* លើកដៃ

ceiling *n* ម្រាមរៀនដៃ /ma-tʰɛ-/-/ *n* គន្លេល្លង្គិកដៃ /ta-dʒɔ-kʰu-/-/; *der.* គន្លេល្លង្គិក

celebrate *v* ម្រាមរៀនដៃដៃដៃ /me-tʰpwe-tʰdu-/-/; make a big celebration; *der.* ម្រាមរៀនដៃដៃ

celebration *n* ដៃដៃ /i-tʰu-/-/ *n* ម្រាមរៀនដៃដៃដៃដៃ /te-tʰme-tʰpwe-tʰme-tʰla-/-/; *der.* ដៃដៃ; ដៃដៃដៃដៃ

celery *n* គន្លេល្លង្គិកដៃដៃ /pʰo-dʒi-tʰu-tʰɛ-/-/; *der.* គន្លេល្លង្គិកដៃដៃ

cell phone *n* ដៃដៃដៃដៃ /tʰɛ-li-tʰo-/-/; telephone

cement *n* លើកដៃគន្លេល្លង្គិក /lo-tʰa-tʰma-tʰbu-/-/

cemetery *n* លើកដៃដៃដៃ /lʰu-tʰkʰu-/-/

censer *n* ម្រាមរៀនដៃដៃដៃ /di-tʰbe-tʰɛ-tʰa-tʰɛ-/-/

center *n* ក្រាមរៀនដៃ /kla-tʰme-/-/; *der.* ក្រាមរៀនដៃដៃដៃដៃ

centipede *n* គន្លេល្លង្គិក /ta-tʰɛ-/-/

certain *adj* ម្រាមរៀនដៃ /tʰa-tʰɛ-/-/; careful

chaff *n* ក្រាមរៀនដៃ /bʰu-ʃu-/-/

chain *n* គន្លេល្លង្គិកដៃដៃដៃ /sʰu-ple-tʰo-tʰɛ-/-/; *der.* ដៃដៃដៃដៃដៃ

chair *n* ដៃដៃដៃដៃ /kʰu-klja-/-/; *der.* ដៃដៃដៃដៃដៃ

chalk *n* ម្រាមរៀនដៃ /he-tʰu-/-/

chalkboard *n* លើកដៃគន្លេល្លង្គិក /lo-tʰa-tʰdu-/-/; blackboard

challenge *v* ដៃដៃដៃដៃដៃ /ɛ-tʰkʰu-tʰɛ-tʰwe-/-/

chance *n* ដៃដៃដៃដៃដៃ /a-kʰwa-tʰa-tʰja-/-/; opportunity

change *v* ដៃដៃដៃដៃដៃ /tʰu-lja-/-/; *der.* ដៃដៃដៃដៃដៃដៃ វ *គ* /ta-klja-/-/ វ *ដ* ដៃដៃដៃដៃដៃដៃ /tʰwo-tʰja- kʰo-tʰkʰe-/-/; to become different

changeable *adj* គន្លេល្លង្គិកដៃដៃដៃ /ta-klja-tʰɛ-tʰja-/-/; able to change

chapped *adj* ដៃដៃដៃដៃដៃ /pʰa-tʰɔ-tʰɛ-/-/; dry skin

chapter *n* ដៃដៃដៃដៃដៃ /a-tʰma-tʰdu-/-/

character *n* ម្រាមរៀនដៃដៃដៃដៃ /tʰɛ-ka-tʰo-tʰo-tʰja-/-/ *n* ដៃដៃដៃដៃដៃដៃ /tʰɛ-tʰo-tʰa-tʰja-/-/ *n* ដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ /tʰɛ-dja-tʰu-tʰja-tʰɛ-/-/; *der.* ដៃដៃដៃដៃដៃដៃ

charcoal *n* ដៃដៃដៃដៃដៃ /ko-tʰɛ-tʰu-/-/

charge *v* ដៃដៃដៃដៃដៃ /be-tʰɛ-tʰu-/-/; accuse វ *ម* ដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ /he-tʰkʰo-tʰma-tʰkja-/-/; to command

chase *v* លើកដៃ /lʰu-/-/; pursue; *der.* ក្រាមរៀនដៃដៃដៃ; លើកដៃដៃដៃ *n* ដៃដៃដៃដៃដៃ /tʰɛ-lʰu-/-/

chase to catch *phr* លើកដៃដៃដៃ /lʰu-tʰpʰu-/-/

chasm *n* ល្ងម្បម្បន្តរម្បន្តរម្បន្ត /lʃɑːtʃɑːzəm/

cheap *adj* ឡូចម្បង្គតម្បង្គត /tʃiːp/

cheat *v* ម្បង្គតម្បង្គតម្បង្គត /tʃiːt/ *v* ឆន្ទម្បង្គត ម្បង្គតម្បង្គត /dʒiːt/ *v* រឹបអូស; cheat

check *v* បំប៉នម្បង្គត /tʃek/; *der.* បំប៉នម្បង្គត

cheek *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃiːk/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត

cheetah *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃiːtə/

chef *n* ម្បង្គតម្បង្គត /ʃɛf/; person who cooks food

cherubim *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɛrʊbɪm/; transliteration of cherubim

chest *n* ម្បង្គត /tʃɛst/

chew *v* ម្បង្គត /tʃiː/

chick *n* ម្បង្គត /tʃɪk/

chicken *n* ម្បង្គត /tʃɪkən/; *hen* *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪkən/; chicken meat

chicken egg *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪkən ɛg/

chickpea *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪkpiː/

child *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪld/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត; កំរិត *n* កំរិតម្បង្គត /tʃɪlɪd/; small child

childhood *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪlhd/

children *n* កំរិតម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪldrən/; *der.* កំរិតម្បង្គតម្បង្គត *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪldrən/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត

chile pepper *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪliː/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត

chilly *adj* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪli/; cold and shaking

chimpanzee *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪmpənziː/

chin *n* ម្បង្គត /tʃɪn/

China *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃaɪnə/

Chinese *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃaɪniːz/; Chinese people

chocolate *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɒkələt/; borrowed word from English

choke *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃoʊk/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត *v* ម្បង្គត /tʃoʊk/; to choke or strangle *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃoʊk/; to get something stuck in your throat

cholera *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɒlə/

choose *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃuːz/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត; ម្បង្គត

choosing *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɔɪzɪŋ/; appointing

chop *v* ម្បង្គត /tʃɒp/; with an ax; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត; ម្បង្គតម្បង្គត *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɒp/ *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɒp/; cut; slice

Christ *n* ម្បង្គត /krist/

Christian *n* ម្បង្គត /kristiən/

chuckle *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃʌkəl/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត

church *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɜːtʃ/; referring to the church as a group of people; *der.* ម្បង្គតម្បង្គតម្បង្គត *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɜːtʃ/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត

cigar *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪgə/

cigarette *n* ម្បង្គតម្បង្គត /sɪgəret/; borrowed word from English *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪgəret/

circle *n* ម្បង្គត /tʃɜːl/; round

circumcise *v* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɜːmsɪz/

circumcision *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɜːmsɪʒən/

citizens *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪzɪnz/; citizens of a country; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត; ម្បង្គតម្បង្គត *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪzɪnz/; citizens of a city; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪzɪnz/; citizens of a kingdom

citrus *n* ម្បង្គតម្បង្គត /tʃɪtrəs/

city *n* ម្បង្គត /sɪti/; *der.* ម្បង្គតម្បង្គត; ម្បង្គតម្បង្គតម្បង្គត

city gate *phr* ម្បង្គតម្បង្គត /sɪti ɡeɪt/

city leaders *phr* ម្បង្គត ម្បង្គតម្បង្គត /sɪti liːdəz/

city street *phr* មហាផ្ទៃរាជធានី /vi:tku:klja:/

city walls *phr* មហាជញ្ជីររាជធានី /vi:ta:re:tku:/

civet cat *n* ឃ្មុំស្រី /t^hwo:ta-lsɿ:/; *der.* ឃ្មុំស្រី

civil war *n* ភ្នំស្រី ក្នុងស្រុក /ke:tku: tɛ:ls^ha:/; war inside the country

claim *v* ដាស់ដៃ /da:tkwo:/

clamp *v* រៀបចំ /klo:ma:/ *v* ដាស់ដៃ /da:tdje:/; squeeze together to pick up

clap *v* ច្របាច់ ក្នុងស្រុក /plja: ta-k^hu-ku:/

clarity *n* ភ្នំស្រីច្របាច់ច្របាច់ /tɛ:lsɿ:ne:plɔ:p^hɛ:/; clear understanding

clashing *adj* ភ្នំស្រីច្របាច់ច្របាច់ /krɯ:k^hle-to:/; don't get along together

clasp *v* ភ្នំស្រី /kri:/ *n* ដាស់ដៃ /t^hɛ:tsja:/; clips

class *n* កម្រិត /to:/; stage; level; *der.* កម្រិត

clay *n* ដី /he-li:/

clean *adj* ដាស់ដៃ /mwɔ:pli-sɿ:plɔ:/; *der.* ដាស់ដៃ; ដាស់ដៃក្នុងស្រុក; ដាស់ដៃក្នុងស្រុក *v* ដាស់ដៃក្នុងស្រុក /sɿ:pli-sɿ:plɛ:/; *der.* ដាស់ដៃ; *adj* -ស្រី /-s^hɛ:/; clean water *n* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /tɛ:lmwɔ:pli-sɿ:plɔ:/; clean or pure; i.e. a pure heart *v* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /me:pli-me:p^hɯ:/; to clean or cleanse; *der.* ដាស់ដៃ; ដាស់ដៃក្នុងស្រុក; ដាស់ដៃក្នុងស្រុក *adj* ដាស់ដៃ /p^hɯ:/; white and clean *v* ដាស់ដៃ /me:lla:/; to clear *v* ដាស់ដៃ /t^hu:lmwɔ:/; wipe clean

cleansing *n* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /tɛ:me:mwɔ:pli:/; *der.* ដាស់ដៃដាស់ដៃ

clear *adv* ដាស់ដៃ /ta:plu:/; in terms of understanding clearly *adj* ដាស់ដៃ /sɿ:ka-li:/; transparent *adv* ដាស់ដៃ /lɯ:li:/; plainly *v* ដាស់ដៃ /me:lla-li:/; clear (brush, weeds, etc.) *adj* ដាស់ដៃ /p^hɯ:/; white and clean

clearly *adv* ដាស់ដៃ /lɯ:plɔ:/; to explain clearly; *der.* ដាស់ដៃ; ដាស់ដៃ *adv* ដាស់ដៃ /li:p^ho:trja:/; see clearly *adv*

clerk *n* មន្ត្រី /pre:mɛ:ta-ra:/

clever *adj* ដាស់ដៃ /li:mja:/; shrewd

cleverness *n* ដាស់ដៃក្នុងស្រុក /tɛ:tsja:te:de:/; *der.* ដាស់ដៃក្នុងស្រុក

cliff *n* ជួរភ្នំ /ta-lja:/ *n* ដាស់ដៃ /la:/; *der.* ដាស់ដៃ

climate *n* អាកាសធាតុ /ta-lje:se:/

climb *v* ដាស់ដៃ /t^hja:/; ascend

cling to *v* ដាស់ដៃ /di:klɿ:/

clock *n* ម៉ោង /mu:to:/

close *v* បិទ /me:bi:/; shut; *der.* បិទ *adv* ដាស់ដៃ /ta-tɔ:/; near in distance; blood relative; belonging to oneself; *der.* ដាស់ដៃក្នុងស្រុក; សាច់ដាស់ដៃ; ដាស់ដៃក្នុងស្រុក *adj* ដាស់ដៃ /p^hɯ:/; to be close by; *der.* ដាស់ដៃ; ដាស់ដៃ; ដាស់ដៃ *v* ដាស់ដៃ /bo:kri:bi:/; close your eyes shut *v* ដាស់ដៃ /pə:bi:/; close your mouth tightly

close off *v* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /i-ra:ta-va:bi:/; to put a wall or fence around; enclose *v* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /tɔ:ta-tu:bi:/; close off with a curtain *v* ដាស់ដៃ /se:bi:/; obstruct

close to arriving *phr* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /p^hɯ:hja:tu:ho:/

cloth *n* ក្រណាត់ /i:kɛ:/ *n* ក្រណាត់ដាស់ដៃ /sa:ta-prhje:/; thin and transparent cloth *n* ក្រណាត់ដាស់ដៃ /be-lu:/; *der.* ក្រណាត់

piece of cloth *n* ក្រណាត់ដាស់ដៃ /ka-lze:/

clothes *n* ម៉ែត្រដាស់ដៃ /hje-ku:dzɜ:sja:/

clothing *n* ម៉ែត្រដាស់ដៃ /hje-tɔ:/; *der.* ដាស់ដៃក្នុងស្រុក; ដាស់ដៃក្នុងស្រុកដាស់ដៃ *n* ដាស់ដៃក្នុងស្រុក /le:ku:lɛ:sja:/

cloud *n* ម៉ែត្រដាស់ដៃ /ɔ:lɯ:/

cloudless *adj* ដាស់ដៃ /mɔ:lla:/

cloudy *n* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /ke:tu:/; *der.* ដាស់ដៃដាស់ដៃ *adj* ដាស់ដៃដាស់ដៃ /ɔ:lɯ: du:/; overcast *adj*

- ទង្គិចឫស /k^hiɬɔŋlɿw^ə/; dark clouds *adj*
 ទីរៀងឫស /ɔŋlɿw^ə/; referring to vision
- clsf (animals) Classifier** -ឧស្ស /-du^ə/; *der.*
 ក្រុមឧស្ស *Classifier* -ក្រុម /-kɿw^ə/; group of
 animals; *der.* ក្រុមសត្វ
- clsf (blanket) Classifier** -ខ្សែ /-pɿw^ə/; *der.* ក្រុមខ្សែ
Classifier -ខ្សែ /-hu^ə/; *der.* ក្រុមខ្សែ
- clsf (books) Classifier** ក្រុម /u^ə/; *der.* ក្រុម
- clsf (branch/tree) Classifier** -ក្រុម /-p^hja^ə/
- clsf (bundle) Classifier** ក្រុម /kɿw^ə/; firewood
- clsf (coin) Classifier** -មាត់ /-mje^ə/
- clsf (decorative leg rings) Classifier** ម្រង /vɿw^ə/
- clsf (dessert) Classifier** -ក្រុម /-bu^ə/; *der.* ក្រុម
- clsf (fish, leaves, money, birds) Classifier** ក្រុម
 /be^ə/; *der.* ក្រុម
- clsf (flat things) Classifier** ក្រុម /ba^ə/; blanket,
 book, shirt, paper
- clsf (flower) Classifier** -ក្រុម /-p^ho^ə/
- clsf (friend) Classifier** ក្រុម /swo^ə/
- clsf (garden plot; field) Classifier** -ក្រុម /-le^ə/;
der. ក្រុម
- clsf (general things) Classifier** ក្រុម /tɿw^ə/; *der.*
 ក្រុម
- clsf (group of animals) Classifier** ក្រុម /kɿw^ə/
- clsf (group of people) Classifier** ក្រុម /mɿw^ə/
- clsf (hill; seed) Classifier** ក្រុម /pɿw^ə/
- clsf (hour) Classifier** -មាត់ /-mu^ə/
- clsf (island) Classifier** -ក្រុម /-kɿw^ə/
- clsf (item in family of like things) Classifier**
 ក្រុម /kɿw^ə/
- clsf (item of clothing) Classifier** ខ្សែ /pɿw^ə/
- clsf (language) Classifier** ក្រុម /mu^ə/
- clsf (large items; fruits, things, house) Classifier**
 ក្រុម /me^ə/
- clsf (leg rings) Classifier** ម្រង /vɿw^ə/
- clsf (levels) Classifier** -ក្រុម /-to^ə/
- clsf (long things; river, tree) Classifier** ក្រុម /bo^ə/
- clsf (nights) Classifier** -ក្រុម /-sɿw^ə/
- clsf (one sleeve; one shoe) Classifier** ក្រុម /p^hje^ə/
- clsf (pairs of things) Classifier** -ក្រុម /-p^hu^ə/
- clsf (parts, sections) Classifier** -ក្រុម /-kje^ə/
- clsf (person) Classifier** -ក្រុម /-pre^ə/; *der.*
 ក្រុម
- clsf (piece) Classifier** ក្រុម /ko^ə/; piece of wood,
 bamboo, money
- clsf (places) Classifier** -ក្រុម /-p^ho^ə/
- clsf (plants, trees, flowers) Classifier** ក្រុម /mɿw^ə/
- clsf (round thing) Classifier** -ម្រង /-vɿw^ə/
- clsf (scroll) Classifier** -ក្រុម /-kɿw^ə/
- clsf (thick things) Classifier** ឧស្ស /du^ə/
- clsf (thing) Classifier** -ក្រុម /-tɿw^ə/; *der.* ក្រុម
- clsf (things that...) Classifier** ក្រុម /me^ə/
- clsf (things) Classifier** ក្រុម /mi^ə/
- clsf (time) n** -ខ្សែ /-hu^ə/
- clsf (town, city) Classifier** -ម្រង /-vi^ə/
- clsf (transportation) Classifier** ក្រុម /k^hu^ə/
- clsf (trees/plants) Classifier** -ក្រុម /-sɿw^ə/
- clsf (two sides) Classifier** -ក្រុម /-k^ho^ə/
- clsf (verse, point) Classifier** -ម្រង /-ma^ə/
- clsf (village) Classifier** -ក្រុម /-do^ə/; *der.* -ក្រុម
- clsf (vineyard) Classifier** -ក្រុម /-p^hɿw^ə/
- clsf (well, pool, lake) Classifier** -ក្រុម /-ɿw^ə/
- clsf (wings) Classifier** -ក្រុម /-kru^ə/
- clsf (word) Classifier** -មាត់ /-mu^ə/; *der.* ក្រុម
- clsf (written materials, paper, map) Classifier**
 -ក្រុម /-ba^ə/

club *n* ខ្នាតម្នាក់ៗ /i-lmɯ-ti-pɔː/; *der.* ខ្នាតម្នាក់ៗ
ខ្នាតម្នាក់

cluck *v* រន្ធក្នាត /ka-lɔː/; a clucking noise to drive
away cows or buffalo

cluttered *adj* គ្រុឌរន្ធក្នាត /ta-lpʰi-ta-lpʰɯː/;
messy

co-worker *n* ទ្រព្យម្នាក់ៗ /prɛ-lmɛ-rɔːlɯ-tɛː/; *der.* ទ្រព្យម្នាក់ៗ
/prɛ-lmɛ-rɔːlɯ-tɛː/

coal *n* មន្ទីរក្រហម /mi-klwoː/

coarse *adj* ទ្រព្យម្នាក់ៗ /swe-ta-lkɔː/; rough

coast *n* ទន្លេមេឌីទែររ៉ានី /kʰo-tmɔːkʰo-lɔː/

coat *v* ឆ្មារក្រហម /tɕɔːklɔːduː/; an outer large
shirt; *der.* ឆ្មារក្រហម

coax *v* ខ្លាចខ្លាច /i-lɔː-i-ljaː/; tempt

cobra *n* រាជធានី /ruːlɔː/; *der.* រាជធានី

cock *n* គោក្រី /sje-tʰɛː/; chicken (male)

cockerel *n* គោក្រីក្រី /sje-tʰɛ-tʰɯː/

cockroach *n* ល្អិត /lɔː-kɪː/

cocky *adj* គ្រុឌម្នាក់ៗ គ្រុឌម្នាក់ៗ /ta-lneː-lɔː-
djeːlneː/; think great of oneself

coconut *n* មន្ទីរក្រហម /ma-tu-lsɛː/

coconut oil *n* មន្ទីរក្រហម /ma-tu-tʰjeː/

cocoon *number* ទ្រព្យម្នាក់ៗ /sɪːlɯː/; *der.* ទ្រព្យម្នាក់ៗ

coffee *n* រន្ធក្នាត /ka-lpʰiː/; borrowed word from
English

coffin *n* ល្អិត /lɔː/; *der.* ល្អិត

coil *v* ខ្លាចខ្លាច /i-lvɔː/ *v* ខ្លាចខ្លាច /i-lbiː/; using rope or
metal wire

coin *n* រាជធានី /ruːtzwɛː/

cold *adv* រាជធានី /keːlɔːkɛːsʰwɪː/;
related to weather; *der.* រាជធានី *adj*
រាជធានី /ka-lɔː/; *der.* រាជធានី; រាជធានី
n រាជធានី /sɛːlɔː/; common cold

collaborate *v* មន្ទីរក្រហម /mɛ-lɔː-lɔː-
dɔː/

collapse *v* ល្អិតម្នាក់ៗ /la-tɔː-lɔː/; to fall down
destroyed *v* ល្អិតម្នាក់ៗ /la-kʰɯː-lɔː/;
when a person falls down

collar *v* ល្អិតម្នាក់ៗ /pla-lɔː/; body part

colleague *n* ទ្រព្យម្នាក់ៗ /prɛ-lmɛ-rɔːlɯ-tɛː/;
fellow worker

collect *v* ខ្លាចខ្លាច /i-tʰɯː-lɔː/; *der.* ខ្លាចខ្លាច *v*
រាជធានី /kwoː/; collect taxes, offerings *v*
រាជធានី /be-lɔː/; combine; *der.* រាជធានី *v*
រាជធានី /tʰɔː-lɔː/; pull together

collide *v* មន្ទីរក្រហម /pɔː-lɛː/

color *n* រាជធានី /a-lɔː/

colorless *adj* រាជធានី /a-lɔː-lɔː/

colt *n* រាជធានី /ta-sɪː-tʰɯː/

coma *v* រាជធានី /tʰja-ta-lɔː/; unconscious

comb *n* រាជធានី /kɔː-sjeː/ *v* រាជធានី /i-kʰwɪː/; *der.*
រាជធានី *n* រាជធានី /sje-kʰa-diː/; comb
on the rooster's head

combine *v* រាជធានី /be-lɔː/; collect *v*
រាជធានី /dja-lɔː/; put together

come *v* រាជធានី /hjaː/

come see *phr* រាជធានី /hja-tmjaː-tʰjeː/

come take back *phr* រាជធានី /hja-tʰjeː-kɔː/

come and argue *phr* រាជធានី /hja-kreː-hja-kɔː/

come arrive *phr* រាជធានី /hja-tɯː/

come ask *phr* រាជធានី /hja-kwɪː/

come ask for mercy *phr* រាជធានី /hja-kwɪː-sɛː-lɔː/

come become *phr* រាជធានី /hja-tʰwoː-tʰjaː/

come bend down and look *phr*
រាជធានី /hja-tʰɯː-lɔː-lɔː/

come call *phr* រាជធានី /hja-lɔː/

come change *phr* រាជធានី /hja-tʰɯː-lɔː/

- come choose *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-nwo-t^hje-t/
- come cry *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hu^o/
- come down *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-ta-t/ **v**
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hi-ta-t/; descend
- come eat *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-te-t/
- come enter and see *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-nu^o-t^hmja-t/
- come explain *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-the-t^ho-t/
- come fight *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^ha-t/
- come grab *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hu^o-t/
- come kiss *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-nu^o-t^hmu^o-t/
- come meet *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-to-ku-to-ka-t/; to come and have a
meeting together **phr** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-t^hmja-t^hu^o-t/
- come open *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hba-t^hmo-t/
- come out to see *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-t^he-t^hmja-t/
- come pray *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hka-t^hbe-t/
- come put in *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hu^o-t^hnu^o-t/
- come question *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hu^o-t^hdja-t/
- come say *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-the-t/
- come send *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hsu-t/
- come speak *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-the-t^hbe-t/
- come stand *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hka-t^ho-t/
- come stay *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-to-t/
- come take *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hje-t/
- come take care of *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-t^hmja-t^hka-t^hwe-t/
- come take down *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/hja-t^hje-t^hta-t/
- come up *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^hja-t/
- come visit *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-to-t^hle-t/
- come again *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-t^h
k^hje-t^hja-t/
- come in *phr*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /hja-nu^o-t/; enter
- comfort *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /i-to-t^h/; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
- comma *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /sja-t/
- command *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /me-ka-t^hu^o-t/; **der.**
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់; ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
n
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /te-me-ka-t^hu^o-t/; **der.**
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់; ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
v ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /no-t/;
ask to do
- commandment *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /u^o-me-ka-t^h/
- committee *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /ko-mi-ti-t/; borrowed word
from English
- commotion *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/te-t^hu^o-t^his-t^hu^o-t^ha-t/; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /te-ta-t^hru-ta-t^hja-t/
- community *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/pre-ta-t^hla-t^hmu^o-t/; group of people
- company *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /be-t^hlo-t/; 30 soldiers
- compare *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /ta-to-t/; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ **v** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /te-t^hra-t^hdu^o-t/; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ **v** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /te-t^hdi-t^hde-t/
- compassion *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/te-t^hse-t^hka-t^hbe-t/; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
- compensate *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /-lje-t/; pay back
- compensation *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /klje-t^hru-t^hhe-t/;
compensation for war; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
- compete *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /di-t^hde-t/
- competence *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /te-t^hdja-t^hde-t/; ability
- competent *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /t^hdja-t^hde-t/
- competition *n*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /te-t^hdi-t^hde-t/
- complain *v*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /he-t^hka-t^hhe-t^hja-t/; also:
give reasons, tell here and there
- complete *adj*** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /t^hu^o-t^hplu^o-t/; finished
already; **der.** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ **adj** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់
/o-t^hpw^o-to-t^hdu^o-t/ **prep** ឃ្លាត្រូវប្រើប្រាស់ /t^hu^o-t^ho-t/; **der.**

បញ្ចប់ **v** ឃប់ដំណើរការ /me-ta-dw-lkja-/
 finish; bring to an end; *der.* ឃប់ដំណើរការ;
 ឃប់ដំណើរការដាច់; ឃប់ដំណើរការឃប់ដំណើរការ **adj** ពេញ
 /ba-/
 full; *der.* ពេញដំ
completed v ឃប់ដំណើរការ /me-t^hu^o-hwa-/
completely adv ឃប់ដំណើរការ /l^o-la-ta-kli-/
 do fully do something i.e. conquer completely;
der. ឃប់ដំណើរការពេញដំ
compliment n ចម្រើន /^ho-t^hu-s^e-/ **v**
 បង្ហាញ /t^hu-s^e-/; to praise
comply v ឃប់ដំណើរការ /l^u-le-t^e-p^lo-/
 indulge
compress v ឃប់ដំណើរការ /la-kli-ja-/
compromise v ឃប់ដំណើរការ /s^e-p^lo-mi-k^h-je-lu-/
compute v គណនា /dja-ma-/
 record
computer n គណនាគ្រឿង /ka-pju-ta-/
 borrowed word from English
conceal v ឃប់ដំណើរការ /be-t^u-be-bi-/
 hide
conceited adj ឃប់ដំណើរការ /ta-ne-du-
 dje-t^e-/
 think great of oneself; *der.* ឃប់ដំណើរការ;
 ឃប់ដំណើរការ **adj** ឃប់ដំណើរការ /p^h-je-t^e-du-ne-/
concinna leaves n ឃប់ដំណើរការ /s^j-e-mu-le-/
conclusion n ឃប់ដំណើរការ /t^e-he-t^e-ta-dw-/
condemn v ឃប់ដំណើរការ /zu-ta-trja-ta-/
v ឃប់ដំណើរការ /be-t^e-s^u-/
 accuse; charge
conference n ឃប់ដំណើរការ /t^e-lo-ku-tu-lkja-/
 meeting
confess v ឃប់ដំណើរការ /wa-lja-t^u-lja-/
confidence n ឃប់ដំណើរការ /t^e-k^h-u-t^e-ha-/
confident adj ឃប់ដំណើរការ /s^e-p^lo-k^h-u-
 s^e-p^lo-ha-/
confirm v ឃប់ដំណើរការ /be-k^l-ma-/
der. ឃប់ដំណើរការ
confiscate v ឃប់ដំណើរការ /ho-p^lo-kja-/
conflicting v ឃប់ដំណើរការ /kr^u-kle-to-/
 not at peace with another

confounded v ឃប់ដំណើរការ /ta-pa-li-hu-/
confuse v ឃប់ដំណើរការ /me-s^hu-t^h-s^hu-s^ha-/
confused adj ឃប់ដំណើរការ /s^e-p^lo-s^hu-s^ha-/
confusing adj ឃប់ដំណើរការ /s^hu-s^ha-/
connect v ឃប់ដំណើរការ /p^lwo-t^h-/
connected adj ឃប់ដំណើរការ /p^lwo-t^h-
 o-ne- hwa-/
conquer v ឃប់ដំណើរការ /s^ha-t^e-/
consider v ឃប់ដំណើរការ /ta-ne-mja-/
der. ឃប់ដំណើរការ
 ឃប់ដំណើរការ **v** ឃប់ដំណើរការ
 /ta-ne-p^lu-p^li-/
 consider all the options
consideration n ឃប់ដំណើរការ /t^e-ta-ne-
 t^hja-t^e- da-t^e-/
 able to think of others
console v ឃប់ដំណើរការ /i-lwa-/
constipation n ឃប់ដំណើរការ /i-ta-t^h-je-/
consult v ឃប់ដំណើរការ /da-pa-lu-/
consume v ឃប់ដំណើរការ /e-lwa-/
contagious adj ឃប់ដំណើរការ /re-tⁿi-t^e-
 d^hja-/
contend v ឃប់ដំណើរការ /s^ha-ta-nja-/
der. ឃប់ដំណើរការ
content adj ឃប់ដំណើរការ /s^e-p^lo-mi-/
der. ឃប់ដំណើរការ
 ឃប់ដំណើរការ **v** ឃប់ដំណើរការ
 /me-s^e-p^lo-mi-/
contentment n ឃប់ដំណើរការ /t^e-s^e-p^lo-mi-/
continent n ឃប់ដំណើរការ /ke-t^u-/
continue v ឃប់ដំណើរការ /me-p^le-hja-/
v ឃប់ដំណើរការ /d^hu-pa-hja-/
 go forward; *der.* ឃប់ដំណើរការ
contract n ឃប់ដំណើរការ /li-k^l-ma-/
contrary adj ឃប់ដំណើរការ /k^ho-/
 different
control v ឃប់ដំណើរការ /k^h-/
 control our bodies or hearts;
der. ឃប់ដំណើរការ /pe-t^e-pe-to-/
 force
convenient adj ឃប់ដំណើរការ /a-to-la-be-/
 perfect
conversation n ឃប់ដំណើរការ /t^e-he-t^e-
 k^h-je-lu-/

converse *v* ឃើញដូចជាសម្រាប់ ទាញយក
/heʔbeʔheʔʃuʔ kʰjeʔluʔ/
convinced *v* គ្រប់គ្រងដោយសារ /taʔneʔthjaʔ/
cook *v* ឆ្នោត /iʔpʰoʔ/; *der.* រីកចម្រើន *v* ឆ្នោត /iʔbuʔ/;
 cook in coals
cooked *adj* ឆ្នោត /sʰwiʔ/; cooked rice *adj* ឆ្នោត /woʔ/
cool *adj* ត្រជាក់ /kaʔdʒuʔ/ *v* ត្រជាក់ /paʔlwiʔ/;
 cooling
cooperate *v* មេត្តាជួយគ្នា /meʔpləʔmeʔdʒuʔ/
cooperation *n* ការងារមេត្តាជួយគ្នា /teʔmeʔpləʔmeʔdʒuʔ/; grouped together
copper *n* រាងកាយ /kreʔ/ *n* ត្រជាក់ /taʔliʔ/
copulate *v* រួមគ្នា /vjaʔ/
copy *v* ចម្លងគ្នា /meʔbaʔbuʔ/; imitate
cord *n* ខ្នាត /iʔpliʔ/
core of tree *n* កណ្តាល /kiʔ/
coriander *n* រីកចម្រើន /pʰoʔdʒiʔleʔ/
corn *n* គ្រាប់ធញ្ញ /ʃiʔloʔ/; *der.* ទាញយក
corner *n* ជម្រក /aʔnaʔ/
corpse *n* រូងកាយ /luʔtoʔ/; dead body
correct *v* ត្រឹមត្រូវ /iʔʃjoʔrjaʔkaʔ/ *adj* ត្រឹមត្រូវ
 /toʔ/; correct; right; *der.* ត្រឹមត្រូវ
exactly right *adj* ត្រឹមត្រូវបំផុត /taʔtoʔtaʔbeʔ/
corrode *v* បំផ្លាញដោយការងាប់ /tʰeʔiʔtʰeʔkrəʔ/
corrosion *n* ការងាប់ដោយការងាប់ /teʔtʰeʔiʔtʰeʔkrəʔ/;
 rust
cost *n* តម្លៃ /aʔŋuʔ/
costly *adj* តម្លៃខ្ពស់ /ŋuʔduʔpriʔduʔ/; the
 cost is great; *der.* តម្លៃខ្ពស់
cotton *n* គ្រាប់ស្រូវ /taʔpʰjaʔ/; *der.* គ្រាប់ស្រូវ
cotton gin *n* គ្រាប់ស្រូវ /iʔkoʔ/; machine that separates
 the seeds from the cotton
cough *v* គ្រាប់ស្រូវ /taʔkʰuʔ/
counsel *n* ការណែនាំ /teʔdʒjaʔteʔŋaʔ/

counselor *n* គ្រូបង្ហាត់ /preʔdʒeʔdʒjaʔ/;
 adviser
count *v* គិត /djaʔmaʔ/; *der.* គិត មេត្តា
country *n* ប្រទេស /tʰjeʔkeʔ/; *der.* រាជធានី
 រាជធានី /keʔmjuʔ/
country at peace *phr* រាជធានីរាជធានី
 /keʔʃuʔkeʔkreʔ/
couple *n* គ្រូបង្ហាត់ /njeʔʃuʔ/; two or three *n*
 មេត្តាជួយ /meʔveʔ/; wife-husband
courage *n* គ្រូបង្ហាត់ /teʔʃeʔploʔkʰuʔthaʔ/; *der.* គ្រូបង្ហាត់
courageous *adj* គ្រូបង្ហាត់ /ʃeʔploʔkʰuʔthaʔ/;
der. គ្រូបង្ហាត់ គ្រូបង្ហាត់; គ្រូបង្ហាត់; គ្រូ *n*
 គ្រូបង្ហាត់ គ្រូបង្ហាត់ /kaʔjaʔthaʔ
 kaʔjaʔkaʔkeʔ/; a person with courage
court *n* គ្រូបង្ហាត់ /teʔʃeʔiʔrjaʔhoʔ/; place of
 punishment; *der.* គ្រូបង្ហាត់ គ្រូបង្ហាត់
courtyard *n* គ្រូបង្ហាត់ /hiʔviʔkuʔ/; within the
 wall around the house
cousin *n* គ្រូបង្ហាត់ /pʰuʔbuʔ/
cousin (first) *n* គ្រូបង្ហាត់ /təʔpʰuʔbuʔ/
cousin (second) *n* គ្រូបង្ហាត់ /njeʔpʰuʔbuʔ/
covenant *n* គ្រូបង្ហាត់ /teʔləʔljaʔ/; agreement;
 promise; *der.* គ្រូបង្ហាត់ គ្រូបង្ហាត់ *v*
 គ្រូបង្ហាត់ /eʔmaʔsʰeʔ/
cover *v* គ្រូបង្ហាត់ /iʔtʰəʔ/; with a blanket *v*
 គ្រូបង្ហាត់ /keʔkʰuʔbiʔ/ *v* គ្រូបង្ហាត់ /pluʔbiʔ/;
 bury *v* គ្រូបង្ហាត់ /meʔbiʔ/; cover; shut *v*
 គ្រូបង្ហាត់ /dʒaʔbiʔ/; cover over *n* គ្រូបង្ហាត់
 /kʰuʔdoʔ/; i.e. bottle cap *v* គ្រូបង្ហាត់ /tiʔbiʔ/; to
 cover your ears
covered *adj* គ្រូបង្ហាត់ /kloʔ/ *adj* គ្រូបង្ហាត់ /iʔpluʔ/;
 covered with water
cow *n* គ្រូបង្ហាត់ /puʔ/; *der.* គ្រូបង្ហាត់ គ្រូបង្ហាត់;
 គ្រូបង្ហាត់ គ្រូបង្ហាត់
cowardly *adj* គ្រូបង្ហាត់ /taʔruʔ/
crab *n* គ្រូបង្ហាត់ /ʃwoʔ/; *der.* គ្រូបង្ហាត់

crack *v* កិន់កែត់ /pʰɛˈtʰreː/; shatter
cracked *adj* ខ្សោយកិន់ /pɔːtʰɛː/; exploded
cradle *n* ឧបទ្វីប /iːdʒɔː/

crash *v* ខ្សោយកិន់ /pɔːtʰɛː/; i.e. car crash
crawl *v* ដើរដោយយឺតយ៉ាវ /puːlɔːdʒɔː/

crayon *n* ប្រដាប់ពណ៌ /liːboʊˈaːlɔː/

crazy *adj* អស្ចារ្យ /təˈmwiːtʰɛː/; *der.* អស្ចារ្យ

create *v* រក្សាទុកឱ្យមាន /bjaːtʰɛːtʰɛː/; *der.* រក្សាទុក; រក្សាទុកឱ្យមាន

create anew *phr* រក្សាទុកឱ្យមានឡើងវិញ /bjaːtʰɛːtʰɛː/

creation *n* អ្វីដែលបានបង្កើត /tʰɛːtʰɛːtʰɛː/; created things; *der.* អ្វីដែលបានបង្កើត

creator *n* អ្នកបង្កើត /pɹɛːtʰɛːtʰɛː/

crevasse *n* រាងកាយ /krɔːtʰɛː/

crime *n* អំពើបាប /tʰɛːtʰɛː/; sin; mistake

cripple *n* ភ្នែកខ្លី /kaːtʰɛːtʰɛː/; *der.* ភ្នែកខ្លី

crippled *adj* មិនមានប្រសិទ្ធភាព /kʰɔːtʰɛːtʰɛː/; foot is cut off *adj* ខ្លី /daːtʰɛː/; *der.* ខ្លី

criticism *n* ការវាយតម្លៃ /tʰɛːtʰɛːtʰɛː/

criticize *v* វាយតម្លៃ /pɹɪˈtʰɛːtʰɛː/; *der.* វាយតម្លៃ

crocodile *n* ក្រូច /krɔːdʒɪˈl/

crooked *adj* ខ្លួនមិនត្រឹមត្រូវ /krɔːkʰɛːtʰɛː/; liar; crooked person; *der.* ខ្លួនមិនត្រឹមត្រូវ /tʰɛːtʰɛː/; not straight *adj* ផ្លូវខ្លួនមិនត្រឹមត្រូវ /tʰɛːtʰɛː/; crooked road; *der.* ផ្លូវខ្លួនមិនត្រឹមត្រូវ

crop *n* ផ្លែឬផ្កា /krɔːp/; fruit-flower *n* ពាក្យទូទៅសម្រាប់រុក្ខជាតិ /tʰɛːtʰɛː/; general word for vegetation *n* ផ្លែឬផ្កា /tʰɛːtʰɛː/; fruit or harvest

good crop-fruit *phr* ផ្លែឬផ្កាប្រសើរ /gʊd ˈkrɔːp ˈfruːt/

cross *n* គ្រឿងសម្រាប់បោះឆ្នោត /krɔːs/; the Christian cross *n* គ្រឿងសម្រាប់បោះឆ្នោត /hiːtʰɛːtʰɛː/

crossbow *n* ព្រួញបោះ /krɔːsbəʊ/

crow *v* ជ្រូក /kroʊ/; *der.* ជ្រូកក្រហម; ជ្រូកស្រី *n* ជ្រូក /kroʊ/

crowd *n* ក្រុម /kroʊd/; *der.* ក្រុម ក្រុមជ្រូកក្រហម *v* ក្រុមជ្រូកក្រហម /təˈdwiːtʰɛː/

crowded *adj* ម្តងម្កាត់ /kroʊdɪd/; *der.* ម្តងម្កាត់

crowding *v* ក្រុមជ្រូកក្រហម /təˈdwiːtʰɛː/

crown *v* រក្សាទុកឱ្យមាន /kroʊn/; to crown or place on the head *n* ម្តងម្កាត់ /kroʊn/; gold crown

cruel *v* មិនយល់ឱ្យបាន /kruːl/; to treat severely; persecute

crumbs *n* គ្រាប់មី គ្រាប់មី /krʌmz/; food that has fallen

crush *v* ប្រដាប់ /krʌʃ/; to crush or

crush *v* ប្រដាប់ /krʌʃ/; to crush or

cry *v* ក្រែក /kriː/; *der.* ក្រែកក្រហម; ក្រែកក្រហម; ក្រែកក្រហម *v* ក្រែកក្រហម /kriː/; *der.* ក្រែកក្រហម

cucumber *n* ខ្នុរ /kjuːkʌbər/

culture *n* វប្បធម៌ /kʌltʃər/; *der.* វប្បធម៌

cumin *n* ម្រេង /kjuːmɪn/; transliteration of the spice cumin

cup *n* កែវ /kʌp/; *der.* កែវ

cure *v* ព្រះបាទ /kyʊər/; *der.* ព្រះបាទ *adj* ព្រះបាទ /kjuːr/

curled *adj* ខ្លួនមិនត្រឹមត្រូវ /kɜːld/; curled up; *der.* ខ្លួនមិនត្រឹមត្រូវ

currency *n* រូបិយប័ណ្ណ /kɜːnsɪ/; money

current *n* រលក /kɜːrənt/; water flow

curry *n* ខ្លួនប្រាស /i:swi:/

curse *v* ខ្លាចខ្លាច /i:s^ho:ha:/; *der.* ខ្លាចខ្លាច *n*
 គេខ្លាចខ្លាច /tɛ:s^ho:ha:/; *der.* គេខ្លាចខ្លាច

curtain *n* ខ្លាចខ្លាច /i:kɛ:ba:du:/; large cloth *n*
 គេខ្លាចខ្លាច /be:u:lɛ:ɪmɛ:bi:/

curve *n* គេខ្លាច /ta:kɔ:/

curvy *adj* គេខ្លាចគេខ្លាច /ta:ki:ta:kɔ:/; crooked;
 not straight; *der.* គេខ្លាច

custom *n* ល្មើសល្មើស /lɛ:klo:/; *der.*
 ល្មើសល្មើស *n* រៀនរៀន /ro:rja:/;
 folklore

cut *v* ខ្លាច /i:kɔ:/; cutting hair *v* ខ្លាចគេខ្លាច
 /i:kɔ:tɔ:/ *v* ខ្លាចខ្លាច /i:kɛ:kɔ:/; cutting of
 small things; *der.* គេខ្លាច *v* គេខ្លាចខ្លាច
 /zɔ:kɛ:kɔ:/; to cut off a branch *v* គេខ្លាច
 /pɔ:tɔ:/; to cut or slice with an ax or sword; *der.*
 គេខ្លាច *v* គេខ្លាច /cut with a knife/; cut back and
 forth; sawing *v* គេខ្លាច /p^hɔ:kɛ:/; split;
 cut with knife *v* គេខ្លាច /t^hja:/ *v* គេខ្លាច
 /pra:p^hɛ:/; cut open; operate

cute *adj* គេខ្លាច /sɛ:ta:kɔ:/; cute baby; *der.*
 គេខ្លាច គេខ្លាច គេខ្លាច

cymbal *n* គេខ្លាច /kɔ:kɛ:/

D d

daily *adv* របស់ម្តងៗ ជំនួញម្តងៗ /pwoːtɲeːtpwoːtɲeː/

dam *n* បឹង ឬ ទន្លេ /tʰjɛtɕkʰɔː/

damage *v* បំផ្លាញ ឬ ខូច /mɛːtpjɛt/

damaged *adj* ខូច ឬ បំផ្លាញ /aːtpjɛtɕaːlɿ/

dance *v* រាំ /iːlɛt/; *der.* ការរាំ ឬ របាំ /paːtɲaːt laːvɔːt/

danger *n* គ្រោះថ្នាក់ ឬ គ្រោះថ្នាក់ /tɛːtɕaːrɔːtɲeːt ɲeːtɕiːsʰeː/; *der.* គ្រោះថ្នាក់ ឬ គ្រោះថ្នាក់

dangerous *adj* គ្រោះថ្នាក់ ឬ គ្រោះថ្នាក់ /ɲeːtɕiːsʰeːtɲaːt/; frightening

dare *v* ប្រឆាំង /oːtɕuː/; *der.* ប្រឆាំង ឬ ប្រឆាំង /ɛːtɕuːtɕiːsʰeː/

daring *adj* គ្រោះថ្នាក់ /tɕuː/; *der.* គ្រោះថ្នាក់

dark *adj* ងងឹត ឬ ងងឹត /kʰiːtɕaːrɔːtɲeː/; *der.* ព្រឹក;
ព្រឹក មុនពេលឆ្លុះឆ្លាយ *adj* មុនពេលឆ្លុះឆ្លាយ /mɔːtɕkʰiːtɕaːrɔːtɲeː/; early in the morning before it's still light

darken *v* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /mɛːtɕkʰiːtɕaːrɔːtɲeː/; to cause to not see; *der.* មុនពេលឆ្លុះឆ្លាយ

darkness *n* ភ្លឺ ឬ ភ្លឺ /tɛːtɕkʰiːtɕaːrɔːtɲeː/; *der.* ព្រឹក; ព្រឹក; ព្រឹក មុនពេលឆ្លុះឆ្លាយ; ភ្លឺ ឬ ភ្លឺ *adj* ព្រឹក មុនពេលឆ្លុះឆ្លាយ

date *n* ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ /tɕaːtɲeː/; day

daughter *n* កូនស្រី ឬ កូនស្រី /pʰuːtɕɕaːrɔːtɲeː/; *der.* កូនស្រី ឬ កូនស្រី *n* កូនស្រី /pʰuːtɕɕaːrɔːtɲeː/; term of endearment

daughter-in-law *n* កូនស្រី ឬ កូនស្រី /dɕaː/

dawn *n* ព្រឹក ឬ ព្រឹក /mɔːtɕliːtɕuː/; daybreak; *der.* ព្រឹក ឬ ព្រឹក

day *n* ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ /mɔːtɲeː/; *der.* ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ មុនពេលឆ្លុះឆ្លាយ

day after tomorrow *phr* ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ /sʰoːtɕviːt/

day off (holiday) *n* ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ /mɔːtɲeːtɕoːtɕkɕuː/

daytime *n* ថ្ងៃ ឬ ថ្ងៃ /mɔːtɕsʰeːtɕkɕeː/

dead *adj* ទ្រង់ទ្រាយ /ɲeːtɕhɔːt/; *der.* ទ្រង់ទ្រាយ ឬ ទ្រង់ទ្រាយ *n* ទ្រង់ទ្រាយ /kaːtɕaːtɲeː/

deaf *adj* ឆ្ងល់ ឬ ឆ្ងល់ /kʰaːtɕeːtɕaːtɲeː/

deal *v* ដាច់ ឬ ដាច់ /iːsʰeːtɕiːtɕɕiː/; buy and sell

death *n* មរណភាព /tɛːtɲeː/; *der.* មរណភាព ឬ មរណភាព

debt *n* បំណុល /sʰuː/; *der.* បំណុល ឬ បំណុល; បំណុល ឬ បំណុល

decay *v* រលួយ /ɲeːtɲeː/

deceive *v* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /kɕlwoːtɕaːrɔːtɲeː/; disguise-lie *v* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /laːtɕeːtɕuː/; *der.* បំប្លែង ឬ បំប្លែង; បំប្លែង ឬ បំប្លែង *v* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /iːtɕoːtɕaːrɔːtɲeː/; to tempt

deceiver *n* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /kaːtɕaːtɕaːrɔːtɲeː/; crooked person *n* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /pɕɕeːtɕiːtɕoːtɕaːrɔːtɲeː/

December *n* ខែ ឬ ខែ /diːtɕeːtɕeː/; borrowed word from English

deception *n* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /tɕeːtɕiːtɕoːtɕaːrɔːtɲeː/

decide *v* ចាត់ចែង ឬ ចាត់ចែង /taːtɕeːtɕoːtɕeː/ *v* ចាត់ចែង ឬ ចាត់ចែង /dɕaːtɕiːtɕeː ɲeːtɕiːtɕoːtɕeː/; *der.* ចាត់ចែង ឬ ចាត់ចែង

decision *n* ចាត់ចែង ឬ ចាត់ចែង /tɕeːtɕaːtɕeːtɕoːtɕeː/

declare *v* ប្រកាស ឬ ប្រកាស /heːtɕhɔːt tɕaːtɕiːtɕeː/

decompose *v* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /pʰaːtɕkɕeːtɕeː/; when a seed decomposes in the soil

decorate *v* បំប្លែង ឬ បំប្លែង /mɛːtɕwoːtɕeːtɕiːtɕeː/

decrease *v* ថយចុះ /tɕoː/; *der.* ថយចុះ ឬ ថយចុះ *n* ថយចុះ ឬ ថយចុះ /tɕaːtɕeː/; decrease in amount

dedicate *v* ដាច់ ឬ ដាច់ /beːtɕɕaːtɕeː/; put-holy

deduct *v* ដាច់ ឬ ដាច់ /tʰaːtɕeː/

deep *adj* ជ្រាល ឬ ជ្រាល /zɕaː/; *der.* ជ្រាល

deepen *v* ជ្រាល ឬ ជ្រាល /mɛːtɕaːtɕzɕaː/

deer *n* រាជ្ជី /kraɪ/; *der.* រាជ្ជីរិទ្ធិ; រាជ្ជីឃុយ *n*
ឆ្មៃទាម្លី /ta-k^hjeɪ/; yellow deer

deer (yellow) *n* ឆ្មៃទាម្លី /ta-k^hjeɪ/

defeat *v* ជេត /peɪ/; win

defecate *v* ប្រដាច់ /i-h^heɪ/

defend *v* ពន្យល់ ឬ ពន្យល់ខ្លួន ឬ ពន្យល់ខ្លួន /heɪ
la-plɛɪniː nɛ-nɛɪ/; to speak in defense of
yourself; *der.* ពន្យល់ខ្លួនខ្លួន *v* ទទួលបាន
/k^ha-s^haɪʃwɪ/; to fight in defense *v* ពន្យល់ខ្លួន
/ta-kɛ-niː/; protect

defense *n* ការពន្យល់ខ្លួនខ្លួន /tɛ-heɪbeɪ-ʃi-plɛɪ/;
speaking in defense of oneself

definitely *adv* ធម្មតាធម្មតា /a-təɪ-təɪ/

definitely not *adv* ធម្មតាធម្មតា /nəɪ-toɪ/

defraud *v* គំរាមគំរាមខ្លួន /e-tɹɔʊ-toɪ-plɛɪ/

delay *v* យឺតយ៉ាវ ឬ យឺតយ៉ាវ /meɪ-k^hɔɪ-meɪ-zɔɪ/; to put
off; hesitate; do slowly; *der.* យឺតយ៉ាវពន្យល់

delete *v* យកចេញពីបញ្ជី /meɪ-pli-kɛɪ/

deliberate *v* គិតគូរយល់ច្រឡំ /ta-neɪ-təɪ-tɛɪ/;
think-carefully; *der.* គិតគូរយល់ច្រឡំ

deliberately *adj* យល់ច្រឡំ /meɪ-təɪ-kɛɪ/; to do on
purpose

delicate *adj* ទន់ភ្លែត /a-dʒɛɪ-təɪ-nuɪ/

delicious *adj* ឆ្ងាញ់ /a-ɪ-vi-təɪ-ʃwɪ/; tasty; *der.*
ឆ្ងាញ់

deliver *v* យកចេញពីគ្រោះ /meɪ-ʃi-plɛɪ/; cause to
escape

deliverance *n* ការយកចេញពីគ្រោះ /tɛ-ʃi-plɛɪ/

delusion *n* ការយល់ច្រឡំ ឬ ការយល់ច្រឡំ
/tɛ-ɪ-lə-hoʊ-ʃwɪ-ɪ-ʃwɪ/; clever lie

demand *n* ការតម្រូវឱ្យបំពេញ /tɛ-kwi-t^hjeɪ-ɪ-ɹɔɪ/; *der.* ការតម្រូវឱ្យបំពេញ

democracy *n* រដ្ឋបាលប្រជាធិបតេយ្យ /di-mo-kreɪ-si/;
borrowed word from English

demolish *v* យកចេញពីបញ្ជី /meɪ-təɪ-prɔɪ/

demon *n* ទទួលបានខ្លួនខ្លួន /k^hi-neɪ-k^hi-noɪ/; *der.*
ទទួលបាន; ទទួលបានឆ្មៃឆ្មៃ; ទទួលបានរាជ្ជីរិទ្ធិ *n*
ឬ ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ; evil spirit

dental disease *n* ជំងឺទាម្លី ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ /k^hu-k^hjeɪ
tɛ-ɪ-ʃwɪ/

dentist *n* ទទួលបាន ទទួលបាន /k^hu-k^hjeɪ ʃaɪ-raɪ/; teeth
doctor

deny *v* បដិសេធឬ បដិសេធឬ /t^heɪ-bi-meɪ-bi/; *der.* បដិសេធឬ;
បដិសេធឬ; បដិសេធឬពន្យល់; បដិសេធឬ *v*
រាជ្ជីរិទ្ធិខ្លួនខ្លួន /kreɪ-s^hɔɪ-pli/ *v* ហត្ថ /joɪ/;
deny/refuse/do not want to give to

depart *v* បដិសេធឬ /t^heɪ/; leave; exit; *der.* បដិសេធឬ

department *n* មន្ទីរ /maɪ-boɪ/

departure time *n* ពេលវេលាចេញ /t^heɪ-dʒwɪ
aɪ-ʃwɪ-tə-k^heɪ/

depend *v* ទទួលបាន /sɛɪ-ɪ-ɹɔɪ/; *der.* ទទួលបានបញ្ជី
v ឆ្មៃឆ្មៃ /t^huɪ/; up to you; depends on you *v*
ឆ្មៃឆ្មៃបញ្ជី /ta-tɛ-t^hjeɪ/

deplete *v* ហត្ថពន្យល់ /jo-kə-ɪ-ljeɪ/; decrease

deposit *v* រក្សាទុក រក្សាទុក /beɪ-nuɪ-ruɪ/; to put in
money

descend *v* គុណ /təɪ/; *der.* គុណ *v* គុណ
/kə-ɪ-ljeɪ/; to step off or get off something like a
car; be descended from; *der.* គុណ;
គុណគុណ *v* គុណ /hi-təɪ/; to descend
down a mountain;

descendants *n* រាជ្ជីរិទ្ធិគុណ /kɪ-wi-kə-ɪ-ljeɪ/;
der. រាជ្ជីរិទ្ធិគុណ; គុណគុណ

descended from *phr* គុណគុណគុណ
គុណគុណ /təɪ-kɪ-wi-təɪ-ljeɪ kə-ɪ-ljeɪ/; down-
relative-down; *der.* គុណគុណ *v*
គុណគុណ /i-t^hjeɪ-təɪ/

describe *v* ពន្យល់គុណ /heɪ-ɪ-ɹɔɪ/; *der.* គុណគុណ

desert *v* គុណគុណគុណ /kə-p^heɪ-kjeɪ/; to leave; *der.*
បដិសេធឬ *n* គុណគុណគុណគុណ គុណគុណគុណគុណ
/kɛɪ-s^heɪ-t^hjeɪ-kjeɪ ɪ-təɪ-təɪ-k^huɪ/; wilderness; *der.*
គុណគុណ; គុណគុណគុណគុណ គុណគុណគុណគុណ
គុណគុណគុណគុណគុណ /ɪ-ɹɔɪ-t^hjeɪ-kjeɪ/

deserve v គឺត្រូវ /kə'lbɛ:/; *der.* គុណតម្លៃ

desire v ចង់ឲ្យបាន /sɛ'ɪplə'ɔ:/ *n*
គុណតម្លៃចង់បានចង់ឲ្យបាន /tɛ'sɛ'ɪzɪ'ɪsɛ'ɪlɔ:/

despise v ចង់ឲ្យទាប /sɛ'ɪtə'kʰɔ:/

dessert n ភ័យដំបូង /kə'ɪmʊ:/

destroy v បំផ្លាញ /mɛ'ɪpjɛ:/; *der.*
បំផ្លាញបំផ្លាញបំផ្លាញ; បំផ្លាញបំផ្លាញបំផ្លាញ *v*
-បំផ្លាញបំផ្លាញ /-tə'prɔ:/; *der.* បំផ្លាញបំផ្លាញបំផ្លាញ *v*
បំផ្លាញបំផ្លាញ /mɛ'ɪprɔ:/

destructible adj បំផ្លាញបាន /mɛ'ɪpjɛ'tɕjə:/;
able to be destroyed

destruction n ការបំផ្លាញ /tɛ'ɪpjɛ'tɕjə:/;
brokenness *n* ការបំផ្លាញបំផ្លាញបំផ្លាញ
/tɛ'ɪmɛ'tə'prɔ'tɕjə:/; the work of destruction

details n ព័ត៌មាន /tɛ'ɪrɪ'tɕjə:/; news;
information; *der.* ព័ត៌មាន

detestable adj ចង់ឲ្យទាប /sɛ'ɪzɔ'sɛ'ɪrjə:/

develop v អភិវឌ្ឍន៍ /mɛ'ɪdʊ'tʰjə'tʰjə:/; *der.*
អភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍អភិវឌ្ឍន៍

development n អភិវឌ្ឍន៍ /tɛ'ɪdʊ'tʰjə'tʰjə:/

devil n ទេវតាបាប /kʰɪ'ne'ɪrɪ'dʒjə't
kʰɪ'klɔ:/; satan; the head of demons; *der.*
ក្បួនច្រើន

devoted adj ចង់ឲ្យបាន /sɛ'ɪplə'ɪ'dʒɪ'tɕjə:/; heart-
joined *adv* ព្រមព្រៀង /krɪ'krɪ'tɕjə:/; devotedly

dew n ដុំឆ្នាំង /tʰjɛ'tə'ɪsɪt/

diabetes n ជំងឺស្រាវជ្រាវ /ɪ'fjɛ'ɪʃwɪ't
ɛ'ɪʃwɪt/

dialogue v ពិភាក្សា /hɛ'ɪbɛ'l
kə'kʰjɛ'tʰjə'tɕjə:/

diamond n ប្រដាប់ប្រដាប់ /lɔ'ɪsɛ'ɪt/

diarrhea n ជំងឺបាត់បង់ /s'hɛ'hɔ'ɪlɔ:/; hurts in the
abdominal area *n* ការបាត់បង់ /kljə'tɕjə:/

dictionary n ក្បួនប្រដាប់ /ŋɔ'ɪ'dɪ'kʰjə'tɕjə:/; *der.*
ក្បួនប្រដាប់ប្រដាប់

die v ច្រើន /sɛ'ɪtɕjə:/; *der.* ច្រើនប្រដាប់ប្រដាប់ *v*
ទទួលបាន /kʰə'ɪsɛ'ɪtɕjə:/; die for

about to die phr ប្រដាប់ប្រដាប់ ច្រើនប្រដាប់ /kɪ'ɪrɛ'ɪ
sɛ'ɪtə'ɪlɪt/

different adv ទាប /kʰɔ'ɪdɪ'tɕjə:/; *der.* ទាប; ទាបប្រដាប់;
ប្រដាប់ប្រដាប់; ប្រដាប់ប្រដាប់ *adv* ទាបប្រដាប់ /kʰɔ'ɪlɪ'tɕjə:/;
different from each other; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់;
ទាបប្រដាប់

very different adj ទាបប្រដាប់ប្រដាប់ /kʰɔ'ɪkʰjə'tɕjə:/

difficult adj ពិបាក /pɪ'ɪʃjə'tɕjə'tɕjə:/;
der. ពិបាក; ពិបាកប្រដាប់; ពិបាកប្រដាប់ប្រដាប់;
ពិបាកប្រដាប់ *adj* ពិបាក /tə'ɪkʰə'tɕjə/

difficulty n ពិបាកប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ'ɪpɪ'ɪʃjə'tɕjə'tɕjə:/;
problem; trouble

dig v ប្រដាប់ /ɪ'ɪkʰɪ'tɕjə:/; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់;
ប្រដាប់ប្រដាប់; ប្រដាប់ប្រដាប់ *v*
ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /ɪ'ɪpʰɪ'tɕjə'tɕjə'tɕjə:/; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់; ប្រដាប់

dim adj តិច /ɔ'ɪrɪ'tɕjə/ *adj* ពិបាកប្រដាប់ /pə'ɪlɪ'tɕjə/

dining room n ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /lɛ'ɪlɛ'ɪtə'kʰə'tɕjə'tɕjə/

dinner n ម្ហូបអាហារ /mɔ'ɪhɛ'tɕjə'tɕjə:/; evening-
food; *der.* ម្ហូបអាហារ

dip v ប្រដាប់ /dʒɪ'ɪtɕjə:/; scoop

direct v ប្រដាប់ប្រដាប់ /zɪ'tɕjə'tɕjə:/; guide

direction n ទិស /dʒɪ'tɕjə/

directive n ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /zɪ'tɕjə'tɕjə'tɕjə:/; *der.*
ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់

dirt n ភ្នំ /krɛ'ɪtɕjə/ *n* ប្រដាប់ /hɛ'ɪtɕjə/; earth

dirty adj ពិបាកប្រដាប់ប្រដាប់ /tə'ɪprɔ'tɕjə'tɕjə:/; *der.*
ពិបាកប្រដាប់

disagree v ពិបាកប្រដាប់ /tɕjə'tɕjə'tɕjə:/; not agree; object to *v*
ចង់ឲ្យបាន ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /sɛ'ɪplə-
lɪ'kʰɔ'ɪkʰjɛ'tɕjə'tɕjə:/; hearts going different
directions

disagreeing v ពិបាកប្រដាប់ប្រដាប់ /krɪ'tɕjə'tɕjə'tɕjə:/; to not
get along; to not be at peace with each other

disappear v បាត់បង់ /ɪ'tɕjə'tɕjə/ *v* ប្រដាប់ប្រដាប់ /lɔ'tɕjə'tɕjə/

disappointed adj ចង់ឲ្យបាន មិនប្រដាប់ /sɛ'ɪplə-
mɔ'tɕjə'tɕjə/; unhappy heart *adj* ចង់ឲ្យបាន

/sɛˈtɕlɔ-ɕjɛt/

discard *v* បោះបង់ចោល /viˈkjaːt/; throw away

disciple *n* មន្ត្រីបង្ហាត់បង្រៀន /kʰoˈtɕpa-ɕtɕɛːt/

discipline *v* ប្រដាប់ /pliːt/; physically punish

disciplined *adj* រៀបរយ គ្រប់គ្រង /rɔːt beˈniːt a-ɲɛːt/

disclose *v* បង្ហាញឱ្យដឹង /meːtʰe-ɲɛːt/

discouraged *adj* ច្របូកច្របល់ /sɛˈtɕlɔ-ɕjɛt/; lose heart; give up; broken heart

discredit *v* បង្កើតឱ្យបាត់បង់ឥរិយាបថ /meːɲmwi-ɕpiːtʰjɛːt/; disrepute

discriminate *v* មើលរើសអើង /mjaˈtɕpa-tiːt/; look down on

discuss *v* ពិភាក្សា /heˈtɕbe-ɲɔ-ɲaːt/; *der.* ការពិភាក្សា *v* ពិភាក្សា ពិភាក្សាឱ្យដឹង /heˈtɕbe-ɲɔ-ɲaːt-ɕje-ɲaːt/

discussion *n* ការពិភាក្សា /tɕheˈtɕbe-ɲɔ-ɲaːt/; *der.* ការពិភាក្សា

disdain *v* មើលរើសអើង /ta-ɲɛːtɕpa-tiːt/; to look down on

disease *n* ជំងឺ /tɕɛ-ɲwiːt/; sickness

disembark *v* ចុះត្រឡប់ពីស្រុក /ka-ɲtaːt/

disguise *v* ប្លែកប្លែង /klwo-ɲa-ɲɛːt/; *der.* ការប្លែកប្លែង

disgusting *adj* ឆ្កែងឆ្កើង /sɛˈtɕɔːtɕɛːtɕɛːt/; *der.* ឆ្កែងឆ្កើង; ឆ្កែង *adj* ឆ្កែងឆ្កើង /ta-ɲproːtɕri-ɲɔ-ɲaːt/; dirty; foul

dish *n* ឧបទ្វីប /i-ɲswiːtɕbeːt/; curry dish *n* ឧបទ្វីប /diːtɕbeːt/; dish

dishonest *adj* បោកបញ្ឆោត /kaːt/; liar; dishonest; crooked; lie; *der.* បោកបញ្ឆោត

disinterested *adj* មិនចាប់អារម្មណ៍ /sɛˈtɕta-ɲkʰoːt/; dislike *v* មិនចាប់អារម្មណ៍ /sɛˈtɕlɔ-ɕjɛt/

dislike *v* មិនចាប់អារម្មណ៍ /sɛˈtɕɔːtɕɛːt to-ɲ/; to not want *v* មិនចាប់អារម្មណ៍ /sɛˈtɕta-ɲkʰoːt/; *der.* មិនចាប់អារម្មណ៍

disown *v* បដិសេធការពិត /tʰɛːtɕsʰu-ɲbiːtɕkaːt/; to deny; *der.* បដិសេធការពិត

disperse *v* បង្កាច់បង្កាច់ /viːtɕpa-ɲɕiːt/; to throw-scatter *adv* បង្កាច់បង្កាច់ /ɲi-ɲprjaːt/; scattered; dispersed *v* ប្រព្រឹត្តិការណ៍ /ɲi-ɲpa-ɲɕiːt/; spread

display *v* បង្ហាញឱ្យដឹង /dʒɛːɲɲɔːt/

dispose *v* បោះបង់ចោល /viˈkjaːt/; throw away

dispute *v* ភ្នំបែកប្រកែក /kljɛːɲɲu-ɲaːtɲuːt/ *n* ភ្នំបែកប្រកែក /tɕɛ-ɲkreːtɕkrɕjaːt/; *der.* ភ្នំបែកប្រកែក *n* ភ្នំបែកប្រកែក /tɕɛ-ɲkljɛːt/

disrobe *v* ប្លែកប្លែងឱ្យដាច់ស្បែក /ɲwoːtɕkaːt hje-ɲɔ-ɲaːt/; undress; remove clothes

dissolve *v* បង្កើតឱ្យរលាយ /meːɲɲɔːt/; soften

distance *n* ចម្ងាយ /a-ɲpʰu-ɲa-ɲɔ-ɲɛːt/

distant *adj* ឆ្ងាយ /o-ɲta-ɲpʰa-ɲɔ-ɲɛːt/; far from

distracted *adj* គ្រាន់គ្រាន់ /ta-ɲɛːtɕsʰu-ɲsʰaːt/; think-confusing

distress *n* ការប្រកែកប្រកែក /dʒjɛːɲɲɔːt/; guilt; distress

distressed *adj* គ្រាន់គ្រាន់ /ta-ɲɛːtɕmoːto-ɲ/; when something or someone doesn't make you or someone else happy

distribute *v* ចែកចាយ /ɲuːtɕtaːt/ *v* បង្ហាញឱ្យដឹង /dʒɛːɲɲɔːt/

disturb *v* បង្កើតឱ្យប្រកែក /meːɲsʰu-ɲsʰaːt/; bother

disturbance *n* ការប្រកែកប្រកែក ឬការប្រកែកប្រកែក /sʰuːɲɲiːtɕsʰu-ɲsʰaːt tʰjaːt/; *der.* ការប្រកែកប្រកែក

dive *v* ល្ងាច /ɲja-ɲɲɔːtʰjɛːt/

divide *v* ចែកចាយ /i-ɲbeːt/; *der.* ចែកចាយ; ចែកចាយ; ចែកចាយឱ្យដឹង *v* ចែកចាយឱ្យដឹង /i-ɲbiːtɕpʰɛːtɕkɛːt/; *der.* ចែកចាយ; ចែកចាយឱ្យដឹង *v* ចែកចាយឱ្យដឹង /ɲɔːtɕkɛːtɕkaːtɕkoːt/ *v* ល្ងាចឱ្យដឹង /ɲi-ɲkʰoːtɕkjaːt/; go a different way; *der.* ល្ងាច *v* ចែកចាយ /be-ɲtaːt/; divide up; distribute; share *v* បង្កើតឱ្យដឹង /meːɲɲiːtɕpruːɲɲi-ɲprjaːt/; *der.* ល្ងាច ឬបង្កើតឱ្យដឹង

division *n* ការប្រកែកប្រកែក /tɕɛːɲiːtɕpruːɲɲi-ɲprjaːt/ *n* ចែកចាយ

ល្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /sɛˈtɕpɭɔ- lɯ-kʰoˈtʰkʰjɛˈluː/

divorce v ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /o-kjaˈtɕmɛː/; *der.* គ្រូម្ហិ្ងម្ហិ្ង

divorce paper n ល្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /li-o-kjaˈtɕmɛː/; divorce document

dizzy adj ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /a-ɬmɯː kʰu-ɬkɭɔː/ *adj* ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /kʰiːtʰkʰu-ɬkɭɔː/; darkness in the head; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង

do v ម្ហិ្ង /mɛː/; make

do again phr ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /mɛː-ɬa-ɬpɭɛː/; do again but in place of what was previously done

dock v ម្ហិ្ង /baːɔː/; to place halfway in the water and halfway on the land

doctor n ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /tɕː-ɬkʰu-ɬsɑːɬraːɬduː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង

document n ល្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /li-ɬbaː ɬzɔːɬzɑː/; important document

doe n ម្ហិ្ង /kɭɔːpʰɛː/

dog n ម្ហិ្ង /tʰwiː/

don't phr ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /-tɛː-ɬmɛː/; *der.* (verb)-ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

donate v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /mɛː-ɬluː-ɬtɕː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /dʒɛːkɭɔː/; give freely

donkey n ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /mjaː-ɬɔːɬɬjaː/

donkey's colt n ម្ហិ្ងម្ហិ្ងម្ហិ្ង /mjaː-ɬɔːɬɬjaː ɬaː-ɬɔːpʰuː/

door n ម្ហិ្ង /kaː-ɬdaː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

double-minded adj ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /sɛˈtɕpɭɔ- ɔː-ɛː/; lit. many hearts

doubt v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /raː-ɬrɔː-ɬraː-ɬrɛː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង; ម្ហិ្ងម្ហិ្ង ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

doubtful adj ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /laː-ɬrɔː-ɬraː-ɬrɛː/; inadequate; hesitant; undecided *adj* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /sɛˈtɕpɭɔ-ɬraː-ɬrɛː/

douse v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /mɛː-ɬpiː/; to extinguish a fire

dove n ម្ហិ្ង /tʰuː-ɬwiː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

down adv ម្ហិ្ង /aː-ɬɛː/; under; below *adv* ម្ហិ្ង /tɑː/; direction going down; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

downpour n ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /kɛːɬtɕɯː-ɬduː/

downstairs n ម្ហិ្ង ម្ហិ្ង /dɔː ɬaː-ɬɛː-ɬaː-ɬtɔː/; at a level below

drag v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /tɕwiː-ɬtaː-ɬruː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

dragon n ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /pljaː-ɬduː/

drain v ម្ហិ្ង /prjɛː/

draw v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /duː-ɬniː-ɬtʰjɛː/; to draw water v ម្ហិ្ង ម្ហិ្ង /raː ɬaːɬzɔː/

draw back phr ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /sɛːɬkaː-ɬkʰjɛː/; move/step back

dream v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /o-ɬmjeː-ɬmjaː/ *n* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /tɕː-ɬo-ɬmjeː-ɬmjaː/ *v* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /o-ɬmjeː-ɬmjaːɬwoː/; have a vision; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

dress v ម្ហិ្ង /kuː-ɬsjaː/; general word for wearing clothes; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង ម្ហិ្ង ម្ហិ្ង ម្ហិ្ង /sjaː-ɬtʰjaː/; put on clothes (upper body)

dress up phr ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /taː-ɬriː-ɬsʰuː-ɬsʰɛː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

dried adj ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /sɪː-ɬkraː-ɬkjaː/

drink v ម្ហិ្ង /ɔː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

drinks n ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /sʰɛː-ɬɔː/; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

drip down v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /laː-ɬdzjɛː-ɬtɑː/ *v* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /tɑː-ɬmɛː/

drive v ម្ហិ្ង /vɛː/

drive away v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /vɛː-ɬtʰɛː/; to force to leave; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

drizzle v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /kɛːɬtɕɯː-ɬtɕaː/

drool v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /pljɪː-ɬtʰjɛː-ɬzwoː-ɬɬjaː/

drop v ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /laː-ɬtɑː/; drop down *v* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /dzjaː-ɬtɑː/; let down like an anchor

dropsy n ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /jaː-ɬbɯː-ɬtɔː-ɬtʰjɛː/

drought n ម្ហិ្ងម្ហិ្ង /kɛːɬklaː-ɬkjaː/; country drought; *der.* ម្ហិ្ងម្ហិ្ង

drown v គេបង្ហូរទឹកដោយបាត់ជីវិត /taːdʒwaːŋsjeːtʰjeː/; to fall in the water and die

drowsy n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /oːmjeːkʰaː/; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង

drug n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /tɛːkʰuː/

drum n បង្ហូរ /tʰoː/

drunk adj គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /oːmɯː/; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង; គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង

drunkard n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /kaːljaːt eːmɯːloːprjaː/

drunkenness n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /tɛːleːmɯːloːprjaː/

dry adj គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /kraː/; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង **v** គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /iːluːkraː/; dry in the sun; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង **adj** គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /taːkʰjeː/; dry and bland

dry up v គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /sɪːkraː/

duck n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /taːsɹaː/; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង

duck (brahminy) n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /sjeːllaːmoː/ **n** គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /sjeːllaːmoː/

dull adj គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /paːljaːt nɯːˈsɛː/

dumb n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /kaːljaːtpeː/; mute person **adj** គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /heːbeːt dʒjaːtoː/; unable to speak

dump n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /leːtklɔːtaːrwɪː kʰaːleː/; place to dump trash **v** គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /klɔːtkjaː/; to dump out

durable adj គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /kʰwoː/; sturdy; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង

durian n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /paːljaːtnɯːˈsɛː/; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង

during prep គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /biːnwɔːˈlaːkʰeː/; lit. at that time

dusk n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /mɔːtkʰiːt taːtiːleː/; almost evening

dust n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /heːmɯː/

dwarf n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /kaːljaːtaːkeː/

dye v គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /dʒeːkʰoːt aːllaːt tɛːkʰuː/; medicine to immerse and change the color; *der.* គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង

dysentery n គ្រាន់តែមិនទាន់ដឹង /sʰeːthoːtaː/

E e

each (person) phr គ្រប់នរណាម្នាក់ គ្រប់នរណាម្នាក់
/tə-ˈprɛɪ naɪ tə-ˈprɛɪ/
each (thing) phr គ្រប់វត្ថុ គ្រប់វត្ថុ /tə-ˈdʒɔː na tə-ˈdʒɔː-/
each other adv ទៅមកគ្នា /kʰje-ˈluː/ **n** ក្រុមគ្រប់គ្នា
/ʃiː-ˈnaɪ-ʃiː-/-; each other/ the same group/family
eager v ចង់ឲ្យបានឆាប់ /sɛ-ˈtʃeɪ-ˈdʒɔː-/-; *der.*
 ចង់ឲ្យបានឆាប់
eager to do phr ចង់ឲ្យបានឆាប់
/sɛ-ˈtʃeɪ-ˈdʒɔː-ˈmeɪ-/
eagle n ល្បែង /lɔː-/-; or kite (bird)
ear n ទ្រូង /kʰa-ˈleɪ-/-; *der.* ទ្រូង
ear (inner) n ទ្រូងខាងក្នុង /kʰa-ˈliː-ˈkuː-/-; *der.* ទ្រូង
 ទ្រូងខាងក្នុង ឬ ភ្នែក
ear infection n ទ្រូងខាងក្នុង ឬ ភ្នែក /kʰa-ˈleɪ-ˈkuː- tɛ-ˈɪ-ˈfɪ-ˈzi-ˈ-/-; otitis
ear wax n ទ្រូងខាងក្នុង /kʰa-ˈleɪ-ˈi-/-
eardrum n ទ្រូងខាងក្នុង /kʰa-ˈleɪ-ˈpʰuː-/
earlobe n ទ្រូងខាងក្នុង /kʰa-ˈleɪ-ˈpljeɪ-/
early adv រៀន /rɔː-/
early morning n ម៉ោងឆាប់ /mɔː-ˈliː-ˈrɔː-ˈmɔː-/-; *der.* រៀន
earring n ទ្រូង /kʰa-ˈsɔː-/-
earth n ផែនដី /he-ˈkʰuː-/-; *der.* ផែនដី
earthquake n គ្រោះរលក /tə-ˈneɪ-ˈtʰɔː-ˈdiː-/
earthworm n បាញ់ក្រចក /zɑː-ˈkrɔː-/-; *der.* បាញ់ក្រចក
east n ខាងកើត /tʰeɪ-ˈst-/-; *der.* ខាងកើត
easy adj ងាយ /zuː-/-; *der.* ងាយ
eat v ញ៉ាំ /eɪ-/-; *der.* ញ៉ាំ
eat a lot v ញ៉ាំច្រើន /eɪ-ˈduː-/-
eat all v ញ៉ាំអស់ /eɪ-ˈpɔː-ˈdɔː-/-
eat and drink v ញ៉ាំ និង ផឹក /eɪ-ˈs-ˈeɪ-ˈtʰeɪ-/-; *der.*

ផឹក
eat and drink together v ញ៉ាំ និង ផឹក
/eɪ-ˈtʰeɪ-ˈtʰeɪ-/-; *der.* ញ៉ាំ និង ផឹក
eat too much v ញ៉ាំច្រើន /eɪ-ˈtʰeɪ-ˈtʰeɪ-/-
eaves n ដំបូល /hi-ˈkʰa-ˈdʒɔː-/
edge n ជ្រុង /tʰeɪ-/- **n** ច្រើន /lɑː-ˈmɔː-/- **n**
 ច្រើន /tə-ˈliː-/
edit v កែតម្រូវ /tʰeɪ-ˈdɪ-/-; examine
educate v បង្រៀន /hjuː-ˈkeɪ-ˈtʰeɪ-/-;
 teach; study **v** ផ្តល់ដឹង /dʒeɪ-ˈtʰeɪ-ˈtʰeɪ-/-;
 give knowledge
education n ដឹង /tʰeɪ-ˈdʒuː-ˈtʰeɪ-/-;
 knowledge; *der.* ដឹង
eel n ត្រីស្រទាប់ /iː-/-; *der.* ត្រីស្រទាប់
effect v ផ្តល់ឲ្យបាន /bɛ-ˈt-/-; hit
egg n បង្កាប /dʒeɪ-/- **n** បង្កាប /tʰuː-ˈdʒeɪ-/-; *der.*
 បង្កាប
egg whites n បង្កាបខ្ចី /tʰuː-ˈdʒeɪ-ˈpljeɪ-/
egg yolk n បង្កាបក្រចក /tʰuː-ˈdʒeɪ-ˈkiː-/
eggplant n បាញ់ក្រចក /kʰjɑː-ˈsɔː-/-; *der.*
 បាញ់ក្រចក
egret n បង្កាបក្រចក /tʰuː-ˈtʰeɪ-ˈpʰeɪ-ˈbuː-/
eight number ប្រាំបួន /sɔː-ˈt-/-
eighteen n ប្រាំបួនបួន /tʰeɪ-ˈtiː-ˈsɔː-/-; *der.*
 ប្រាំបួនបួន
eighty number ប្រាំបួនបួន /sɔː-ˈtiː-ˈt-/-
either phr ឬ ឬ /tʰeɪ-ˈtʰeɪ-ˈtʰeɪ-/-; *der.*
 ឬ ឬ
ejaculate v បញ្ចេញស្រទាប់ /iː-ˈdʒeɪ-ˈkjuː-ˈleɪ-/-
elastic adj ធាតុ /zɛ-ˈlɛ-ˈsɪ-ˈtɪ-/-; rubbery; stretchy
elbow n ធាតុ /tə-ˈkjuː-ˈlɔː-/-; *der.*
 ធាតុ

elbow crook *n* គន្លងខ្នង /taɫdoɫkuɫ/

elder *n* មហានុវត្តិ /mɯɔ̃pruɫmɯɔ̃preɫ/; those who are older in age;
der. មហានុវត្តិ

elder leader *n* អធិបតី /kaɫjaɫduɫpreɫ/

elder's teaching *n* គ្រឹះការបង្រៀន /ŋɔ̃ɫmɯɔ̃preɫ/

elect *v* ជ្រើសរើស /nwoɫtʰjaɫ/; *der.* ជ្រើសរើស

election *n* ការជ្រើសរើស /tɕɫnwoɫtʰjaɫ/

electricity *n* អគ្គិសនី /miɫ/

elephant *n* សត្វដ្រូង /taɫsjaɫ/

elephantiasis *n* ជំងឺដ្រូងធំ /taɫsjaɫkʰaɫduɔ̃ɫ tɕɫɫwiɫ/; elephantitis

eleven *n* មួយដប់មួយ /sjeɫtaɫ/

embarrass *v* បង្កឱ្យខ្លាចខ្លាច /mɛɫsɛɫtaɫrɛɫ/; *der.* បង្កឱ្យខ្លាចខ្លាច

embarrassed *adj* ខ្លាចខ្លាច /sɛɫtaɫrɛɫ/; *der.* ខ្លាចខ្លាចនិរន្តរ៍

embarrassed to say *phr* ខ្លាចខ្លាចនិរន្តរ៍ /sɛɫtaɫrɛɫtʰeɫ/

embarrassment *n* ការខ្លាចខ្លាច /lɛɫsɛɫtaɫrɛɫ/;
der. ការខ្លាចខ្លាច

embrace *v* ក្របខ្លួន /pʰjaɫbuɫ/; hug

emerge *v* លេចមក /tʰeɫɫuɔ̃ɫ/; come out-appear;
der. លេចមក

employ *v* ប្រើប្រាស់ /djeɫ tɕɫɫmɛɫ/; to give work to *v* គ្រូបង្រៀន /daɫkɛɫ/; work for pay

employee *n* មនុស្សប្រើប្រាស់ /preɫdaɫkɛɫeɫpʰuɫ/; person who is hired to do a job; *der.* មនុស្សប្រើប្រាស់

employer *n* អ្នកប្រើប្រាស់ /preɫdaɫkɛɫ/; someone who hires

empty *adv* ទំនេរ /koɫkʰuɫ/; *der.* ទំនេរ; ទំនេរ *adj* ទំនេរ /oɫdaɫ/

empty handed *adj* គ្មានអ្វី /kaɫzuɔ̃ɫkliɫ/

enclose *v* ប្រយុទ្ធនឹង /iɫraɫtaɫvaɫbiɫ/; to put a wall or fence around; *der.* ប្រយុទ្ធនឹង

encompass *v* រួមបញ្ចូល /boɫtaɫvaɫ/; surround

encourage *v* លើកលែង /djeɫtʰeɫdjeɫreɫ/ *v* គ្រូបង្រៀន /taɫsjaɫtʰjaɫ/

encouraged *adj* លើកលែង /sɛɫɫpɫoɫsʰoɫtʰjaɫ/; when the heart is strengthened

encouragement *n* ការលើកលែង /lɛɫdjeɫtʰeɫdjeɫreɫ/

end *prep* ចុង /kʰjeɫtaɫduɫ/; *der.* ចុង; ចុង *n* ចុង /moɫdaɫ/

ending *n* ចុង /tɕɫɫaɫtaɫduɫ/

endurance *n* ការលើកលែង /tɕɫkʰjaɫsɛɫɫpɫoɫtʰuɫ/; *der.* ការលើកលែង

endure *v* ទប់ទល់ /kʰjaɫtɕɫɫ/; *der.* ទប់ទល់ *v* ទប់ទល់ /sɛɫɫpɫoɫmiɫniɫtʰeɫ/

enemy *n* គ្រូបង្រៀន /kljeɫŋaɫ/; *der.* គ្រូបង្រៀន *n* គ្រូបង្រៀន /preɫsɛɫkʰaɫsɛɫtʰeɫ/; *der.* គ្រូបង្រៀន

energy *n* ឥទ្ធិពល /hɛɫreɫ/

engine *n* ម៉ាស៊ីន /dʒɛɫ/

England *n* អង់គ្លេស /kuɫlaɫkɛɫ/; English-country

English *n* ភាសាអង់គ្លេស /kuɫlaɫŋɔ̃ɫ/; English-language; *der.* ភាសាអង់គ្លេស *n* ភាសាអង់គ្លេស /kuɫlaɫbuɫ/

enjoy *v* លើកលែង /sɛɫɫɫoɫsɛɫɫjaɫ/ *v* លើកលែង /moɫsɫuɫmoɫsɛɫ/

enlarge *v* បង្កើន /mɛɫduɫtʰjaɫ ljaɫtʰjaɫ/; to make larger and wider

enough *adj* គ្រប់គ្រាន់ /lɛɫbaɫ/; *der.* គ្រប់គ្រាន់ *v* គ្រប់គ្រាន់ /koɫ/; full *adj* ពេញ /poɫ/; completed; *der.* ពេញ

enter *v* ចូល /nɯɔ̃ɫ/; *der.* ចូល

enter and do *phr* ចូល /nɯɔ̃ɫmɛɫ/

enter and eat and drink *phr* ចូល /nɯɔ̃ɫeɫnɯɔ̃ɫoɫ/

enter and find phr ត្រូវបានរកឃើញដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩mja˦˥˩pɯ̃˦˥˩/

enter and get phr ត្រូវបានទទួលបានដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩ni˦˥˩tɕe˦˥˩/

enter and go phr ត្រូវបានទៅដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩/

enter and pass through phr
ត្រូវបានឆ្លងកាត់ដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩lu˦˥˩pɯ̃˦˥˩/

enter and put phr ត្រូវបានដាក់ដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩dja˦˥˩/

enter and see phr ត្រូវបានឃើញដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩mja˦˥˩tʰje˦˥˩/

enter and stay phr ត្រូវបាននៅដោយចៃដន្យ
/nɯ̃˦˥˩to˦˥˩/

enter take and go phr ត្រូវបានទៅដោយយក
/nɯ̃˦˥˩pʰje˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩/

entering v ចូលទៅក្នុង
/na˦˥˩nɯ̃˦˥˩/

entrance n រយៈពេលចូលទៅក្នុង
/kɿja˦˥˩lɛ˦˥˩nɯ̃˦˥˩/; the way into **n** រយៈពេលចូលទៅក្នុង
/hi˦˥˩je˦˥˩hja˦˥˩/; entrance to house

envelop v ព្រួញដោយចៃដន្យ
/la˦˥˩pɔ˦˥˩bi˦˥˩/

envelope n ប្រដាប់បិទបញ្ជា
/li˦˥˩ko˦˥˩/

envious v ទ្រង់ទ្រាយ
/sɛ˦˥˩kʰwe˦˥˩/

environment n បរិវេណ
/ta˦˥˩vi˦˥˩ta˦˥˩va˦˥˩/; around you

envy adj ទ្រង់ទ្រាយ
/sɛ˦˥˩kʰwe˦˥˩/; *der.* ទ្រង់ទ្រាយនៃអ្នកដទៃ; ទ្រង់ទ្រាយចង់បាន
n អ្នកទ្រង់ទ្រាយចង់បាន
/tɕɛ˦˥˩sɛ˦˥˩kʰa˦˥˩sɛ˦˥˩tʰe˦˥˩/; *der.* អ្នកទ្រង់ទ្រាយ

equal adv ស្មើគ្នា
/krɯ̃˦˥˩ja˦˥˩/; *der.* ស្មើគ្នា
adj រាបស្មើ
/ra˦˥˩du˦˥˩/; even

equipment n គ្រឿងបរិក្ខារ
/krɯ̃˦˥˩krɔ˦˥˩/

erase v លុបចោល
/jwo˦˥˩pli˦˥˩/; *der.* រូបភាព

erect adv ត្រង់
/ka˦˥˩tʰo˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩/; standing up straight

error n កំហុស
/sɯ̃˦˥˩/; *der.* កំហុស

escape v គេច
/ʃi˦˥˩ple˦˥˩/; *der.* គេច
ស្វែងរក; គេចពី
n អ្នកគេច
/tɕɛ˦˥˩ʃi˦˥˩ple˦˥˩/

especially adv ជាពិសេស
/kʰo˦˥˩pɛ˦˥˩du˦˥˩/

essay n ប្រយោជន៍
/li˦˥˩te˦˥˩li˦˥˩sje˦˥˩/; composition

eternal adj អម្បាល
/la˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩la˦˥˩tʰu˦˥˩/

ethnic group n ជនជាតិ
/mje˦˥˩dɕɔ˦˥˩/

evaluate v វាយតម្លៃ
/ta˦˥˩ne˦˥˩bo˦˥˩be˦˥˩/; *der.* វាយតម្លៃ

evaporate v ច្រវាក់
/sɿ˦˥˩/

even adv តែ
/tɕɯ̃˦˥˩/; for emphasis (i.e. They even sell ice-cream there.) **adj** តែ
/le˦˥˩/; to be even with (as smart as, as tall as); *der.* តែ

evening n យប់
/mɔ˦˥˩he˦˥˩mɔ˦˥˩ta˦˥˩/; *der.* យប់
យប់
យប់
n យប់
/mɔ˦˥˩kʰi˦˥˩pa˦˥˩lo˦˥˩/; early evening **n** យប់
/mɔ˦˥˩kʰi˦˥˩tɕja˦˥˩/; 8-11 PM

ever adv ឡើយ
/no˦˥˩/; where(ever), how(ever), who(ever), what(ever) **adv** ណាមួយ
/be˦˥˩be˦˥˩/

everlasting adj អម្បាល
/o˦˥˩ta˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩pre˦˥˩/

every adj គ្រប់
/pwo˦˥˩/

every city n គ្រប់ទីកន្លែង
/pwo˦˥˩tə˦˥˩vi˦˥˩/

every country n គ្រប់ប្រទេស
/pwo˦˥˩tʰje˦˥˩pwo˦˥˩ke˦˥˩/

every group n គ្រប់ក្រុម
/pwo˦˥˩tə˦˥˩mɯ̃˦˥˩/

every month n គ្រប់ខែ
/pwo˦˥˩le˦˥˩le˦˥˩/

every night n គ្រប់យប់
/pwo˦˥˩sɛ˦˥˩sɛ˦˥˩/

every page n គ្រប់ទំព័រ
/pwo˦˥˩tə˦˥˩ba˦˥˩/

every year n គ្រប់ឆ្នាំ
/pwo˦˥˩na˦˥˩na˦˥˩/

every day n គ្រប់ថ្ងៃ
/pwo˦˥˩je˦˥˩pwo˦˥˩sɛ˦˥˩/; *der.* គ្រប់ថ្ងៃ

every time n គ្រប់ពេលវេលា
/pwo˦˥˩pʰu˦˥˩pʰu˦˥˩/

everybody n គ្រប់នរណា
/pwo˦˥˩tə˦˥˩pre˦˥˩/; *der.* គ្រប់នរណា

everyday adj ធម្មតា
/mɔ˦˥˩he˦˥˩mɔ˦˥˩li˦˥˩/; ordinary; everyday usage

everyone n គ្រប់នរណា
/pwo˦˥˩tə˦˥˩pre˦˥˩/; *der.* គ្រប់នរណា

everything n គ្រប់អ្វី
/tɕɛ˦˥˩pwo˦˥˩tə˦˥˩tɕɯ̃˦˥˩/; *der.* គ្រប់អ្វី

everywhere *n* គ្រប់ទីកន្លែង /pwoːtəˈpʰoː/

evil *n* អាក្រក់ អាក្រក់មហន្តរាយ អាក្រក់
/tɛːlmuːtmjɑːtriˈtɕjɑː/; *der.* អាក្រក់មហន្តរាយ *adj*
អាក្រក់ អាក្រក់ /hɑːtriˈtɕjɑː/; *der.*
អាក្រក់មហន្តរាយ *adj* អាក្រក់មហន្តរាយ
/kɑːplhjaː/ *adj* អាក្រក់មហន្តរាយ
/tɕhjetriˈtɕhjaː/

evil person *n* អាក្រក់មហន្តរាយ /kaːljɑːtriˈtɕjɑː/;
der. អាក្រក់មហន្តរាយ

evil spirit *n* អាក្រក់មហន្តរាយ /kʰiːtneˈkʰiːtɰɑː/; *der.*
អាក្រក់; អាក្រក់មហន្តរាយ; អាក្រក់មហន្តរាយ;
អាក្រក់

exactly *v* ត្រឹមត្រូវ ត្រឹមត្រូវ /təˈtɔːtəˈtɕbeː/ *adj*
ត្រឹមត្រូវ /tɔːtɕeː/

exam *n* ពិន្ទុ ពិន្ទុ /liːtʰuːdʒeː/

examine *v* ពិន្ទុ ពិន្ទុ /tʰuːdʒeː/ *v* ពិន្ទុ ពិន្ទុ ពិន្ទុ
/sʰuːdʒɑːdʒeːmjaː/; examine-test

example *n* ឧទាហរណ៍ /bjɑːbwɪ/ *n* ឧទាហរណ៍ /ɑːrɔː/; for
example

excessive *adj* លើសលែក លើសលែក /təˈlwoːtəˈlɕeː/; to
go past what is necessary; *der.* លើសលែក *adj*
លើសលែក /sʰuːtɰɑː/; too much of something

exchange *v* ប្តូរ ប្តូរ ប្តូរ /tʰuːlɕɑː
təˈpleːsɛː/; to change with something new in it's
place; *der.* ប្តូរ ប្តូរ ប្តូរ /tʰuːklɑː/ *v*
ប្តូរ ប្តូរ /təˈlɕɑː/

excited *adj* រំភើប រំភើប /sɛːtɰɑːsɛːtɰɑː/; *der.*
រំភើប រំភើប; រំភើប រំភើប

excrete *v* បញ្ចេញ បញ្ចេញ /iː/

excuse *v* ទប់ទល់ ទប់ទល់ /kʰjɑːsɛːtɰɑː/; to bear; endure

exemplify *v* ទប់ទល់ ទប់ទល់ /kʰjɑːbjɑːbwɪ/

exert *v* ប្រើប្រាស់ ប្រើប្រាស់ /tɕjɛːprjɛːtɕjɛːtɰɑː/;
der. ប្រើប្រាស់ ប្រើប្រាស់ *v* ប្រើប្រាស់ ប្រើប្រាស់
/pʰjɛːtʰeːtɰɑː/ *v* ប្រើប្រាស់ ប្រើប្រាស់ /tʰɔːtɰɑːtɰɑː/;
pull on your strength

exhale *v* ដកខ្មៅ ដកខ្មៅ /sɛːtʰeː/

exhausted *adj* ធូលី ធូលី /hɛːtɰɑːtɰɑː/;
no more strength *adj* ធូលី ធូលី
/lɑːdʒɑːtɰɑːrɰɑː/; faint; *der.* ធូលី

exhibit *v* បង្ហាញ បង្ហាញ /dʒɑːlɰɑː/; to show

exist *v* មាន មាន /oː/; to be; live

existence *n* អំពើ អំពើ /sɛːtʰwoːprɛː/; soul *n*
អំពើ អំពើ /tɛːloːtʰwoːprɛː/

exit *v* ចេញ ចេញ /tʰeː/

exit and follow *phr* ចេញ ចេញ /tʰeːkrwoː/

exit and return back *phr* ចេញ ចេញ /tʰeːkɑː/

exit and run *phr* ចេញ ចេញ /tʰeːkljɑː/

exit and run-go *phr* ចេញ ចេញ /tʰeːkljɑːtɰɑː/

exited *v* ចេញ ចេញ /tʰeːkjaːtɰɑː/

expand *v* ពង្រីក ពង្រីក /təˈpʰoː/; yeast; *der.* ពង្រីក ពង្រីក

expect *v* រំពឹង រំពឹង /mjaːtɰɑː/; to hope for; *der.*
រំពឹង រំពឹង រំពឹង

expectation *n* អំពើ អំពើ /tɛːlmjaːtɰɑː/; hope

expenses *n* ចំណាយ ចំណាយ /tɛːlɰɑːtɛːkljɑː/

expensive *adj* ថ្លៃ ថ្លៃ /ɰuːduːpriːduː/;
der. ថ្លៃ ថ្លៃ

experience *v* ទប់ទល់ ទប់ទល់ /kʰjɑːtɰɑː/; endure or
experience (something unpleasant) *v*
ទប់ទល់ ទប់ទល់ /sɛːtɰɑːtɰɑː/; *der.* ទប់ទល់ *v*
ទប់ទល់ ទប់ទល់ /mjaːtʰjɛːsɛːtɰɑː/; to see
and know

experienced *v* ទប់ទល់ ទប់ទល់ ទប់ទល់
/mjaːtʰjɛːsɛːtɰɑː hjaːtɰɑː/

experiment *v* ពិសោធន៍ ពិសោធន៍ /mɛːlmjaː/; to try
something to see if it works; *der.* ពិសោធន៍

expert *n* អ្នកជំនាញ អ្នកជំនាញ /kaːljɑːtɰɑːkaːljɑːtɰɑː/

explain *v* ពន្យល់ ពន្យល់ /hɛːsʰoː/; *der.* ពន្យល់ ពន្យល់;
ពន្យល់ ពន្យល់; ពន្យល់ *v* ពន្យល់ /dʒɑː/; to talk or
tell i.e. a story; *der.* ពន្យល់ ពន្យល់

explain carefully *v* ពន្យល់ ពន្យល់ ពន្យល់ /hɛːsʰoː

tə-ŋe-ŋ/

explanation *n* គម្ពីរពន្យល់

/tɛ-ŋe-ŋsʰo-ŋdɔ-ŋa-ŋ/; *der.* គម្ពីរពន្យល់;

គម្ពីរពន្យល់

explode *v* បាញ់ប្រផុត /wo-ŋsi-ŋ/; to explode prematurely

v បាញ់ប្រផុត /mɛ-ŋpɔ-ŋ/; blow up; *der.* បាញ់ប្រផុត

exploit *v* ប្រើប្រាស់ឱ្យបានប្រសើរ /e-ŋtɔ-ŋo-ŋkɛ-ŋ/

expose *v* បាញ់ប្រផុតឱ្យឃើញ /mɛ-ŋtʰe-ŋlɔ-ŋ/; reveal; *der.*

បាញ់ប្រផុតឱ្យឃើញ

extend *v* -បន្តបន្ទាប់ /-ŋtʰu-ŋtʰja-ŋ/

external *n* ខាងក្រៅ /a-ŋkɔ-ŋa-ŋdɔ-ŋ/

extinguish *v* បាញ់ប្រផុត /mɛ-ŋpi-ŋ/; to put out a fire

extort *v* បាញ់ប្រផុតឱ្យបានប្រសើរ ឱ្យបាន ឱ្យបានប្រសើរ

/pɔ-ŋtʰe-ŋjɛ-ŋpɛ-ŋ ni-ŋ u-ŋru-ŋu-ŋtʰe-ŋ/

extra *adj* លើសបន្ថែម /o-ŋlɔ-ŋo-ŋkɔ-ŋ/; *der.*

លើសបន្ថែម; លើស *adv* រហូតដល់

/kja-ŋsʰo-ŋkja-ŋsʰe-ŋ/; leftovers/what they had to

spare *n* គម្ពីរលើសបន្ថែម /tɛ-ŋo-ŋlɔ-ŋo-ŋkɔ-ŋ/

eye *n* ភ្នែក /mɛ-ŋsɛ-ŋplɔ-ŋ/

open your eyes *phr* បើកភ្នែក

/mja-ŋka-ŋlɔ-ŋtʰe-ŋ/ *v* បើក /pa-ŋa-ŋ/; for checking your eyes

eye pain *phr* ភ្នែកឈឺ /mɛ-ŋsɛ-ŋsʰe-ŋ/; *der.* ភ្នែកឈឺ

ភ្នែកឈឺ

eyebrow *n* ភ្នែកក្រហម /mɛ-ŋkɔ-ŋjɛ-ŋ/

eyelid *n* ភ្នែកក្រហម /mɛ-ŋsɛ-ŋpʰa-ŋ/

eyetooth *n* ទង់ទង់ដៃ /kʰu-ŋkʰje-ŋtʰwi-ŋ/; canine tooth; fang

F f

face *n* មេត្រី /me:ʃe:/

face-down *v* ចម្រើនគ្រឿងបាញ់ /ŋɔ:ta:klwi:/; **bow** *v* សត្រូវបាញ់បាត់មុខ /sʰa:ta:klwi:ta:/ *v* ប្រមូលគ្រឿងបាញ់ /o:mje: ta:klɔ:/

facecloth *n* តង្រប្រដាប់ /ka:tʰo:pʰu:/; small towel

facing *v* គ្រឿងប្រដាប់ /to:de:tʃu:ʔ:/; standing opposite to

fade *v* រលាយចុះ /tʃe:kɑ:lja:/

fail *v* ប្រឺនិយម /la:dʒu:/; *der.* ប្រឺនិយមប្រឺនិយម

faint *v* ប្រឺនិយមប្រឺនិយម /la:dʒa:la:ru:/; *der.* ប្រឺនិយម

fair *n* សម្រស់ស្រស់ស្អាត ខ្លះខ្លះ មេត្រី /ʃje:tʰu:krja: i:vi:t mɔ:kʰu:/; colloquial expression regarding a day without many clouds

fairy *n* ទេវតាមនុស្ស /kʰa:nja:ta:/

faith *n* គ្រឿងប្រដាប់ /te:zɔ:le:nja:te:/; *der.* គ្រឿងប្រដាប់; គ្រឿងប្រដាប់គ្រឿងប្រដាប់

faithful *adj* ច្រើនប្រដាប់ /ʃe:ʔplɔ:tʃɔ:/; straight heart

falcon *n* ល្បឿនខ្លាំងបំផុត /la:di:kwɪ:/

fall *v* ប្រឺនិយមប្រឺនិយម /la:kʰu:la:lɔ:/; stumble or fall; *der.* ប្រឺនិយមប្រឺនិយម *v* ប្រឺនិយម /la:ta:/

fall dead *phr* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:ʃje:/

fall down *phr* រលាយចុះមុខ /tʃje:ta:/; when hail comes down *phr* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:kro:/; hair; leaves

fall out *phr* ប្រឺនិយមប្រឺនិយម /la:ta:pla:/; fall out of (i.e. your purse) *phr* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:tʰe:/

fall off *phr* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:klja:/; peeling off *phr* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:tʰe:/; i.e. wheel falls off

fallen *adj* ទំនាស់ /kʰu:ka:/

false witness *n* មនុស្សប្រដាប់ /kʰja:la:ho:/

family *n* គ្រឿងប្រដាប់ /hi:pʰu:pʰja:pʰu:/; *der.* គ្រឿងប្រដាប់ *n* គ្រឿងប្រដាប់

/pʰu:vʰja:ta:mʰe:/

own family *phr* សម្រស់ស្រស់ស្អាត /ʃje:klɔ:/

famine *n* គ្រឿងប្រដាប់ /ke:vi:ke:ka:/; famine in the land *n* គ្រឿងប្រដាប់ /te:lo:vi:to:ka:/

famous *adj* គ្រឿងប្រដាប់ /mwi:du:mwi:tʰu:/; *der.* គ្រឿងប្រដាប់ គ្រឿងប្រដាប់

fan *v* គ្រឿងប្រដាប់ /hu:pa:lwi:/

far *adj* ឆ្ងាយ /zje:/; *der.* ឆ្ងាយ *adj* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:pʰa:zje:/

farm *n* ដីធ្លី /pre:kʰu:/; *der.* ដីធ្លី

farmer *n* ដីធ្លីមនុស្ស /pre:mje:le:nja:pʰu:/; *der.* ដីធ្លីមនុស្ស ដីធ្លីមនុស្ស

fart *v* គ្រឿងប្រដាប់ /i:ne:/

fast *v* គ្រឿងប្រដាប់ /du:le:du:to:/; to fast from eating; *der.* គ្រឿងប្រដាប់; គ្រឿងប្រដាប់ *n* គ្រឿងប្រដាប់ /te:du:le:sʰe:/ *adv* ឆាប់ /prja:/; quickly

fasten *v* គ្រឿងប្រដាប់ /rja:tʰja:nɪ:/; to fasten around the waist; belt *v* គ្រឿងប្រដាប់ /i:tʃu:lɔ:/; to fasten onto; *der.* គ្រឿងប្រដាប់ប្រដាប់ *v* គ្រឿងប្រដាប់ /ta:klɔ:/; *der.* គ្រឿងប្រដាប់ គ្រឿងប្រដាប់

fat *adj* ទំនាស់ /a:bɔ:/; fat in appearance; *der.* ទំនាស់ *n* ទំនាស់ /ba:to:/; the fat on meat *n* គ្រឿងប្រដាប់ /ʃu:/; fat on meat

father *n* បិតា /pʰe:/

father-in-law *n* បិតាប្រដាប់ /pre:t/; *der.* បិតាប្រដាប់

fattened *adj* គ្រឿងប្រដាប់ /ka:tu:ka:tja:/ *adj* គ្រឿងប្រដាប់ /bɔ:bu:ka:tu:/

favor *v* គ្រឿងប្រដាប់ /mja:du:/; see as big/great *n* គ្រឿងប្រដាប់ /te:mja:du:/; to receive the good favor of another *v* គ្រឿងប្រដាប់ /be:ʃe:/; agree with

favoritism *n* គម្រើមហេតុផលមហេតុផល
/tɛ-lmjɑ1du-lmjɑ1pɑ-ti1/

fear *n* ភ័យខ្លាចខ្លាច /tɛ-lsɛ1i-sʰe1/ *v* គ្រោះថ្នាក់
ទ្រង់ខ្លាច /ta-lrɔ-lsɛ1 θɛ1i-lsɛ1/; danger

fearful *adj* ខ្លាចខ្លាច /sɛ1i-lsɛ1/; **afraid** *adj* គ្រោះថ្នាក់
/ta-lrɔ1/

feast *v* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់ /ta-lkrɔ1-ta-lkrɛ1/; *der.*
ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់ *n* បង្ហូរចេញ /pwe1-du1/;
big celebration

feather *n* ជ័រ /tʰu-lsʰu1/; bird feather; *der.*
សត្វជ័រ

fee *n* តម្លៃ /kɛ1/; expense; *der.* ទាបតម្លៃ

feeble *adj* ខ្សោយ /kru1/

feed *n* ការថែទាំ /bɔ1-lɛ-lbɔ1-lɔ1/; to feed-
take care of-raise; *der.* ការថែទាំ: ការថែទាំ *v*
ដាក់ចំណី /dʒɛ1-lɛ-lɛ1-lɔ1/; to give to eat; *der.*
ដាក់ចំណី

feel *v* រក្សា /kra1/; feel with your fingers *v* ទ្រង់-
/sɛ1-l/; there is no word for "feel" but most
feeling words begin with ទ្រង់

fellow servant *n* មិត្តភក្តិ /kʰo1-lu1-lɛ1/

fellowship *n* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់ /tɛ-lbɑ1-swo1kʰɛ1kʰo1/; *der.* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់
v ធ្វើមិត្តភក្តិ /bɑ1-swo1kʰɛ1kʰo1/; make
friends

female *n* ភ្នែក /prɛ1-lmɑ1/

fence *v* បិទបិទបិទបិទ /i-lrɑ1-ta-lvɑ1-lɛ1/; close
off with a fence; *der.* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ *n* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ /ta-lrɛ1/;
fence; *der.* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់; ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់

fertile *n* ដីធន់ /hɛ-lzjɛ1-rɪ-lzjɛ1-rjɑ1kʰu1/; good soil

festival *v* ប្រារព្ធ /i-lu1/; celebrate *n* បង្ហូរ /pwe1/;
der. បង្ហូរមិត្តភក្តិ

fever *n* ក្តៅខ្លួន /nɛ1kɔ1/; hot body *n*
ក្តៅខ្លួន /tɛ1kɔ1/

few *adj* តិចតួច /pɑ1-ti1-prɛ1/; not many
people; *der.* តិចតួច *adj* តិចតួច /ta-lki1/

field *n* ល្វែង /ljɑ1/; *der.* ល្វែងទ្រង់ *n*
ល្វែងល្វែងទ្រង់ /nɛ1-lɑ1kʰu1/; *der.* ល្វែងល្វែងទ្រង់;
ល្វែងទ្រង់ *n* ព្រៃល្វែង /prɛ1-lɛ1/; i.e. grain field;
der. ព្រៃល្វែងល្វែងទ្រង់ *n* ភ្ញាក់ភ្ញាក់
/ta-lrɛ1-ta-lra1/

field of crops *n* ដីធន់ល្វែង /tʰjɛ1-lɑ1-ljɑ1-lrɔ1/;
field of rice, corn, etc. for earning one's living

fifteen *n* សតិប្រាំបី /sɛ1-ljɛ1/

fifty *n* ប្រាំបីសតិ /nɑ1-ljɛ1/

fig *n* ធុរា /ka-l-dwi1-sɛ1/; *der.* ធុរាមន /n
មនធុរា /ma1-dɑ1-sɛ1/

fig tree *n* ធុរាធុរា /ka-l-dwi1-mɑ1/

fight *v* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ /sʰɑ1-tɛ1/; *der.* ភ្ញាក់ភ្ញាក់ភ្ញាក់; ភ្ញាក់ភ្ញាក់
v ម៉ាត /vɑ1/; ម៉ាតភ្ញាក់

fill *v* បំពេញ /sɔ1-bɑ1/; --full *v* បំពេញ /zu1-bɑ1/; fill
full of liquid; *der.* បំពេញមិត្តភក្តិ *v*
ទាញមិត្តភក្តិ /kʰu1-lɛ-lɛ1-lɔ1/; when smoke fills up an
area *v* បំពេញមិត្តភក្តិ /dʒɑ1-lɛ-lɛ1-lɔ1/; to fill

filthy *adj* ខ្លាចភ្ញាក់ /ri-l-dʒjɑ1/

final *n* ចុងក្រោយ /ta-l-du1/; end of *adv* ដល់ចុងក្រោយ
/dɑ1 kʰjɛ1-lɛ1/; the final; last

finally *adv* ដល់ចុងក្រោយ /dɑ1 kʰjɛ1-lɛ1-ta-l-du1/

find *v* រកឃើញ /mjɑ1-tʰjɛ1/; see; *der.* រកឃើញ

finger *n* ម្រាម /ka-l-nɑ1/

finger (index) *n* ម្រាមបង្ហាញ /ka-l-nɑ1-zɔ1/;
pointing finger

finger (middle) *n* ម្រាមកណ្តាល /ka-l-nɑ1-kla1-mɛ1/

finger (ring) *n* ម្រាមច្រើន /ka-l-nɑ1-ta-l-plɑ1/;
der. ម្រាមច្រើន

finger (little/pinky) *n* ម្រាមតូច /ka-l-nɑ1-pʰu1-sʰɛ1/

finger nail *n* ម្រាមម្រាម /ka-l-nɑ1-lmɔ1-lɛ1/;
der. ម្រាមម្រាម

fingertip *n* ម្រាមចុងម្រាម /ka-l-nɑ1-kʰjɛ1/

finger *n* ម្រាម /ka-l-nɑ1/

finish *v* ឃុំដំឡើងរួចរាល់ /meɪ-taɪ-dw-ɪkjaɪ/; complete; bring to an end *v* ឃុំដំឡើងរួចរាល់ឃុំដំឡើងរួចរាល់ /meɪ-pluɪ-taɪ-dw-ɪkjaɪ/; *der.* ឃុំដំឡើងរួចរាល់

finished *adj* រួចរាល់ /tʰw-ɪhɔɪ/; *der.* រួចរាល់

finished (not yet) *adj* រួចរាល់ (មិនទាន់) /tʰw-ɪhi-toɪ/

fire *n* ភ្លើង /miɪ/

firelight *n* ភ្លើងរួចរាល់ /miɪ-liɪ/

fireplace *n* គំរូភ្លើង /kɔɪ-pʰeɪ-pɔɪ/; *der.* ភ្លើង

firewood *n* ដើមឈើ /kruɪ/; trees, branches

firm *adv* រឹងមាំ /kɪɪ-maɪ/; *der.* រឹងមាំ
 រឹងមាំ រឹងមាំ រឹងមាំ; រឹងមាំ រឹងមាំ រឹងមាំ *adj*
 រឹងមាំ រឹងមាំ /sʰɔɪ-kɑɪ-dw-ɪkjaɪ/ *v*
 ឃុំដំឡើងរឹងមាំ /meɪ-kɪɪ-maɪ/; to cause to be firm

first *adj* ដំបូង /kaɪ-luɪ-lɔɪ/; *der.* ដំបូង; លំដាប់
adj លំដាប់ /reɪ-lɔɪ/; *der.* លំដាប់; លំដាប់ *adv*
 លំដាប់ /kɪɪ-reɪ/

firstborn *n* កូនដំបូង /pʰuɪ-tʰvɪhɔɪ-pɔɪ/

fish *n* ត្រី /tɛɪ-pʰuɪ/; *der.* ត្រី; ត្រី

fish paste *n* ត្រីឆ្កែ /tɛɪ-sɔɪ/

fish sauce *n* ត្រីឆ្កែ ឬ ត្រីឆ្កែ ឬ ត្រីឆ្កែ /tɛɪ-sɔɪ tʰjeɪ-sɔɪ/

fish scales *n* ត្រីឆ្កែ /tɛɪ-baɪ/

fisherman *n* អ្នកត្រី /pɔɪ-tɛɪ-pʰuɪ/

fits *v* រួចរាល់ /tʰjaɪ-taɪ-pluɪ-tɔɪ/

five *n* ប្រាំ /sɛɪ-ŋaɪ/; *der.* ប្រាំ

five days from now *phr* ប្រាំថ្ងៃមុខ /sʰɔɪ-taɪ-kɪɪ/

five hundred *n* ប្រាំរយ /ŋaɪ-tɛɪ/

five thousand *n* ប្រាំពាន់ /ŋaɪ-tɔɪ/

fix *v* ឃុំដំឡើង /meɪ-tɔɪ-kɪɪ/; *der.* ឃុំដំឡើង

flag *n* ម្លូង /beɪ-lɛɪ/

flame *v* ភ្លើង /kjaɪ-taɪ-tʰɔɪ/; *der.* ភ្លើង

flare up *v* ភ្លើងរួចរាល់ /kjaɪ-tʰjaɪ/; with fire; *der.* ភ្លើង; ភ្លើងរួចរាល់

flat *adj* ត្រូវគ្នា /taɪ-bjeɪ/ *adj* រួចរាល់ /raɪ-dw-ɪkjaɪ/; equal

flatter *v* ឃុំដំឡើង /heɪ-tʰeɪ-tʰuɪ-sɛɪ/; speak-praise

flavor *n* រសជាតិ /aɪ-sɔɪ-tɔɪ/

flea *n* ត្រីក្របី /taɪ-kɪɪ/

flee *v* រត់ /tʰeɪ-kɪɪ/; run away

flesh *n* ភ្លើង /neɪ-kɪɪ-pʰaɪ-tɔɪ/; *der.* ភ្លើង
 ភ្លើង *n* ភ្លើង /sɛɪ-tʰjeɪ-pʰaɪ-tɔɪ/

flint *n* ភ្លើង /lɔɪ-miɪ-daɪ/

flip flops *n* ទូក /kʰuɪ-pʰaɪ-tʰjaɪ/; thongs; sandals; *der.* ទូក

flip over *v* ត្រឡប់ /taɪ-kɪɪ-tʰjaɪ/

flit *v* រត់ /zɪɪ-pʰwɪ-tɔɪ/; fly lightly and easily

float *v* រលីក /kɪɪ-tɔɪ/; float in the air *v* រលីក /lɔɪ-tɔɪ/; float in the water; *der.* រលីក

flock *n* ត្រីក្របី /sɛɪ-miɪ-tɔɪ/; sheep

flog *v* រត់ /tɛɪ-pɔɪ-tɔɪ/; to flog with a whip

flood *n* ភ្លើង /tʰjeɪ-duɪ/

floor *n* ត្រីក្របី /twɔɪ/; *der.* ត្រីក្របី; ត្រីក្របី

flow *v* រលីក - /tʰwɪ-tɔɪ/

flow down *phr* រលីក /tʰwɪ-tɔɪ/; *der.* រលីក

flow out *phr* រលីក /tʰwɪ-tɔɪ/

flow in *phr* រលីក /tʰwɪ-tɔɪ/

flowers *n* ត្រីក្របី /tɛɪ-pʰɔɪ-tɔɪ/; *der.* ត្រីក្របី

fluffy *adj* រលីក /dʒɛɪ-kɑɪ-nuɪ/; very soft

flute *n* ត្រីក្របី /teɪ-lɔɪ/ *n* ត្រីក្របី /piɪ-lɔɪ/; *der.* ត្រីក្របី

flutist *n* ត្រីក្របី /kaɪ-tɔɪ-tɔɪ/

fly *v* រៀបរយ /zɯə˧/; *der.* ល្បឿន **serial verb** រៀបរយដង្ហែង /zɯə˧tʰe˧/; *der.* រៀបរយបំពេញ

fly (green) *n* កង្កែប /pʰa˧sɯə˧/

fly (tsetse) *n* កង្កែបឆ្មារ /pʰa˧ʃi˧ta˧ʃja˧/

foam *v* ដក់ទឹកជ្រក់ /tʰje˧tʰa˧tʰe˧/; foam on the water *v* ជ្រក់ទឹកជ្រក់ /tʰa˧tʰe˧tʰe˧/; foam at the mouth

fog *n* មឺន /ɔ˧tɯə˧/

fold *v* រៀបរយ /bo˧ta˧lu˧/; roll up *n* រៀបរយកម្រាល /ta˧nu˧/; the folds in cloth

fold up *v* រៀបរយទុកក្នុង /kɛ˧tʰkɛ˧tʰdwo˧/ *v* រៀបរយទុក /ta˧kʰi˧/; fold up or gather up into

folktale *n* ទេពកោសល្យ /ŋo˧tʰe˧dja˧/

follow *v* តាម /krwo˧/; *der.* តាមដំណើរ; តាមដំណើរការ; តាមដំណើរការ

follow along *phr* តាមដំណើរការ /krwo˧tʰɯə˧tʰro˧/

follow back *phr* តាមដំណើរការ /krwo˧kɛ˧/

follow and enter in *phr* តាមដំណើរការ /krwo˧nu˧/

follow and go as a crowd *phr* តាមដំណើរការដូចជាក្រុម /krwo˧tʰɯə˧plu˧/ krwo˧tʰɯə˧pʰe˧/; *der.* តាមដំណើរការតាមដំណើរការ

follow and go see *phr* តាមដំណើរការមើល /krwo˧tʰɯə˧mja˧/

follow and go wrong *phr* តាមដំណើរការខុស /krwo˧tʰɯə˧sɯə˧/; *der.* តាមដំណើរការខុស

follow and listen *phr* តាមដំណើរការស្តាប់ /krwo˧ni˧da˧/

follow out *phr* តាមដំណើរការ /krwo˧tʰe˧/

follow and say *phr* តាមដំណើរការនិយាយ /krwo˧tʰe˧/

follow and go up *phr* តាមដំណើរការឡើង /krwo˧tʰja˧/

follow and chase and catch *phr* តាមដំណើរការប្រយុទ្ធនិងចាប់ /krwo˧tʰɯə˧pɯə˧/

follow and come *phr* តាមដំណើរការមក /krwo˧tʰja˧/

fond of *adj* ចង់ /hu˧/

fontanel *n* ទន្សាយក្រូច /kʰu˧ʃwi˧kʰu˧/; soft spot on baby's head

food *n* អាហារនិងផឹក /sʰe˧tʰe˧sʰe˧to˧/; food-drink; *der.* អាហារនិងផឹក *n* ល្បឿនអាហារនិងផឹក /le˧tʰe˧le˧to˧/; *der.* អាហារនិងផឹក

foolish *adj* ទាបមនោរម្យ /ɯə˧ta˧ja˧/ *adj* ទាបមនោរម្យ /bo˧tʰje˧/; foolish; without meaning or truth *n* អ្នកទាបមនោរម្យ /ka˧ja˧bo˧tʰje˧/; foolish person

foolishly *v* ដោយគ្មានន័យ /me˧bo˧tʰme˧tʰje˧/; to do something without meaning; joking

foot *n* ទង្គើម /kʰa˧tɯə˧/; *der.* ទង្គើមក្នុងល្បឿន; ទង្គើម

footprint *n* ទង្គើមក្នុងល្បឿន /kʰa˧tɯə˧ kʰa˧tʰe˧/

footstool *n* ទង្គើមក្នុងល្បឿន /kʰa˧tɯə˧ le˧tʰzi˧/

for *prep* -ចំពោះ /-tʰe˧/ *prep* ដល់ /pe˧/

forbid *v* ដាច់ស្រឡះ /me˧tʰa˧tɯə˧/

forbidden *adj* ដាច់ស្រឡះ /me˧tʰa˧tɯə˧kja˧/

force *v* គ្រប់គ្រង /pe˧tʰe˧pe˧to˧/; control *v* គ្រប់គ្រងនិងគ្រប់គ្រង /no˧tʰzi˧no˧tʰzi˧/

forefathers *n* ឪពុកនិងម្តាយ /mɯə˧pʰe˧tʰje˧pʰɯə˧/; parents-grandparents; *der.* ឪពុកនិងម្តាយ ដាច់ស្រឡះ គ្រប់គ្រង

forehead *n* មេក្រវាត់ /ma˧tʰe˧/

foreign countries *n* ប្រទេសក្រៅ /tʰje˧tʰɯə˧kɛ˧tʰkɛ˧/

foreign nation *n* ប្រទេសក្រៅ /mje˧tʰɛ˧tʰɯə˧/; other nation

foreigner *n* ប្រទេសក្រៅ /tʰje˧tʰɯə˧kɛ˧tʰkɛ˧/; *der.* ប្រទេសក្រៅ; ប្រទេសក្រៅក្នុងប្រទេស; ប្រទេសក្រៅក្នុងប្រទេស

foresight *n* ការច្នៃប្រឌិត /tɛ˧sɛ˧tʰe˧tʰe˧/

forest *n* ឧសាវាណ្ឌ /mi˧kɛ˧/; jungle *n* ឧសាវាណ្ឌ /ta˧no˧ta˧to˧/

foretell *v* ប្រាប់មុន /he˧to˧ne˧/; to say beforehand

foretelling *n* ការប្រាប់មុន /tɛ˧tʰe˧to˧ne˧/

forever *adv* អនេក្សតិយ៍ធារៈ /ta-ɬɕu˧˥prɛ˧˥/; *der.* អនេក្សតិយ៍ធារៈអនេក្សតិយ៍ធារៈ *n* ល្អប្រសើរល្អប្រសើរ /la-tʰu˧˥-la-plu˧˥/; all generations

forget *v* ភ្លេចបំភ្លេច /sʰo˧˥ta-lpa˧˥/

forgive *v* ឲ្យទោស /plwo˧˥kja˧˥ tɛ˧˥sɯ˧˥/; to let sin go

forgiveness *n* ការឲ្យទោស /tɛ˧˥-plwo˧˥kja˧˥ tɛ˧˥sɯ˧˥/

fork *n* ភ្នំក្រវាត់ /klja˧˥tɕɛ˧˥/; the area within the fork of the road

forty *n* បួនម៉ឺនបួនម៉ឺន /lwi˧˥tɕjɛ˧˥/

forward *adv* ឆ្ពោះទៅ /dɑ˧˥tɕjɛ˧˥/ *adv* ឆ្ពោះទៅ /pa-lhja˧˥/; *der.* ឆ្ពោះទៅ

foul *adj* ក្រអួល /nu˧˥-lɕɔ˧˥-nu˧˥-lɕmja˧˥/; bad smell or odor; putrid

foundation *n* មូលដ្ឋាន /kʰa˧˥-dɕu˧˥-kʰa˧˥-tɕjɛ˧˥/ *n* មូលដ្ឋាន /hi-kja˧˥-rhja˧˥/; house foundation

four *n* បួន /sɛ˧˥lwi˧˥/; *der.* បួន

four days from now *phr* បួនថ្ងៃ /sʰo˧˥ni˧˥/

fourteen *n* មួយម៉ឺនបួនម៉ឺន /sɕjɛ˧˥lwi˧˥/

fourth *n* មួយបួនមួយបួន /lwi˧˥-lu˧˥lɔ˧˥/; *der.* មួយបួនមួយបួន /lwi˧˥-lpwi˧˥tə-lpwi˧˥/; a quarter; one fourth

fowl *n* ឆ្កែស្រព័ន្ធ /tʰu˧˥lɕjɛ˧˥/

fox *n* ក្របី /tʰwi˧˥-lmi˧˥/

fracture *n* របួស /krwi˧˥ la-kɛ˧˥/

fragile *adj* ងាយបាក់បែក /pje˧˥tɕu˧˥/; easily broken

fragrance *n* ម្រាម /tɛ˧˥-nu˧˥-lɕmɯ˧˥-lɕmɯ˧˥-sʰu˧˥/; good smelling thing

fragrant *adj* ម្រាម /nu˧˥-lɕmɯ˧˥vi˧˥/; *der.* ម្រាម

frail *adj* ងាយបាក់បែក /la-kɛ˧˥tɕu˧˥/; breaks easily

frame up *v* កែប្រែ /dɕja˧˥-tri˧˥-dɕja˧˥-pli˧˥/

freckle *n* មាត់ក្រវាត់ /ma˧˥kra˧˥/

free *adj* ឲ្យឈ្មោះ /o˧˥-pa-lɔ˧˥/; not under rule; *der.* ឲ្យឈ្មោះ *adj* ឲ្យឈ្មោះ /o˧˥-kot˧˥/; not occupied; *der.* ឲ្យឈ្មោះ

free person *n* ឲ្យឈ្មោះ /prɛ˧˥-pa-lɔ˧˥-tʰu˧˥/; *der.* ឲ្យឈ្មោះ

freedom *n* ឲ្យឈ្មោះ /tɛ˧˥-pa-lɔ˧˥/; *der.* ឲ្យឈ្មោះ

freely *adv* ឲ្យឈ្មោះ /la˧˥-lɔ˧˥li˧˥li˧˥/; clear

freezing *adj* ត្រជាក់ /ta-klu˧˥-ta-lɕi˧˥/; very cold; *der.* ត្រជាក់

frequently *adv* ញឹកញាប់ /ta-lmo˧˥/; often; *der.* ញឹកញាប់

fresh *adj* ឆ្មារ /sɿ˧˥-sɯ˧˥-kʰa˧˥-zwi˧˥/; lush; green

Friday *n* ថ្ងៃសុក្រ /mɔ˧˥-tɕjɛ˧˥tɕjɛ˧˥/

fried *adj* ឆ្មារ /i-ŋwo˧˥/

friend *n* មិត្ត /kʰo˧˥-bɔ˧˥-swo˧˥/; *der.* មិត្ត មិត្ត មិត្ត *v* មិត្ត /bɔ˧˥-sjo˧˥tʰɛ˧˥kʰo˧˥/; to be friendly with; *der.* មិត្ត

good friend *phr* មិត្តល្អ /kʰo˧˥-bɔ˧˥-swo˧˥-lmo˧˥/; *der.* មិត្តល្អ

friendship *n* មិត្តភាព /tɛ˧˥-bɔ˧˥-swo˧˥-kʰɛ˧˥tʰɛ˧˥/

frighten *v* ភ្លេចខ្លាច /mɛ˧˥-sɛ˧˥li˧˥tɕjɛ˧˥/; cause to be afraid

frightened *v* ភ្លេចខ្លាច /sɛ˧˥li˧˥-sʰɛ˧˥/

frigid *adj* ត្រជាក់ /ta-klu˧˥-ta-lɕi˧˥/; very cold; freezing

frog *n* ក្របី /di˧˥/; *der.* ក្របី

from now on *phr* ឆ្ពោះទៅ /tɑ˧˥-pa-lhja˧˥/

from top to bottom *phr* ចាប់ពីលើដល់ក្រោម /ka-tʰja˧˥-ka-lɕja˧˥/ *v* ចាប់ពីលើដល់ក្រោម /ka-tʰja˧˥-ka-lhja˧˥/

front *prep* ឆ្ពោះទៅ /dɑ˧˥tɕjɛ˧˥/

fruit *n* ផ្លែឈើ /sɔ˧˥-sɛ˧˥/; *der.* ផ្លែឈើ ផ្លែឈើ *n* ផ្លែឈើ /tɛ˧˥-sɛ˧˥-tɛ˧˥-tʰo˧˥/; crop; harvest;

- fruit; *der.* ឡិម្ពឡទ្រៃ; ឡទ្រៃ; រិម្ពឡទ្រៃ
- fry** *v* ខ្រិម្ពឡក្រាម /i-p^ho-kra/
- fuel** *n* ឡស្រា /su/
- full** *adj* ម្ពឡក្រាម /e-kə-to-ba/; *der.* ម្ពឡក្រាម; ម្ពឡក្រាម;
 ឡក្រាម; ឡក្រាម *adj* ក្រាម /kre/; quantity
 unchanged *adj* ឡក្រាម /ba/; full; *der.* ឡក្រាមឡ
- fun** *adj* ឡមឡម ឡឡឡឡ /a-mo-ja-dzə/
- funny** *adj* ឡមឡមឡឡឡឡ /leʃeʃne/
- fur** *n* ឡស្រា /s^hu/
- further** *conj* ឡឡឡឡ /t^hu-to/; not finished
- future** *n* ឡឡឡឡ /no-pa/
- future marker** *unknown* ឡឡឡឡ /pa/

G g

gale *n* រាជ្ជល្អឆ្ងល់សម្រាប់ /ke˧lla-ʃe˧ŋwo˧-/
gall bladder *n* ធុរាម្មប្រាសាទ /sɯ˧-lʰje˧kə˧-/
gamble *n* គុយនៃសម្រាប់ /tɛ˧lɔ˧-lɔ˧-/; lucky thing
v គុយនៃ /bja˧-lɔ˧-/; bet; *der.* គុយ
game *n* គុយនៃសម្រាប់ /tɛ˧lla-vi˧lla-ɬo˧-/
garbage *n* គុយនៃសម្រាប់ /ta˧-ʃə˧-ɬə˧-/
n គុយនៃសម្រាប់ /a˧-rwi˧-ɬə˧-/
garden *n* គុយនៃ /prɛ˧-/; *der.* គុយនៃ
gardener *n* គុយនៃសម្រាប់ មាតាសម្រាប់ គុយនៃ
 /prɛ˧-lɔ˧-pɔ˧- mja˧-lʰwe˧- ta˧-rɛ˧-/
garlic *n* គុយនៃសម្រាប់ /pʰo˧-ho˧-ɬu˧-/
gasoline *n* គុយនៃសម្រាប់ /na˧-lmɨ˧-ʃu˧-/; *der.* គុយ
gastritis *n* គុយនៃសម្រាប់ /pʰɯ˧-lʰe˧-ʃwi˧-/
 stomach sickness
gate *n* គុយនៃសម្រាប់ /ka˧-da˧-ɬu˧-/; small door *n*
 គុយនៃសម្រាប់ /lɔ˧-ka˧-da˧-ɬu˧-/; gate
gather *v* គុយនៃសម្រាប់ /i˧-ɬə˧-ɬə˧-/; to harvest; *der.*
 គុយនៃសម្រាប់ *v* គុយនៃសម្រាប់ /i˧-tʰe˧-ka˧-/; gather
 firewood? *v* គុយនៃសម្រាប់ /i˧-tʰə˧-ɬə˧-/; *der.* គុយនៃ
v គុយនៃ /pʰja˧-/; gather *v* គុយនៃសម្រាប់ /o˧-ɬə˧-ɬə˧-/
 gathered together
gaur *n* គុយនៃសម្រាប់; wild ox
gave *v* គុយនៃសម្រាប់ /dʒe˧-ɬə˧-/
gazelle *n* គុយនៃសម្រាប់ /ta˧-lʰje˧-/
gecko *n* គុយនៃសម្រាប់ /zɯ˧-hi˧-/; *der.* គុយនៃ
gem *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /lɔ˧-ŋu˧-ɬu˧-pri˧-ɬu˧-/
 costly stone; *der.* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
genealogy *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
 /tɛ˧-dʒa˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/
general *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /klje˧-lʰu˧-klə˧-/
 soldier head; *der.* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
generation *n* គុយនៃសម្រាប់ /tʰu˧-lʰe˧-/
generous *adj* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /dʒe˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/

gentle *adj* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /sɛ˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/
geography *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /he˧-lʰu˧-ɬə˧-ɬə˧-/
Germany *n* គុយនៃសម្រាប់ /dʒə˧-ɬə˧-ɬə˧-/
gesture *v* គុយនៃសម្រាប់ /vɯ˧-ɬə˧-ɬə˧-/; wave with your
 hands
get *v* គុយនៃសម្រាប់ /ni˧-ɬə˧-/; to receive something; *der.*
 គុយនៃសម្រាប់
get along *phr* គុយនៃសម្រាប់ /rɛ˧-/; when people get along
 together; harmonious (including music)
get better *phr* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
 /tɛ˧-ʃwi˧-lʰe˧-ɬə˧- o˧-ɬə˧-ɬə˧-/; recover
get down *phr* គុយនៃសម្រាប់ /ka˧-ɬə˧-/; to disembark; *der.*
 គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
get drunk *phr* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /e˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/
der. គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
get off *phr* គុយនៃសម្រាប់ /ka˧-ɬə˧-/; get down; disembark
get on *phr* គុយនៃសម្រាប់ /ka˧-ɬə˧-/
get rid of *phr* គុយនៃសម្រាប់ /vɛ˧-ɬə˧-ɬə˧-/; to drive away
get up *phr* គុយនៃសម្រាប់ /ka˧-ɬə˧-/; stand up
ghost *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /lɯ˧-ɬə˧-ɬə˧-/; *der.*
 គុយនៃសម្រាប់; គុយនៃសម្រាប់
gibbon *n* គុយនៃសម្រាប់ /zɔ˧-lɔ˧-/
gift *n* គុយនៃសម្រាប់ /ʃje˧-ɬə˧-/ *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់
 /tɛ˧-dʒe˧-ɬə˧-/
giggle *v* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /ŋe˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/; *der.*
 គុយនៃសម្រាប់
ginger *n* គុយនៃសម្រាប់ /ta˧-ɬə˧-/
girl *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /pa˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/
 គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /prɛ˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/
girlfriend *n* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /kʰo˧-prɛ˧-ɬə˧-ɬə˧-/; *der.*
 គុយនៃសម្រាប់
give *v* គុយនៃសម្រាប់ /dʒe˧-ɬə˧-/
give back *phr* គុយនៃសម្រាប់ គុយនៃសម្រាប់ /dʒe˧-ɬə˧-ɬə˧-ɬə˧-/;

return

- give down phr** ឧបត្ថម្ភ /dʒeɪtʌt/
- give freely phr** ឧបត្ថម្ភរៀន /dʒeɪkɹaɪ/; see donate
- give in phr** ឧបត្ថម្ភគ្រប់គ្រង /dʒeɪnɪ/
- give to become phr** ឧបត្ថម្ភប្រើប្រាស់ /dʒeɪtʰwɔtʰjaɪ/
- give to drink phr** ឧបត្ថម្ភផឹក /dʒeɪtɔɪ/
- give to eat phr** ឧបត្ថម្ភបរិភោគ /dʒeɪtɛɪ/
- give to go phr** ឧបត្ថម្ភទៅ /dʒeɪtʃu/
- give to know phr** ឧបត្ថម្ភដឹង /dʒeɪtʃɛɪnɛɪ/
- give to read phr** ឧបត្ថម្ភអាន /dʒeɪtʰɔɪ/
- give to rest phr** ឧបត្ថម្ភធន /dʒeɪtɔɪkɹɛst/
- give to sit phr** ឧបត្ថម្ភស្រុត /dʒeɪtɔɪnʃaɪ/; der. ឧបត្ថម្ភស្រុត
- give to stay phr** ឧបត្ថម្ភនៅ /dʒeɪtɔɪ/
- give to use phr** ឧបត្ថម្ភប្រើប្រាស់ /dʒeɪtɔɪ/
- give each other phr** ឧបត្ថម្ភគ្នា /dʒeɪtɔɪ/
- give birth phr** ឧបត្ថម្ភកំណើត /dʒeɪtɔɪpʰuɪ/

- glad adj** ទ្រង់ពេញចិត្ត /sɛɪkrɛɪtʃɛɪ/
- gladden v** ឧបត្ថម្ភពេញចិត្ត /mɛɪsɛɪkrɛɪ/
- gladness n** ទ្រង់ពេញចិត្ត /sɛɪkrɛɪtʃɛɪ/
- glass n** ឧបត្ថម្ភកញ្ចក់ /lɑːsɪ/ **adj** ច្រើនប្រាកដ /sʰɛɪkɑːli/; clear, transparent
- glasses n** ម៉ែត្រ /mɑːlɪsɪz/; for the eyes
- gleaming adj** ភ្លឺរិះរិះ /tɑːkʰɛɪrɑːsʰɔɪ/
- glorify v** គោរព /beɪlduːbeɪzɪ/; to place as great and respected
- glory n** ភ្លឺរិះរិះ /tɛɪlɪtɛɪtɑːkʰɛɪ/; der. ភ្លឺរិះរិះ **n** ភ្លឺរិះរិះ /tɛɪtɑːrjeɪduːtʰuɪ/; der. ភ្លឺរិះរិះ
- glove n** ក្រដាសដៃ /tɑːkʰuːkɔɪ/; der. ក្រដាសដៃ
- glue n** ខ្លាញ់ /aɪ/

- glutton n** អ្នកបរិភោគច្រើន /kɑːljɑːt eɪtɑːlwoːt ɔːtɑːlɪjeɪ/; person who eats and drinks too much
- gluttonous adj** បរិភោគច្រើន /eɪljɔːtɔːprjɑːt/; der. អ្នកបរិភោគច្រើន
- gluttony n** ការបរិភោគច្រើន /tɛɪtɑːlwoːt ɔːtɑːlɪjeɪ/
- gnat n** ក្រណាត់ /pʰɔːsɑːtʰuɪ/; der. ក្រណាត់ **n** ក្រណាត់ /pʰɔːsɑːtʰuɪ/
- go v** ទៅ /tʃu/
- go and kill phr** ទៅសម្លាប់ /tʃu មេɪsɛɪ/
- go and listen phr** ទៅស្តាប់ /tʃu ណ៊ីតាɪ/
- go argue phr** ទៅប្រកែក /tʃu ក្រេɪk្រ្យាɪ/
- go ask phr** ទៅសួរ /tʃu អ៊ីស៊ី/
- go ask for mercy phr** ទៅសួរសុំទោស /tʃu អ៊ីស៊ី មេរ័យ/
- go ask to see phr** ទៅសួរមើល /tʃu អ៊ីស៊ី មេរ័យ/
- go back and forth phr** ទៅមកមកទៅ /tʃu កា ត្រឡប់/
- go buy phr** ទៅទិញ /tʃu ប៊ី/
- go down phr** ទៅក្រោម /kɑːlɪjɑː/
- go enter phr** ទៅចូល /tʃu កា ណ្យាɪ/
- go fight phr** ទៅប្រយុទ្ធនឹង /tʃu ហ្វាយ/
- go follow phr** ទៅតាម /tʃu ក្រវូ/
- go guide phr** ទៅនាំ /tʃu ហ្វាយ/
- go harvest phr** ទៅដាំ /tʃu កេរ/
- go inside and take phr** ទៅក្នុង និង យក /tʃu ណ្យាɪ ត្រឡប់/
- go plead phr** ទៅសុំទោស /tʃu ក្រវិ ត្រឡប់/
- go pray phr** ទៅប្រើប្រាស់ /tʃu ក្រវិ ត្រឡប់/
- go request phr** ទៅសុំ /tʃu ក្រវិ/

go stand phr និហនរាជ្យដ្ឋាន /dʒwɑːkɑːtʰɑːl/

go take down phr និហនរិហន័គម្ម
/dʒwɑːpʰjeːtɑːl/

go the wrong way phr និហនច្រឡំរាម
/dʒwɑːsʱwɑːkljɑːl/; **go astray phr**
និហនគម្មនិហន /dʒwɑːtɑːpɑːl/; because of day-dreaming

go too far phr ទង្គិចល្មមនិហនគម្មនិហន
/kʰɛːtɑːlwoːdʒwɑːtɑːljɛːl/; step-go-too far

go up phr ឋាន /tʰjɑːl/; *der.* រាជ្យឋាន

go up and in phr និហនឋាននិហន
/dʒwɑːtʰjɑːlnɯːt/

go weep phr និហនចម្រកនិហនម្យ
/dʒwɑːŋwɯːdʒwɑːhɛːl/

go with phr និហនរាម /dʒwɑːkɯːt/

go from town to town phr និហន ភូមិភូមិភូមិ
ដ្ឋានភូមិភូមិ /dʒwɑː nɯːtɑːlvɪːt tʰɛːtɑːlvɪːt/

go along with phr និហន គម្មរាម រាម
/dʒwɑː tɑːkroːl kɯːt/

go around phr និហន គម្មម្យ /dʒwɑː tɑːvɑːl/

go in a group phr និហនជន្ម /dʒwɑːpɭɑːl/

go forward phr និហននិហន /dʒwɑːpɑːlhjɑːl/;
continue

go often phr និហននិហន /dʒwɑːdʒwɑːl/

goal n គម្មគម្មនិហន មហនគម្ម /tɛːlɑːzjɛː
mjɑːsʰwɑːl/; purpose-hope **n**
គម្មគម្មនិហននិហន /tɛːlmɛːpɛːmɑːtɕoːl/; the
prize or goal ahead to overcome or win; *der.*
គម្មនិហន

goat n ខ្នុរ /pɛːl/; *der.* រាម; ខ្នុរ

God n និហនរាម /dʒwɑːmɑːtʰjɑːl/

goiter n រាមរាម /kjaːtɕoːpʰoːl/

gold n ដុំ /tʰɛːl/

gone v និហនរាម /dʒwɑːkjaːl/

gong n រាម /klwɑːl/; large round gong or frog
drum **n** ម្យ /mɔːl/

gonorrhoea n គម្មគម្មនិហន គម្មគម្មនិហន /hiːmɑːpʰɛː
tɛːfwiːl/

good n គម្មគម្មនិហន /tɛːtʰjɑːl/ **adj** គម្មគម្មនិហន /ɑːtʰjɑːl/; *der.*
-រាម; រាមគម្មនិហន **adj** គម្មគម្មនិហន ម្យ
/ɑːtʰwɔːl mɔːtʰjɑːl/; *der.* គម្មគម្មនិហន **adj**
គម្មគម្មនិហន /ɑːfwiːt/; good seed; *der.* គម្មគម្មនិហន

good deeds phr គម្មគម្មនិហនគម្ម
/tɛːlmɛːtʰjɑːtɛːl/; doing of good; *der.*
គម្មគម្មនិហន

good place phr គម្មគម្មនិហន /kʰɑːlɛːtʰjɑːl/

good things phr គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន
/tɛːtʰwɔːl tɛːtʰjɑːl/

good luck phr គម្មគម្មនិហនគម្ម
/bwiːduːtɑːtʰjɛːtʰuːl/; of great profit

very good phr រាមគម្មនិហន /tʰjɑːtʰjɑːlɔːl/; *der.*
រាម

goods n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន /tɛːkɯːtɛːkʰɑːl/

gooseberry n គម្មគម្មនិហន /tɑːlɛːtʰjɛːl/

gorilla n រាមគម្មនិហន /pɛːlmɪːl/; ape

gospel n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន /tɛːlɛːkɯːtɛːlmɪːlɑːl/;
joyful news

gossip v គម្មគម្មនិហន /dʒɑːtʰjɛːl/; talk about
someone; *der.* គម្មគម្មនិហន

gouge out v គម្មគម្មនិហន /kɑːlɛːtʰɛːkjaːl/

gourd n រាមគម្មនិហន /kɾɑːtʰjɛːl/

gourd (bitter) n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន /kʰɛːlɑːlmjɛːtʰjɛːl/;
wild small eggplant

gourd (ridge) n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន
/diːkɯːtʰjɛːl/

gourd (snake) n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន /diːkɯːtʰjɛːl/

gourd (sponge) n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន
/diːkɯːtʰjɛːl/

govern v គម្មគម្មនិហន /pɑːtɑːriːl/; rule; *der.* គម្ម;
គម្មគម្មនិហន

governing n គម្មគម្មនិហនគម្មនិហន /tɛːlpɑːtɑːriːl/; *der.*
គម្មគម្មនិហន

government *n* ទ័រដ្ឋ /k^hwit/

governor *n* ទ័រដ្ឋាធិបតី /prɛːlɔːt^hjeːkɛː/;
 ruler of a state or country; *der.* ទ័រដ្ឋាធិបតី;
 ទ័រដ្ឋាធិបតី; ទ័រដ្ឋាធិបតីនៃរដ្ឋ;
 ទ័រដ្ឋាធិបតីនៃរដ្ឋ *n* ទ័រដ្ឋ /k^hwit/

grab *v* ដាច់ /pɹaː/; hold *v* ដាច់ដៃ /kriːtɹeː/;
 grasp; to hold by putting hands or claws around
v ដាច់ /dʒɹaː/; grab a handful of

grace *n* ភាពស្រស់ស្អាត /bwiːtɑːrjeː/; *der.*
 ភាពស្រស់ស្អាតនៃមនុស្ស; ភាពស្រស់ស្អាតនៃសត្វ
 ដាច់ភាពស្រស់ស្អាតនៃមនុស្ស /tɛːlbwitɛːtɑːrjeː/

grade *n* កម្រិត /ɑːtɔːtɑːtɑː/; level

graft *v* ដោតដៃ /meːlɪtɹɔːt/; to join together;
der. ដោតដៃ

grain *n* គ្រាប់គ្រាប់ /bɹɑːtɹeːtɑː/

grain field *n* គ្រាប់គ្រាប់ ទ្រាំងដំឡើង
 /bɹɑːtɹeːtɑːt prɛːlɛːtɹeːtɹeːt/

grandchild *n* កូនចៅ /p^huːlɹeː/; *der.* កូនចៅ

grandfather *n* ម៉ែតូ /p^hɹɑːt/

grandmother *n* ម៉ែតូ /p^hjeːt/

grandparents *n* ម៉ែតូម៉ែតូ /p^hjeːtɹeːtɹeːt/;
 grandmother-grandfather

grape *n* ទ្រូង /sɑːpɹiːtɹeː/

grape vine *n* ទ្រូងដាច់ដៃ /sɑːpɹiːtɹeːtɹeː/

grape wine *n* ទ្រូងដាច់ដៃ
 /sɑːpɹiːtɹeːtɹeːtɹeː/

grapevine *n* ទ្រូងដាច់ដៃ /sɑːpɹiːtɹeːtɹeː/

grape juice *n* ទ្រូងដាច់ដៃ /sɑːpɹiːtɹeːtɹeː/

grape wine *n* ទ្រូងដាច់ដៃ
 /sɑːpɹiːtɹeːtɹeːtɹeː/

grapefruit *n* ទ្រូងដាច់ដៃ /sɑːpɹiːtɹeːtɹeː/

grasp *v* ដាច់ដៃ /kriːtɹeː/; to hold by putting
 hands or claws around

grass *n* មេដៃ /miːtɹeː/; *der.* មេដៃ;
 មេដៃនៃមេដៃ

grasshopper *n* មេដៃ /tɑːkiː/; *der.* មេដៃ

gratitude *n* ភាពស្រស់ស្អាត /bwiːtɑːrjeː/

grave *n* ក្រាំង /lɹɑːtɹeː/; *der.* ក្រាំង

graveyard *n* ក្រាំង ទ្រាំងដំឡើង /lɹɑːtɹeːtɹeːtɹeː/

gray *adj* ក្រហម /tɑːp^hɹeː/; blue

great *adj* ធំធេង /ɑːtɹeːtɹeːtɹeː/; *der.* -ធំ

great things *phr* ធំធេងធំធេង /tɛːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/;
 things that are big and deep

great-grandchild *n* កូនចៅកូនចៅ /lɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/; *der.*
 កូនចៅ

great-great grandchild *n* កូនចៅកូនចៅ /lɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

greater *adj* ធំធេងបំផុត /duːtɹeːtɹeːtɹeː/; *der.*
 ធំធេងបំផុត

greatness *n* ភាពធំធេង /tɛːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

Greece *n* ក្រុងក្រុង /kriːtɹeː/

greed *n* ភាពចង់បានចង់បាន ចង់
 បានចង់បានចង់បាន /tɛːkɹeːtɹeːtɹeːtɹeː eː
 niːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/; *der.* ភាពចង់បានចង់បាន
 ភាពចង់បានចង់បាន /tɛːkɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

greedy *v* ចង់បាន /eːtɹeːtɹeː/; eat-big *adj* ចង់បាន
 បានចង់បានចង់បាន /lɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/;
 greedy to get money

Greek *n* ក្រុងក្រុង /kriːtɹeː/; Greek language *n*
 ក្រុងក្រុង /kriːtɹeːtɹeː/ *n* ក្រុងក្រុងនៃក្រុង
 /kriːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

green *adj* បៃតង /sɹeːn/

green pepper *n* បៃតងបៃតងបៃតង /sɹeːnhjɑːtɹeːtɹeːtɹeː/

greet *v* ជូនដំណើរ /heːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

greeting *n* ជូនដំណើរជូនដំណើរ /tɛːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

grieve *v* ទ្រាំមិនបាននៃជំនុំជំនុំ /sɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

grill *v* ក្រាំងដៃ /iːlɹeːtɹeː/

grin *v* ចង់បាននៃក្រាំងដៃ /ɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/

grind *v* ក្រាំងដៃដៃដៃ /iːlɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/; grind wheat *v*
 ចង់បាន ក្រាំងដៃដៃដៃដៃដៃ /ɑːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeːtɹeː/; to
 grind your teeth; *der.* ចង់បាន ក្រាំងដៃដៃដៃ

groan *v* ច្រើនឃុយក្នុងការយកម្នាក់ៗ /sɛːmɯːkrɯːlhaː/ *v*
 ឆ្ងល់យកម្នាក់ៗ /taːmɯːtaːsʰeː/; ឆ្ងល់យកម្នាក់ៗ

groom *n* ទាមទារមុនពិធី /kʰoːmɛːkʰuːpʰeː/; *der.*
 ព្រមព្រៀងមុនពិធី; ទាមទារមុនពិធី

grope *v* រក្សាមរត់ /kluːˈmjaː/; feel around for;
 der. រក្សាមរត់

ground *n* ដី /heːkʰuː/

groundnut *n* គីរិយាដី /kəˈbiːsɯː/; *der.*
 គីរិយាដី

group *n* ក្រុមមនុស្ស /pləˈmjuːpʰuː/; *der.*
 ក្រុមមនុស្ស; ក្រុមមនុស្ស

grouse *n* ប្រភេទឆ្កែប /tʰuːtʰeːtaːpəː/; type of bird

grow *v* ដុះ /duːtʰjaːtʰuːtʰjaː/; *der.*
 ដុះ

growl *v* ព្រមព្រៀង /prəˈlwoː/; stomach growls
 v ឆ្ងល់ /taːŋɛː/; i.e. lion

grown up *adj* ដុះ /duːtʰjaː/; *der.* ដុះ

grub *n* ភារាម /krjɛː/

grumble *v* ឆ្ងល់មន្ត្រី /taːmwoːtaːleː/

guard *n* ព្រមព្រៀង /prɛːloːpɔː/; *der.*
 ព្រមព្រៀងមុនពិធី; រក្សាមរត់មុនពិធី *v*
 មុនពិធីមុនពិធី /oːpɔːloːŋjaː/; *der.* មុនពិធីមុនពិធី;
 មុនពិធីមុនពិធី

guava *n* ល្វាមឆ្ការ /loːmiːkjaːsɛː/

guess *v* ល្មើស /laːsəːmjaː/; *der.*
 ល្មើសមុនពិធី

guest *n* ភ្ញាក់មុនពិធី /ʃiːprɛːʃiːmhjaː/; *der.*
 ភ្ញាក់មុនពិធី

guest friends *n* ភ្ញាក់មុនពិធីមិត្ត /kʰoːʃiːprɛː/

guesthouse *n* ភ្ញាក់មុនពិធីមន្ទីរ /ʃiːprɛːhiː/

guestroom *n* ភ្ញាក់មុនពិធីបន្ទប់ /ʃiːprɛːroː/

guidance *n* ការប្រឹក្សា /tɛːzɯːkljaːzɯːkloː/; instruction; *der.*
 ការប្រឹក្សាមុនពិធី

guide *v* ប្រឹក្សា /zɯːkljaːzɯːkloː/;
 point out the way; *der.* ការប្រឹក្សាមុនពិធី;
 ការប្រឹក្សាមុនពិធី *n* ព្រមព្រៀងមុនពិធីមុនពិធី
 /prɛːzɯːkljaːzɯːkloː/

guidebook *n* ក្រុមប្រឹក្សាមុនពិធីមុនពិធី
 /liːzɯːkljaːzɯːkloː/

guilty *adj* ឆ្ងល់ /tɛːsɯːloː/; state of being
 guilty of; *der.* ឆ្ងល់មុនពិធីមុនពិធី

guitar *n* ភ្លេង /tiː/

guitarist *n* ព្រមព្រៀងភ្លេង /prɛːldəːtiː/

gullet *n* ភ្នំក្រវាញ /kjaːkroː/

gums *n* ទាមទារមុនពិធី /kʰuːkʰjeːpljeː/

gun *n* គ្រាប់ពូជ /ʃiːŋəː/

gunpowder *n* ព្រមព្រៀង /jaːsɯː/

H h

habit *n* ល្ងង់ភរល្ងង មហ្ម័ន្មន្មមកម /le˧klo˧ me˧pa-nu˧˥/; custom-used to doing; *der.* ល្ងង់ភរល្ងងល្ងង់មហ្ម

Hades *n* ល្ងង់មហ្មភរម័ន្មន្មន្ម /lu˧˥ke˧ne˧do˧/; country of death

haemorrhage *n* ទ្រង់ទ្រង់ក្រងល្ងង /ʃwi˧tʰe˧ta˧lwo˧/; too much blood comes out; *der.* ទ្រង់ទ្រង់ល្ងងល្ងង

hail *n* ក្រងភរម្ម័ន្ម /ta˧kru˧˥ʃe˧/ **v** ក្រងភរម្ម័ន្ម ល្ងង់ក្រង /ta˧kru˧˥ʃe˧ dʒje˧tʰa˧/

fall down *phr* ល្ងង់ក្រង /dʒje˧tʰa˧/; when hail comes down **phr** ក្រងភរម្ម /tʰa˧kro˧/; hair; leaves

hair *n* ម្ម័ន្មល្ងង /kʰu˧lu˧˥/; *der.* ម្ម័ន្មល្ងងក្រងភរម្ម **n** ភរម្មភរម្ម /ne˧tʰklo˧ʃu˧/; *der.* ភរម្ម

hairy *adj* ភរម្ម /ʃu˧lo˧e˧/

half *adv* ភរម្ម /kla˧tme˧/; middle; halfway; *der.* ភរម្មភរម្មភរម្ម; ភរម្មភរម្ម **adv** ភរម្ម /ka˧tʰo˧/; half of something; *der.* ភរម្មភរម្ម; ភរម្មភរម្ម **adv** ម្ម័ន្ម /ha˧ʃje˧/; one half

halfway *adv* ភរម្ម /kla˧tme˧/; *der.* ភរម្មភរម្មភរម្ម; ភរម្មភរម្ម

hammer *n* ភរម្ម /i˧pɔ˧/ **v** ភរម្ម /da˧/; the work a blacksmith does; to hammer out **v** ម្ម័ន្ម /mu˧˥/; to pound

hammock *n* ភរម្ម /i˧tʰɔ˧/

hamstring *n* ម្ម័ន្មម្ម័ន្ម /kʰa˧dɔ˧˥pɔ˧tʰje˧/

hand *n* ភរម្ម /ta˧kʰu˧/; *der.* ភរម្មភរម្ម

hand out *phr* ភរម្ម ភរម្ម ល្ងង ភរម្មភរម្ម ភរម្ម ភរម្មភរម្ម /dʒe˧t pe˧ lu˧ tʰa˧pɔ˧ na˧ tʰa˧pɔ˧/; distribute

handkerchief *n* ភរម្មភរម្ម /ka˧tʰo˧pʰu˧/; small towel

handle *n* ល្ងង់ភរម្ម /le˧tʰu˧˥ta˧kʰu˧/

handsome *adj* ភរម្មភរម្ម /pʰe˧tʰwo˧tʰe˧ʃa˧tɔ˧/; nice looking

hang *v* ភរម្ម /kle˧/ **v** ភរម្មភរម្ម /i˧tʰɔ˧˥li˧lo˧˥ma˧/; hang while fastened onto; *der.* ភរម្មភរម្ម **v** ភរម្ម /do˧tʰa˧/; to hang a bag

happen *v* ភរម្មភរម្ម /o˧tʰo˧˥lɔ˧/; *der.* ភរម្មភរម្មភរម្មភរម្ម **v** ភរម្មភរម្ម /tʰwo˧tʰja˧/

happened *v* ភរម្មភរម្ម /tʰwo˧tʰo˧/

happening *n* ភរម្មភរម្មភរម្ម /tʰe˧tʰwo˧tʰja˧˥ne˧/; *der.* ភរម្មភរម្មភរម្ម; ភរម្មភរម្មភរម្ម

happens *v* ភរម្ម /o˧tʰja˧/; something happens; comes up

happiness *n* ភរម្មភរម្មភរម្ម /tʰe˧lo˧˥mo˧˥pe˧/; goodness, happiness, peace

happy *adj* ភរម្មភរម្ម /ʃe˧tʰlo˧˥mo˧/; *der.* ភរម្មភរម្មភរម្មភរម្ម **v** ភរម្មភរម្មភរម្ម /ʃe˧tʰkru˧˥ʃe˧lo˧/; *der.* ភរម្មភរម្ម **adj** ភរម្មភរម្មភរម្ម /ʃe˧tʰlo˧˥ʃe˧lɔ˧/; enjoy

harbor *n* ល្ងង់ភរម្ម /le˧tʰka˧˥ba˧to˧kru˧˥/

hard *adj* ភរម្មភរម្ម /pɔ˧tʰe˧ka˧di˧/; *der.* ភរម្មភរម្ម

hard-hearted *adj* ភរម្មភរម្ម ភរម្មភរម្ម; hard and stubborn

harden *v* ភរម្មភរម្ម /me˧pɔ˧tʰe˧/; to make hard

hardworking *adj* ភរម្មភរម្ម /kru˧˥/; *der.* ភរម្មភរម្មភរម្ម

harelip *n* ម្ម័ន្មភរម្ម /kʰa˧tʰu˧pɔ˧/

harm *v* ភរម្មភរម្ម /me˧be˧˥me˧tʰe˧/; to cause pain; *der.* ភរម្មភរម្ម **v** ភរម្មភរម្មភរម្ម /me˧tʰɔ˧˥me˧tʰja˧/; to wound and cut

harmonious *v* ភរម្មភរម្ម /kru˧˥kle˧/

harp *n* ភរម្ម /ti˧/

harvest *v* ភរម្មភរម្ម /ke˧tʰka˧˥do˧/; *der.* ភរម្មភរម្ម

harvest rice *phr* ភរម្មភរម្ម /ke˧tʰɔ˧˥/

harvest the grain or rice *phr* ខ្ជៅរៀបដុំ
/i-pra:te-/; pull off by the handful (grain or rice)

harvest time *phr* រាល់ពេលវេលាដុំ /ke:tbu:khe-/;
rice cutting time

harvester *n* ជនរៀបដុំដំបូង
/pre:k-e:tplo:dwot-/; lit. person-cuts-piles-stores;
der. ជនរៀបដុំ; ជនរៀបដុំពេលវេលា

hat *n* ទ្រូងប្រដាប់ /khu-klwo: /; *der.*
ទ្រូងពេលវេលា

hatch *v* កើត /phutphe: /; chicks hatch

hate *v* ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ /se:te-se:ta-klho: /; *der.*
ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់; ប្រើប្រាស់; ប្រើប្រាស់
ប្រើប្រាស់ពេលវេលា /theta:kwat-/

hate to give up *phr* ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ /se:to-ni: /; don't
want to give up

hating *n* គ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់ /te-se:te-se:ta- /; *der.*
គ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់

have *v* គ្រប់គ្រង /o: /; *der.* គ្រប់គ្រង

don't have *v* គ្រប់គ្រង /o-to: /; *der.* គ្រប់គ្រង

hay *n* មេដៃស្រូវ /mi-krat /; dry grass

he *pron* គ្រប់គ្រង /a: /; 3rd person singular; *der.* គ្រប់គ្រង

head *n* ទ្រូងក្បាល /khu-klwo: /; head (of the human
body) *n* ទ្រូងក្បាលទ្រូងក្បាល /khu-klwo:klho:klja: /
n ជនរៀបដុំ /plja: /; the head of grain or rice

headache *n* គ្រប់គ្រងក្បាល /she-klho:klwo: /; head hurts

headmaster *n* ប្រធានសាលា /swotli-ho-klho: /;
principal

heal *v* គ្រប់គ្រង /za: /; in reference to illness or disability;
der. គ្រប់គ្រងមេដៃស្រូវ *v* គ្រប់គ្រង /za-ri: /; heal-
restore; *der.* គ្រប់គ្រងមេដៃស្រូវ *v* មេដៃស្រូវ
/me:fi:me: /; cause to disappear

healed *adj* គ្រប់គ្រងមេដៃស្រូវ /la-me: /

healing *n* គ្រប់គ្រងមេដៃស្រូវ /te-za-fi-me: /

health *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /te-to-s:hwot-prja: /

healthy *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /o-s:hwot-prja: /;
strong-healthy; *der.* គ្រប់គ្រង *adj* គ្រប់គ្រង /ri: /;
healthy (plants)

heap *v* ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ /dja-ba-t:ha-sa-tmo: /;
heap up; *der.* ប្រើប្រាស់

hear *v* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ni:hwu: / *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង
/kha-le-li: /; able to hear

heart *n* ប្រើប្រាស់ /se:tplo: /

heart (desire) *n* ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
/se:tplo-se:ta-zu: /

heart (divided) *adj* ប្រើប្រាស់គ្រប់គ្រង
/se:tplo-bi-pho: /

heart (weakness) *n* ប្រើប្រាស់គ្រប់គ្រង
/se:tplo-he-dze: /

heat *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /ke:ku: /; *der.* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

scorching heat *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង
/te-la-ku:ta-lwo: /

heat up *phr* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /do-ku: /

heaven *n* មេដៃស្រូវ /mwa:kwu: /

heavier *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /a-du-la-t:hwu: /
klwo: /

heavy *adj* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /a-t:hwu: /; *der.* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង *adj*
គ្រប់គ្រង /a-bu: /; fat

hedgehog *n* ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ /th-wi-t:ha: /; lit. dog-pig

heel *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /kha-nu: /; *der.* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

height *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /a-t:ha-lwo: /

heir *phr* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /pre: /
da: ni:be: u-dze-ta-zu: /; the person who
receives inheritance

helicopter *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង
/khu-se:pa-t:hwu: /

hell *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /na-ta: / *n* មេដៃស្រូវគ្រប់គ្រង
/mwa-ta-pa-tja: /

helmet *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /khu-klwo-t:ha: /;
metal hat

help *v* ឃម្រើនប្រមូលធនធាន /me:ɬwɔ:ɬme:ko:ɬ/;
der. ឃម្រើនប្រមូល; ឃម្រើនរូបនិប្រមូល; ឃម្រើនប្រមូល
ធនធានឃម្រើនប្រមូល /te:ɬme:ɬwɔ:ɬ/; *der.*
ធនធានឃម្រើនប្រមូល

helper *n* ឃម្រើនឃម្រើនប្រមូល /pre:ɬme:ɬwɔ:ɬ/

hem in *v* ឃម្រើនឃម្រើន ឃម្រើនឃម្រើន /bo:ɬta:ɬtu:ɬ
ta:ɬva:ɬbi:ɬ/

hen *n* សត្វឃម្រើន /ʃje:ɬmu:ɬ/

her *pron* គេ /e:ɬ/; 3rd person singular **pron** ល្ងង់ /lu:ɬ/

herald *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /pre:ɬhe:ɬsʰo:ɬdo:ɬna:ɬ/

herd (cattle) *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន ឃម្រើន
/te:ɬpʰu:ɬte:ɬlje:ɬ a:ɬmu:ɬ/

here *adv* នៅឃម្រើន /bi:ɬje:ɬ/

hernia *n* ឃម្រើនឃម្រើន /pra:ɬta:ɬ/; lit. intestine falls

hesitant *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ta:ɬre:ɬdza:ɬdza:ɬ/;
embarrassed

hesitate *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /me:ɬkʰo:ɬme:ɬzo:ɬ/

hesitating *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /la:ɬro:ɬla:ɬre:ɬ/;
inadequate; doubtful; undecided

hiccup *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ʃi:ɬpa:ɬmu:ɬ/

hide *v* ឃម្រើនឃម្រើន /o:ɬwo:ɬo:ɬbi:ɬ/; to be hidden; *der.*
ឃម្រើន *v* ឃម្រើនឃម្រើន /hmu:ɬbi:ɬ/; hide-close; *der.*
ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន
/do:ɬmu:ɬdo:ɬbi:ɬ/; to hide something; *der.*
ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន
/be:ɬdwo:ɬa:ɬmu:ɬ/; keep-hide; *der.* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន
v ឃម្រើនឃម្រើន /ta:ɬdwo:ɬ/

hid *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /kmu:ɬbi:ɬkja:ɬ/

hidden *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /o:ɬwo:ɬo:ɬhmu:ɬbi:ɬ/;
der. ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន; ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន *adj*
ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /o:ɬhmu:ɬo:ɬbi:ɬ/; *der.* ឃម្រើនឃម្រើន
ឃម្រើនឃម្រើន; ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន

high *adj* ឃម្រើនឃម្រើន /tʰja:ɬlo:ɬ/; *der.* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន

highest *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /tʰja:ɬlo:ɬlo:ɬ/; *der.*
ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន
/te:ɬtʰu:ɬta:ɬdwo:ɬ/

highway *n* ឃម្រើនឃម្រើន /klja:ɬdu:ɬ/; *der.*
ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន

hill *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /kʰo:ɬma:ɬkʰo:ɬlo:ɬ/; *der.*
ឃម្រើន; ឃម្រើន

hilly *adj* ឃម្រើនឃម្រើន /plo:ɬo:ɬe:ɬ/

him *pron* គេ /e:ɬ/; 3rd person singular **pron** ល្ងង់ /lu:ɬ/

hinder *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /me:ɬdi:ɬdja:ɬta:ɬtu:ɬ/

hip *n* ឃម្រើន /kla:ɬ/; *der.* ឃម្រើនឃម្រើន

hippopotamus *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ta:ɬʃi:ɬtʰje:ɬ/

hire *v* ឃម្រើនឃម្រើន /da:ɬke:ɬ/; *der.* ឃម្រើនឃម្រើន

history *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /te:ɬdja:ɬkja:ɬ/

hit *v* ឃម្រើន /pli:ɬ/; punish *v* ឃម្រើន /be:ɬ/ *v* ឃម្រើន /mu:ɬ/;
beat with a stick; *der.* ឃម្រើនឃម្រើន *v* ឃម្រើន /pɔ:ɬ/;
crash (i.e. car accident) *v* ឃម្រើនឃម្រើន /plja:ɬ/; hit
the ball

hoe *v* ឃម្រើនឃម្រើន /i:ɬve:ɬ/ *n* ឃម្រើនឃម្រើន /ta:ɬne:ɬ/; broad hoe

hold *v* ឃម្រើនឃម្រើន /pɔ:ɬ/; *der.* ឃម្រើនឃម្រើន *v* ឃម្រើនឃម្រើន /kri:ɬ/;
grasp

hold tightly *phr* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ŋje:ɬma:ɬ/

hole *n* ឃម្រើន /ku:ɬ/; *der.* ឃម្រើនឃម្រើន *n* ឃម្រើន /plo:ɬ/

hole (deep) *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ku:ɬza:ɬ/

hole (shallow) *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ku:ɬta:ɬmu:ɬ/

hole (small) *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ku:ɬpa:ɬti:ɬ/

holiday *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /mo:ɬje:ɬo:ɬko:ɬ/; free day

holier *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /tʰa:ɬsʰe:ɬlo:ɬ/

holiest *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /tʰa:ɬsʰe:ɬlo:ɬu:ɬ/

holy *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /tʰa:ɬsʰe:ɬ/

Holy Spirit *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /ʃe:ɬtʰa:ɬsʰe:ɬ/

home *n* ឃម្រើន /hi:ɬ/

home ownership *v* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន
/na:ɬhi:ɬna:ɬpʰja:ɬ/

homeland *n* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /tʰje:ɬle:ɬke:ɬku:ɬ/;
State

homeless *adj* ឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើនឃម្រើន /sʰo:ɬdo:ɬhi:ɬ
sʰo:ɬdo:ɬpre:ɬ/; without home and garden

homesick *adj* ត្រឡប់ទៅប្រទេសដើម /ne-lsuw¹ dɔw/; to miss your village

hometown *n* ទីកន្លែងកំណើត /o-lja-l k^ha-lle-l/

homework *n* ការងារផ្ទះ /li-hi-l dɔw-l/

honest *adj* ត្រង់ /dʒɔw-l te-l/; *der.* មន្ត្រីត្រង់ *n* ភ្នាក់ងារ ត្រង់ /ka-lja-l dʒɔw-l te-l/; person who is honest or righteous

honey *n* ផ្លែឈើ /vja-l t^hje-l/; *der.* ផ្លែឈើ

honor *n* គោរព /te-l be-l zɔw-l be-l ja-l/; respect; *der.* គោរព គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង *v* គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង /be-l zɔw-l ja-l/; *der.* គ្រប់គ្រង *v* គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង /dja-l du-l dja-l t^hu-l/; *der.* គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង

hoof *n* ក្បាលសេះ /ka-l me-l/; *der.* ក្បាលសេះ

hook *n* ក្បាលសេះ /i-l bi-l ka-l/ *v* ក្បាលសេះ /ka-l/

hope *v* រំពឹង /mja-l s^hu-l/; *der.* រំពឹង រំពឹង រំពឹង *n* រំពឹង រំពឹង /te-l mja-l s^hu-l/

horn *n* គ្រាប់បែក /no-l/

horse *n* គ្រឿងបរិក្ខារ /ta-l si-l/

horse carriage *n* គ្រឿងបរិក្ខារ /ta-l si-l lo-l/

hospital *n* មន្ទីរពេទ្យ /te-l swi-l hi-l/

hot *adj* ក្តៅ /ke-l ku-l/; weather; hot to touch; *der.* ក្តៅ ក្តៅ ក្តៅ ក្តៅ; ក្តៅ ក្តៅ ក្តៅ *adj* ក្តៅ ក្តៅ ក្តៅ ក្តៅ /ke-l ku-l ta-l ki-l/; extremely hot *adj* ក្តៅ /a-l hja-l/; hot food; spicy

hotel *n* ភ្នាក់ងារ /ho-l te-l/; borrowed word from English; *der.* ភ្នាក់ងារ ភ្នាក់ងារ

hour *n* ម៉ោង /mu-l/

house *n* ផ្ទះ /hi-l/; *der.* ផ្ទះ ផ្ទះ

house owner *n* ម្ចាស់ផ្ទះ /hi-l bja-l tʃe-l/

household *n* គ្រួសារ /hi-l p^hu-l t^hja-l t^hu-l/

housework *n* ការងារផ្ទះ /hi-l dɔw-l ku-l te-l me-l/

how *adv* ត្រង់ /p^hu-l te-l/

how many? *adv* ត្រង់ /ba-l te-l/; how much; *der.* ត្រង់

how many days? *phr* ត្រង់ ត្រង់ /ba-l nje-l te-l/

how many years? *phr* ត្រង់ ត្រង់ /ba-l na-l te-l/

how many people? *phr* ត្រង់ ត្រង់ /ba-l pre-l te-l/

howl *v* ហែរ /t^hwi-l ɔw-l mo-l/; when a dog howls

hug *v* រំពឹង /p^hja-l bu-l/; *der.* រំពឹង

huge *adj* ធំធេង /a-l du-l ja-l dʒɔw-l/; very big

human *n* មនុស្ស /ka-l ja-l/

human rights *n* ឱកាសមនុស្ស /pre-l lu-l a-l k^hwa-l a-l ja-l/; lit. people's opportunity

humble *v* បង្ខំ /ʃja-l ja-l se-l plɔ-l/; lit. to push down your heart; *der.* មិនត្រង់

humiliate *v* បង្ខំ /me-l ta-l re-l/; embarrass

humiliation *n* ការបង្ខំ /te-l ta-l re-l/; that which embarrasses

humility *n* ការបង្ខំ /te-l ʃja-l ja-l se-l plɔ-l/

hunched over *adj* ក្រពេញខ្នង /pa-l da-l k^hɔ-l/; to have a bent over back; *der.* ក្រពេញខ្នង

hundred number -រយ ត្រង់ /-ze-l/; used for things and people; *der.* រយ ត្រង់ *number* -លិខិត ត្រង់ /-dʒwɛ-l/; used for money; *der.* រយ លិខិត

hundred thousand *n* -ទ្រូង ត្រង់ /-si-l/; *der.* រយ ទ្រូង

hungry *adj* ចង់បាយ /se-l te-l se-l to-l/; lit. want to eat and drink; *der.* ចង់បាយ; ចង់បាយ ចង់បាយ *adj* ចង់បាយ ចង់បាយ /ta-l vi-l ta-l ko-l/ *adj* ចង់បាយ ចង់បាយ /la-l dja-l e-l la-l dja-l to-l/; hungry-tired *adj* ចង់បាយ ចង់បាយ /ta-l li-l ta-l dʒɔ-l/

hunt *v* ប្រយុទ្ធនឹងគ្នា /hja-l le-l k^he-l te-l mi-l/; coming and shooting animals; *der.* ប្រយុទ្ធនឹងគ្នា

hunter *n* មនុស្សប្រយុទ្ធនឹងគ្នា /pre-l lu-l te-l mi-l/

hurricane *n* ព្យុះប្លូឡូដេន ក្លែត្លាស៊េត្លូ /keˈlɑːlɪsɛˈtduː/

hurriedly *adv* គួនល្បឿន គួនល្បឿន
/taːpluːˈtɑːpljɛ/

hurt *adj* គួនល្បឿន គួនល្បឿន /sɛˈtplɑːsˈhɛ/; referring to hurt feelings *v* គួន /sˈhɛ/; *der.* គួន; គួនគួនគួន *n* គួនគួនគួន /kaːljɑːsˈhɛ/; *der.* គួនគួនគួន *v* គួនគួន /mɛːsˈhɛ/; make hurt; *der.* គួនគួនគួន

hurts a lot *v* គួនគួន /sˈhɛːljɔː/

hurt-tingles *v* គួនគួនគួន /sˈhɛːtɑːvɪ/; hitting the funny bone will cause a pain and tingling

husband *n* គួន /vɛː/; *der.* គួនគួន

husk (rice) *n* គួនគួន /pʰiːsɑː/

hut for resting *n* គួនគួនគួន /kljɑːlɛːsɯː/; *der.* គួនគួន

hyena *n* គួនគួន /tʰwiːpɛ/

hygiene *n* គួនគួនគួនគួនគួន /tɛːmwoːplɪːsɪːploː/

hypertension *n* គួនគួនគួន /sɯiːtʰjɑː/; lit. blood rises

hypocrisy *v* គួនគួនគួនគួន /ɔːjɛːkʰɑːtɔːjɛːkʰoː/; *der.* គួនគួនគួនគួនគួន *n* គួនគួនគួនគួនគួនគួន /tɛːtɔːjɛːtɔːtɔːjɛːtɛː/; pretending to be right

I i

I/me pron ឃ្លា /va/; 1st person singular

ice n ឋង្គីមាត /tʰje+kʰja/; *der.* ឋង្គីមាតខ្យងមាត

ice cube n ឋង្គីមាតភ្នំ /tʰje+kʰja+kʰlo/

idea n គម្ពីរគន្លឹះ /ta+sʰaʰta+ne/; thought

idle adj គ្មានការងារ /ta+kʰle+le+bja/

idol n ព្រហ្មមន្ត្រី /pre+zɔ+pre+kʰi/; *der.* ព្រហ្មមន្ត្រី; វត្តភ្នំ

idolatry n គម្ពីរនិមិត្ត ព្រហ្មមន្ត្រី /te+ʰɔ+beʰ pre+zɔ+pre+kʰi/; worshipping idols

if conj បើ /ki/ **conj** ឬ /jo/ **v** បើគ្មានអ្វី /he+kʰu+re/

if like that, then phr បើដូច្នោះ /ki+he+ro/

if not, then phr បើទេវា /ki+ma+to+ro/; or

if you say that, then phr បើអ្នកនិយាយ /ki+he+ma/

ignore v មិនស្តាប់ /ni+daʰ to/; not listen **v** មិនស្តាប់ /dja+ta+kʰlo/ **v** មិនស្តាប់ /dze+kʰa/

ill adj មិនស្រួល /o+sʰwi+to+sʰe/; *der.* មិនស្រួល; ជំងឺ /pre+sʰwi+pre+sʰe/; *der.* ជំងឺ

illegal adj មិនច្បាប់ /sʰa+kʰo+naʰ te+sʰwo+te+sʰja/; against the law

illiterate v មិនស្រាវជ្រាវ /ʰɔ+ja+li+to/; unlearned

illness n ជំងឺ /te+fwi/; *der.* ជំងឺ

image n រូបភាព /za+zɔ+za+kʰi/; image or idol; *der.* រូបភាព **n** រូបភាព /pre+zɔ/; in the likeness of a person

imagine v គិត /ta+ne/; think

imitate v ប្រហាក់ប្រហែល /krwo+imja+bu/; follow-imitate; *der.* ប្រហាក់ប្រហែល **v** ប្រហាក់ប្រហែល /me+kʰlo/

immature adj មិនទាន់ /pʰu+ba+le+to/; not yet of age

immediately adv ភ្លាមៗ /ta+pʰu+tu/; at the same time; simultaneously **adv** ភ្លាមៗ /ta+plə+ta+plje/

immerse v លាក់បាំង /dze+tʰje/; put down into water

immoral v មិនស្របច្បាប់ ព្រហ្មមន្ត្រី /ʰu+sʰu+pre+ma+pre+kʰu/; sexual immorality with men or women **adj** មិនស្របច្បាប់ /la+ru+la+re/; *der.* មិនស្របច្បាប់

immortal v មិនស្លាប់ /sje+ʰɔ+ja+to/; can't die

immunize v បង្កើតភ្នំ /sʰa+ta+kʰe+te+kʰu/

immutable adj មិនអាចផ្លាស់ប្តូរ /ta+kʰja+dze+to/; cannot change

impartial adj មិនមែនជាមិត្ត មិត្ត /mja+du+mja+pa+tiʰ uʰ to/; lit. not look-big-look-small others; not showing favoritism

impatient adj មិនស្របច្បាប់ /se+plə+tu+to/

imperishable adj មិនអាចបំផ្លាញ /sɔ+pje+dze+to/; not able to spoil or rot

implement v អនុវត្ត /ta+ru+pa/

impolite adj មិនស្របច្បាប់ គ្មានការគោរព /te+zɔ+pa+o+to/; no respect **adj** មិនស្របច្បាប់ /θe+pa to/

important adj មិនស្របច្បាប់ /lo+du/; *der.* មិនស្របច្បាប់ **n** មិនស្របច្បាប់ /te+lo+du/; thing that is important

even more important adj មិនស្របច្បាប់ /lo+du+le+kʰo/

most important phr មិនស្របច្បាប់ /lo+du+le+tu/; or 'most important'; *der.* មិនស្របច្បាប់

imprison v ចាប់ /do+nu+pa/; *der.* ចាប់

improve v ធានាឱ្យប្រសើរឡើង
/mɛːɗuːtʰjaːtʰuːtʰjaːtʰ/; to develop

impure adj មិនស្អាត /tʰɔːtʰsʰɛːtʰoːtʰ/; unholy **n**
ពិសុទ្ធិភាព /pʰuːtʰmwoːtʰoːtʰ/; not clean and white

in prep -ក្នុង /-kuːtʰ/; *der.* ក្នុង

in front of phr មុខ /-tʰɛːtʰ/; *der.* មុខ **phr** រៀង
/rɛːtʰ/; *der.* រៀងរាល់

in order that phr ដើម្បីឱ្យ /sjaːtʰpʰuːtʰ/

in the back phr -ក្រោយ /-kʰjɛːtʰ/; *der.* ក្រោយ

in the future phr ក្នុងអនាគត /sjeːt noːtʰpʰaːtʰ/

in the future it will phr វានឹង /pʰaːtʰmaːtʰ/

in the past phr ក្នុងអតីត /muːtʰnuːtʰmuːtʰsʰaːkʰɛːtʰ/ **n** ក្របខណ្ឌ /dʰɔːtʰjɛːtʰnuːtʰ/

in time for phr ពេលវេលា /lɛːtʰ/

in-laws v ទាមទារ /kʰoːtʰmɛːtʰ/; what in-laws call each other

inaccurate adj មិនត្រឹមត្រូវ /toːtʰoːtʰ/; not right or correct; *der.* មិនត្រឹមត្រូវ

inadequate adv មិនគ្រប់គ្រាន់ /laːtʰroːtʰlaːtʰreːtʰ/; not enough; insufficient in amount; *der.* មិនគ្រប់គ្រាន់

incapable v មិនអាចធ្វើបាន /dʰzjaːtʰoːtʰ/; unable to do; *der.* មិនអាចធ្វើបាន

incense n ធានាឱ្យប្រសើរឡើង /tʰɛːtʰnuːtʰmuːtʰnuːtʰsʰuːtʰ/; *der.* ធានាឱ្យប្រសើរឡើង

incisors n ធ្មេញ /kʰuːtʰkʰjɛːtʰpʰuːtʰ/; teeth

included adj រាប់បញ្ចូល /oːtʰpʰaːtʰnuːtʰ/; *der.* រាប់បញ្ចូល; រាប់បញ្ចូលក្នុង; រាប់បញ្ចូលក្នុងរាយការណ៍

not included phr មិនរាប់បញ្ចូល /kuːtʰoːtʰ/

including prep រាប់បញ្ចូល /pʰaːtʰ/; *der.* រាប់បញ្ចូល; រាប់បញ្ចូលក្នុង **prep** រាប់បញ្ចូល /sʰiːtʰɛːtʰ/

income n ចំណូល /ruːtʰ kaːtʰnuːtʰ/

incomplete adj មិនបញ្ចប់ /tʰuːtʰoːtʰ/; not finished

inconvenient adj មិនស្របច្បាប់ /tʰaːtʰoːtʰtʰaːtʰɛːtʰoːtʰ/; isn't perfect, exactly right

incorrect adj មិនត្រឹមត្រូវ /toːtʰoːtʰ/; not right or correct; *der.* មិនត្រឹមត្រូវ

increase adv ច្រើន /oːtʰpɔːtʰ/; is more

independence n ឥរិយាបថ /kɛːtʰɛːtʰbuːtʰlaːtʰ/; country freedom **n** ឥរិយាបថ /tʰɛːtʰpaːtʰlaːtʰ/; freedom

indestructible adj មិនអាចបំផ្លាញបាន /pjeːtʰdʰzjaːtʰoːtʰ/; cannot be destroyed

India n ឥណ្ឌា /kuːtʰliːtʰkɛːtʰ/

Indonesia n ឥណ្ឌូនេស៊ី /ɛːtʰdoːtʰniːtʰsʰjaːkɛːtʰ/

indulge v បំពេញចិត្ត /lɛːtʰsɛːtʰpʰoːtʰ/; to chase after the heart

industrious adj ព្រឹក្សា /krɛːtʰ/ **adj** មិនស្របច្បាប់ /taːtʰnuːtʰtaːtʰnoːtʰ/

inexpensive adj មិនថ្លា /aːtʰnuːtʰkɔːtʰ/

inform v ជូនដំណឹង /dʰjɛːt sɛːtʰjɛːtʰpliːtʰ/; notify; *der.* ជូនដំណឹង

information n ព័ត៌មាន /aːtʰriːtʰaːtʰkjaːtʰ/; details **n** លម្អិត /tʰɛːtʰriːtʰɛːtʰkloːtʰ/

inhabit v រស់នៅ /oːtʰ laːtʰnuːtʰlaːtʰkjaːtʰ/; live

inhale v ដកដង្ហក់ /sɛːtʰnuːtʰ/

inharmonious v មិនស្របច្បាប់ /krɛːtʰkɛːtʰoːtʰ/

inheritance n ទ្រព្យ /uːtʰɔːtʰtaːtʰzɛːtʰ/; *der.* ទ្រព្យ

initiate n អ្នកចាប់ផ្តើម /kaːtʰjaːtʰsɛːtʰ/; new person

inject v ចាក់ថ្នាំ /sʰaːtʰtɛːkʰuːtʰ/; inject medicine

injection n ការចាក់ថ្នាំ /tɛːkʰuːtʰ lɛːtʰsʰaː/

injure v របួស /mɛːtʰsʰwiːtʰmɛːtʰsʰɛːtʰ/; *der.* របួស

injury n របួស /aːtʰdʰzɔːtʰaːtʰtʰjaːtʰ/

ink n ម្រាម /liːtʰboːtʰjɛːtʰ/

innocent adj មិនមានកំហុស /tɛːtʰsɛːtʰ oːtʰoːtʰ/; without sin/wrong

insane *adj* ឆន្ទឃ្លាត /ta-lmwi-l/; crazy

insects *n* ក្រចក ត្រីក្រចក /sɪt tɔ-dzɔ-dzɔ-l/

insert *v* ដោតប្រដាប់ /ki-lnuw-l/; inserting finger into

inside *prep* ខាងក្នុង /a-ku-l/; *der.* -ភ្នំ

insist *v* តវ៉ាឱ្យបាន /s-hɔ-ka-l-dyuw-l/

inspect *v* ពិនិត្យមើល /t-hu-wɪ-dzɛ-l-mja-l/; examine

instead *adv* (ឯកជ្រុង) តែម្នាក់ឯង /me-l ta-lple-l/; to prefer over another *adv* ហែន ខ្លាចខ្លាច /tja-l a-k-ha-l-le-l/ *adv* (ឯកជ្រុង) ភាព ខ្លាចខ្លាច /me-lkja-l a-k-ha-l-le-l/

instruct *v* បង្ហាញឱ្យធ្វើ /zu-lta-l-lu-w-l/ *v* ឱ្យធ្វើការងារ /me-l-tɕu-w-ni-l/; instruct to do something

instructor *n* គ្រូបង្ហាញ /prɛ-l-i-sjo-ti-l-sja-l/ *n* ក្រសួង /sɔ-trɔ-l/; *der.* ក្រសួង

instrument *n* ឧបករណ៍សម្រាប់ប្រើប្រាស់ /tɛ-l-dɔ-tɛ-l-lu-w-l/; for making music

insufficient *adj* មិនគ្រប់គ្រាន់ /lɔ-lba-l-to-l/; *der.* not enough *adj* ខ្លាំងគ្រប់គ្រាន់ /pɔ-lpe-l-to-l/ *adj* គ្រប់គ្រាន់ /ta-l-li-ta-l-tɕɔ-l/ *adv* មិនគ្រប់គ្រាន់ /la-l-rɔ-l-la-l-re-l/; not enough; *der.* គ្រប់គ្រាន់ មិនគ្រប់គ្រាន់ *adj* មិនគ្រប់គ្រាន់ /a-l-lo-l-pa-l/; not enough; more needed

insult *v* ប្រកែកប្រកាស /he-l-mu-l-mja-l/; speak evil *v* ប្រកែកប្រកាស /he ta-l-k-ho-l-ta-l-ke-l/; to speak against

intelligent *adj* ច្រើន /de-l/

intention *n* គំនិត /ta-l-ne-l-ze-l-pli-l/

intercourse *n* មនុស្សាធិការ /vja-l/; sex

interest *n* ការចាប់អារម្មណ៍ /ru-l-p-hu-l/; interest on your money; *der.* ការចាប់អារម្មណ៍ មនុស្សាធិការ

interested *adj* ចាប់អារម្មណ៍ /sɛ-l-plɔ-l pa-l/; *der.* ចាប់អារម្មណ៍ *adj* ចាប់អារម្មណ៍ /sɔ-l-o-l-sɛ-l-to-l/; care to do

interesting *adj* គួរចាប់អារម្មណ៍ /to-l-sɛ-l-plɔ-l/; correct with the heart

interfere *v* ជំនុំជំរះ /di-l-dja-l/; *der.* ជំនុំជំរះ

interference *adv* ជំនុំជំរះ /sɪ-l-vja-l-di-l-dja-l/; *der.* ជំនុំជំរះ

international *n* ពិភពលោក /he-l-k-hu-l ji-l-ba-l/; the whole earth

internet *n* ប្រព័ន្ធបញ្ជាតិ /e-l-t-hɔ-l-ne-l/; borrowed from English

interpret *v* បកប្រែ /pɔ-l-t-hɛ-l/; translate

interpreter *n* បកប្រែ /prɛ-l pɔ-l-t-hɛ-l/

interrupt *v* ជំនុំជំរះ /di-l-dja-l/; interfere; *der.* ជំនុំជំរះ មនុស្សាធិការ; ជំនុំជំរះ

intersection *n* ចំណុច /tɛ-l/; where a road or tree divides off

intestine *n* ទាស /pra-l/; *der.* ទាស ទាស *n* ទាសធំ /pra-l-du-l/; large intestine *n* ទាសតូច /pra-l-p-hu-l/; small intestine

into *prep* ទៅក្នុង /dɔ-l a-ku-l/; inside

intoxicated *adj* ម្រាស់ /o-l-mu-w-l/

introduce *v* បញ្ជាក់មុន /he-l-s-ho-l-lu-w-l re-l tɛ-l-ri-l-tɛ-l-k-hja-l/; explain beforehand

investigate *v* អង្កេត /s-hu-l-dja-l-mja-l/

invitation *n* ការបញ្ជាក់ /li-l ɛ-l-mɔ-l/

invite *v* បញ្ជាក់ /ɛ-l-mɔ-l-s-hu-w-l/; *der.* បញ្ជាក់; បញ្ជាក់ មនុស្សាធិការ; បញ្ជាក់

invite in *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-nu-w-l/; *der.* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ

invite to come *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-hja-l/

invite to come and eat *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-hja-l-e-l/

invite to come inside *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-hja-l-nu-w-l/

invite to eat *phr* បញ្ជាក់ /ɛ-l-e-l/

invite to follow *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-krwo-l/

invite to follow-come *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-krwo-l-hja-l/

invite to follow-go *phr* បញ្ជាក់មនុស្សាធិការ /ɛ-l-krwo-l-tɕu-w-l/

invite to go *phr* គំរើលាម /ε1dʒuɾ/

iron *n* គម្រឹបជៃ /tɔ1tʰε1/; metal *v* ជៃច្រមុំ
(ឲ្យហង្សជៃ) /tʰu1sɛ1 hje1dʒa1/; to iron clothes

irritate *v* មម្រំមម្រិមម្រិមម្រិមម្រិមម្រិមម្រិមម្រិម /mɛ1di1dɔ1di1dja1/;
to bother; *der.* មម្រំមម្រិមម្រិម

is *v* មម្រ /ma1/; the verb "to be"

island *n* ភល្លៃ /klu1/

islanders *n* ភល្លៃមម្រិមម្រិម /klu1kʰu1pʰu1/

isle *n* ភល្លៃមម្រិម /klu1pʰu1/

Israel *n* ខ្នាម្រមម្រិមម្រិម /i1sa1rɛ1l1a1/

Israelite *n* ខ្នាម្រមម្រិមម្រិមម្រិមម្រិម /i1sa1rɛ1l1a1pʰu1/

it *pron* ម្រ /a1/; 3rd person singular

itchy *adj* ភម្រម្រៃ /ka1sɛ1/

ivory *n* គម្រមម្រម្រម្រមម្រ /ta1jja1ta1mja1/; elephant
tusk

J j

jack fruit *n* ធញ្ញល្យមណ្ឌល /pa-lja-tʃe-/

jacket *n* ឈ្មួញ /dʒa-kɪt-/; *der.* ឈ្មួញ

jade *n* ល្វីមណ្ឌល /lɑːjɑːd-/; green stone

jail *n* ឃុំ /tʃeɪl-/; *der.* ឃុំ **n** ឃុំ /pɔːlkuːl-/; *der.* ឃុំ **v** ឃុំ /dɔːlnuːl-/; put in jail

January *n* ខែមេសា /dʒɑːnjuəri-/

Japan *n* ជប៉ុន /dʒɑːpɑːn keɪ-/

jar *n* ទ្រូង /ʃɑːr-/; *der.* ទ្រូង; ទ្រូងមាត់ **n** ឈ្មួញ /tʃɑːr/ **n** ឈ្មួញ /pɔːlheɪ-/; clay pot

jasper *n* ល្វីមណ្ឌល មួយប្រភេទ /dʒɑːspɜːr-/; kind of gem

jaundice *adj* ហ្វឹកហ្វឺត /dʒɑːndɪs-/

jaw *n* ទ្រូង /kɑːr-/; maxilla; *der.* ទ្រូង

jealous *adj* ទ្រូង /dʒeɪləs-/; envy; *der.* ទ្រូង; ទ្រូង

jealousy *n* ទ្រូង /dʒeɪləsɪ-/; envy

jeans *n* ប្រដាប់ /dʒeɪnz-/

Jerusalem *n* យេរូសាឡឹម /dʒeruzələm-/

Jesus Christ *n* យេស៊ូគ្រីស្ទ /dʒesʌs kɪrɪst-/; *der.* យេស៊ូគ្រីស្ទ

jewel *n* ល្វីមណ្ឌល មួយប្រភេទ /dʒewəl-/

Jews *n* យេហូវ៉ា /dʒuːz-/

job *n* ការងារ /dʒɒb-/

join *v* ភ្ជាប់ /dʒɔɪn-/; to connect; graft **v** ភ្ជាប់ /dʒɔɪn-/; to join a tool handle to a tool

join with others *phr* ភ្ជាប់ /dʒɔɪn wɪθ ʌðəz-/

joined *adj* ភ្ជាប់ /dʒɔɪnd-/; *der.* ភ្ជាប់; ភ្ជាប់

joint *n* ឈ្មួញ /dʒɔɪnt-/; in between **n** ឈ្មួញ /dʒɔɪnt-/; body part **n ឈ្មួញ /dʒɔɪnt-/; bones-joined**

joke *v* គំរាម /dʒoʊk-/ **v** គំរាម ធញ្ញធម៌ /dʒoʊk-/; tease /heɪtʃeɪl pa-lɑːtʃeɪl-/

joking *v* គំរាម /dʒoʊkɪŋ-/; in joking; *der.* គំរាម

journey *n* ការដើរ /dʒɜːni-/; *der.* ការដើរ

joy *n* ការរីករាយ /dʒɔɪ-/; *der.* ការរីករាយ **n** ការរីករាយ /dʒɔɪ-/; *der.* ការរីករាយ

joyful *adj* រីករាយ /dʒɔɪfəl-/; *der.* រីករាយ

judge *v* ជំនុំ /dʒɜːdʒ-/; punish; sentence for crime **v** ជំនុំ /dʒɜːdʒ-/; in judging others by how they look or act; *der.* ជំនុំ ជំនុំ **n** ជំនុំ /dʒɜːdʒ-/; *der.* ជំនុំ ជំនុំ

judge rightly *phr* ជំនុំ /dʒɜːdʒ ɹaɪtli-/; *der.* ជំនុំ ជំនុំ

judgment *n* ការជំនុំ /dʒɜːdʒ mɛnt-/

jugular notch *n* ក្បាល /dʒʊɡələ ɒtʃ-/; hollow at front base of neck

July *n* ខែកក្កដា /dʒuːli-/

jump *v* ឃ្លាត /dʒʌmp-/; *der.* ឃ្លាត ឃ្លាត

jump and stand up *phr* ឃ្លាត ឃ្លាត /dʒʌmp ænd stænd ʌp-/; *der.* ឃ្លាត ឃ្លាត

jump down *phr* ឃ្លាត ឃ្លាត /dʒʌmp daʊn-/

jump up *phr* ឃ្លាត ឃ្លាត /dʒʌmp ʌp-/

June *n* ខែមិថុនា /dʒuːn-/

jungle *n* ឃ្លាត ឃ្លាត /dʒʌŋɡəl-/; *der.* ឃ្លាត ឃ្លាត

Jupiter *n* យូរ៉ាណុស /dʒʊpiːtər-/

just *particle* ឡើង /prɛ˧/ *adj* ឆ្លាតវៃ /dʒɑ˧˧tɛ˧/;
righteous; true

just happened *phr* មិនទាន់ /mo˧˧pa˧˧/; something
that just occurred; *der.* មិនទាន់ឡើង

justify *v* ឆ្លើយតបឡើង /be˧˧dʒɑ˧˧tɛ˧/

K k

- kapok tree** *n* គេដំឡើងដើម /tɔːlmɑːt/
- Karenni** *n* ភាសាភូមិភាគកើត /ka-ljaːliːpʰuːt/; Kayah Li Phu (red people)
- keep** *v* រក្សាទុក /beːdwoːt/
- keep on (doing)** *phr* មេត្តាបន្តបន្ទាប់ /mɛːpa-hjaːt/; *der.* មេត្តាបន្តបន្ទាប់
- kerosene** *n* ប្រេងបរិក្ខារ /naːmiːtʰjeːt/
- kettle** *n* ធុងស្រក /tʰjeːtkuːtɔːt/
- key** *n* គ្រឿងបិទ /sɔːtʰiːt/
- kick** *v* បោកប្រក់ /taːpɛːt/ *v* បោកប្រក់ /tʰuːt/ *v* បោកប្រក់ រាងកាយ /iːpaːt baːdoːt/; kick a person's feet out from under them
- kidney** *n* ប្រៃ /liːluːt/
- kidney disease** *n* ជំងឺប្រៃ /liːluːt tɛːtʰwiːt/
- kidney stone** *n* ថ្មប្រៃ /lɛːtɔːtʰjaːt liːluːtkuːt/
- kill** *v* បំបាត់ /mɛːtʰjeːt/; *der.* បំបាត់ដោយបំបាត់
- kilogram** *n* គីឡូក្រាម /kiːloːkraːm/
- kindergarten** *n* គ្រឹះស្ថានសិក្សា /tɔːtʰkʰaːtʰjeːt/
- kindness** *n* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /tɛːtʰjeːtʰkʰaːtʰbeːt/; *der.* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ *n* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /tɛːtʰmeːtʰjaːtʰjeːt/; *der.* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយមេត្តា /bwiːtʰaːtʰjeːt/; gratitude
- king** *n* ម្ចាស់ប្រទេស /kʰwiːtʰɔːtʰjaːt/; *der.* ម្ចាស់ប្រទេស; ម្ចាស់ប្រទេស; ម្ចាស់ប្រទេស
- kingdom** *n* ប្រទេស /tʰjeːtʰleːtʰkɛːtʰkuːt/
- kiss** *v* ប្រកបដោយ /nɔːtʰmuːt/; also fragrant smell
- kitchen** *n* បន្ទប់ស្រក /miːtʰɔːt/
- kite** *n* ប្រទេស /lɑːtʰzɑːtʰzɔːt/
- kitten** *n* កូនក្របី /tʰuoːtʰpʰuːt/
- knee** *n* មេត្តា /kʰjaːlmaːt/
- knee cap** *n* មេត្តាប្រកបដោយ /kʰjaːlmaːtʰpʰjaːtʰbaːt/
- kneel** *v* រង្វង /dʒiːt/
- kneel** *v* រង្វង /daːtʰuːt/; *der.* រង្វង
- knife** *n* ប្រកបដោយ /diːtʰoːt/; *der.* ប្រកបដោយ
- knock** *v* បោក /doːt/; *der.* បោក *v* បោកប្រក់ /taːklɛːt/
- knot** *n* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /sʰuːtʰpʰjeːt iːkʰuːt/ *v* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /plwoːtʰuːt/
- know** *v* ដឹង /sɛːtʰjeːt/; *der.* ដឹង
- knowledge** *n* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /tɛːtʰsɛːtʰjeːtʰpʰjeːt/; *der.* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ *n* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /tɛːtʰsɛːtʰkʰuːtʰjeːt/
- knuckle** *n* ភ្នែកទ្រង់ទ្រាយ /kaːlnoːtʰmaːt/
- Korea** *n* កូរ៉េ /koːriːtʰjaːt kɛːt/

L I

labium *n* ល្ងាចម្យង់ /liːmɛː/

labor *v* ខ្ញុំរៀបរយ /e-rjaː/; *der.* ការរៀបរយ; ការងាររៀបរយ; ការងាររៀបរយ; រៀបរយ

laborer *n* ជនរៀបរយម្យង់ /prɛːlmɛːtɛːlmɛː/

lacking *v* មិនគ្រប់គ្រាន់ /joː/ *adj* មិនគ្រប់គ្រាន់ /taːliːtaːtɕoː/; insufficient

ladder *n* រាងកាយ /kaːlboː/

lady *n* ទាសនី /prɛːlmɔː/; woman

lake *n* បឹង /hʲeːtɔː/; *der.* បឹង; ទឹកស្អាត

lamb *n* ឆ្កែជ្រូក /ʃiːmiːtʰuː/ *n* ឆ្កែជ្រូក /ʃiːmiːtʃeː/; mutton

lame *adj* ខ្វះ /daː/; *der.* មនុស្សខ្វះ *n* មនុស្សខ្វះ មនុស្សខ្វះ មនុស្សខ្វះ /kaːtʃaː kʰaːtɕuːˈdaː taːruːˈoːtʃaː/; a person who is lame; *der.* មនុស្សខ្វះ

lamp *n* ឆ្នាំងប្លង់ /miːkɔː/

land *n* ដី /heːkʰuː/; *der.* ទឹកដី; ទឹកដី

landing *n* ជាន់ /kʰaːboːmjaː/; top of the stairs

landlord *n* ម្ចាស់ផ្ទះ /hiːbjaːtɕeː/; house-owner

language *n* ភាសា /lɑːŋgɔː/; *der.* ភាសា

lantern *n* ឆ្នាំងប្លង់ /miːkɔː/

Laos *n* លាវ /lɑː keː/

lap *n* មាត់ /kʰjaːlɔː/

large *adj* -ធំ /-duː/; big; great

laryngitis *n* ជំងឺក្រហមរាវ /kjaːkroːkɔːtʃaː/

larynx *n* រាវ /kjaːniː/

lasso *v* ខ្នាចបម្រុង /daːŋwɔː/; noose

last *adj* ចុងក្រោយ /aːnoː-lɔː/; final or last; *der.* ចុងក្រោយ *adv* ខាងក្រោយ /dɔːkʰjeː-lɔː/; at the back; final

last month *phr* ខែចុងក្រោយ /taːlwoːkjaːtɔː-lɛː/; *der.* ខែចុងក្រោយ

last night *phr* យប់ចុងក្រោយ /taːlwoːkjaːtɔː-lɛː/; *der.* ខែចុងក្រោយ *phr* ខែចុងក្រោយ /paː-lɛːnuː/; yesterday

last week *phr* ម្សាញ់ចុងក្រោយ /taːlwoːkjaːtɔː-kleː/; *der.* ម្សាញ់ចុងក្រោយ

last year *phr* ឆ្នាំចុងក្រោយ /naː-lɛːnuː/

lasting *adj* អចិន្ត្រៃយ៍ /kʰjaːtʃeː/

lasting yet longer *phr* អចិន្ត្រៃយ៍ យូរជាងមុន /oːtʃeːkɔːˈtʃoː/

late *adv* យឺត /tɑːnoː/; *der.* យឺតយ៉ាវ

later *adv* ក្រោយ /ʃjeːnoː-paː/; in the future; *der.* ក្រោយ - ក្រោយមុន; ក្រោយ *adv* ក្រោយមុន /aːnoː-kloː/

latest *adj* យឺតបំផុត /tɑːnoː-lɔː/; *der.* ក្រោយ

laugh *v* ញញឹម /tʃeː/ *v* ញញឹមយ៉ាងខ្លាំង /tʃeːkruːˈtʃeː/

laugh hard *v* ញញឹមយ៉ាងខ្លាំង /tʃeːhaːtaːkaː/; *der.* ញញឹមយ៉ាងខ្លាំង *v* ញញឹមយ៉ាងខ្លាំង /tʃeːtʃoː-tʃoː/

laughter *n* ការញញឹម /tʃeːtʃeːhaː/

lava *n* ភ្នំកំប្លោក /lɑːmiː-lɔː/; burning rock

law *n* ច្បាប់ /tɛːsɔːtɛːsjaː/

lay *v* ដាក់ចុះ /iːdeːtɑː/; lay down something on the ground; *der.* ដាក់; ដាក់; ដាក់បង្អួច ដាក់ចុះ *v* ដាក់ចុះ /oːmjeːkʰuː/; lay down and sleep *v* ដាក់ចុះលើមាត់ /oːtaːklɔːˈtʃeː/; lay on your stomach *v* ដាក់ចុះ /beːtɑː/; lay/put down

lazy *adj* មិនស្រឡាត់ /sɛːtaː-kleː/; *der.* មិនស្រឡាត់ មិនស្រឡាត់; មិនស្រឡាត់ មិនស្រឡាត់

lazy person *n* មនុស្សមិនស្រឡាត់ /kaːtʃaː-lɛːbjaː/; *der.* មនុស្សមិនស្រឡាត់; មនុស្សមិនស្រឡាត់; មនុស្សមិនស្រឡាត់ មិនស្រឡាត់

lead *n* ដំបូល /dʒuː/

leader *n* មនុស្សដឹកនាំ /kʰuː-kloːkʰuː-kliːjaː/; *der.* មនុស្សដឹកនាំ; មនុស្សដឹកនាំ; មនុស្សដឹកនាំ មនុស្សដឹកនាំ

leaders n ពន្ធភតន្ត្រីពន្ធភតន្ត្រី
/ka-lja-tdu-ka-lja-t^hu-/-; *der.* គង្វាត្រី;
ទង្វាត្រីគង្វាត្រី

leaf n ល្អិត /le-/-; *der.* ទ្រង្រង្រង

leak v ល្អិត /dzje-/-

lean v ឆ្ងល់បង្ក /ta-lwo-/-

leap n ខ្លោច /i-pa-/-

learn v ខ្លាចខ្លាច /i-swo-ti-sja-/-; *der.*
ឃ្លាត្រី

learned n ព្រាម្នាក់ឃ្លាត្រី
/prɛ-pu-tse-tje-tɛ-p^hu-/-; person who seeks to
know **adj** ល្អិត /dzja-/-; learned; able; *der.*
ល្អិត

lease v ខ្លាត្រី /da-ke-le-/-; to lease or hire the land
for use **n** ខ្លាត្រី ឆ្ងល់បង្ក /hi-ke- ta-ɾa-/-; rental
document

least adj ខ្លាត្រី /o-pa-ti-lə-/-

leather n ក្រដាស /p^ha-krat-/-

leave v ប្រើប្រាស់ /t^he-ɬɔ-/-; *der.* ប្រើ **v** ប្រើប្រាស់
/dja-ɬɔ-/-; to leave someone or something
behind

leave and do phr ប្រើប្រាស់មេត្រី /t^he-ɬɔ-mɛ-/-

leave and get into phr ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
/t^he-ɬɔ-t^hja-nɔ-/-; leave and get into a boat,
etc.

leave and see phr ប្រើប្រាស់មេត្រី /t^he-ɬɔ-mja-/-

leave and stay phr ប្រើប្រាស់ /t^he-ɬɔ-o-/-

leave and visit phr ប្រើប្រាស់ /t^he-ɬɔ-le-/-

leaving v រាម្យាត្រី /ka-lho-/-

ledge n ល្អិតឆ្ងល់បង្ក /lɔ-ta-mja-/-; overhang

lee n ឆ្ងល់បង្ក /ta-lno-p^hu-/-; point of land that
sticks out; to the lee of

leech n រាម្យាត្រី /zja-/-; *der.* រាម្យាត្រី

leek n ក្រដាសមេត្រី /p^ho-ho-ti-/-

leek (Indian) n ឆ្ងល់បង្ក /pa-tpe-rwi-/-

left v ល្អិត /ɬɔ-kja-/-; go (past tense); *der.*
ប្រើប្រាស់ល្អិត **adv** ល្អិត /ɬɔ-ɬɔ-/-; to be on
the left of something **v** ប្រើប្រាស់ល្អិត
(by oneself)

left-handed adj ឆ្ងល់បង្ក ល្អិត /ta-lk^hu- dzɔ-ɬɔ-/-

leftover adj ឆ្ងល់បង្ក /o-lkja-/-; *der.* -រាម្យាត្រី

leftovers n ឆ្ងល់បង្ក /s^he-le-o-lkja-/-; food left;
der. ឆ្ងល់បង្ក

leg n ទង្វាត្រី /k^ha-dɔ-/-; *der.* ទង្វាត្រី; ទង្វាត្រី

leg hair n ទង្វាត្រី /k^ha-dɔ-ɬɔ-/-

lemon n ទង្វាត្រី /sɔ-de-sɛ-/-

lemon tree n ទង្វាត្រី /sɔ-de-m-/-

lemonade n ទង្វាត្រី /sɔ-de-sɛ-t^hje-/-

lend v ប្រើប្រាស់ /dje-tbo-dje-tlo-/-; *der.*
ក្រដាស

length n ឆ្ងល់បង្ក /a-lja-/-; width

leopard n ក្រដាស /p^hu-krat-/-

less adv បង្ក /jo-/-; *der.* បង្ក

lessen v បង្ក /jo-ka-lja-/- **v**
ក្រដាស /tə-p^hu-tə-ki-/-

lesson n ឆ្ងល់បង្ក /tɛ-li-swo-/-; *der.* ឆ្ងល់បង្ក
n ល្អិត /li-/-; literature

let v ឆ្ងល់បង្ក /plwo-/-

let know phr ប្រើប្រាស់ /dje-t se-tje-/-

letter n ល្អិត /li-/-; correspondence **n** ល្អិត
/li-plə-/-; letter of an alphabet

lettuce n ឆ្ងល់បង្ក /ta-plɛ-ta-t^ha-/-

level n ឆ្ងល់បង្ក /to-/-; step **v** ឆ្ងល់បង្ក /mɛ-ɾa-dɔ-/-;
to make equal

liar n ពន្ធភតន្ត្រី /ka-lja-ta-lho-/-; *der.*
ពន្ធភតន្ត្រី

liberty n ឆ្ងល់បង្ក /be-lbu-/-

library n ល្អិត /le-tja-ti-
k^ha-tɛ-/-; place for looking at books

lice n ឆ្ងល់បង្ក /sɔ-/-; *der.* ឆ្ងល់បង្ក

lick v ខ្យល់ម្តី /i-lje-/

lid n ទង្កែប /k^hu-dɔa/; *der.* ឆ្នុនខ្នុរទង្កែប

lie v ល្មមល្មមល្មម /la-ho-la-hja-/; *der.* ល្មមល្មម;
ម្តីកម្តី **n** គម្រាល្មមល្មមល្មម
/tɛ-la-ho-la-hja-/; *der.* គម្រាល្មមល្មម **v**
គ្រាន់ព្រមព្រួញ /o-ta-klɯ-/; to lie on your
stomach **v** គ្រាន់ព្រមព្រួញ /o-mje-/; lie down

life n ចំណីជីវិត /sɛ-tɔ-la-t^hwɔ-tɔ-prɛ-/ **n**
គម្រាល្មមល្មមល្មម /tɛ-tɔ-t^hwɔ-tɔ-prɛ-/; *der.*
គម្រាល្មមល្មម

lift v លើក /tɔa-/; lift using your hands; *der.*
លើកដៃ **v** លើកដៃ /s^hu-t^hja-/; lift up to put
inside **v** លើកដៃ /zɔ-t^hja-/; lift up-raise your
hands; *der.* លើកដៃ; លើកដៃ **v** លើកដៃ
/tu-t^hja-/; lift up your eyes to see **v** លើកដៃ /sɔa/; lift
up your dress or longyi

lift down phr លើកដៃ /tɔa-ta/

lift up phr លើកដៃ /tɔa-t^hja/

lift out phr លើកដៃ /dɔa-t^he-/

lifted up phr លើកដៃ /dja-t^hja-lə/

ligament n រាងកាយបង្កាប /rwɪ-t^hwo-/; *der.*
រាងកាយបង្កាប

light n ល្ង /li/ **v** ខ្លាចខ្លាច /i-tɔ-la-t^hwo-/; *der.* ខ្លាចខ្លាច;
ខ្លាចខ្លាច; ខ្លាច; ខ្លាចរាងកាយ; ខ្លាចរាងកាយ **adj**
រឹង /p^hwi-/; not heavy; *der.* រឹងរាង

light shines phr ល្ងរឹង /li-ta-k^he-/; *der.*
រឹងរាង

light shines brightly phr ល្ងរឹងរាង /li-s^ha-ta-k^he-/

light shining down phr ល្ងរឹងរាង /li-ta-k^he-ta/

lighter adj រឹងរាង /p^hwi-t^hja-/; becoming less
heavy **adj** ល្ងរឹងរាង /li-ta-k^he-lə/; brighter;
lighter **n** ឆ្នុន /mi-da/

lightness adj រឹងរាង /a-t^hwɔ-la-t^hwo-/; light
and happy

lightning n ភ្លើង /sɛ-lɪ-bɔa/; *der.* ភ្លើង

lightning bolt strike n ភ្លើងភ្នំ /sɛ-lka-t^hja-/;
der. ភ្លើងភ្នំ

like prep ដូច /sɛ-tɔ-la-t^hwo-/; *der.* ដូច **v**
ដូចគ្នា /sɛ-tɔ-la-t^hwo-tɔ-prɛ-/

like that phr ដូចគ្នា /p^hu-t^hwo-/ **conj**
ដូចគ្នា /sɛ-tɔ-la-t^hwo-tɔ-prɛ-/

like this phr ដូចគ្នា /p^hu-t^hje-/

lime n ដុំថ្ម /sɔ-de-sɛ-/

limit v កំណត់ /be-pli-/; *der.* កំណត់

line n ល្ង /li-klɔ-/; written line

line up phr ល្ង /ka-t^hɔ- da-tɔa/

linen adj ល្ង /ba-pli-/; *der.* ល្ង

lion n សត្វ /ja-sɪ-/

lips n ទ្រូង /k^ha-t^hu-k^ha-t^he-/; *der.* ទ្រូង

liquor n ភ្នំ /t^hje-tɔ-prɛ-/

list n ល្ង /li-ta-t^hwo-tɔ-prɛ-/; written
record

listen v ល្ង /ni-ta-/; *der.* ល្ង

liter n ល្ង /li-ta-/; borrowed from English

literate v ល្ង /tɔ-ja-t^hwo-/; learned-book

literature n ល្ង /li-ta-/

little adj តិច /pa-ti-/; not much; *der.* តិច

live v ជីវិត /t^hwɔ-tɔ-prɛ-/; *der.*
ជីវិត; ជីវិត; ជីវិត /la-t^hwo-tɔ-prɛ-/; inhabits;
lives; *der.* ជីវិត

live life in a good manner phr ជីវិត /o-t^hwɔ-tɔ-prɛ-/

live with phr ជីវិត /o-la-t^hwo-tɔ-prɛ-/

livelihood n ម្ហូប /ho-t^hku-t^he-/; food for the
belly

liver n ថ្ម /sɔa/

living harmoniously phr ជីវិត /o-krɯ-tɔ-prɛ-/

without sincerity

lovely *adj* គប្បីរម្យ /twɔːrjaɪ/ *adj* ឆ្លែងឆ្លើង
/ʃeɪtə-ʈʂaɪ/; cute baby; *der.* គប្បីរម្យ ឆ្លែងឆ្លើង
ទម្រង់

low *adj* តូចរម្យ /tə-ruː/

lower *v* កាត់បន្ថយ /ʈʂjə-ʈʂaɪ/; to lower-down *v*
កាត់បន្ថយតម្លៃ /be-ʈʂaɪ-ʈʂjə-ʈʂaɪ/; lower the price;
reduce

loyal *v* ទំនុកចិត្ត /kˈjɔɪəl/

luck *n* គុណវ័យ /bwiː/; profitable; gratitude; *der.*
គុណវ័យ គុណវ័យ គុណវ័យ

lucky *adj* គុណវ័យរម្យ /bwiːrjaɪ/

luggage *n* កញ្ចប់ /tʌ-ʈʂaɪ/; box *n* ធុង /pjɛ-ʈʂaɪ/; bag

lunch *n* ម្ហូបភ្លាម /mʌ-ʈʂaɪ-ʈʂjə-ʈʂaɪ/

lung *n* ថ្លង់ /lʌ-ŋ/

lust *v* ចង់បាន /lʌ-ʈʂaɪ-ʈʂjə-ʈʂaɪ/ *n*

ចង់បាន ចង់បាន ចង់បាន /tʃ-ʈʂaɪ-ʈʂjə-ʈʂaɪ-ʈʂaɪ/

lymph nodes *n* កញ្ចប់ឈាម /kjaɪ-ʈʂaɪ-ʈʂjə-ʈʂaɪ/; on
your neck *n* កញ្ចប់ឈាមក្នុង /kˈjɔɪ-ʈʂaɪ-ʈʂjə-ʈʂaɪ/

lynx *n* ឈ្នួល /lɪ-ŋks/

M m

machete *n* ឃាត់ដាច់ /hiɪdu-/

machine *n* រ៉ឺម៉ក /dʒeɪ/

mad *v* ឆ្ងល់ឆ្ងល់ខ្លាំង /sɛɪplɔɪdu-/; angry *adj*
គួរឱ្យឆ្ងល់ខ្លាំង /taɪmwi-sɛɪtrɛɪ-/; crazy

maggot *n* ល្អិត /loɪ/

magic *v* ម្នីម្នាម្នាម្នា /eɪlu-zɔɪ-/; to eat someone's
image/spirit

magnet *n* គ្រាប់ដែក /tʌɪtʰeɪneɪ/

mail *n* ល្បែង /liɪ-/ *v* ល្បែងប្រគល់ទូរស័ព្ទ /liɪleɪsɪu-/; sending
of mail

mailbox *n* ល្បែងប្រគល់ទូរស័ព្ទ គ្រាប់ /liɪsɪu-liɪhjaɪ tɔɪ-/
box for the sending and receiving of mail

maize *n* ទន្សាយ /kʰuɪkʰeɪ-/; *der.* ទន្សាយទន្សាយ;
ទន្សាយគ្រាប់

majority *n* ភាគច្រើន ចំនួន /kaɪjəɪ ɛɪprɛɪ-/; many
people

make *v* ធ្វើ /meɪ-/; do

make a mistake *phr* ធ្វើខុស /meɪ-sɪuɪ-/

make a profit *phr* ធ្វើប្រយោជន៍ /meɪɪmjeɪtʰeɪ-/
receive a gain on money invested

make excuses *phr* រក្សាប្រយោជន៍
/keɪtʰoɪkeɪɪjəɪ-/

make friends *phr* រក្សាមិត្តភាព
/boɪsɔɪkʰeɪkʰoɪ-/

make love *phr* រៀន /vjaɪ-/

make music *phr* ដំបូងដំបូង /dɔɪtʰɔɪdɔɪtʰɔɪ-/
bang drums and gongs

make new *phr* ធ្វើថ្មី /meɪ-sɛɪ-/

make peace *phr* ធ្វើសន្តិភាព
/meɪpeɪmeɪdwoɪ-/ *v* ធ្វើសន្តិភាព
/meɪkrɪtmeɪkleɪ-/

make pretty *phr* ធ្វើស្រស់ស្អាត /meɪtɔɪ-/

malaria *n* សត្វឆ្កែស្រព្វ /sʰwiɪtəɪnɔɪ-/

Malaysia *n* ម៉ាឡេស៊ី /maɪleɪsɪə កេរ-/

male *n* ប្រុស /preɪ-kʰuɪ-/

man *n* ប្រុស /preɪ-kʰuɪ-/; *der.* ប្រុស
គ្រប់គ្រង

manage *v* គ្រប់គ្រង /pəɪ tɛɪmeɪ-/
manage or govern the work

manager *n* មន្ត្រីគ្រប់គ្រង /kʰuɪkʰoɪduɪ-/
der. មន្ត្រីគ្រប់គ្រង

mane *n* ក្បាលដំបូង /kjaɪboɪsʰuɪ-/
lion's mane

mango *n* ផ្លែទាប្រេង /taɪkʰjaɪsɛɪ-/

mango tree *n* ផ្លែទាប្រេងឈើ /taɪkʰjaɪtɔɪ-/

manner *n* របៀប /kljaɪkʰoɪ-/

manuscript *n* ល្បែង /liɪpʰaɪ-/

many *adj* ច្រើន /ɛɪ-/; *der.* ច្រើន; ច្រើន;
ច្រើន; ច្រើន; ច្រើន; ច្រើន;
ច្រើន; ច្រើន *n* រួមគ្នា /rɔɪ-/; together

many groups *phr* ច្រើន /ɛɪplɔɪ-/

many more *phr* ច្រើនជាង /oɪrɔɪtɔɪtʰjaɪ-/

many people *phr* ច្រើន /ɛɪprɛɪ-/

many places *phr* ច្រើន /ɛɪpʰoɪ-/

many things *phr* ច្រើន /ɛɪtʰɔɪ-/

many times *phr* ច្រើន /ɛɪpʰɪ-/

many together *phr* រួមគ្នា /kɪpʰɪ-/

many tribes *phr* ច្រើន /ɛɪmjeɪtʰɔɪ-/

map *n* ផែនទី /heɪkʰuɪ-zɔɪ-/

march *v* រៀន /kljeɪtrɔɪ-/; march in formation

March *n* ខែ /maɪ leɪ-/

mark *n* គ្រាប់ដាច់ /tɛɪmaɪdjaɪ-/
a visible mark

mark off *phr* គ្រាប់ដាច់ /tɛɪmaɪ-/
to mark off boundaries or by measurement

market *n* ទីផ្សារ /kleɪ-/; *der.* ទីផ្សារ; ទីផ្សារ

marketplace *n* ទីផ្សារ /kleɪdaɪ-/

message n គ្រូប្រាប់ /tɛːldəˈtʃɑːl/; something spoken

metal n គ្រូប្រាប់ /mɛːtəl/

method n របៀបវារៈ /kɪˈmɛtəd/

Mexico n ម៉ិកស៊ិកូ /mɛˈksɪkoʊ/

midday n មធ្យមភ័យ /mɪˈdɪə/

middle n កណ្តាល /mɪˈdɪəl/; *der.* កណ្តាលមធ្យមភ័យ; កណ្តាលមធ្យមភ័យ

midnight n មធ្យមភ័យភ្លឺ /mɪˈnaɪt/

midway adv កណ្តាលមធ្យមភ័យ /təˈmɪdweɪ/

mildew spots n មុន្នឹមលើស្បែក /mɪlˈdjuː spɒts/; on clothes

mildly adv ល្មម /mɪldli/

mile n ម៉ាយ /maɪl/; distance

milk n ទឹកដោះស្រាយ /mɪlk/; *der.* ទឹកដោះស្រាយ

milk powder n ទឹកដោះស្រាយប្រើប្រាស់ /mɪlk paʊˈdər/

millstone n ថ្មក្រាម /mɪlˈstəʊn/; millstone made out of wood

mind n ចិត្ត /maɪnd/

mine adv របស់ខ្ញុំ /maɪn/; belonging to me; i.e. he is my own child *pron* ម្តងម្តង /vaɪtəl/

minimum n ចំនួនតិចបំផុត /mɪˈnɪməm/ *n* ចំនួនតិចបំផុត /pɑːˈtɪntɪˈmjuːm/; at least

minority n ភាគតិច /maɪˈnɒrəti/; not many people; *der.* ភាគតិច

mint n មីន /maɪnt/; herb

minus v ដក /maɪˈnɪs/; subtract; *der.* ដក

minute n នាទី /maɪˈnjuːt/; *der.* មធ្យមភ័យ

miracle n គ្រូប្រាប់ /mɪˈrækl̩/; amazing-wonderful thing; *der.* គ្រូប្រាប់; គ្រូប្រាប់

miraculous adj គ្រូប្រាប់ /mɪˈrækl̩əs/

mirror n ម៉ែររ /mɪˈrɔː/

miscarried v គ្រូប្រាប់ /mɪˈsɜːrɪd/; child is destroyed; *der.* គ្រូប្រាប់

mischievous adj គ្រូប្រាប់ /mɪˈʃɪvəs/

misguide v គ្រូប្រាប់ /mɪˈɡaɪd/

misperception n គ្រូប្រាប់ /mɪˈspɜːrʃən/

miss v គ្រូប្រាប់ /mɪˈs/; the feeling of missing or longing for someone; *der.* គ្រូប្រាប់; គ្រូប្រាប់

missing adj គ្រូប្រាប់ /mɪˈsɪŋ/; *der.* គ្រូប្រាប់

mist n គ្រូប្រាប់ /mɪˈst/; *der.* គ្រូប្រាប់

mistake n គ្រូប្រាប់ /mɪˈsteɪk/; *der.* គ្រូប្រាប់

mistaken adj គ្រូប្រាប់ /mɪˈsteɪkən/; lit. think-wrong; *der.* គ្រូប្រាប់

mistreat v គ្រូប្រាប់ /mɪˈstriːt/

misunderstand v គ្រូប្រាប់ /mɪˈsʌndərˈstænd/; not understand clearly

misunderstanding n គ្រូប្រាប់ /mɪˈsʌndərˈstændɪŋ/; incorrect thinking

mite n គ្រូប្រាប់ /maɪt/

mix v គ្រូប្រាប់ /mɪks/; *der.* គ្រូប្រាប់; គ្រូប្រាប់

mixed adj គ្រូប្រាប់ /mɪksd/; *der.* គ្រូប្រាប់

mobile phone n គ្រូប្រាប់ /məʊˈbaɪl fəʊn/; borrowed word from English

mock v គ្រូប្រាប់ /mɒk/; to laugh at; *der.* គ្រូប្រាប់; គ្រូប្រាប់

moist adj គ្រូប្រាប់ /mɔɪst/; *der.* គ្រូប្រាប់

molars n គ្រូប្រាប់ /ˈmɒləz/; teeth

- move v** រតតម្រាវរតតម្រាវ /kuːtkaːruːtɾjaː/;
 jump around **v** ច្រើនច្រើន /sɔːtɾuː/; to move by
 pushing? **v** រតតម្រាវរតតម្រាវ /kaːtɾuː/; shake back and
 forth?
- move forward phr** រតតម្រាវរតតម្រាវ /hjaːtneː/; continue;
 come forward
- movement n** រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ
 /tɛːkuːtkaːruːtɾjaː/
- movie n** រតតម្រាវរតតម្រាវ រតតម្រាវរតតម្រាវ /zɑːtɾɔː
 tʰwɔːtɾɛː/; a picture that is "alive"; *der.*
 រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ
- MSG n** រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ /iːsɿwɿtɿsɔːtɾoːtmuː/;
 ajinomoto; mono sodium glutamate seasoning
- much adj** រតតម្រាវរតតម្រាវ /ɛːtɾnaːdɾɔː/
- mucus n** រតតម្រាវ /kʰaːtiː/; snot; from the nose
- mud n** រតតម្រាវ /paːtɾɛː/; mud; also clay; *der.* រតតម្រាវរតតម្រាវ
- mud clod n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /heːkloːtɾkʰjaː/
- muddy adj** រតតម្រាវរតតម្រាវ /paːtɾuː/; thick mud
- multiply v** រតតម្រាវរតតម្រាវ /pɾɔːtɾpɔː/
- mumps n** រតតម្រាវ /kʰɛːtɾjaː/; swollen chin
- murder v** រតតម្រាវរតតម្រាវ /mɛːtɾjeː/; *der.*
 រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ **n** រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ
 /tɛːtmɛːtɾjeː/
- muscle n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /taːkjaːtɾpɔː/; arm
 muscles **n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /zjeːtɾpɔː/; meat muscle
- mushroom n** រតតម្រាវ /krɿː/
- music n** រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ /tɛːdoːtɛːtɾuː/;
 instruments for hitting and blowing
- Muslim n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /muːtɾsaːliː/
- must v** រតតម្រាវ /toːtɾɛː/; *der.* រតតម្រាវ
- mustache n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /kʰaːtɾuːtɾuː/
- mustard seed n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /taːtɾpɛːtɾpɔː/
- mute adj** រតតម្រាវ /pɛː/; unable to speak **n** រតតម្រាវ រតតម្រាវ
 /kaːtɾɛː pɛː/; person who cannot speak **adj**
 រតតម្រាវ រតតម្រាវ រតតម្រាវ /heːtɾɛː dɾɾjaːtoː/; unable to
 speak
- mutter v** រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ /taːtmwɔːtɾaːtɾɛː/;
 grumble
- mutton n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /sɿːtmɿtɾjeː/
- muzzle v** រតតម្រាវ រតតម្រាវរតតម្រាវ /uːbiːtɾ kjaːtɾkuː/
- my pron** រតតម្រាវ /vaː/; same pronoun for "me" and "I"
- Myanmar n** រតតម្រាវរតតម្រាវ /mjaːtɾkeː/
- myself pron** រតតម្រាវរតតម្រាវ /vaːtɾneː/; *der.* រតតម្រាវរតតម្រាវ **n**
 រតតម្រាវរតតម្រាវ /sjeːtɾɔː/; i.e. I myself will go there
- mystery n** រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ /tɛːdoːtɛːtɾuː/;
 hidden thing; *der.* រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ;
 រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ **n** រតតម្រាវរតតម្រាវ
 /tɛːtɾɔːtɾɛː/; deep things; *der.*
 រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ; រតតម្រាវរតតម្រាវរតតម្រាវ

N n

nail n ល្ងាចខ្នង /li-pa-na/ **n** ពន្លាម្នីម្នីម្នីម្នីម្នី
/ka-no-mu^១ba-/; fingernail **v** ប៉ែប៊ូ
/t^hε¹ja-/; to nail up

nail head n ទង់ខ្នង /k^hu-dε-/

naked adj ទ្រទ្រព្យម្យ /o-k^ha-klo-/; *der.* ទ្រព្យម្យ

name n ឈ្មោះ /mwɪ-/ **v** ឲ្យម្នាក់ឈ្មោះ /pɔ¹t^hja-/; to give someone a name or title

good reputation phr

ឈ្មោះល្អឈ្មោះល្អ
/mwɪ-two¹mwɪ-rja-/; a good name

nameless adj គ្មានឈ្មោះ /s^ho¹do¹mwɪ-/

nape n ខាងក្រោយក្បាល /kja¹t^hu-k^hu-/; back of neck

narrow adj ទ្រ /a-i-/ **adj** តូចតាច /ta-dzje-/; *der.* តូចតាច

nation n ជាតិ /mje-tɕə-/; *der.* ជាតិ; ជាតិ
n ព្រះរាជាណាចក្រ /prɛ¹lu¹mje-/

national n ជាតិក្រុង /t^hje¹p^hu¹ka¹p^hu¹/; country's people; *der.* ជាតិក្រុង

nationality n ជាតិក្រុង /mje-dzə-/

navel n ទ្រព្យ /di¹bo-/

near adj ជិត /p^hu-/; *der.* ជិត; ជិត **adj** ជិត
/ta-tɔ¹/

nearby adv ជិតខាង /k^ha¹s^hə¹k^ha¹je¹/; things or people nearby or around you; *der.* -សាម

nearly adv ជិតខាង /ku¹re¹/

necessary adj ចាំបាច់ /lo¹bε-/; needed; *der.* ចាំបាច់

neck n ក្បាល /kja¹bo-/

necklace n ខ្នងក្បាល /ka-la¹/; *der.* ខ្នងក្បាល

need v ចាំបាច់ /lo¹bε-/; *der.* ចាំបាច់; ចាំបាច់
/tɛ¹lo¹/

need to do phr ចាំបាច់ /lo¹mε¹/

need to give phr ចាំបាច់ /lo¹dje¹/

need to pay phr ចាំបាច់ /lo¹pla¹/

need to help phr ចាំបាច់ /lo¹mε¹ɕwo¹/

needle n ប៊ែ /t^hε¹/

needy adj គ្មានឥត /s^ho¹rja¹s^ho¹p^ha¹/; *der.* គ្មានឥត
n គ្មានឥត /s^ho¹rja¹s^ho¹p^ha¹p^hu¹/; poor person

negative marker adv គ្មាន /to¹/; negative marker that occurs at the end of a sentence (not, no)
particle គ្មាន /tε¹mε¹/; 'don't'

neighbor n ជិតខាង /hi¹o¹p^hu¹/; close by house; *der.* ជិតខាង

neighborhood n ជិតខាង /hi¹ k^ha¹s^hə¹ k^ha¹je¹/

nephew n កូនក្រី /p^hu¹du¹/; also niece

nerve n រាងកាយ /rwɪ¹t^hwo¹/

nest n គ្រាប់បូក /pwi¹/; *der.* គ្រាប់បូក

net n គ្រាប់បូក /i-tə¹vi¹/; for fishing **n** ធំ /mo¹/; big net for catching fish

never adv គ្មាន /no¹to¹/; lit. 'not ever' **adv** គ្មាន /ta¹k^hja¹to¹/

new adj -ថ្មី /-sε¹/; *der.* ថ្មី **adj** ថ្មី /sε¹kre¹/; brand new

new year n ថ្ងៃច័ន្ទ /na¹t^he¹sε¹/

New Zealand n ថ្មី /nju¹zi¹la¹/

newborn n ថ្មី /p^hu¹to¹sε¹/

news n ព័ត៌មាន /mi¹la¹/ **n** ព័ត៌មាន /a¹ri¹la¹kja¹/; information; details

newspaper n ព័ត៌មាន /li¹pa¹ji¹/

next adv ខាងក្រោយ /dɔ¹net pɔ¹/

next day phr ថ្ងៃក្រោយ /a¹no¹tə¹net¹/

next time phr ថ្ងៃក្រោយ /no¹pa¹tə¹p^hu¹/; *der.* ខាងក្រោយ

next to adj ជិតខាង /k^ha¹je¹/; beside

next week phr ថ្ងៃក្រោយ /no¹pa¹ tə¹k^hε¹/; *der.* ខាងក្រោយ

next year phr ឆ្នាំក្រោយ /na-nɔːt/

niece n កូនចិញ្ចឹម /pʰuːtɪduː-/-; also nephew; *der.* កូនចិញ្ចឹម
 ទារកម្តាយ

night n យប់ /mɔːtʰiːt/; *der.* យប់មួយថ្ងៃ **n**
 ថ្ងៃ /sɛː-/-; one night

nighttime n យប់មួយថ្ងៃ /mɔːtʰiːt mɔːtɪnɛː-/-

nine number ប្រាំបួន /sɯəːsɯəːtɔː-/-; *der.* ប្រាំបួន

nineteen number គម្ភីរ /sɯəːsɯəːtɔː-/-; *der.* គម្ភីរ

ninety number ប្រាំបួនដប់ /daːlɔːtɪ-/-

nipple n ទ្រូងម្តាយ /nɪːpəl-/-

no unknown មិនពិត /məːtɔː-/-; not true **unknown**
 មិន /tɔː-/-

no more phr មិនមានទៀត /pəːtɔː-/-; future-neg-
 completed

no one pron គ្មាននរណា /təːprɛːtɔː-/-

no problem! phr គ្មានបញ្ហា /lɛːtʰeːtɔː-/-;
 there's nothing to be said

nobody pron គ្មាននរណា /təːprɛːtɔː-/-

nod v ក្នុងកិច្ចការ /nɔːd-/-

noise n ទស្សនៈ /nɔːz-/-; voice; sound **n**
 ក្រុមការងារ /təːkrɔːtɔː-/-; make
 noise (party)

noisy adj មានសំឡេង /nɔːzɪ-/-; *der.*
 មានសំឡេង

nominalizer1 unknown អ្នកប្រែ - /tɛː-/-; prefix used to
 make a verb into a noun

nominalizer2 unknown ក្រុម /lɛː-/-; prefix before a
 verb or noun to denote a place or thing (i.e.
 place for sitting= thing + sit)

none pron គ្មាននរណា /təːdʒɔː-/-

nonsense n គ្មានន័យ /bɔːnsɛː-/-; without meaning **n**
 គ្មានន័យ /aːnɔːtɔː-/-; meaningless

noodles n បាយប្រាំង /diːtɔː-/-

noon n មធ្យាហិរណៈ /nɔːn-/-; *der.* មធ្យាហិរណៈ
 មធ្យាហិរណៈ

normally adv ធម្មតា /nɔːrəlɪ-/-

north n ជើង /nɔːθ-/-

nose n ច្រមុះ /noːz-/-; *der.* ច្រមុះ

not adv មិន /nɔːt-/-; negative; not true

not only that phr មិនត្រឹមតែ /nɔːt ɒnli ðæt-/-

notebook n ក្របខ្សែក្រហម /noʊt bʊk-/-; *der.* ក្របខ្សែក្រហម

nothing pron គ្មានអ្វី /nɔːθɪŋ-/- **pron**
 គ្មានអ្វី /təːkiː-/-; without even a little bit

notify v ជូនដំណឹង /nəʊtɪ-/-; inform; *der.* ជូនដំណឹង

noun n ឈ្មោះ /naʊn-/-

water surface n ផ្ទៃទឹក /wɔːtər sɜːfɪs-/-

now adv ឥឡូវ /naʊ-/-; *der.* ឥឡូវ

nowhere pron គ្មានទីណា /nəʊwɛər-/-; no place

numb adj មិនមានអារម្មណ៍ /nʌm-/-; tingly;
 paralyzed; *der.* មិនមានអារម្មណ៍

number n លេខ /nʌmbər-/-

nurse v ទារក /nɜːrs-/-; when a baby drinks from the
 breast **n** ម្តាយ /nɜːrs-/-; woman who works in the
 medical field

nutcracker n ក្របី /nʌtkrækər-/-

one thing phr គ្រប់អ្វី /tə'θɪŋ/

ongoing from phr ច្រើនឆ្នាំមកហើយ /oŋ'gɔ:ɪŋ- frəm/

onion n ក្រូចមីន /p'ɒnɪən/; *der.* ក្រូចមីនមួយ

only adj តែឯង /tʊ'ni:li/; *der.* តែ; តែឯង; តែឯងឯង; ឯងតែ **adv** តែម្ដង /ɒnli/; *der.* តែម្ដងតែម្ដង **adj** តែម្ដងឯង /tʊ'ni:li/; *der.* តែម្ដង

onward adv មុខមាត់ /ɒn'wɔ:d/; *der.* មុខមាត់; មុខមាត់

open v បើក /ə'pi:n/; open, disclose; *der.* បើក
 បើកបញ្ចប់ **v** បើកបញ្ចប់ /ɒ'ni:ŋ- បើក/;
 open a seal **adj** បើកបញ្ចប់ /o'pen- បើក/ **v**
 បើកបញ្ចប់ /ɒ'ni:ŋ- បើក/; heaven opened

openable adj បើកបាន /ə'pi:nə'bl/; able to open

operate v បើក /ə'pi:t/; cut open; *der.* បើក

opinion n មតិយោបល់ /ə'pi:niən/

opium n ក្រូច /p'ɒpiəm/; *der.* ក្រូចមីន; ក្រូច

opportunity n ឱកាស /ə'pɔ:tju:nə'ti:/;
der. ឱកាសនានា **n** ឱកាស /ə'pɔ:tju:nə'ti:/

oppose v បដិសេធនា /ə'pəʊz/; *der.*
 បដិសេធនា /ə'pəʊz/; បដិសេធនា
 /ə'pəʊz- បដិសេធនា/

opposite adj ផ្ទុយគ្នា /ə'pɒzɪt/; *der.* ផ្ទុយគ្នា

oppress v បង្ខំ /ə'pɒs/; *der.* បង្ខំ

oppressor n បង្ខំ /ə'pɒsə/; *der.* បង្ខំ

or conj ឬ /ɔ:/; *der.* ឬ

orange n ផ្លែស្រឡៅ /ɒ'reɪndʒ/

orange juice n ផ្លែស្រឡៅ /ɒ'reɪndʒ- ផ្លែស្រឡៅ/; fruit juice

orange tree n ផ្លែស្រឡៅ /ɒ'reɪndʒ- ផ្លែស្រឡៅ/

order v បញ្ជា /ɔ:də/; to order to do something; to wish for something to be done; to have someone do something (softer than in the English sense of order); *der.* បញ្ជា; បញ្ជា **n** បញ្ជា

/nɔ:'dʒɪ/; command

order to ask phr បញ្ជាឱ្យសួរ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យសួរ/

order to be quiet phr បញ្ជាឱ្យស្ងៀម /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យស្ងៀម/

order to become phr បញ្ជាឱ្យក្លាយជា /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យក្លាយជា/

order to bring phr បញ្ជាឱ្យនាំមក /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យនាំមក/

order to carry and go phr បញ្ជាឱ្យនាំទៅ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យនាំទៅ/

order to climb on and ride phr បញ្ជាឱ្យឡើងលើនិងបើក /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យឡើងលើនិងបើក/

order to come phr បញ្ជាឱ្យមក /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យមក/

order to do phr បញ្ជាឱ្យធ្វើ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យធ្វើ/

order to follow and go phr បញ្ជាឱ្យតាមនិងទៅ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យតាមនិងទៅ/

order to go back phr បញ្ជាឱ្យត្រឡប់មកវិញ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យត្រឡប់មកវិញ/

order to go take phr បញ្ជាឱ្យទៅយក /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យទៅយក/

order to leave phr បញ្ជាឱ្យទៅ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យទៅ/

order to prepare phr បញ្ជាឱ្យរៀបចំ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យរៀបចំ/

order to request phr បញ្ជាឱ្យសុំ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យសុំ/

order to sit down phr បញ្ជាឱ្យស្រមៃ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យស្រមៃ/

order to sleep phr បញ្ជាឱ្យគេង /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យគេង/

order to stand or wake up phr បញ្ជាឱ្យឈរឬឡើង /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យឈរឬឡើង/

order to stay phr បញ្ជាឱ្យនៅ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យនៅ/

order to take and go and get phr បញ្ជាឱ្យទៅយកនិងនាំមកវិញ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យទៅយកនិងនាំមកវិញ/

order to think phr បញ្ជាឱ្យគិត /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យគិត/

order to write phr បញ្ជាឱ្យសរសេរ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យសរសេរ/

strongly order adv បញ្ជាឱ្យយ៉ាងខ្លាំង /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យយ៉ាងខ្លាំង/

orderly adj បញ្ជាឱ្យយ៉ាងល្អ /ɔ:də- បញ្ជាឱ្យយ៉ាងល្អ/

ordinary adj ធម្មតា /ɔ:də- ធម្មតា/

origin *n* ទន្លេសាម័ទន្លេរៀម /kʰaːtʃjeːkʰaːtʃjaː/; *der.*
គម្ពីរទន្លេសាម័

orphan *n* កិច្ចការរៀនច្បាប់ /pʰuːtoːkrjaːtoːtʰuː/

orphaned *adj* គ្មានរៀនច្បាប់ /oːkrjaːtʰuː/; *der.*
កិច្ចការរៀនច្បាប់; រៀនច្បាប់; គ្មានរៀនច្បាប់; រៀនច្បាប់

other *adj* ទៀត /aːtʰuː/

others *pron* ទៀត /uːtʰuː/; other people

otitis *n* ទន្លេសាម័គម្ពីរគម្ពីរសាម័ /kʰaːtʃjeːkʰaːtʃjaː/;
earache; ear infection

ought *v* គួរ /kɔː/; *der.* គួរគង់ *v* គួរគង់ /toːkɔː/

out *v* ចេញ /tʰeː/; leave; exit

out of it *phr* គ្មានច្បាប់ /taːtʰuː/; conscious but not
thinking clearly; frozen

out of place *phr* គ្មានទីកន្លែង /oːtʰuː/

outside *prep* ខាងក្រៅ /aːkʰoː/; *der.* -រៀនច្បាប់ *n*
ខាងក្រៅរៀនច្បាប់ /hiːtaːkʰoː/; outside the house

over here *phr* ក្នុងទីនេះ /biːtʰeː/

over there *phr* ក្នុងទីនោះ /biːtʰuː/; *der.* ខាងក្រៅ

overcast *n* ពន្លឺច្រមុះ /oːvəːkʰaːst/; thick
clouds

overcome *v* ឈ្នះ /oːvəːkʰuːm/; able to win
over

overeat *v* ផឹកច្រើន /oːvəːkiː/

overflow *v* គម្ពីរគម្ពីរ /oːvəːfʰloː/

overlook *v* មើលរំលង /oːvəːlʰuːk/

overshadow *v* គ្របដណ្តប់ /oːvəːʃaːdɔː/

overtake *phr* លុបចោល /oːvəːteɪk/; *der.* លុបចោល

overturn *adj* ច្របលំ /oːvəːtʰuːn/; backwards

owl *n* ក្បាល /oːl/

own *v* ម្ចាស់ /oːn/; lit. my own thing; *der.*
ម្ចាស់

owner *n* ម្ចាស់ /oːnəː/; *der.* ម្ចាស់ម្ចាស់ *n*
ម្ចាស់ម្ចាស់ /hiː bjaːdʒeː/; house owner *n*
ម្ចាស់ម្ចាស់ ម្ចាស់ម្ចាស់ /tʰaːtʃjeː bjaːdʒeː/; owner of
things

oxen *n* គោ /oːksən/

particle when talking about an additional person or situation *Particle* ភ្លឺ /ke-/

particularly *adj* សព្វគ្រប់ /ʃuəʔsʰuəʔ/; only; pure

parts *n* ភាគធាតុ /krɯəʔkrɯəʔ/

party *n* ពេទ្យ ជប់លៀង /pa-ti-ɿ pwe-/

pass *v* ឆ្លងកាលបរិច្ឆេទ /dʒuəʔta-ɿlwoʔ/; go past

Passover *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿdʒuəʔta-ɿlwoʔpwe-/; religious term for Jewish celebration

passport *n* ខ្សែបន្ទាត់ /paspo/; borrowed term from English

password *n* ពាក្យសម្ងាត់ /ŋoʔdɔʔtɯəʔ/; secret or hidden word

past *prep* ក្រោយ /ta-ɿlwoʔ/; to go beyond; *der.* ក្រោយបំផុត; ឆ្លងកាលបរិច្ឆេទ មិនមែនជាពាក្យសម្រាប់ ល្បឿនឡើយ /lɔʔpluʔ/; to pass by; *der.* ល្បឿន

past tense marker *v* -ភាព /-kja-/; completed *v* រួចរាល់ /tʰuəʔtʰoʔ/; finished-already

pastor *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿo-kuʔʃaʔtraʔ/; lit. meeting teacher

path *n* រយៈពេល /kljaʔpʰuʔ/

pathway *n* រយៈពេលឆ្លងកាល /kljaʔdeʔkuʔ/

patience *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿkʰjaʔʃeʔdoʔ/; lit. to bear slowly *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿʃeʔpɿlɔʔtʰuʔ/ *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿʃu-ɿdʒwoʔ-ɿʃeʔdʒwoʔ/

patient *adj* ច្រើនប្រសើរ /ʃeʔpɿlɔʔtʰuʔ/; lit. long heart; *der.* មិនមែនជាពាក្យសម្រាប់ *adj* មិនមែនជាពាក្យសម្រាប់ /kʰjaʔʃeʔdoʔ/; lit. bear slowly

patriotism *n* ច្រើនប្រសើរ ឧបទ្វីប ឬ ប្រទេស ដ៏ស្នេហា /ʃeʔpɿlɔʔ dɔʔ mo-ɿniʔ tʰjeʔtʰeʔ/; heart that loves their country

pave *v* ប្រកាស /i-dɛʔkljaʔ/

paw *v* រើសដី /kɔʔkroʔ/; to paw the ground *n* មាត់សត្វ /kʰja-ɿtɛʔ/; animal feet

pay *v* ប្រាក់ /plaʔ/; *der.* ប្រាក់

payment *n* ប្រាក់ /kʰwoʔtʰeʔ/; *der.* ភ្លឺ; ល្បឿន; ល្បឿនប្រាក់

peace *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿka-ɿdʒuʔka-ɿbeʔ/ *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿmo-ɿtɛ-ɿpeʔ/; *der.* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿʃuəʔ-ɿtɛ-ɿkreʔ/; quietness *n*

គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /tɛ-ɿkrɯəʔ-ɿtɛ-ɿkleʔ/; to get along with one another

peaceful *adj* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /o-ɿka-ɿdʒuʔka-ɿbeʔ/ *v* ភាពស្ងប់ /krɯəʔkleʔ/; to get along together *adj* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /o-ɿpe-ɿo-dwoʔ/; at peace

peacock *n* ប្រដាល់ /tʰu-ɿpreʔ/

peak *n* កំពូល /sʰo-ɿkʰjeʔ/

peals of thunder *phr* សម្លេងក្រហម /ʃje-ɿlja-ɿplja-ɿmɯəʔ/

peanut *n* គ្រាប់បែប /kɔʔbi-ɿʃuʔ/

pearl *n* ព្រា /prjaʔʃeʔ/ ព្រា /ɲu-ɿdu-ɿpri-ɿduʔ/ *n* ល្បឿនប្រាក់ /lɔʔtʰeʔlɔʔproʔ/

peas *n* គ្រាប់បែប /kɔʔbe-ɿʃeʔ/; *der.* គ្រាប់បែប *n* គ្រាប់បែប /kɔʔbe-ɿtɔʔleʔ/; one month peabears fruit and is edible in one month *n* គ្រាប់បែប /kɔʔbe-ɿtɔʔkleʔ/; lazy pea (non-climbing pea)

pee *v* ប្រដាល់ /i-ɿʃjeʔ/

peek *v* មើល /mjaʔdʒoʔ/; peep

peel *v* គ្រាប់បែប /ta-ɿkliʔ/

peg *n* ប្រដាល់ /i-ɿtʰeʔ/

pen *n* ប្រដាល់ /li-ɿboʔ/; writing utensil *n* ប្រដាល់ /poʔ/; enclosure for animals

pencil *n* ប្រដាល់ /dʒe-ɿboʔ/; *der.* ប្រដាល់

penetrate *v* ឆ្លងកាលបរិច្ឆេទ /ʃjaʔɿnɯəʔ/; pierce into

penis *n* ប្រដាល់ /tʰi-ɿ/; *der.* ប្រដាល់

pennywort (Asiatic) *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /ta-ɿʃiʔkʰa-ɿmɛʔleʔ/

people *n* ប្រដាល់ /pre-ɿluʔ/; *der.* ប្រដាល់; ប្រដាល់; ប្រដាល់

pepper *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /ʃe-ɿhjaʔʃiʔʃuəʔ/; green pepper *n* គម្ពីរនិមន្តនិមន្តប្រពៃណី /ʃe-ɿhjaʔ/; chile pepper

percent *n* បេឆរេន្យង្គ /pwiɫbɛɹzɛɹ/

perfect *adj* គន្ធរត់ /toɫtuɹɹɹ/; correct; right; *der.* ឲ្យរួចរាល់

perfume *n* បេត្រីន្យម្រុយ /tʰjɛɹnuɹɹɹɹɹɹɹ/

perhaps *adv* គន្ធយរួចរាល់ /taɹɹjaɹɹmaɹ/ *adv* គន្ធគន្ធរត់ /bɛɹtaɹbɛɹ/

period *n* សហមន្ត /juɹkʰɛɹ/; time *n* សម /sʰaɹ/; full-stop in a sentence *n* ល្អង្គម្រុយ /lɛɹhjaɹ/; period of menstruating

perishable *adj* ទ្រង្គិចមិនរួចរាល់ /sɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; able to spoil or rot

permission *n* ឲ្យបេឆរេន្យង្គ /aɹkʰwaɹɹaɹjaɹ/; opportunity

permit *v* ឆរត់ ឲ្យបេឆរេន្យង្គ /dʒɛɹ aɹkʰwaɹ/

persecute *v* មេឆរេន្យង្គមេឆរេន្យង្គ /mɛɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

persecution *n* គម្រុយន្យង្គមេឆរេន្យង្គ /tɛɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; *der.* គម្រុយន្យង្គមេឆរេន្យង្គ; គម្រុយន្យង្គ; គម្រុយមេឆរេន្យង្គមេឆរេន្យង្គ

perseverance *n* គម្រុយមេឆរេន្យង្គ /tɛɹɹkʰjaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

persevere *v* មេឆរេន្យង្គ /kʰjaɹɹbɛɹ/; *der.* មេឆរេន្យង្គមេឆរេន្យង្គមេឆរេន្យង្គ; គម្រុយមេឆរេន្យង្គមេឆរេន្យង្គ

person *n* គម្រុយ /kaɹjaɹ/; human *n* ឲ្យរួចរាល់ /prɛɹɹ/

perspiration *n* គម្រុយ /kɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/ *v* គម្រុយ /kɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

persuade *v* គម្រុយ /iɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/ *v* គម្រុយ /iɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; tempt or persuade to go *v* មេឆរេន្យង្គ /hɛɹɹbɛɹ ɹɹwiɹniɹtʰɹɹniɹtʰɹɹ/

pestilence *n* គម្រុយគម្រុយ /tɛɹɹsʰɛɹkɛɹɹɹɹɹɹɹ/

pestle *n* គម្រុយ /kaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pharmacy *n* គម្រុយគម្រុយ /tɛɹɹkʰuɹɹtɛɹɹtɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pharynx *n* គម្រុយ /kjaɹɹkroɹ/

pheasant *n* បេឆរេន្យង្គ /tʰuɹtʰɛɹ/; *der.* បេឆរេន្យង្គ

Philippines *n* គម្រុយគម្រុយ /pʰiɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ kɛɹɹ/

phlegm *n* គម្រុយ /taɹkʰaɹɹ/; *der.* គម្រុយ គម្រុយ

photograph *n* គម្រុយគម្រុយ /zɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; photo *v* មេឆរេន្យង្គមេឆរេន្យង្គ /mɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pick *v* គម្រុយគម្រុយ; to choose; *der.* គម្រុយ; គម្រុយគម្រុយ /iɹɹbaɹ/; *der.* គម្រុយគម្រុយ *v* ឲ្យរួចរាល់ /prɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; pluck or pick off; *der.* គម្រុយគម្រុយ

pick up *phr* គម្រុយគម្រុយ /pʰjɛɹtʰjaɹ/; *der.* គម្រុយគម្រុយ

picture *n* គម្រុយគម្រុយ /zɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; photo

piece *n* គម្រុយគម្រុយ /tɹɹɹkwoɹ/; half of something

pieces *n* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /kaɹɹkiɹkaɹkwoɹ/

pierce *v* គម្រុយ /sʰuɹɹ/; with a sword; *der.* គម្រុយ; គម្រុយ

pig *n* គម្រុយ /tʰjaɹɹ/

pigeon *n* គម្រុយគម្រុយ /tʰuɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pile *v* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /dʒaɹɹbaɹtʰjaɹɹsaɹɹmoɹ/; to pile up; *der.* គម្រុយគម្រុយ

pill *n* គម្រុយគម្រុយ /tɛɹɹkʰuɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; medicine

pillow *n* គម្រុយ /mwoɹɹ/

pimple *n* គម្រុយគម្រុយ /pʰɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pin *n* គម្រុយគម្រុយ /tʰɛkaɹɹ/; *der.* គម្រុយគម្រុយ *v* គម្រុយគម្រុយ /kɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; to hang on the wall; *der.* គម្រុយគម្រុយ

pinch *v* គម្រុយគម្រុយ /iɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pine tree *n* គម្រុយគម្រុយ /taɹɹɹuɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; *der.* គម្រុយគម្រុយ

pineapple *n* គម្រុយគម្រុយ /maɹkʰɛɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pinky *n* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /kaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; little finger

pity *v* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /sɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; feel sorry for; have compassion or mercy on; *der.* គម្រុយគម្រុយ

place *n* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /kʰaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/; *der.* គម្រុយគម្រុយ *v* គម្រុយ /bɛɹɹ/; to place something *Classifier* គម្រុយ /pʰoɹɹ/

good place *phr* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /kʰaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

pleasant place *n* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /kʰaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

wide place *n* គម្រុយគម្រុយគម្រុយ /kʰaɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹɹ/

place down *phr* ឧបទ្វេស្នេហា /dja-lta-/
place hands on *phr* ដៃច្របូកច្របល់ /tə-ɾɛ-/
place of the dead *phr* ល្អាតម្តាយស្រីនៃគ្រប់គ្រង
 /lɔ̃-ʔkɛ-ɲe-ɪdɔ-/
placenta *n* កូនក្រពើ /pʰu-ɪkɔ-/
plague *n* គ្រោះមហន្តរាយ /tɛ-ɲje-ɾa-ɲje-ɪdwo-/
plain *n* រាបស្មើ /kɛ-ɲe-ɪkʰu-/
plane *v* ដាច់ស្រយាល /tʰu-ɲje-/
plant *v* ដាំដុះ /i-ɲhɔ-ɲi-ɲplu-/
plantain *n* ធុរាស័យ /di-ɲkɲi-ɲmi-ɲɕe-/
plate *n* ធាតុ /di-ɲbe-/
plateau *n* តំបន់ប្រសព្វ /kɛ-ɲe-ɲkʰo-ɲlo-/
platoon *n* កងទ័ព /klje-ɲtə-ɲzɛ-/
play *v* លេង /la-ɲvɔ-/
play cards *phr* លេងកាត /ba-ɲpʰa-/
plea *n* ប្រសំណើ /tɛ-ɲkwi-ɲɕe-ɲzɔ-/
plead *v* ប្រសំណើ /kwi-ɲta-ɲdu-/
pleasant *adj* ល្អ /a-ɲpʰwi-ɲta-ɲmo-ɲhja-/
please *adv* សុំ /kʰja-ɲɕe-ɲdo-/
pleased to do *phr* ល្អចិត្ត /ɕe-ɲplɔ-ɲlo-/
plenty *adv* ច្រើន /lɔ-ɲba-ɲla-/

plot *v* គំរាម /kre-/
plot together secretly *phr* គំរាមគ្នា
 /sʰu-ɲku-ɲɔ-/
plow *n* ដី /tʰa-/
pluck *v* ដាច់ /pra-ɲe-/
plunder *v* លួច /lu-ɲza-ɲe-/
pneumonia *n* ជំងឺសួត /ɕu-ɲtɛ-ɲɕe-/
pocket *n* កញ្ចប់ /dza-ɲtʰɔ-/
poet *n* គ្រូប្រាសាទ /prɛ-ɲra-ɲŋɔ-ɲi-ɲro-/
poetry *n* ភាពងាយស្រួល /li-ɲhe-ɲro-/
point *v* បង្ហាញ /zɔ-ɲklja-ɲzɔ-ɲklo-/
point out *v* បង្ហាញ /zɔ-ɲlu-ɲɔ-/
poison *v* ប្រព្រឹត្តិ /a-ɲɾja-/
poke *v* ប្រតិបត្តិ /ki-/
pole *n* ប៉ូល /hi-ɲtʰu-/
polestar *n* ប្រាំបីផ្លូវ /sʰe-ɲte-ɲlo-/
police *n* កងកម្លាំង /klje-ɲvi-ɲku-/
policy *n* គោលនយោបាយ /klja-ɲklo-/
polite *adv* ប្រសើរ /dɕe-ɲɛ-/
politician *n* គ្រូប្រាសាទ /prɛ-ɲ me-ɲ
 ɲje-ɲkɛ-ɲre-/
politics *n* គោលនយោបាយ /tʰje-ɲkɛ-ɲre-/
pomegranate *n* ផ្លែឆៃណ៍ /ɕə-ɲmi-ɲdzja-ɲɕe-/
pond *n* បឹង /tʰje-ɲɔ-ɲpʰu-/
pool *n* បឹង /tʰje-ɲɔ-/
poop *v* បង្ហាញ /i-/

poor *adj* គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង /s^ho^tp^ha^ts^ho^trja^l/; *der.* គន្ធារ្យម្យាងគន្ធានិច **n** គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាងនិច /s^ho^tp^ha^ts^ho^trja^lp^hu^l/; *der.* គន្ធារ្យម្យាងគន្ធានិចនិច; រាជ្យមាត្រ គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាងនិច; រាជ្យមាត្រ គន្ធារ្យម្យាង

popliteal **n** មាត្រាខ្នងក្បាលម្យាង /k^hja^lkja^llɛ^l/; back of knee

popular *adj* រាជ្យមាត្រ ខ្លះរ្យម្យាង ទ្រង់រ្យម្យាង /ka^lja^lɛ^lprɛ^l sɛ^lzɯ^l/; many people like

porch **n** មុខប្រទេស /hi^lla^ltku^l/

porcupine **n** ទ្រង់ /sɯ^l/

pore **n** គន្ធារាង /s^hu^lku^l/

pork **n** ឋាបនរាង /t^hja^lzje^l/

port **n** ល្ងម្រង់រាជ្យមាត្រ ទ្រង់រាជ្យមាត្រ ទ្រង់ មាត្រល្ងម្រង់ /lɛ^lba^lo^lku^l sɔ^lklje^ldu^l k^ha^llɛ^l/; harbor; place for putting a big boat

porter **n** រ្យម្យាងនិចគន្ធារ្យម្យាងនិច /prɛ^lza^ltɛ^lp^hu^l/

portrait **n** មាត្រាជ្រមុជរ្យម្យាង /k^hu^lklɔ^lza^lzo^l/

possibly *adv* រាជ្យមាត្រ /ko^lle^l/; *der.* មាត្រនិច

post **n** មុខប្រទេស /hi^lt^hu^l/; pole of house

pot **n** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /di^lɪ^ls^hwi^lpɔ^l/; for rice-curry; *der.* រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

pots and pans **n** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /di^lpɔ^ldi^lt^ha^l/

potter **n** រ្យម្យាងនិចគន្ធារ្យម្យាងនិច /prɛ^lbja^lpɔ^lhe^l/

pottery **n** រាជ្យមាត្រ /pɔ^lhe^l/; *der.* រាជ្យមាត្រ

poultry **n** គន្ធារាង /s^hje^ldo^l/; *der.* ឋាបនិច

pound **v** រាជ្យមាត្រ /i^ls^ha^l/; pound rice **v** មាត្រ /mɯ^l/; pound with a hammer **v** ឋាបនិច /t^hɛ^lt^hja^l/; nail up; crucify **v** ឋាបនិច /t^hɔ^l/; with fists; *der.* ឋាបនិច

pour **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /klɔ^llja^l/; pour down; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ **v** រាជ្យមាត្រ; i.e. pour liquid; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /kɛ^lɪ^lɔ^ldu^l/; heavy rain **v** រាជ្យមាត្រ /plɔ^l/ **v** រាជ្យមាត្រ /zɯ^lt^hja^l/; pour on **v** រាជ្យមាត្រ /zɯ^lt^ha^l/; pour down

pout **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /dja^l ta^lklwo^l/

poverty **n** គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង /tɛ^ls^ho^tp^ha^ts^ho^trja^l/

power **n** គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង /tɛ^lprɔ^ltɛ^lprja^l/; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង រាជ្យមាត្រ; គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; គន្ធានិចគន្ធារ្យម្យាង រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

most powerful *phr* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /prɔ^lprja^llɔ^ltu^l/

practice **v** មាត្រនិច /mɛ^lswo^l/

praise **v** ឋាបនិច ឋាបនិច /t^hu^lsɛ^lt^hja^l/; *der.* ឋាបនិច ឋាបនិច ឋាបនិច **n** គន្ធានិច ឋាបនិច ឋាបនិច /tɛ^lt^hu^lsɛ^lt^hja^l/; *der.* គន្ធានិច ឋាបនិច ឋាបនិច ឋាបនិច **n** ល្ងម្រង់ ឋាបនិច ឋាបនិច /lɛ^lt^hu^lsɛ^lt^hja^l/

pray **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /kwi^lɔ^lɔ^lbe^l/; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ; រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

prayer **n** គន្ធានិច រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /tɛ^lkwi^lɔ^lɔ^lbe^l/; *der.* គន្ធានិច រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

pre-elect **v** គន្ធានិច រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /nwo^lt^hja^lo^lne^l/; choose beforehand

preach **v** រាជ្យមាត្រ /dɔ^lɔ^lɔ^l/; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /hɔ^lta^lra^l/

preacher **n** រ្យម្យាង រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /prɛ^ldɔ^lɔ^ldja^ls^ho^l/; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

precaution **n** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /rɔ^lɔ^lrje^l/

precede **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /dʒɯ^ldɔ^lɔ^lɔ^l/; go before; go to the front; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

precise *adj* គន្ធានិច គន្ធានិច /tɔ^ltɛ^l/; sure

predict **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /la^lsɔ^lne^l/

prefer **v** រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /dja^ldu^l/; *der.* រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ

pregnant *adj* មាត្រ រាជ្យមាត្រ /mɯ^ldɔ^l/; *der.* មាត្រ រាជ្យមាត្រ *adj* ឋាបនិច /hɔ^lsɛ^l/; *der.* ឋាបនិច ឋាបនិច

preparation **n** គន្ធានិច រាជ្យមាត្រ រាជ្យមាត្រ /tɛ^lta^lri^lta^lrja^l/

prepare v គ្រោងរៀនរៀនរៀន /ta-ri-i-ta-rja-/-/; *der.* គ្រោងរៀន

prepared adj គ្រោងរៀនរៀនរៀន /o-ta-ri-i-ta-rja-/-/;
der. គ្រោងរៀន; គ្រោងរៀនរៀន **n** គ្រោងរៀនរៀនរៀន
/te-ri-i-rje-/-/ **v** រៀន /ze-/-/; to be in a ready position

present n សម្រាប់រៀន /sje-tzu-/-/

preserve v រក្សាទុក /be-dwo-/-/; *der.* រក្សាទុក **v**
រក្សាទុកអ្នករក្សាទុក /dja-tu-/-/ta-dwo-/-/

president n ប្រធានាធិបតី /ke-1-bja-dze-/-/ **n**
ទ្រព្យ /k-hu-dzo-/-/

press down phr ប្រទង់ទុក /s-ha-ta-/-/; water fall
rushing down; roots extending down; beat down

pretend v ប្រកាន់ /dže-/-/; appear to be; *der.*
ប្រកាន់រៀន **v** ប្រកាន់រៀន /he-1-k-ho-bje-/-/; not
really true; (e.g. she is pretending to be your
friend in her speech)

pretend to be dead phr ប្រកាន់រៀន /dže-/-/sje-/-/

pretend to be righteous phr ប្រកាន់រៀនប្រកាន់រៀន
/dže-/-/dže-/-/te-/-/; see hypocrisy

pretension n ប្រកាន់រៀនប្រកាន់រៀន /te-1-ph-je-1-du-1-ph-je-1-t-ha-1-lə-/-/

pretty adj គ្រោងរៀន /twə-/-/; *der.* គ្រោងរៀន; គ្រោងរៀន

pretty and smart phr គ្រោងរៀនគ្រោងរៀន /twə-/-/s-a-1-rja-/-/

pretty woman phr ម្តាយគ្រោងរៀន /m-/-/twə-/-/; lit.
mother-pretty

prevent v ប្រកាន់រៀន ម្តាយគ្រោងរៀន /he-1-ta-1-tu-1-
me-1-ta-1-tu-1-/-/; to say or do something to make the
actor stop what they are doing

price n តម្លៃ /nju-/-/; *der.* តម្លៃ តម្លៃ តម្លៃ;
តម្លៃ តម្លៃ តម្លៃ **n** តម្លៃ តម្លៃ តម្លៃ /nju-1-pri-1-to-/-/;
a good price

full price adj តម្លៃ តម្លៃ /nju-1-ko-/-/

pride n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /te-1-dja-1-t-ha-1-lə-1-
s-e-1-plə-/-/

priest n ព្រះស្រី ព្រះស្រី ព្រះស្រី /pre-1-lu-1-tja-1-te-1-p-hu-1-/-/; *der.* ព្រះស្រី ព្រះស្រី ព្រះស្រី

prime minister n ព្រះស្រី ព្រះស្រី ព្រះស្រី /pre-1-k-ha-1-
k-hu-1-du-/-/

principal n ប្រធាន ប្រធាន ប្រធាន /swo-1-li-ho-1-k-hu-/-/;
headmaster

prioritize v គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /dja-1-du-1-re-1/

prison n គ្រោងរៀន /po-1-ku-/-/; *der.* គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន
គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន

prisoner n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /pre-1-ta-1-t-ho-/-/

prize n សម្រាប់រៀន /sje-tzu-/-/

probably adv គ្រោងរៀន /ko-1-le-/-/

problem n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /te-1-pja-1-te-1-s-h-e-/-/;
difficulty; trouble

proclaim v គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /dja-1-s-ho-1-də-1-ja-/-/

procure v គ្រោងរៀន /ni-1-be-/-/

produce v គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /me-1-t-hwo-1-t-ha-/-/; cause
to become; *der.* គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន

professor n ប្រធាន ប្រធាន /s-a-1-ra-1-du-/-/

profit n គ្រោងរៀន /bwi-/-/; *der.* គ្រោងរៀន; គ្រោងរៀន

profitable adj គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /t-hwo-1-bwi-1-t-hwo-1-ta-1-rje-/-/

profound adj គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /dzo-1-za-/-/; serious; deep

promise v គ្រោងរៀន /a-1-lja-/-/; *der.* គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន;
គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន **n**
គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /te-1-bja-1-lja-1-ni-1/ **n**
គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /te-1-a-1-lja-/-/;
គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន **v** គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន
/bja-1-lja-/-/

prone adj គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /ta-1-klu-1-/-/; i.e. sleep on your
stomach

property n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /he-1-k-hu-1-ni-1-du-/-/; estate;
der. គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន

prophecy n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /te-1-he-1-pro-1-he-1-prja-/-/; *der.* គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន;
គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន **n** គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន
/te-1-he-1-to-1-ne-1/

prophecy v គ្រោងរៀន /pro-1/ **v** គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /he-1-to-1-ne-1/;
foretell or say beforehand

prophet n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /pre-1-pro-/-/

prophetess n គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន គ្រោងរៀន /pre-1-pro-1-mu-1-/-/

prosper v ផ្លាស់ប្តូរល្អ /e-lbe-lot-hwo-t/

prostitute n មនុស្សលក់ខ្លួនឯង /hi-ma-1p-h-mu-1/

protect v គ្រប់គ្រង /ta-ko-1ta-ke-1/; *der.* គ្រប់គ្រងខ្លួន; គ្រប់គ្រងនាវា **v** ល្បីគ្រប់គ្រង /le-1ta-dja-1/; protect from like a shield **v** គ្រប់គ្រង /dwo-1se-1/

proud adj ឆាប់ចិត្ត /dja-t-hja-l-1-1 se-1pl-1/; *der.* គ្រប់គ្រងខ្លួន; ឆាប់ចិត្តខ្លួន; រឹងមាំ **adj** រឹងមាំ **adj** រឹងមាំ **adj** រឹងមាំ /d-1ze-1p-1/; *der.* រឹងមាំ

prove v បញ្ជាក់ /k-hja-1lu-1/

proverb n ច្បាប់ /no-1k-ha-1k-ho-1/

pull v ដក /t-hwi-1/; drag **v** ដក /i-1ze-1/; pull up by the roots **v** ដក /ba-1o-1kja-1/; pull a boat up onto the shore **v** ដក /d-1zu-1/ **v** ដក /t-ho-1/; pull out with a jerk

pull tight phr ដកតឹង /d-1zwi-kre-1/; *der.* ដកតឹង

pull up phr ដកឡើង /d-1zwi-t-hja-1/

pull down phr ដកចុះ /d-1zwi-ta-1/

pull out phr ដកចេញ /d-1zwi-t-h-e-1/ **v** ដកចេញ /k-ha-1t-h-e-1/; pull out a nail **v** ដកចេញ /t-ho-1t-h-e-1/; pull out with a jerk

pull together phr ដករួមគ្នា /d-1zwi-pl-1o-1t-ho-1pl-1o-1/; assemble the people

pulse n ប្រេងប្រេង /se-1wi-pa-1/

pump n ប្រេងប្រេង /d-1ze-1 le-1d-1zwi-t-hje-1/; water pump **n** ប្រេងប្រេង /le-1s-ha-1 ke-1la-1se-1/; air pump

pumpkin n ប្រេងប្រេង /lu-1he-1se-1/

punch v ប្រេងប្រេង /plu-1/; strike with your fist

punctual v គ្រប់គ្រង /su-1k-h-e-1to-1/

puncture v គ្រប់គ្រង /ki-1plo-1/

punish v ផ្តន្ទា /t-hri-1ja-1/; sentence for a crime **v** ផ្តន្ទា /pli-1/; spank, hit or punish

punishment n ផ្តន្ទា /t-hri-1ja-1/ **n** ផ្តន្ទា /na-1ra-1/; reference to hell

pupil n មនុស្សលក់ខ្លួនឯង /k-ho-1pa-1t-hje-1/

pure v គ្រប់គ្រង /o-1t-ha-1o-1s-h-e-1d-1u-1/; to be holy or pure; *der.* គ្រប់គ្រង **adj** គ្រប់គ្រង /su-1p-ha-1/; only; purely

purify v មុខមាត់ /me-1mwo-1pli-1si-1plo-1/; to make clean **v** មុខមាត់ /be-1d-1za-1s-h-e-1/; to make holy

purple n គ្រប់គ្រង /ta-1p-h-e-1lo-1se-1/; *der.* គ្រប់គ្រង

purpose n គ្រប់គ្រង /t-hri-1ta-1ze-1o-1ne-1/; *der.* គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង

purposeful v គ្រប់គ្រង /kle-1me-1/; to do wrong on purpose; *der.* គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង

purse n កញ្ចប់ /ru-1t-ho-1/; *der.* កញ្ចប់ **n** កញ្ចប់ /pe-1t-ho-1/; bag; *der.* កញ្ចប់

pursue v ប្រេងប្រេង /lu-1/; chase

push v គ្រប់គ្រង /s-1ja-1/ **v** គ្រប់គ្រង /t-ho-1lu-1t-hje-1/; blow; driving wind **v** គ្រប់គ្រង /t-hu-1/ **v** គ្រប់គ្រង /to-1/; move with force **v** គ្រប់គ្រង /o-1/; to push with the head

push down phr គ្រប់គ្រង /s-1ja-ta-1/; *der.* គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង

push forward phr គ្រប់គ្រង /d-1wi-t-hja-1to-1/

put v ដក /be-1/ **v** គ្រប់គ្រង /dja-1/ **v** គ្រប់គ្រង /s-hu-1nu-1/; to place inside; *der.* គ្រប់គ្រង **v** គ្រប់គ្រង /kja-1/; to wear (put on) glasses or shoes

put in and pull out phr គ្រប់គ្រង /ka-1lu-1ti-1p-ho-1/ **v** គ្រប់គ្រង

put up phr គ្រប់គ្រង /dja-t-hja-1/; to place in a higher location

put in phr គ្រប់គ្រង /bo-1nu-1/

putrid adj គ្រប់គ្រង /nu-1se-1nu-1mja-1/

Q q

quarrel *n* គម្លោះ គម្លោះច្រើន /tɕ-kɭjeʔtɕ-ŋaʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះច្រើន ល្ងាច ល្ងាច **v** ភាព ភាព ភាព ភាព /kreʔkrjaʔ/; *der.* ភាព; ភាព ភាព ភាព; ភាព ភាព ភាព; ភាព ភាព ភាព

quarter *n* ល្ងាច ល្ងាច ល្ងាច ល្ងាច /lwiʔpwiʔtəʔpwiʔ/; one fourth

queen *n* ម្ចាស់ ម្ចាស់ /kʰwiʔmɯʔ/

quenched *v* ម្ចាស់ ម្ចាស់ /oʔkəʔtəʔbaʔ/; to have drunk enough

question *v* គម្លោះ គម្លោះ /sʰuʔdjaʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ **n** គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /tɕ-sʰuʔdjaʔ/ **v** គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /sʰuʔdjaʔmjaʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

question marker គម្លោះ /-təʔ/; what, where, how, why, who questions គម្លោះ /ɛʔ/; yes-no question marker

questioning *n* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /tɕ-sʰuʔdjaʔtɕ-ɭmjaʔ/; examination by questioning

quick-tempered *adj* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /sɕtɕpɭoʔ-tʰjaʔprjaʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

quickly *adv* គម្លោះ គម្លោះ /prjaʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ **adv** គម្លោះ /mɔʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

quiet *adj* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /sɯʔ-kruʔsɯʔ-kreʔ/; in reference to a quiet place; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ **adj** គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /sʰaʔprɛʔ/; in reference to people

quit *v* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /lɔʔliʔduʔ/; resign

quiver *n* គម្លោះ គម្លោះ /plɛʔkəʔ/

quote markers *n* គម្លោះ គម្លោះ /tʰɛʔbiʔ/; right closing marker **n** គម្លោះ គម្លោះ /tʰɛʔmɔʔ/; left opening marker

R r

rabbit *n* គម្លោះ គម្លោះ /daʔsɛʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ **n** គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /daʔsɛʔ-miʔ/; wild rabbit

race *v* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /kɭjaʔdiʔtɕ-ɛʔ/; run in competition **n** គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /tɕ-kɭjaʔdiʔtɕ-ɛʔ/

raft *n* គម្លោះ /tʰoʔ/

rage *v* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /sɕtɕpɭoʔ-duʔliʔkaʔsɯʔiʔ/

rain *v* គម្លោះ គម្លោះ /kɛʔtɕɯʔ/ **v** គម្លោះ គម្លោះ /tɕɯʔ/; rain down on; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

rainbow *n* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /tʰjeʔlaʔmɔʔsʰaʔ/

rainwater *n* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /kɛʔtɕɯʔ-tʰjeʔ/

rainy season *phr* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /kɛʔtɕɯʔ-kʰɛʔ/

raise *v* គម្លោះ គម្លោះ /buʔ/; to feed, raise livestock; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

raisin *n* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /saʔpiʔsɛʔ-kraʔ/

rake *n* គម្លោះ គម្លោះ /iʔkʰwiʔ/

rat *n* គម្លោះ /zɯʔ/

rather *adv* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /maʔtəʔ-kʰoʔnɯʔ/; on the contrary

rattan *n* គម្លោះ /riʔ/

raven *n* គម្លោះ គម្លោះ /tɕəʔveʔ/

raw *adj* គម្លោះ គម្លោះ /sɛʔsɔʔ/; uncooked

razor *n* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /lɛʔtiʔdʒiʔ-kjaʔ kʰɛʔsɯʔ hiʔduʔ/

reach *v* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /tɯʔbɛʔ/; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

read *v* គម្លោះ /həʔ/

ready *v* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /oʔtaʔriʔtaʔrjaʔ/; គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

real *adj* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /maʔlaʔkoʔ/; true; *der.* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ

realize *v* គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ គម្លោះ /taʔnɛʔ-tɯʔ/

really adv គ្រហឆន្ទ /nja-/-; **sure adv**
 ឆ្លើយតបដាច់ខាតនិមិត្ត /s^ha-^hprɛ-^hna-^hɕɛ-/- **adv**
 ពន្យល់ដាច់ខាត គ្រហឆន្ទ /ka-no-^h to-/- **adv** ឆ្លើយតប
 /s^ha-^hle-/-; used when their is doubt-is it really
 good? **adv** ឆ្លើយតបដាច់ខាត /mɔ-^hdu-/-; is true

reap v រក្សាទុក /kɛ-^hle-/-; **der.** រក្សាទុក **v** រក្សាទុក /i-^hrja-/-;
 slash and cut

reason v ពន្យល់ហេតុផលនៃការពន្យល់
 /krja-^hɕɛ-^hkrja-^hto-/-; **der.** ពន្យល់ដាច់ខាត **n**
 គ្រហឆន្ទ /tɛ-^hri-/-

rebel v បដិសេធន៍ /vu-/-; **der.** ឆ្លើយតប

rebuke v ទ្រង់ទ្រាយដាច់ខាតនិមិត្ត /sɛ-^hprwo-^hɕɛ-^hli-/-;
der. ទ្រង់ទ្រាយដាច់ខាត

recall v ចងចាំនូវអ្វីម្តង /o-^hɕɛ-^hne-/-

receipt n ព្រឹត្តិបត្រ /ri-^hsi-/-

receive v ទទួលបាននូវ /ni-^hbe-/-; **der.** ទទួលបាន; ទទួលបានព្រឹត្តិបត្រ **v**
 ទទួលបាននូវ /k^ha-^htɛ-/-

not yet received v ទទួលបាននូវ មិនបានទេ /ni-^hbe-
 hi-^hto-/-

recently prep ពេលវេលាដាច់ខាតនិមិត្ត /pa-^hnu-/-; a short while ago;
der. ឆ្លើយតបដាច់ខាត

reciprocate v ឆ្លើយតបនូវ /mɛ-^hlje-/-

recognize v គ្រហឆន្ទនូវ /to-^hma-^hni-/-

reconcile v ឆ្លើយតបនូវការពន្យល់
 /mɛ-^hkrɔ-^hmɛ-^hkle-/-; **der.** ឆ្លើយតបនូវការពន្យល់

record n គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់ /tɛ-^hra-^hma-^htra-^hdja-/-;
 census; divorce certificate; etc.; **der.** គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់
v ពន្យល់នៃការពន្យល់ /ra-^hma-^htra-^hdja-/-; write-record;
der. ពន្យល់នៃការពន្យល់; ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់ **n** ព្រឹត្តិបត្រនៃការពន្យល់
 /li-^hra-^hma-^htra-^hdja-/-; written record; bill

recount v រាយការណ៍នូវ /dja-^h tɛ-^hdja-/-; to tell a
 story

recover v ឆ្លើយតបនូវ /ja-^hkh-^hje-/-; get better; **der.**
 ឆ្លើយតបនូវការពន្យល់; ឆ្លើយតបនូវការពន្យល់
 ឆ្លើយតបនូវការពន្យល់ /hja-^hto-/- **v** ឆ្លើយតបនូវ
 ឆ្លើយតបនូវការពន្យល់ /tɛ-^hɕɛ-^hni-^hme-/-; lit. sickness-disappear

recruit n ព្រឹត្តិបត្រនៃការពន្យល់ /klje-^hph-^hu-^hɕɛ-/-; new soldier

rectum n មន្ទីរពេទ្យ /k^ha-^hplje-^hku-/-

red adj លឿង /li-/-

Red Karen n ពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /ka-^hja-^hli-^hph-^hu-/-; lit.
 human-red-people

redeem v រក្សាទុកនូវ /i-^hth-^ha-^hka-/-; **der.** រក្សាទុក

redemption n គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់ /tɛ-^hli-^hth-^ha-^hka-/-

reduce v កាត់បន្ថយនូវ /be-^hta-^hɕɛ-^hwo-/-; lower the
 price **v** កាត់បន្ថយនូវ /sɛ-^hdo-^hta-/-; decrease the
 speed

reflection n ពន្យល់នូវ /ra-^hs^ho-/-

refrigerator n ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់ /t^hje-^hkh-^hja-^hto-/-

refugee n ពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់
 /prɛ-^hbe-^hɕɛ-^hɕɛ-^hle-^h/-

refuse n ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /sɔ-^hɕɛ-^hɕɛ-^hdo-/-; trash; **der.**
 ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់ **v** ពន្យល់ /jo-/-

regularly adv គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់ /to-^hbe-/-

reject v ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់
 /sɔ-^hta-^hna-^hta-^hph-^ha-^hka-/-

rejoicing n ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /sɛ-^hli-^hph-^ha-^hph-^hu-/- **n**
 ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /le-^hɕɛ-^hkrɔ-^hɕɛ-^hle-^hto-/-

relative n ពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /klwi-^hlja-/-; **der.**
 ពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់

release v ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /plwo-/-; **der.** ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់

religion n គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /tɛ-^hldza-^hbu-^hdza-^hbe-/-

remain v គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /o-^hka-/-

remember v ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /sɛ-^hne-^hɕɛ-^hje-/-; **der.**
 ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់; ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់
 ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /to-^hma-^hni-/-; **der.**
 គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់

remembrance n គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /tɛ-^hɕɛ-^hne-^hɕɛ-^hje-/-

remind v ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /dje-^hɕɛ-^hne-^hje-/-; **der.**
 ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់

remove v ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /plwo-^hth-^hje-/-; take off or
 remove clothing or other items; **der.** ឆ្លើយតបនៃការពន្យល់
v គ្រហឆន្ទនៃការពន្យល់នៃការពន្យល់នៃការពន្យល់ /ta-^hkh-^hwo-/-; to remove something
 from the eye

riot *n* គម្រោងក្នុងក្រុមគ្រប់គ្រង /tɛːlta-rɯ-ta-lpjaː/; riots; revolutions **v** ឃាត់ក្នុងក្រុមគ្រប់គ្រង /mɛːlta-rɯ-ta-lpjaː/; cause commotion or uproar

rioting *n* គម្រោងគង់គង់គង់គង់ /tɛːlshuːtʃiːshuːtsʰaː/

rip *n* ឋាន់ក្នុងក្រុមគ្រប់គ្រង /tʰaːta-ljwiː/; a tear; *der.* ឋាន់រម្ងាញ់ **v** ល្អិតរម្ងាញ់ /la-lzɑː/; to tear; *der.* ល្អិតរម្ងាញ់

ripe *adj* ឃ្លា /miː/ *adj* គ្រប់គ្រង /toːkɛː/; ready to harvest *adj* ព្រមព្រៀងឋាន់ /prɛːtʰa-lhoː/

rise **v** ចម្រើនក្នុងក្រុមគ្រប់គ្រង /ɲɑːkka-tʰaː/ **v** ទាញក្រុមគ្រប់គ្រង /kʰuː-tʰjaː/; when smoke or mist rises

river *n* ឋាន់ក្នុងក្រុមគ្រប់គ្រងឃ្លា /tʰjeːljaːtmuː/; *der.* ល្អិតរម្ងាញ់ឃ្លា
flowing river **v** ឋាន់ក្នុងក្រុមគ្រប់គ្រងឋាន់ /tʰjeːljaːtʰjeːkʰoː/

riverbed *n* ល្អិតរម្ងាញ់ /ljaː/; dry river bed

road *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /kljaː/; street; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង; ក្រុមគ្រប់គ្រងល្អិតរម្ងាញ់

roadside *n* ក្រុមគ្រប់គ្រងឋាន់ /kljaːtʰuː/

roadway *n* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /kljaːtʰuː/; way to go

roar **v** រម្ងាញ់ក្រុមគ្រប់គ្រង /kɑːkrɯː/; *der.* រម្ងាញ់; រម្ងាញ់ក្រុមគ្រប់គ្រង

roast **v** ខ្នាត /iːkʰɛː/

rob **v** ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង /ɛːluː-lɛːhiː/; *der.* ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង; ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង; ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រងឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /pʰjeːtʰɛː/ **v** ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រងឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង /pʰuːtʰɛː-ljeːtʰleːtʰɛː/

robber *n* ព្រមព្រៀងខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង /prɛːpʰuːtʰɛː-ljeːtʰleːtʰɛː uː/ **n** ព្រមព្រៀងខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង /prɛː-lɛːhiː/

robe *n* ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រងឋាន់ /tʰɑːklɔːtʰuː/; lit. long outer shirt; *der.* ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រងឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង

rock *n* ល្អិតរម្ងាញ់ /lɑː/ **v** រម្ងាញ់ក្រុមគ្រប់គ្រង /kɑːkliː/; usually used when a boat rocks back and forth

rocks *n* ល្អិតរម្ងាញ់ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង /lɑːtʰliːlɑːtʰleː/

roll **v** ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង /tʰuːlɔː/; *der.* ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /ta-luː/ **v** ល្អិតរម្ងាញ់ /la-lɔː/

roll up **v** ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង /tʰuːluːdwoː/

roof *n* ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង /hiːkʰuːklɔː/; *der.* ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង; ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង ក្រុមគ្រប់គ្រង

room *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /roː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង

rooster *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /ʃjeːtʰɛː/

rooster crow *n* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /ʃjeːti-luː-ta-lzjeː/

root *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /sɑːrwiː/ **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /ka-lnuːlɛː/; when a pig roots up dirt

rope *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /sʰuːpljeː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង

rope tree *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /sɑːkʰwiː/

roselle *n* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /ta-lpʰjaːʃjeːlɛː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង

rot **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /sɑː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង **n** ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /tɛːlθɑːtɛː-lɔː/

rotate **v** ឋាន់ក្រុមគ្រប់គ្រង /tʰuː-ta-riː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង

rotten *adj* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /nuː-sɑːtʰuː-luː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង *adj* ក្រុមគ្រប់គ្រង /krɛːtʰa-luː/

rough *adj* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /ta-lpriː-ta-lpruː/ *adj* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /sweː-ta-lkɑː/; coarse; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង

round *adj* ក្រុមគ្រប់គ្រង /ta-luː/; circle; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង ក្រុមគ្រប់គ្រង *adv* ក្រុមគ្រប់គ្រង /ta-lvɑː/; to pass by or avoid

rub **v** ខ្នាតក្រុមគ្រប់គ្រង /i-lɛːtʰliːkjaː/; to rub clean **v** រម្ងាញ់ក្រុមគ្រប់គ្រង /kiːrɛː/; rub smooth **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /tʰiːnuː/; rub into (i.e. salve) **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /pʰuː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង

rubber *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /pʰaːtʰjoː/

rubbery *adj* ក្រុមគ្រប់គ្រង /zwoː/; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង

rudder *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /sɑː-lɛːpɛː/; to steer the boat; *der.* ល្អិតរម្ងាញ់

rue *n* ក្រុមគ្រប់គ្រង /boːkʰɛː-lɛː/; plant

ruin *n* ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /tɛː-tɑː-prɑː-ta-tɛː/; destruction

rule **v** ក្រុមគ្រប់គ្រង /pɑː-ta-riː/; govern; *der.* ក្រុមគ្រប់គ្រង ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង /tɛː-tɑː-tɛː-suː/; governance, guidance **n** ក្រុមគ្រប់គ្រងក្រុមគ្រប់គ្រង

/tɛːswoːtɛːsjaː/; law

ruler n ດາຍູ້ຂາຍຄາຍູ້ /prɛːpɔːtɛː/; ດາຍູ້ຂາຍ; ດາຍູ້ຂາຍຄາຍູ້; ດາຍູ້ຂາຍປາຍູ້ກາຍູ້; ດາຍູ້ຂາຍປາຍູ້ຂາຍກາຍູ້ **n** ຄາຍູ້ຄາຍູ້ /tɛːɪboː/; for measuring

rules n ຄາຍູ້ຂາຍຄາຍູ້ຂາຍ /tɛːɪdɔːtɛːɪdwoː/

rumor v ຍັ້ນຮູ້ຍັ້ນຮູ້ /heːrɔːheːreː/ **v**

ຍັ້ນຮູ້ຍັ້ນຮູ້ /heːɔːheːɔːjeː/

run v ກາຍູ້ /kljaː/ **v** ຄາຍູ້ກາຍູ້ ຂາຍູ້ /tɛːkljaːdiːtɕɛː/

run aground phr ສາຍູ້ ຂາຍູ້ກາຍູ້ /sˈhɑːmɑːneːtɑːklɔː/; a ship that runs aground; *der.* ຄາຍູ້ ອາຍູ້

run all over phr ກາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːtˈhɔːkljaːɪjaː/

run as a group phr ກາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːpluːkljaːpˈhɛː/

run back phr ກາຍູ້ກາຍູ້ /kljaːkɑː/

run and come see phr ກາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːhjaːmjaː/

run down phr ກາຍູ້ຄາຍູ້ /kljaːtɑː/

run and go take phr ກາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːtɕɛːpˈhɛː/

run and come in phr ກາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːhjaːɪnɔː/

run off on phr ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːpˈhɛː/

run out phr ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːtˈhɛː/

run up phr ກາຍູ້ປາຍູ້ /kljaːtˈhjaː/

run away phr ປາຍູ້ກາຍູ້ /tˈhɛːkljaː/; *der.* ປາຍູ້ກາຍູ້

rush off phr ຄາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ /tɑːɪwoːprjaː/; to run away quickly

Russia n ກາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ /rɑːɪʃjaː tˈhjeːkɛː/

rust n ປາຍູ້ປາຍູ້ກາຍູ້ /tˈhɛːɪtˈhɛːkrɛː/; *der.* ຄາຍູ້ປາຍູ້

selfish *adj* ឃាត់ខ្លួន ត្រូវខ្លួន គម្រើ /mja˧ɗu˧ ni˧ɗu˧ tɕ˧/

sell *v* ប្រក់ /i˧sʰe˧/; *der.* ប្រក់ខ្លួន

semen *n* ឋង្គាប្រក់ /tʰi˧tʰje˧/

send *v* ផ្ញើ /sɯ˧/; send with the idea of accompanying; *der.* ផ្ញើនិហម

send back *phr* ផ្ញើត្រឡប់មកផ្ញើ /sɯ˧kə˧kʰje˧/; *der.* ផ្ញើត្រឡប់

send come *phr* ផ្ញើមកផ្ញើ /sɯ˧tʰja˧/

send come into *phr* ផ្ញើមកផ្ញើត្រឡប់មកផ្ញើ /sɯ˧tʰja˧nɯ˧˦/

send down *phr* ផ្ញើចុះ /sɯ˧tʰa˧/; *der.* ផ្ញើចុះ

send in *phr* ផ្ញើនិហមត្រឡប់មកផ្ញើ /sɯ˧tʰɯ˧nɯ˧˦/

send out *phr* ផ្ញើចេញ /sɯ˧tʰe˧/

send up *phr* ផ្ញើឡើង /sɯ˧tʰja˧/

send quickly *phr* ផ្ញើឆាប់ /sɯ˧tʰrja˧/

senseless *adj* គ្មានអារម្មណ៍ /ɯ˧˦tʰja˧/ *n* គ្មានអារម្មណ៍ គ្មានអារម្មណ៍ គ្មានអារម្មណ៍ គ្មានអារម្មណ៍ /ka˧ɗa˧ tʰɯ˧˦tʰja˧/

sent *v* ផ្ញើត្រឡប់មកផ្ញើ /sɯ˧kə˧kʰje˧tʰɔ˧/

sentence *n* ល្បី /li˧pɿ˧/; *der.* ល្បី

separate *v* ខ្ចាត់ /i˧be˧/; *der.* ខ្ចាត់ខ្ចាត់; ខ្ចាត់ខ្ចាត់ *adv* ខ្ចាត់ខ្ចាត់ /kʰɔ˧ɗu˧/ *v* ដាច់ខ្ចាត់ /tʰɔ˧pɿ˧/ *v* ល្បីគ្មានអារម្មណ៍និហម /ɯ˧ɗi˧tʰrja˧tʰɯ˧˦/; *der.* ឃាត់ គ្មានអារម្មណ៍គ្មានអារម្មណ៍

separately *adv* ខ្ចាត់ខ្ចាត់ខ្ចាត់ /o˧kʰɔ˧tʰɯ˧˦kʰɔ˧/ *adv* ឃាត់ /sɯ˧tʰa˧/

serious *adj* ធ្ងន់ធ្ងរ /dʒɔ˧tʰa˧/; solemn

seriously *adv* ធ្ងន់ធ្ងរខ្ចាត់ខ្ចាត់ /sʰa˧tʰrja˧tʰɯ˧˦/

serpent *n* ល្បី /plja˧/

servant *n* ព្រមព្រៀងម្ចាស់ /pɿ˧ɗe˧tʰe˧tʰɯ˧/ *n* ល្បី /lu˧tʰe˧/; Shan word for servant

serve *v* ប្រក់ /kʰwɔ˧tʰe˧/; serve up rice

set *v* រក្សាទុក /be˧kɿ˧be˧ma˧/; reserve

set aside *phr* រក្សាទុក /pʰje˧ɗwɔ˧/; put aside for saving

settle *v* បញ្ជាក់ /me˧ɗa˧tʰe˧li˧/; to settle the account

seven *number* ប្រាំបី /sɯ˧˦tʰje˧tʰe˧/; *der.* ប្រាំបី

seventeen *number* ដប់ប្រាំបី /sɯ˧˦tʰje˧tʰe˧tʰe˧/; *der.* ដប់ប្រាំបី

seventy *number* ដប់ប្រាំបី /nɔ˧˦tʰje˧/

severe *adj* ធ្ងន់ធ្ងរ /tʰje˧tʰe˧/; *der.* ធ្ងន់ធ្ងរ

more severely *phr* ធ្ងន់ធ្ងរជាង /tʰje˧tʰe˧kɿ˧/; ធ្ងន់ធ្ងរជាង; ធ្ងន់ធ្ងរជាង

sew *v* ប្រក់ /i˧sʰe˧/; *der.* ប្រក់

sex *v* ប្រក់ /vja˧/

shade *n* រាងកាយ /zɔ˧ɗu˧/

shadow *n* រាងកាយ /zɔ˧ɗu˧/; *der.* រាងកាយ គ្មានរាងកាយ /tʰe˧zɔ˧ɗu˧/

shake *v* រាងកាយ /ka˧ɗu˧/; *der.* រាងកាយ; រាងកាយរាងកាយ; រាងកាយរាងកាយរាងកាយ *v* រាងកាយរាងកាយ /ta˧ɗa˧tʰe˧/; to tremble or shake; *der.* រាងកាយរាងកាយ *v* រាងកាយ រាងកាយ /nɯ˧˦ kʰɯ˧kɿ˧/; to shake your head *v* ដាច់ /tʰɔ˧/ *v* រាងកាយ /rɯ˧˦/; the wiggle of your bottom; *der.* រាងកាយរាងកាយ *v* រាងកាយ /tʰɔ˧tʰe˧/; *der.* រាងកាយ រាងកាយ

shake off *phr* រាងកាយរាងកាយ /sɯ˧˦tʰe˧kʰja˧/ *phr* រាងកាយ /ta˧tʰe˧/; to shake off the hands

shake violently *phr* រាងកាយរាងកាយ /ta˧ɗa˧tʰe˧pɿ˧/

shake out *phr* ដាច់រាងកាយ /tʰɔ˧rɯ˧˦/; *der.* ដាច់រាងកាយ

shallow *adj* រាងកាយ /ta˧ɗu˧/

shame *v* រាងកាយ /me˧ɗe˧tʰe˧rɿ˧/ *n* រាងកាយ /tʰe˧tʰe˧rɿ˧/

shampoo *n* ដាច់រាងកាយ /tʰɯ˧˦mɯ˧˦tʰje˧/

share *v* រក្សាទុក /pʰje˧ɗwɔ˧tʰe˧kɿ˧/; to help; share with

sharp *adj* ឋហន្ត /t^hja˧/; a sharp blade; *der.* ឡឋហន្ត *adj* និហម្ម /dʒu˧˥/; a sharp stick; point; *der.* និហម្មរៀនរាជ

sharpen *v* ច្របាច់ /ʃwo˧/; to sharpen a stick

shatter *v* រិះរិះ /p^hɛ˧re˧/; crack

shave *v* រាបាច់ /kwo˧/; hair, grass, etc. *v* ខ្លាញ់ឃ្មុំ /i˧klu˧˥/; to shave the head; *der.* ខ្លាញ់ឃ្មុំ ឆ្មេងឃ្មុំ ឡឡឡឡឡឡ *v* រាបាច់ឡឡ /bwo˧pli˧/; shave off hair *v* ច្រាច់ /ʃa˧/; to whittle/shave from top to bottom

she *pron* ឡ /a˧/; 3rd person singular; *der.* ឡ

sheathe *v* រៀនរាជ /rja˧/; to put a long shaped object into

sheep *n* ច្របាច់ /ʃi˧mi˧/

sheet *n* ឡឡ /plɛ˧/; paper

shelf *n* រាជ្យឡឡ /krɯ˧˥/; *der.* រាជ្យឡឡឡឡ *n* និម្មឡឡ /dʒo˧k^hu˧/; on a large shelf

shepherd *n* ឡឡឡឡឡឡ /prɛ˧kje˧/; *der.* ឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡ *v* រាជ្យឡឡ /kje˧/

shield *n* រាជ្យឡឡ /ka˧tja˧/

shin *n* ឡឡឡឡ /k^hja˧k^hi˧/

shine *v* ឡឡឡឡឡឡ /ta˧k^ho˧ta˧k^hɛ˧/; *der.* ឡឡឡឡ; ឡឡឡឡឡឡឡ; ឡឡឡឡឡឡ *adj* ឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡ /ta˧k^hɛ˧plja˧tra˧tʃji˧/; full of splendor

shining *v* ឡឡឡឡឡឡ /plja˧ta˧k^hɛ˧/

ship *n* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ʃo˧klje˧du˧/; big boat

shirt *n* និម្មឡ /tʃa˧/; *der.* និម្មឡឡឡឡឡឡ

outer shirt *n* និម្មឡឡឡឡ /tʃa˧klo˧/

shirtless *adj* ឡឡឡឡឡឡ /o˧ta˧kli˧/

shiver *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡ /ta˧nja˧k^hɛ˧k^hla˧/; to shiver with chattering teeth

shocked *adj* ឋហន្តឡឡឡឡ /t^hja˧tʃje˧/; in shock *adj* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ta˧pa˧ti˧hu˧/

shoes *n* ឡឡឡឡ /k^hu˧p^ha˧/

shoot *v* ឡឡ /k^hɛ˧/; with a gun *v* ឡឡឡឡឡឡ /ta˧lwo˧/; to shoot off; take off quickly; *der.* ឡឡឡឡឡឡឡឡ *v* ឡឡឡឡឡឡ /ta˧plje˧/; shoot elastic, slingshot

shore *n* រាជ្យឡឡឡឡ /ka˧lo˧k^hu˧/; *der.* រាជ្យឡឡឡឡឡឡ; ឡឡឡឡ; ឋហន្តឡឡ *n* ឡឡឡឡឡឡ /pa˧t^hɛ˧t^hu˧/; ocean shore; beach

short *adj* -ឡឡឡឡ /-ta˧llo˧/; short person; *der.* ឡឡឡឡឡឡឡឡ; ឡឡឡឡ *adv* ឡឡ /jo˧/; i.e. short of money; *der.* រាបាច់ *adj* រាជ្យឡឡ /p^hu˧˥/; short in length; *der.* ឡឡឡឡឡឡ

short time *adj* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ta˧plɔ˧p^hu˧/; brief amount of time; *der.* ឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡ; ឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡ

short-tempered *adj* ឡឡឡឡឡឡឡឡឡឡ /ʃɛ˧t^hlo˧p^hu˧˥/

shortly *adv* ឡឡឡឡឡឡ /ʃje˧t^hpa˧/; in a short time

should *v* រាជ្យឡឡ /ko˧be˧/ *v* ឡឡឡឡ /to˧ko˧/

shoulder *n* ឡឡឡឡឡឡ /pla˧k^hu˧/

shout *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ɛ˧t^ho˧ɛ˧t^hmo˧/

show *v* រាជ្យឡឡឡឡឡឡ /z^hu˧lɯ˧˥/; to guide *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /dje˧lɯ˧˥/ *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /k^hja˧lɯ˧˥/; bear witness

shrewd *adj* ឡឡឡឡឡឡ /li˧mja˧/; clever

shriek *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ɛ˧t^ho˧ta˧ka˧/

shrink *v* ឡឡឡឡឡឡ /ta˧nɯ˧˥/; when clothes shrink; *der.* ឋឡឡឡឡឡឡឡឡ

shrug *v* ឋឡ /t^ho˧/; to shrug your shoulders

shut *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ta˧klwo˧bi˧/; muzzle; hide *v* ឡឡឡឡឡឡ /mɛ˧bi˧/; cover, shut *v* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /bo˧kri˧bi˧/; shut eyes

shut out *phr* ឡឡឡឡឡឡ /bi˧ta˧pa˧/; hidden; veiled

shut off *phr* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /mɛ˧bi˧kja˧/; turn off

shy *adj* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /ʃɛ˧ta˧re˧/; ashamed

siblings *n* ឡឡឡឡឡឡឡឡ /p^hu˧˥vja˧/

sibling (eldest) *n* រាជ្យឡឡឡឡឡឡឡឡ

/p^hu¹vja¹prɛ¹/

sibling (older) n ម្នាក់ចាស់ជាង /vja¹du¹klɔ¹/

sibling (younger) n ប្អូន /pɯ¹/

sick adj ស្រពិចស្រពិល /s^hwi^hs^hɛ¹/; *der.* ស្រពិច;
ខ្ពស់ខ្ពស់; ឈឺចាប់; ឆ្ងល់ស្រពិច;
ឆ្ងល់ស្រពិចខ្ពស់ **adj** ខ្ពស់ខ្ពស់ខ្ពស់
/o¹mo¹rja¹to¹/ **n** អ្នកម្នាក់ស្រពិច
/ka¹ja¹s^hwi^hka¹ja¹s^hɛ¹/; person who is sick; *der.*
អ្នកម្នាក់ស្រពិច **v** ឈឺចាប់; បំផ្លាញ
/mɛ¹s^hwi^hmɛ¹s^hɛ¹/; make sick; injure

sickle n ក្រវិញ /ta¹ɕɛ¹/

sickness n ជំងឺស្រពិច /tɛ¹s^hwi^htɛ¹s^hɛ¹/; *der.*
ឈឺចាប់

unable to breath phr ខ្វះខាតខ្លួន
/kɛ¹la¹sɛ¹tu¹ɸi¹/

side n -ជ្រុង /-t^hu¹/

side by side phr គ្នាគ្នាគ្នា /ta¹krɔ¹/

sift v ត្រួតពិនិត្យ /ta¹le¹sɛ¹/; *der.* ត្រួតពិនិត្យ ត្រូវគ្នា
v ត្រួតពិនិត្យ /ta¹to¹/; using a side to side motion

sigh v ឆ្ងល់ខ្ពស់ /sɛ¹mɯ¹/

sign n តម្រូវឲ្យដឹង /tɛ¹ma¹tɛ¹dja¹/; *der.*
តម្រូវឲ្យដឹង **adj** ទាក់ទាញ
/k^ha¹k^ho¹mja¹bje¹/

silent adj ម្ង៉ាងម្ង៉ាង /sɯ¹krɯ¹sɯ¹krɛ¹/; *der.* ម្ង៉ាងម្ង៉ាង;
ម្ង៉ាងម្ង៉ាង **adj** ម្ង៉ាងម្ង៉ាង
/o¹dja¹ta¹klwo¹/

silk n ក្រណាត់ /sɪ¹/

silver n រាង /ru¹/

silver and gold phr រាងមាស /ru¹t^hɛ¹/

similar prep ដូចគ្នា /sja¹/; like; similar to; *der.*
ដូចគ្នា; ដូចគ្នា; ដូចគ្នា; ដូចគ្នា;
ដូចគ្នាដូចគ្នា; ដូចគ្នាដូចគ្នា

simmer v ក្រហម /do¹bɯ¹/

simultaneously adj គ្នាគ្នាគ្នា /ta¹krɔ¹/

sin v ឈឺចាប់ /mɛ¹lɛ¹sɯ¹/; *der.*

ឈឺចាប់ឈឺចាប់ឈឺចាប់; ឈឺចាប់ឈឺចាប់;
ឈឺចាប់ **n** ឈឺចាប់ឈឺចាប់ /tɛ¹sɯ¹tɛ¹pla¹/;
der. ឈឺចាប់; ឈឺចាប់ឈឺចាប់

since adv តាំងពី /dʒa¹t^hja¹bit¹/

sing v ច្រៀង /i¹ro¹li¹/; *der.* ច្រៀង; ច្រៀងច្រៀង;
ច្រៀង; ច្រៀង

sing song of mourning v ច្រៀងច្រៀង /i¹ro¹li¹hɛ¹/;
song of mourning when someone dies; *der.*
ច្រៀង; ច្រៀង

sing praise v ច្រៀងច្រៀង
/i¹ro¹t^hu¹sɛ¹t^hja¹/

singer n ច្រៀងច្រៀង /prɛ¹li¹ro¹li¹re¹/

single adj មិនទាន់ /p^hu¹sɛ¹/; not yet married; *der.*
មិនទាន់; មិនទាន់មិនទាន់; មិនទាន់មិនទាន់
adj មិនទាន់ /du¹prɛ¹/; single elderly person

single file phr ត្រួតពិនិត្យ /o¹ta¹la¹/

sink v ចុះ /tɕ¹ɔ¹ɰ¹je¹/

sinner n មិនប្រក្រតី /tɛ¹sɯ¹p^hu¹/; *der.*
មិនប្រក្រតី; មិនប្រក្រតី; មិនប្រក្រតី;
មិនប្រក្រតី; មិនប្រក្រតី; មិនប្រក្រតី;
មិនប្រក្រតី

sister (older) n ម្នាក់ចាស់ជាង /vja¹prɛ¹lmo¹/

sister (younger) n ប្អូន /pɯ¹prɛ¹lmo¹/

sister-in-law n ទាម /k^hi¹/; term for sister-in-law
who is the opposite sex from yourself **n**
អ្នកទាម /ka¹lno¹/; term for sister-in-law when
your in-law is also female

sisters n ប្អូនប្អូន /pɯ¹vja¹/; siblings (male
or female)

sit v កុំ /o¹nja¹/; *der.* កុំកុំកុំ

sit and beg phr កុំកុំកុំ /o¹nja¹kwitɛ¹/

sit and listen phr កុំកុំកុំ /o¹nja¹nɪ¹da¹/

sit and rest phr កុំកុំកុំ /o¹nja¹to¹kwɛ¹/

sit and take phr កុំកុំកុំ /o¹nja¹p^hje¹/

sit and talk phr កុំកុំកុំ /o¹nja¹hɛ¹bɛ¹/

sit as a group phr កុំកុំកុំ /o¹nja¹to¹plɔ¹/

smile *v* ច្រមុះ /nɛː/; *der.* ច្រមុះត្រង់ព្រា

smoke *n* ឧទ្ធច្រមុះ /miːwɪkʰuː/; smoke of a burning fire; *der.* ច្រមុះ

smooth *adj* រាប /klaː/ *adj* ច្រមុះ /sjeː/; *der.* ច្រមុះរាបរាប *v* ឧទ្ធច្រមុះ /mɛːsjeː/; make smooth; *der.* រាបច្រមុះរាប *adj* ឧទ្ធច្រមុះ /mwɔː/; brush clean your teeth

snack *n* ភ័យដំ /kɔːtmuː/; dessert

snag *v* ត្រង់ គ្រប់រាប /taːbɔː ɔːtjɔː/

snail *n* រាប /kluː/; land snail; *der.* រាបច្រមុះ

snake *n* រាប /ruː/; *der.* រាបច្រមុះរាប *n* រាបច្រមុះរាប /ruːpljɔː/; kind of large snake

snare *n* ឧទ្ធច្រមុះ /daːdoː/; trap

snatch *v* រាបច្រមុះ /kriːtjɛː/

sneeze *v* ត្រង់ /kaːljɔː/

sniff *v* ច្រមុះ /sɪːtriː/

snore *v* គ្រប់រាបច្រមុះ /oːmjeːsɛːpraː/; *der.* ច្រមុះ

snot *n* ច្រមុះ /kʰaːiː/; mucus

snow *n* រាបច្រមុះ /buːkʰuː/; *der.* រាបច្រមុះ

snuff out *phr* ឧទ្ធច្រមុះ /mɛːpiː/; to extinguish a fire

so *conj* រាបច្រមុះ /pʰuːnɔːˈroː/; lit. like that so; *der.* រាបច្រមុះ

so that *phr* ច្រមុះរាប /sjaːtʰuː/

soak *v* រាបច្រមុះ /plɔː/; *der.* រាបច្រមុះ *v* រាបច្រមុះ /dʒwiːtoː/

sober *adj* ត្រង់ /sʰaːtprɛː/

socks *n* ច្រមុះ /kʰjɔːkɔː/

soft *adj* រាបច្រមុះ /tʃɛː/; *der.* រាបច្រមុះ

soft spoken *adj* រាបច្រមុះ /hɛːtɛːdʒɛːtɛː/

soldier *n* រាបច្រមុះ /kljɛːtʰuː/; *der.* រាបច្រមុះ

sole *n* ច្រមុះ /kʰaːtjɛːtɛː/; of the foot; *der.* ច្រមុះ ច្រមុះរាបច្រមុះ; ច្រមុះរាបច្រមុះ

solid *adj* រាបច្រមុះ /prjɛː/; *der.* រាបច្រមុះ

some *adj* ត្រង់ /taːhɛː/; pluralizes *adj* ត្រង់ /taːhɛːhɛː/; some people; some things, etc.

somebody *n* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ /kaːtjɔː tɔːtprɛːtprɛː/

someone *n* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ /kaːtjɔː tɔːtprɛːtprɛː/

somersault *v* ច្រមុះរាបច្រមុះ /viːtaːklwiː/

something *n* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ /taːmiːtaːdʒɔː/; *der.* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ

sometimes *adv* គ្រប់រាបច្រមុះ /tɔːpʰuːpʰuː/; *der.* គ្រប់រាបច្រមុះ

somewhat correct *phr* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ /pʰuːtɛːtprɛːtprɛː/

son *n* រាបច្រមុះ /pʰuːtprɛːkʰuː/; *der.* រាបច្រមុះ

son-in-law *n* រាបច្រមុះ /mɛː/

song *n* ច្រមុះ /liːiːroː/; *der.* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ

soon *adv* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /nɛːtjɔːtoː/; *der.* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ

sorcery *n* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /tɛːmɛːtaːpleː ɔːtɛːsɛː/; or magic

sore *n* ច្រមុះ /vaː/; *der.* ច្រមុះ *n* រាបច្រមុះ /dʒuː/

sorrow *n* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /tɛːsɛːtprɛːtprɛːtprɛː/

sorrowful *adj* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /sɛːtprɛːtprɛːtprɛː/; *der.* ត្រង់ គ្រប់រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ *adj* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /sɛːtprɛːtprɛːtprɛː/

soul *n* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /sɛːtʰwoːtprɛː/; life; existence

sound *n* រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /praːruːtprɛːtprɛː/; noise; *der.* រាបច្រមុះ; រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ *n* គ្រប់រាបច្រមុះ /aːtaːlɔː/; voice, tune

soup *n* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /iːsɔːtʰjɛː/; curry soup

sour *adj* គ្រប់រាបច្រមុះ /aːsjeː/

south *n* រាបច្រមុះ /tʃiːtʰoː/; *der.* រាបច្រមុះ

sow *v* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /viːtaːpaːtjɛː/; to thrown down-spread; *der.* ច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ *v* ច្រមុះ /iːtʰoː/; to sow and cover the seed *v* រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /praːtjɛː/; sow seed *n* រាបច្រមុះ គ្រប់រាបច្រមុះ /tʰjɔːtmuː/; female pig

sower n ព្រាមដំណាំ /prɛːpraːtʰaː tɛːklwiː/; the person who sows seed

soya bean n គ្រាប់បូក /biːsɔː/

space adj ទំនេរ /daː/; have room or space; *der.* ទំនេរ

spade n គ្រាប់បូក /taːpʰaː/; *der.* គ្រាប់បូក

Spain n ប្រទេសអ៊ីស្ប៉ាន /saːpeːkɛː/

spank v បោកប្រដាប់ /plɪt/

spare v ទ្រទ្រង់ /sɛːrɪoːsɛːzɔː/; *der.* ទ្រទ្រង់

spark n ភ្លើងគ្រាប់គ្រី /miːpʰoːsɛːpʰuː/

sparrow n ប្រដាប់ /tʰuːpreː/

speak v ពន្យល់ /heːbeː/; *der.* ពន្យល់; ពន្យល់ប្រដាប់; ពន្យល់ប្រដាប់

speak gently phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់
/heːbeːtɛːheːbeːtɛː/ *v*
ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់
/heːbeːtɛːheːbeːtɛː/

speak harshly to phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់ /tʰeːtaːtɛːsɛː/

speak boldly phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់
/heːbeːkʰuːheːbeːtɛː/

speak the truth phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់
/heːsɛːtɛːtɛːtɛː/

speak against phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់ /heːtaːkʰwoːtaːkɛː/

speak confidently phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់
/heːbeːtɛːtɛːtɛː/

speak nonsense phr ពន្យល់ប្រដាប់ប្រដាប់ /heːtɛːbeː/; fooling around, joking; *der.* ពន្យល់ប្រដាប់

speaker n ព្រាមដំណាំ /prɛːheːbeː/; *der.* ព្រាមដំណាំ

speaking n ព្រាមដំណាំប្រដាប់ /tɛːheːbeːheːtɛː/; *der.* ព្រាមដំណាំ

spear v គ្រាប់បូក /sɛːpɛː/ **n** គ្រាប់បូក /taːtɛː/

speck n គ្រាប់បូក /aːkɛːkɛː/; pieces

speech n ព្រាមដំណាំ /ŋoːheːbeː/ **n** ព្រាមដំណាំ /tɛːheːbeː/

spelling n ព្រាមដំណាំ /plɔːliːplɔː/

spend v ប្រើប្រាស់ /dʒaːbeː/

spices n គ្រាប់បូក /aːmiːtaːkɛː aːhoːtaːdʒiː/; *der.* គ្រាប់បូក

spicy adj គ្រាប់បូក /aːhjaː/; hot to taste

spider n ព្រាមដំណាំ /pʰɛːtɛːkjaː/

spider web n ព្រាមដំណាំប្រដាប់ /pʰɛːtɛːkjaː dʒoː/

spill v ព្រាមដំណាំ /tɛːklɔː/; to spill over

spin v ព្រាមដំណាំ /lɪːtaːriː/; go in circles; *der.* ព្រាមដំណាំ **v** គ្រាប់បូក /iːhiː/; to make yarn; *der.* គ្រាប់បូក

spine n គ្រាប់បូក /ŋaːkɛː/

spinning wheel n គ្រាប់បូក /klaː/

spirit n គ្រាប់បូក /zɔː/; your spirit; soul; *der.* គ្រាប់បូក **n** គ្រាប់បូក /neː/; spirits; ghost

spiritual adj គ្រាប់បូក /dɔːsɛːdɔːsɛː/

spit v គ្រាប់បូក /tʰuːplaːtʰuːsɛː/; *der.* គ្រាប់បូក **n** គ្រាប់បូក /pliːtɛː/

splash v គ្រាប់បូក /haː/; splash with water

spleen n គ្រាប់បូក /neː/; *der.* គ្រាប់បូក

split v ព្រាមដំណាំ /lɪːtɛː/; to be split apart; *der.* ព្រាមដំណាំ **v** គ្រាប់បូក /dʒaːtaː/; split apart; split pieces off; peel off **v** ព្រាមដំណាំ /pʰɛːkɛː/; cut with knife **v** គ្រាប់បូក /pɛːkɛː/; to chop in pieces

spoiled adj គ្រាប់បូក /nɛːsɛː/; rotten; gone bad (i.e. food)

spoon n គ្រាប់បូក /diːdʒoː/; *der.* គ្រាប់បូក

sport n គ្រាប់បូក /tɛːlaːviːlaːvɔː/; *der.* គ្រាប់បូក

spot n គ្រាប់បូក /kʰaːtɛːdaː/; *der.* គ្រាប់បូក

spray v គ្រាប់បូកប្រដាប់ /kʰeːtɛːtɛːtɛː/; lit. shoot-divide water

spread v ជ្រកាត់ /pa:ʃi:/; *der.* ជ្រកាត់និហម;
ល្មម្ហូបជ្រកាត់ **v** ល្មម្ហូបជ្រកាត់និហម
/lɔːpɑ:ʃi:ʔdʒuː/; to become known **v** ល្មម្ហូប
/lwi:tɑ:/; scatter (i.e. chicken feed) **v**
រៀបចំដៃជើង /zɔːtɑ:dʒɑ:/; to spread hands or feet

spring n បឹង /tʃeɪtʃeɪkʰu:/; source of
water

sprinkle v ព្រួញ /kɛ:ɪtʃu:ɪtɑ:pri/ **v**
ព្រួញ /prɑ:/ **v** រៀបចំ /tɑ:ʃi/

sprout v រុក្ខជាតិ /tɑ:ma:tʃɑ:/ **v**
រុក្ខជាតិដុះ /pʰɛ:tʃɑ:du:tʃɑ:/; sprout and
grow; *der.* ដុះដុះ

square n មុខងារបួនជ្រុង /nɑ:lwi:tʃɑ:/; four
corners; *der.* បួនជ្រុង

squat v ងងឹត /o:njɑ: pɑ:llo:tɑ:/;
hunched down

squeak n ឮសូរ /prɑ:kreɪ/

squeeze v ងងឹត /i:lnɔ:/; squeeze in order to pop **v**
ងងឹត /dɑ:dʒeɪ/; squeezed

squirrel n ក្រុមល្មម្ហូប /zɔːtɑ:lɑ:mɑ:/; *der.*
ក្រុមល្មម្ហូប

stab v ដុះ /sʰɑ:/; *der.* ដុះដុះ

stabilize v ធ្វើឱ្យប្រាកដ /tɑ:tʰwɔ:ɪmɑ:/; gives the
firmness for

staff n បង្ហាញ /i:kʃɑ:lbo:/; long stick; *der.*
បង្ហាញ

stagger v រង្វង់ /dʒɑ:tʃɑ:/; begin

stain n មាត់ /vi:/; មាត់

stair n ច្រក /kʃɑ:lbo:ʃu:/

stairway n ច្រក /kɑ:lbo:/; *der.* ច្រក

stake v ដុះដុះ /i:sʰɑ:tɑ:mɑ:/; plant stakes in
the ground **n** ដុះដុះ /tɑ:mɑ:/

stammer v ឃ្លាតឃ្លាត /heɪbeɪ kɑ:lɔ:/

stand v ឈរ /kɑ:tʰɑ:/; *der.* ឈរ

stand and come running phr ឈរមកប្រញាប់ប្រញាល់
/i:tʰɑ:kɪjɑ:hjɑ:/

stand and go phr ឈរដើរ /kɑ:tʰɑ:ʔdʒuː/;

der. ឈរដើរ

stand and go back phr ឈរត្រឡប់មកវិញ
/i:tʰɑ:kɑ:kʰjeɪ/; *der.* ឈរត្រឡប់

stand and leave phr ឈរទៅ
/i:tʰɑ:tʰe-kɑ:/

stand and look phr ឈរមើល /kɑ:tʰɑ:mjɑ:/

stand and pray phr ឈរប្រើប្រាស់ឆ្នើម
/i:tʰɑ:kwi:tʃɑ:beɪ/

stand and read phr ឈរអាន /i:tʰɑ:hɑ:/

stand and say phr ឈរនិយាយ /i:tʰɑ:hɛɪ/

stand and tremble phr ឈរភ្នំភ្នំ
/i:tʰɑ:tɑ:njɑ:/

stand and warm oneself phr ឈរក្រអួល
/i:tʰɑ:sʰwi:/

stand around phr ឈរជុំវិញ
/kɑ:tʰɑ:lɔ:tʰɔ kɑ:tʰɑ:lɔ:ljɑ:/

stand firmly phr ឈរធន់
/i:tʰɑ:tɑ:njɑ: o:klɔ:sʰɑ:ɪmɑ:/

standing v ឈរ /i:tʰɑ:lɔ:/; *der.* ឈរ

standing around phr ឈរជុំវិញ
/kɑ:tʰɑ:lɔ:tʰɔ kɑ:tʰɑ:ljɑ:/

star n ច្រក /sʰɛ:/

stare v មើលមើល /mja:to:de:hjɑ:/; to stare
straight at **v** មើលមើល /mja:kɑ:li/

start v ចាប់ផ្តើម /dʒɑ:tʃɑ:/; begin

startle v ភ្ញាក់ /kʰjeɪ/; *der.* ភ្ញាក់ភ្ញាក់; ភ្ញាក់ភ្ញាក់

starvation n គ្រោះធម្មជាតិ /tɛ:lɔ:vɪ:tɔ:kɑ:/

starve to death phr គ្រោះធម្មជាតិ /o:vɪ:tʃeɪ/

starving adj គ្រោះធម្មជាតិ /o:vɪ:tɔ:kɑ:/; *der.*
គ្រោះធម្មជាតិ **adj** គ្រោះធម្មជាតិ /ɛ:tʰvɪ:tʃeɪ/

state n រដ្ឋ /kɛɪ/

representative n តំណាង /kɛɪtʃɑ:neɪ/

stay v ឈរ /o:/; *der.* ឈរ

stay awake phr ឈរមើល /o:ʃɑ:kɪjɑ:/

stay behind phr ឈរនៅក្រោយ /o:kjɑ:/

steadfast *adj* រាល្មឺមធុន /kɔːtmaː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន

steal *v* ធុនរាល្មឺមធុន /e-huːˈle-hiː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន /e-phˈeː/; steal another's food *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /pɪˈpʰeː-ljeːpɫeːpʰeː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

stealing *n* ធុនរាល្មឺមធុន /tɛːle-huːˈle-hiː/

steam *n* រាល្មឺមធុន /kɪːstɪm/

steamed *adj* ធុន /uː/; steamed rice *adj* ធុន /sɪːm/

steep *adj* ធុនរាល្មឺមធុន /lɑːtɪˈpiː/; steep bank or side of a cliff; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន

steer *v* រាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /bɪːstɪr/

step *v* ធុន /kʰeː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន *v* រាល្មឺមធុន /zɪːtɪeː/; crush with the foot *n* ធុនរាល្មឺមធុន /kʰjɑːbɔːsɪ/; stair *n* ធុន /tɔː/; level

step around *v* ធុនរាល្មឺមធុន /kʰeːvɔːkɪ/

steps *n* ធុនរាល្មឺមធុន /kʰɑːbɔː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

stew *v* ធុនរាល្មឺមធុន /iːpʰoːt/

stick *n* ធុនរាល្មឺមធុន /ɪːkwoː/ *n* ធុនរាល្មឺមធុន /ɪːplɪː/

sticky rice *n* ធុនរាល្មឺមធុន /diːkuː/

still *v* ធុន /pɑː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

sting *v* ធុនរាល្មឺមធុន /ɑːŋjɑː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /tɑːdʒɑːsʰeː/; stings

stir up *v* ធុនរាល្មឺមធុន /tʰuːrɪjɑːtʰjɑː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

stirred *adj* ធុនរាល្មឺមធុន /tɑːpɪˈkɑːzjɑː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន

stomach *n* រាល្មឺមធុន /pʰɪːt/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

stomach ache *n* ធុនរាល្មឺមធុន /sʰeːtʰɪːt/

stomach growling *phr* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /hɑːkuːlɪwɔː/

stone *n* ធុនរាល្មឺមធុន /lɔː/ *v* ធុនរាល្មឺមធុន /tɑːsɪeː/; throw stones to kill

stone tablet *n* ធុនរាល្មឺមធុន /lɔːtɪbɔː/

stop *v* ធុនរាល្មឺមធុន /ɔːkɪp/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

storage container *n* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /lɛːtɪbeːnɑːt ɪːmɪˈtɪːtɛː/

store *v* ធុនរាល្មឺមធុន /beːdwoː/; to save; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន *n* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /tɛːtɪːsʰeːkʰɑːtɛː/; place for selling *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /keːtɪpɔːbeːdwoː/; to cut and store the harvest; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

storm *n* ធុនរាល្មឺមធុន /keːtɪlɑːlɪjɑː/

story *n* ធុនរាល្មឺមធុន /tɛːdʒɑː/

straddle *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /sɪːdʒɑː bɑːtɑː/; to straddle a horse

straight *adj* ធុនរាល្មឺមធុន /tɔːtɪrɑːneː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

straighten *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /meːtɔːtɪrɑːneː/; make the road straight

strait *n* ធុនរាល្មឺមធុន /kɪːtɪrɑː/

strange *adj* ធុនរាល្មឺមធុន /kʰɔːtʰjɛː/

strangle *v* ធុនរាល្មឺមធុន /tɔːtɪ/; to choke or strangle; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

strap *n* ធុនរាល្មឺមធុន /sʰuːtɪrɑːpʰɑː/

stream *n* ធុនរាល្មឺមធុន /tʰjɛːkɪlɔː/

street *n* ធុនរាល្មឺមធុន /kɪːtɪ/; road

street corner *n* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /kɪːtɪtʰuːkɪːtɪ/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន

strength *n* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /tɛːtɪrɑːneː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន

strengthen *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /dʒɛːtɪrɑːneː/; to encourage; give strength *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /meːtɪrɑːneːsʰɑːtʰjɑː/; make stronger; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /heːtɪrɑːtʰjɑː/; revive; strengthen

strengthened *adj* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /heːtɪrɑːneːsʰɑːtʰjɑː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន

adj ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /sɛːtɪpɔːsʰɑːtʰjɑː/

strengthening *v* ធុនរាល្មឺមធុន ធុនរាល្មឺមធុន /sɪːtɪrɑːneːsʰɑːtʰjɑː/; *der.* ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន; ធុនរាល្មឺមធុន

stretch v រឹង /dʒwɪt/

stretchy adj រាប /zwoʊt/; stretchy like an elastic band

stride v រាបព្រិល /zjaɪdʒeɪt/; to walk with a long stride

strike v ជ្រុល /pljɑːt/; with the fist; or slap

string n ភ្លើង /sʰuːpljeɪt/; rope

string bean n ភ្លើងបន្លែ /kɑːbɪtʃeɪt/

strip v ដកសំបុត្រ /plwɔːkjaɪt/; remove clothing

striped adj ព្រាង /aːkɹeɪt/; *der.* ព្រាង

strive v ព្រួយបារម្ភ /krʌɪlɑːt/; labor hard; *der.* ព្រួយបារម្ភ

strong adj មានកម្លាំង /heɪfjɔːreɪsʰɑːt/; to have strength; *der.* កម្លាំង; កម្លាំង; កម្លាំង; កម្លាំង; កម្លាំង **adj** ច្រើនបំផុត /sɹeɪplɔːfjɔːreɪsʰɑːt/; strong heart **v** ដកសំបុត្រ /meɪfjɔːmeɪsʰɑːt/; to do strongly (i.e. struggle to do, etc.)

stronger adj កម្លាំងបំផុត /fjɔːrɪlɑːt/; *der.* កម្លាំងបំផុត; កម្លាំងបំផុត **adj** មានកម្លាំងបំផុត /heɪfjɔːreɪsʰɑːtklɔːt/

struggle v ប្រយុទ្ធនឹង /sʰɑːfjuːl/; to fight with; contend with

strum v ច្រក /dɔːl/; to strum a guitar; beat a drum; play a piano **v** ច្រក /tɑːpljeɪt/; guitar

stubborn adj មិនប្រក្រតី /kʰɑːlɛɪdʌːt/; lit. thick eared **adj** មិនប្រក្រតី /kʰuːklɔːtɹjeɪt/; lit. hard headed; *der.* មិនប្រក្រតី

stuck adj មិនអាចផ្លាស់ទី /oʊtʃɑːt/; unable to move **adv** ច្រក /neɪtɑːklɔːt/; when a ship runs aground

stuck together adj ភ្ជាប់គ្នា /ɪtʃʊːt/; *der.* ភ្ជាប់គ្នា

student n សិស្ស /sʰwɔːlɪhɔːpʰuːt/

study v អង្រួង /mɛɪsʰwɔːt/ **v** អង្រួង /mjaɪpuːtʃeɪt/; seek to know

stumble v ធ្លាក់ /sɪtɑːklɔːt/; *der.* ធ្លាក់; ធ្លាក់; ធ្លាក់; ធ្លាក់; ធ្លាក់ **v** ធ្លាក់ /sɪtɑːklɔːt/; *der.* ធ្លាក់; ធ្លាក់; ធ្លាក់; ធ្លាក់; ធ្លាក់

stupid adj អនិច្ច /taɪkrʊːt/; *der.* អនិច្ច

sturdy adj រឹង /sʰɑːt/; strong **adj** រឹង /kʰwɔːt/; durable; *der.* រឹង

stutter v ប្រាប់មិនច្រើន /heɪbɛɪkɑːlɑːkɑːlɑːdɔːt/; stammer

submission n ការប្រគល់ /tɛɪfjɑːlɪjɑː sɹeɪplɔːt/

submissive adj ច្រើនបំផុត /sɹeɪplɔːt oʊ nɪɪdɑːt uɪ tɛɪheɪbɛɪl/; heart willing to obey another

submit v ប្រគល់ /fjɑːlɪjɑː sɹeɪplɔːt/; lit. to push down the heart

subtract v ដក /jɔːkjaɪ pɑːtɪt/; see minus; *der.* ដក /pʰjeɪtʰeɪkjaɪt/; to take away

succeed v ជោគជ័យ /lʌɪlɛɪt/; able to succeed **v** ជោគជ័យ /bɛɪt/; *der.* ជោគជ័យ

suck v លីប /dʒwɪt/; *der.* លីប **v** លីប /puːt/; to suck on in the mouth

suckle v លីប /oʊnʌɪt/

suffer v ទុក្ខ /kʰjɑːbɛɪt/; *der.* ទុក្ខ; ទុក្ខ; ទុក្ខ; ទុក្ខ; ទុក្ខ **v** ទុក្ខ /kʰjɑːdʒeɪkʰjɑːdʒeɪt/; to suffer persecution

suffer death phr ទុក្ខ /kʰjɑːsjeɪt/

suffer badly phr ទុក្ខ /kʰjɑːdʒeɪkʰjɑːdʒeɪt/; *der.* ទុក្ខ; ទុក្ខ; ទុក្ខ; ទុក្ខ; ទុក្ខ

sufficient adj គ្រប់គ្រាន់ /lɔːbɑːt/

sugar n គ្រាប់ /iːsɹeɪfjɑːt/

sugar beet n គ្រាប់ /tɑːplɛɪfjɑːt/

sugar palm n គ្រាប់ /tʰɑːnɹeɪmɑːt/

sugarcane n គ្រាប់ /diːkljɑːbɔːt/; *der.* គ្រាប់

suicide n ការស៊ីសេដ /tɛɪlɛɪsjeɪt nɪɪdʌɪ nɹeɪt/

suitable adj គ្រប់គ្រាន់ /tɑːtɔːtɑːbɛɪl/

suitcase n កញ្ចប់ /pjɛɪtduːt/

sulfur *n* ហន្ទូតកាបូន /ja-sʊnˈtʃaːt/; *der.* ល្អិតមាត់

summer *n* រដូវកាលក្ដៅ /kɛˈtʃʊːmər/

summit *n* កំពូកម្ពស់ /sʊˈmɪt/

sun *n* អាទិត្យ /tʌˈn/; *der.* មហិមា; អាទិត្យដំបូង

Sunday *n* មហិមាថ្ងៃអាទិត្យ /ˈsʌndɪ/

sunflower seed *n* គ្រាប់ធញ្ញជាតិ /sʌnˈflaʊər siːd/

sunrise *n* អាទិត្យលើកដំបូង /ˈsʌnraɪz/

sunset *n* អាទិត្យចុះលិច /sʌnˈset/; *der.* មហិមាចុះ

sunshine *n* រស្មីអាទិត្យ /ˈsʌnʃaɪn/

suppose *v* គិតថា /səˈpoʊz/; also means "if"

suppress *v* បង្កប់ /səˈsɒs/

sure *adj* ប្រាកដប្រាកដ /ʃʊər/; careful

surface *n* ផ្ទៃ /sɜːrˈfɑːs/

surprise *n* ភ្ញាក់ភ្ញើ /səˈpraɪz/

surprised *adj* ភ្ញាក់ភ្ញើ /səˈpraɪzd/

surrender *v* ចុះខ្នង /səˈrɛndər/; to put down something; *der.* ល្អិតមាត់

surround *v* រៀបរយជុំវិញ /səˈraʊnd/

surrounding *n* អង្គការជុំវិញ /səˈraʊndɪŋ/

swallow *v* បរិភោគ /swɑːˈlɒ/; *v* ជញ្ជូន /ˈswɑːlə/; *der.* ជញ្ជូនសត្វល្អិត

swamp *n* ត្រពាំងទឹកជ្រះ /swɑːmp/

swarm *adv* ច្រើន /swɑːm/; *der.* ច្រើន

sway *v* បង្ហូរ /sweɪ/; to sway in the wind

swear *v* ពន្យារពាក្យ /sweə/

swear an oath *v* ថ្លែងពាក្យពន្យារពាក្យ /sweə ɒθ/

sweat *n* កញ្ជក់ /sweɪt/; *v* កញ្ជក់ /sweɪt/

sweater *n* អាវកញ្ជក់ /ˈswetər/

sweep *v* ដកសំណល់ /swiːp/; *der.* ដកសំណល់

sweet *adj* ផ្អែម /swiːt/; *der.* ផ្អែម

sweet potato *n* ក្រូចក្រូច /ˈswiːt ˈptetəʊ/

swell *v* រលួយ /swel/

swim *v* លេងទឹក /swɪm/; *der.* លេង; លេងទឹក

swimming pool *n* ទីលេងទឹក /ˈswɪmɪŋ ˈpuːl/

swing *v* រំលោភ /swɪŋ/

swollen *adj* រលួយ /ˈswɒlən/; swollen bump

sword *n* កាំបិត /sɜːd/; *n* កាំបិត /sɜːd/

synagogue *n* ប្រាសាទយូដ /ˈsɪnəɡɒɡ/

syringe *n* ប៉ែន /ˈsɪrɪŋ/; needle

T t

table n តុ តារាង តុ តារាង /kʰu˧kɭja˧tʰja˧lɔ˧/

tablet n ល្បឿន តុល្យកម្ម /lɔ˧tʰa˧l/; writing tablet **n** តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /tɕ˧kʰu˧pɭɔ˧l/; medicine

tadpole n ដង្កូវ តុល្យកម្ម /di˧pɭɔ˧kʰɛ˧l/; pollywog

tail n ចន្ទ តុល្យកម្ម /kʰa˧tmi˧l/

tailbone n ចន្ទ តុល្យកម្ម /kʰa˧tɲa˧l/

take v កាត់ /pʰje˧t/; *der.* កាត់ តុល្យកម្ម **v** យក រូបថត រូបថត រូបថត /mɯ˧t zɑ˧tɔ˧l/; take a picture

take note of phr យក ចិត្ត តុល្យកម្ម /mja˧tɔ˧tma˧l/; see and remember

take by force phr កាត់ កម្លាំង /pʰje˧tʰɛ˧l/

take captive phr យក ចំណុះ តុល្យកម្ម /pɯ˧tɔ˧tɔ˧l/; imprison

take revenge phr យក តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /mɛ˧lɭje˧tʰu˧ kɑ˧kʰje˧l/; repay; retaliate

take for a moment phr កាត់ តុល្យកម្ម /pʰje˧tʰkɯ˧t/; borrow

take out phr កាត់ ចេញ /pʰje˧tʰɛ˧l/; remove

take in phr កាត់ តុល្យកម្ម /pʰje˧tɲu˧t/

take away from phr កាត់ កម្លាំង តុល្យកម្ម /pʰje˧tʰɛ˧l kʰje˧t/; grab back; *der.* កាត់ តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម កាត់

take care of phr យក ចិត្ត តុល្យកម្ម /mja˧tʰkʰwe˧l/; care for

talk v ពន្យល់ /he˧tʰɛ˧l/; speak; *der.* ពន្យល់

talk together phr ពន្យល់ តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /he˧tʰɛ˧l kʰje˧tɲu˧t/

talk in circles phr ពន្យល់ តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /he˧tʰɛ˧l ta˧tɲa˧l/

talk up and down phr ពន្យល់ តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /he˧tʰɛ˧l tʰja˧lɭja˧l/; talk up and down, always saying something different

tall adj ខ្ពស់ /a˧tʰu˧l/; long; *der.* ខ្ពស់ តុល្យកម្ម

tallest adj ខ្ពស់ តុល្យកម្ម /du˧tʰu˧lɔ˧l/

tamarind n ធួន តុល្យកម្ម /ma˧kɭla˧tʰɛ˧l/

tame adj តុល្យកម្ម /nɲa˧l/

tapioca n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /krɯ˧tʰɔ˧l/

tassle n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /tʰɕ˧kʰja˧tʰa˧tmi˧l/; on the edge of a shirt **n** តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /pjɛ˧tʰrja˧l/; tassles on a bag

taste v ចម្អិន តុល្យកម្ម /o˧tmi˧l/; to try tasting **v** យក តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /pɯ˧tʰmi˧l/; suck on-see/try **v** តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /i˧lɭje˧tmi˧l/ **n** តុល្យកម្ម /sɔ˧tɔ˧l/; *der.* តុល្យកម្ម

tasty adj តុល្យកម្ម /vi˧l/; *der.* តុល្យកម្ម

tax n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /a˧tmo˧la˧ra˧l/

tax collector n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /prɛ˧kwi˧ta˧tmo˧la˧ra˧l/; person who asks for tax

tax office n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /lɛ˧tʰkwi˧ta˧tmo˧la˧ra˧l/

taxi n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /lɔ˧tʰkʰja˧tʰu˧tʰkʰo˧l/

tea n តុល្យកម្ម /ni˧tʰɛ˧l/ **n** តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /tʰje˧tʰkɯ˧tʰɛ˧l/

tea leaves n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /ni˧tʰɛ˧l kɭra˧l/

teach v តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /i˧tʰsjo˧tʰi˧tʰja˧l/; *der.* តុល្យកម្ម; តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម; តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម

teach clearly phr តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /i˧tʰsjo˧tʰlɑ˧tʰi˧tʰja˧l/

teach correctly phr តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /i˧tʰsjo˧tʰo˧tʰi˧tʰja˧l/

teach falsely phr តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /i˧tʰsjo˧tʰu˧l/; teach wrongly

teach to know phr តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /i˧tʰsjo˧tʰɛ˧tʰja˧l/

teacher n តុល្យកម្ម /sɑ˧tʰra˧l/; *der.* តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /prɛ˧tʰi˧tʰsjo˧tʰi˧tʰja˧l/

teaching n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /tɕ˧l i˧tʰsjo˧tʰi˧tʰja˧l/; *der.* តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម

team n តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម /tɕ˧l la˧tʰvɔ˧l a˧tmi˧l/; sports group; *der.* តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម តុល្យកម្ម

tear *v* បើរុយឆ្លុះ /tʰəʔzɛt/; rip; *der.* រុយឆ្លុះ; ល្អិតរុយឆ្លុះ; ល្អិតរុយឆ្លុះ *n* បើរុយឆ្លុះ /tʰəʔta-ljwi/; a rip *n* ឆ្លុះឆ្លុះប្រដាប់ /mɛ-lsɛ-tʰjɛ/; tears

tease *v* គេងគេង /sʰu-lbɛt/; joke *v* ឲ្យគេងគេងរកម្ដងប្រដាប់ /pa-lta-lpʰɯ-tʰja/; joke

tee-shirt *n* វិល្លាប្រដាប់ /dʒa-lzjo/

teeth *n* ទង្គិចទង្គិច /kʰu-lkʰjɛ/

teeth (baby) *n* ទង្គិចទង្គិច ទង្គិចទង្គិច /pa-dʒɛt kʰu-lkʰjɛ/

teeth (canine) *n* ទង្គិចទង្គិចប្រដាប់ /kʰu-lkʰjɛ-tʰwi/; fang, eyetooth

telephone *n* បង្គោលភ្លើង /tʰɛ-li-lpʰo/; borrowed word from English

tell *v* រាប់ /dʒa/; to talk or tell about; explain; *der.* រាប់រាប់រាប់រាប់ *v* រាប់រាប់ /hɛ-lsʰo/; *der.* រាប់; រាប់រាប់រាប់រាប់

temperate *v* វិល្លាប្រដាប់ /dʒɛ-lsɛ-tʰja-lsʰa-prɛt a-lne/; to be sober-serious in character

temple *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-lu-tja-lho/; offering palace

tempt *v* ប្រដាប់ប្រដាប់ /i-llo-li-lja/; *der.* ប្រដាប់; ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ *v* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /i-llo-ltʰəʔdʒwi/; tempt-persuade

tempt to go *phr* ប្រដាប់ប្រដាប់ /i-llo-lɔ-ɯ/

temptation *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-li-llo-li-lja/

tempter *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ /prɛ-li-llo-li-lja/

ten *n* ដប់ /tʰjɛ/

ten thousand *n* ដប់ដប់ /tə-lsɛ/; *der.* -ដប់

tenant *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ /prɛ-lkʰja-tɛ/; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់

tendon *n* ប្រដាប់ /tʰwo/; sinew; muscle to bone

termite *n* រុយឆ្លុះឆ្លុះឆ្លុះ /ka-lrɔ-lmɯ-pʰɛ/; found in bamboo; *der.* រុយឆ្លុះ; ឆ្លុះឆ្លុះ

termite dust *n* រុយឆ្លុះឆ្លុះឆ្លុះ /ka-lrɔ-ti/

test *v* វិល្លាប្រដាប់ /dʒɛ-lmja-lmɛ-lmja/; to test someone; *der.* វិល្លាប្រដាប់; វិល្លាប្រដាប់ វិល្លាប្រដាប់ *n* វិល្លាប្រដាប់ /tɛ-lmɛ-lmja/

testicle *n* ដប់ /dʒɛ/

testify *v* វិល្លាប្រដាប់ /kʰja-lmɯ/ *v* វិល្លាប្រដាប់ /hɛ-tʰɛ-lmɯ/

testimony *n* វិល្លាប្រដាប់ /tɛ-lkʰja-lsɛ/

tetanus *n* វិល្លាប្រដាប់ /kʰɛ-lsʰo/

Thailand *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ /prɛ-tzwi-lkɛ/

thank *v* ប្រដាប់ប្រដាប់ /hɛ-lbwi-lhɛ-ta-lrjɛ/; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់ *v* ប្រដាប់ប្រដាប់ /kɛ-lko-tʰja/

thank you *phr* ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-lbwi/

thanks *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-lbwi-tɛ-lta-lrjɛ/; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់

thanksgiving *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-lhɛ-lbwi-lhɛ-ta-lrjɛ/

that *pron* ប្រដាប់ /nu/ *conj* ប្រដាប់ /na/; i.e. he said 'that'

that is *phr* ប្រដាប់ប្រដាប់ /nu-lma/

theater *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-lta-lvi-lta-lvo a-lkʰa-lɛ/; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់

theft *n* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /tɛ-lɛ-lmɯ-lɛ-lhi/

them *pron* ប្រដាប់ /ɛ-lsɛ/; 3rd person plural; see 'they'

then *conj* ប្រដាប់ប្រដាប់ /tʰɯ-lrɔ/ *conj* ប្រដាប់ /rɔ/; and; then; so; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់ *conj* ប្រដាប់ប្រដាប់ /tu-lrɔ/; then, and then *conj* ប្រដាប់ប្រដាប់ /hɛ-lma/; if it's like that, then

there *adv* ប្រដាប់ /dɔ-l nu/; lit. at that; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់

therefore *conj* ប្រដាប់ប្រដាប់ /a-lkʰu-lta-lkʰjɛ/; for that reason; because; *der.* ប្រដាប់ប្រដាប់; ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ *conj* ប្រដាប់ប្រដាប់ប្រដាប់ /pʰu-lnu-lrɔ/

these pron ហ្នឹងតែម្នាក់ឯង /je-ta-lhe-lnuw²/; *der.* ហ្នឹងតែម្នាក់ឯង; ហ្នឹងតែម្នាក់ឯង; ហ្នឹងតែម្នាក់ឯង

these things n អ្វីៗហ្នឹងតែម្នាក់ឯង /tɛ-lje-ta-lhe-l/; *der.* អ្វីៗហ្នឹងតែម្នាក់ឯង; អ្វីៗហ្នឹងតែម្នាក់ឯង

they pron ពួកគេ /ɛ-lsɿ-/; 3rd person plural

thick adj ដុះក្របី /dɯw²/

thief n ព្រលឹងប្លន់ប្លន់ /prɛ-lɛ-hu²-lɛ-hi-l/; *der.* ព្រលឹងប្លន់ប្លន់

thigh n ទាប្រដាប់ /k^hja-kje-l/

thin adj ត្រចៀក /krja-l/ **adj** ត្រចៀក /buw-l/; *der.* ត្រចៀក; ត្រចៀក

thing n អ្វីៗ /tɛ-l/ **n** អ្វីៗមួយក្នុងអ្វីៗ /tə-lmɯw²-ti-tɛ-l/ **n** អ្វីៗមួយក្នុងអ្វីៗ /ta-lmi-ta-l-dzə-l/; something

things n អ្វីៗតែម្នាក់ឯង /tɛ-lta-lhe-l/

think v គិត /ta-lne²-l/; *der.* គិតប្លន់ប្លន់

think beforehand phr គិតមុនគិត /ta-lne²-lo-lne²-l/

think incorrectly phr គិតមិនត្រឹមត្រូវ /ta-lne²-l-sɯw²-l/; think wrongly; mistaken

think through phr គិតរួចប្លន់ប្លន់ /ta-lne²-l-t^hɛ-l/

third number ច្រើនបី /sɯw²-lu²-lɔ²-l/

third level phr ច្រើនបីកម្រិត /sɯw²-l-tɔ²-l-tɔ²-l/

third person phr ច្រើនបីនាក់ /sɯw²-l-prɛ-l-tə-l-prɛ-l/

third thing phr ច្រើនបីអ្វីៗ /sɯw²-l-tɔ²-l-tə-l-tɔ²-l/

third time phr ច្រើនបីដង /sɯw²-l-p^hɯw²-l-tə-l-p^hɯw²-l/

thirsty adj ទំនាស់ /sɛ-lɔ²-l-t^hje-l/; *der.* ទំនាស់

thirteen number ដប់បី /sɛ-l-tɛ-l-sɯw²-l/

thirty number បីដប់បី /sɯw²-l-tɛ-l-sɛ-l/

this pron ហ្នឹង /je-l/ **n** អ្វីៗហ្នឹង /tɛ-lje-l/; this thing; *der.* អ្វីៗហ្នឹងតែម្នាក់ឯង

this thing phr អ្វីៗហ្នឹងតែម្នាក់ឯង /tɛ-lje-l-tə-l-tɔ²-l/

thongs n ទូក្របី /k^hu-l-p^ha-l-t^hja-lɛ-l/; flip flops; sandals; *der.* ទូក្របី

thorn bush n ទ្រូងស្រូវ /sɯw²-l-tɔ²-l-tɔ²-l/

thorns n ទ្រូងស្រូវ /sɯw²-l-tɔ²-l-tɔ²-l-pru-l/; *der.* ទ្រូងស្រូវ; ទ្រូងស្រូវ រាប្រដាប់

those dem តែម្នាក់ឯង /nuw²-l-ta-lhe-l/

thought n អ្វីៗគិត /tɛ-lta-lne²-l/; *der.* ទ្រូងស្រូវតែម្នាក់ឯង; អ្វីៗគិតតែម្នាក់ឯង

thousand n មួយពាន់ /sɯw²-l/; *der.* មួយពាន់

thousands n មួយពាន់ /a-l-sɯw²-l/ **n** មួយពាន់មួយពាន់ /a-l-ri-l-tə-l-sɯw²-l-ku-l/

thread n ល្អិត /luw²-l/; yarn

three number បី /sɛ-l-sɯw²-l/; *der.* បី

three days from now phr បីថ្ងៃមកពីឥឡូវ /s^hɔ²-l-k^hje-l/

three hours phr បីម៉ោង /sɯw²-l-tu²-l/

three people phr បីនាក់ /sɯw²-l-prɛ-l/

three things phr បីអ្វីៗ /sɯw²-l-tɔ²-l/

three times phr បីដង /sɯw²-l-p^hɯw²-l/

three years phr បីឆ្នាំ /sɯw²-l-ta-l/

throat n ក្បាល /kja-l-kro-l/

throne n ទ្រូងស្រូវ /k^hu-l-kja-l-t^hja-l-lɔ²-l/; *der.* ទ្រូងស្រូវតែម្នាក់ឯង

through prep ឆ្លង /di-l-tu²-l/ **adv** ឆ្លង /lu-l-plu-l/; to pass through an area or know someone's thoughts; *der.* ឆ្លង ឆ្លងស្រូវ; ឆ្លងស្រូវ

throw v បោះ /vi-l/; *der.* បោះ **v** បោះ /tə-l/; throw stones **v** បោះ /ha-l/; throw water; splash

throw down phr បោះចោល /vi-l-tə-l-pa-l-tɔ²-l/; throw-spreading down (i.e. seeds); *der.* បោះចោល; បោះចោល **phr** បោះចោល /wi-l-tə-l/; spread (i.e. chicken feed)

throw away phr បោះបង់ /vi-l-kja-l/; discard

throw up *v* ឡើងវិញ /prjaʔ/; vomit; *der.* ឡើងវិញឡើងវិញ
thrust through *phr* ឆ្លង /sʰuʔ/; pierce with a sword
thumb *n* ឆ្នើមដៃ /ka-nɔʔmɯʔduʔ/
thumbnail *n* ឆ្នើមដៃតូច /ka-nɔʔduʔleʔ/
thunder *n* សម្លេងល្ងាច /ʃje-ljaʔ/ *n*
 ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /mɔʔkrɔʔmɔʔŋɯʔ/;
 sound of thunder; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ
thunderstorm *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃសម្លេងល្ងាច
 /mɔʔkrɔʔʃje-ljaʔ/
Thursday *n* ឆ្នើមដៃល្ងាច /mɔʔlwiʔŋeʔ/
tibia *n* ឆ្នើមដៃខ្នង /kʰja-kʰi-krwiʔ/
tick *n* ឆ្នើមដៃ /kʰjeʔ/
ticket *n* ឆ្នើមដៃ /li-baʔ/
tickle *v* ឆ្នើមដៃ /ka-liʔ/
ticklish *adj* ឆ្នើមដៃ /ka-lɔʔ/
tie *v* ឆ្នើមដៃ /kjeʔ/; tie into a bundle; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
v ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /ɲaʔtʰjaʔ/; to tie around the waist *v*
 ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /tɕɔʔklɔʔmaʔ/; bind or tie up; *der.*
 ឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ
tiger *n* ឆ្នើមដៃ /pʰɯʔkʰiʔ/
tight *adv* ឆ្នើមដៃ /klɔʔmaʔ/
time *n* ឆ្នើមដៃ /ʃwɔʔkʰeʔ/; situation at that time;
der. ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ *n* -ឆ្នើមដៃ /-pʰɯʔ/;
 classifier for one-time, two-times, etc. *n*
 ឆ្នើមដៃ- /keʔ- /; season of time (i.e. rainy
 season/time) *n* ឆ្នើមដៃ /a-kʰeʔ/; at that (time) *n*
 ឆ្នើមដៃ /huʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃ
it's time *phr* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /ʃwɔʔkʰeʔbeʔ/
right time *phr* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /ʃwɔʔkʰeʔtoʔ/; *der.*
 ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
time after time *phr* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /huʔpleʔ/
timid *adj* ឆ្នើមដៃ /ta-rɯʔ/
tingly *adj* ឆ្នើមដៃ /ta-ʔviʔ/; numb

tiny *n* ឆ្នើមដៃតូច /pa-tiʔpʰuʔ/; very small amount;
der. ឆ្នើមដៃតូចឆ្នើមដៃតូច
tired *adj* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /sɛʔpraʔla-djaʔ/; tired-
 faint; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ
title *v* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /pɔʔtʰjaʔ/; to give a name or title
 to
to *prep* ឆ្នើមដៃ /dɔʔ/; also 'at'
toast *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kɔʔmuʔi-buʔ/ *v* ឆ្នើមដៃ /klaʔ/;
 to clink glasses together in a toast
tobacco *n* ឆ្នើមដៃ /ta-rjeʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
tobacco pipe *n* ឆ្នើមដៃ /la-kɔʔ/
today *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /jeʔtɔʔŋeʔ/
toe *n* ឆ្នើមដៃ /kʰja-lɔʔ/
toe (middle) *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kʰja-lɔʔklaʔmeʔ/
toe (second) *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kʰja-lɔʔzɯʔ/
toe (little) *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃតូច /kʰja-lɔʔpʰuʔsʰeʔ/
toe (big) *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kʰja-lɔʔmɯʔduʔ/
toe (fourth) *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kʰja-lɔʔduʔzɔʔ/
toenail *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kʰja-lɔʔmɯʔbaʔ/
together *adv* ឆ្នើមដៃ /tɔʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ;
 ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ *adv* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
 /proʔkɯʔ/ *adv* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /roʔluʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃ
together as a crowd *phr* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
 /oʔplɔʔpluʔpʰeʔ/
together in a group *phr* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
 /oʔtɔʔoʔplɔʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ;
 ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ;
 ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ; ឆ្នើមដៃ
toilet *n* ឆ្នើមដៃ /i-pɔʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ
toilsome *adj* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /sɛʔpraʔsɛʔtɯʔ/
tomato *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /kjaʔʃjeʔsɛʔ/
tomb *n* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ /lɯʔkʰuʔ/; *der.* ឆ្នើមដៃឆ្នើមដៃ

tomorrow *n* គេដេន្យាម្ភ /ʃje'tpa-lroʔ/; *der.* ទេន្យាម្ភ
tongue *n* ទ្រូង /pliː/

tonight *n* ហ្នឹងស្រែង /je'tə-lsɛt/ *n* ហ្នឹងស្រែង
 /je'tə-lsɛt/

tonsillitis *n* រាមហន្តប្រហម /kja'th'ɪzja/

too much *phr* តិចតួចតិចតួច /ta-lwo'ta-ljeː/;
der. តិចតួច

tooth *n* ទង្គិច /kʰu-k'hje/

toothbrush *n* ល្មមដំបង់ទង្គិច /le'th'wɪkʰu-k'hje-bo/

toothpaste *n* ទង្គិចល្មមដំបង់ /kʰu-k'hje-le'th'wɪbo/

top *n* ទង្គិច /a-kʰu/; *der.* -ទង្គិច

top to bottom *phr* ចាប់ពីលើដល់ក្រោម
 /ka-t'hja-ka-lja/

torch *n* ម្លូងរង្វង់ ភ្លើងរង្វង់ /mi-kjaʔ ta-rɛ'bo/;
 flaming candle

torn *adj* ប្រព្រឹត្តិ /la-zjɛt/

tornado *n* ភ្លើងល្មមដំបង់ប្រព្រឹត្តិ /ta-lje-t'h'ɔ'tviː/

torrent *n* ទង្គិចល្មមដំបង់ទង្គិច /t'hje-lja't'hje-k'h'o/;
 rushing water *n* ទង្គិចល្មមដំបង់ទង្គិច
 /t'hje-lhja't'hje-k'h'o/; torrent

tortoise *n* ភ្នំភ្នំភ្នំ /ta-kli's'h'o/; mountain turtle

torture *v* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ /mɛ-tɕjɛ-tmɛ-tɕjɛ/; persecute

touch *v* ប្រ /tə/; *der.* ប្រព្រឹត្តិ

tough *adj* រឹង /zwo/; tough meat

towel *n* រាមហន្ត /ka-t'h'o/

town *n* ម្ភ /viː/; city

township *n* ម្ភម្ភ /viːtmɔː/

toy *n* ភ្នំភ្នំ /tɛ-l'a-lvə/

trachea *n* រាមហន្តភ្នំភ្នំ /kɛ'l'a-lsɛ'tklo/;
 windpipe

track *v* ល្មមដំបង់ /lɔ-rwo/; to track an animal

trade *v* រាមហន្ត /kɔ/; to do business

tradition *n* ល្មមដំបង់ /le'tklo-tmeː/

train *n* ល្មមដំបង់ /lo'tmi-luː/; railroad train *v*
 ប្រព្រឹត្តិ /swo'tsja/

training *n* ភ្នំភ្នំ /tɛ-lswo'to/; teaching;
der. ភ្នំភ្នំ

trample *v* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ /i-lzi'ta-prɔː/; *der.*
 ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ; ទង្គិចប្រព្រឹត្តិ

translate *v* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ /ra'tpo-t'h'e/; translate;
 publish; *der.* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ; ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ

translator *n* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ
 /prɛ-lpo-t'h'e-lsɔ-k'a-k'hje/

transparent *adj* មហន្តប្រព្រឹត្តិ /mja't'hje-l
 lu-plu/ *adj* គេដេន្យាម្ភ /s'h'ɛka-li/

trap *n* ភ្នំភ្នំ /i-ta-lviː/ *n* ភ្នំ /sa-/; type of fish
 trap *n* គេដេន្យាម្ភ /da'pə/ *n* គេដេន្យាម្ភ /da'lo/; trap
 for small animals *n* ភ្នំភ្នំ /ta-lzja/; trap
 which lifts the animal off the ground

trash *n* ទង្គិចប្រព្រឹត្តិ /sɔ-lsɔ-wi-sɔ-l-də/; *der.*
 ទង្គិចប្រព្រឹត្តិ

travel *n* ភ្នំភ្នំប្រព្រឹត្តិ /tɛ-lɕjɛ-tɛ-k'a/; *der.*
 ភ្នំភ្នំប្រព្រឹត្តិ *v* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ /dɕw'ɪklja/

tread *v* ប្រព្រឹត្តិ ភ្នំភ្នំ /i-lziː tɔ-lsɔ-wɔː/; to tread
 out grain

treasure *n* ភ្នំភ្នំប្រព្រឹត្តិ /tɛ-lɕjɛ-tɛ-k'a/; *der.*
 ភ្នំភ្នំប្រព្រឹត្តិ /tɛ-lɕjɛ-tɛ-k'a/; expensive thing

treat *v* ប្រព្រឹត្តិ /za/; treat-heal

tree *n* ភ្នំភ្នំ /sɔ-lmɔː/; *der.* ភ្នំ

tremble *v* ភ្នំភ្នំភ្នំ /ta-lnja-ta-lde/; *der.*
 ភ្នំភ្នំភ្នំ

tribe *n* មហន្តប្រព្រឹត្តិ /mje-dzə-plə/; *der.* -មហន្ត

trip *v* ភ្នំភ្នំ /ta-lp'hə-lbe/; *der.* ភ្នំភ្នំ ល្មមដំបង់

trouble *v* ប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ /mɛ-ls'h'u-ls'h'a/; cause trouble
n គេដេន្យាម្ភ /s'h'u-ls'h'a-l-dɪ-dja/ *n*
 ភ្នំភ្នំប្រព្រឹត្តិ /tɛ-lpja-tɛ-ls'h'e/; difficulty

troubled *adj* ទង្គិចប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ ទង្គិចប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ
 /sɛ'tplo-kɔ-l sɛ'tplo-kja/; *der.*
 ទង្គិចប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ;
 ភ្នំភ្នំប្រព្រឹត្តិប្រព្រឹត្តិ

trough *n* ក្រប /kloʔ/

true *adj* មុខមាត់ /maʔla-koʔ/; ល្អបំផុត *n* គ្រប់គ្រងមុខមាត់ /tɕa-la-maʔla-koʔ/; that which is really true *n* ឱ្យមុខមាត់ /a-maʔ/; yes, that is true or sure *adv* គ្រប់គ្រងមុខមាត់ /sʰa-prɕaʔ nja-dʒɛʔ/; real; *der.* គ្រប់គ្រង

truly *adv* គ្រប់គ្រងមុខមាត់ /sʰa-prɕaʔsʰa-mjaʔ/; *der.* គ្រប់គ្រងមុខមាត់; គ្រប់គ្រងមុខមាត់ *adv* ល្អបំផុតល្អបំផុត /la-kaʔla-koʔ/; emphasizing the greatest or the reality of

trumpet *n* ក្របខ្លួន /kwɔʔ/; *der.* ក្របខ្លួនខ្លួន; ក្រប

trunk *n* ក្របខ្លួន /sɔʔ-tuʔ/

trust *v* ជឿជាក់ /zɔʔaʔ/; belief; *der.* ជឿជាក់ក្របខ្លួន *n* គ្រប់គ្រងជឿជាក់ /tɕa-zɔʔaʔ-jaʔaʔ/; *der.* គ្រប់គ្រងជឿជាក់; គ្រប់គ្រងជឿជាក់គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រងជឿជាក់

truth *n* គ្រប់គ្រងមុខមាត់គ្រប់គ្រង /tɕa-maʔtɕa-dʒɔʔ/; *der.* គ្រប់គ្រងមុខមាត់

try *v* ពិសោធន៍ /jaʔdʒɔʔjaʔreʔ/; to seek to do something; *der.* ពិសោធន៍; ពិសោធន៍ *v* មុខមាត់ /mɛʔ-mjaʔ/; to experiment with or try something new *v* គ្រប់គ្រង /ta-ruʔ/

tuberculosis *n* ជំងឺបាត់ /tʰi-biʔ/; TB

Tuesday *n* មុខមាត់ /mɔʔjeʔjeʔ/

tune *n* គ្រប់គ្រងខ្លួនខ្លួន /tɕa-dɔʔ-praʔ a-ta-laʔ/

turkey *n* គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង /sjeʔtaʔjaʔ/; lit. chicken-elephant

turmeric *n* មុខមាត់ /miʔbjaʔkʰuʔ/; yellow colored seasoning

turn *v* គ្រប់គ្រង /taʔriʔ koʔkloʔkjaʔ/; *der.* គ្រប់គ្រង; គ្រប់គ្រង

turn upside down *phr* គ្រប់គ្រង /tʰuʔ-laʔkloʔkjaʔ/

turn around *phr* គ្រប់គ្រង /taʔkljeʔ/; turn around or back *v* មុខមាត់ /kʰuʔ/; to turn your back-side towards (i.e. horse)

turn down *phr* មុខមាត់ /mɛʔ-praʔ-paʔtiʔ/; to lessen the noise

turn off *phr* មុខមាត់ /mɛʔbiʔkjaʔ/

turn on *phr* មុខមាត់ /mɛʔmoʔ/

turtle *n* គ្រប់គ្រង /taʔkliʔ/; *der.* គ្រប់គ្រង

tusk *n* គ្រប់គ្រង /taʔjaʔpljaʔ/; elephant tusk

twelve *number* គ្រប់គ្រង /sjeʔsɛʔnjeʔ/; *der.* គ្រប់គ្រង

twenty *number* គ្រប់គ្រង /njeʔsjeʔ/

twenty thousand *number* គ្រប់គ្រង /njeʔsɔʔ/

twins *n* គ្រប់គ្រង /diʔkreʔ/; *der.* គ្រប់គ្រង

twist *v* គ្រប់គ្រង /iʔkʰuʔ taʔvaʔ/; twist together; *der.* គ្រប់គ្រង

two *number* គ្រប់គ្រង /sɛʔnjeʔ/; *der.* គ្រប់គ្រង

two hundred *number* គ្រប់គ្រង /njeʔzɛʔ/

two or three days *phr* គ្រប់គ្រង /njeʔsɔʔjeʔ/

two or three times *phr* គ្រប់គ្រង /njeʔsɔʔpʰuʔ/

type *v* មុខមាត់ /mɔʔ/; to hit the keys; *der.* មុខមាត់

typhoid *n* គ្រប់គ្រង /tɕaʔwiʔpraʔzjaʔ/; sickness-swollen intestine

typhoon *n* គ្រប់គ្រង /keʔlaʔsɛʔduʔ/

typist *n* គ្រប់គ្រង /prɕaʔ-mɔʔliʔ/

U u

ugliness *n* គម្លោះម្លោះមហន /tɛːmuːmjɑː/

ugly *adj* ម្លោះមហន /muːmjɑː/

umbilical cord *n* ខ្នងរន្ធដល្យមហន /diːboːpljɛː/

umbrella *n* មន្តិកាមហន /kʰuːkɯː/

unable *v* មិនមហន /dʒjɑːtoː/; physically incapable of; *der.* មិនមហន *adj* មិនមហន /bɛːtoː/; not successful

unashamed *adj* មិនមន្តិកាមហន /sɛːtɑːrɛːtoː/; not embarrassed

unavailable *v* មិនមហន /lɛː/; I am not available/free

unbelief *n* មិនជឿជំនឿ /zɯːtɛːtoː/; to not believe

unbroken *adj* មិនបាក់ /pjɛːtoː/

uncircumcised *v* មិនកាត់ប្រដាប់ /duːtɑːliːpʰɑːtoː/

uncle *n* ក្មេងបងប្អូន /pʰɛːtduː/

unclean *adj* មិនស្អាត /mwɔːpliːtoː/; *der.* មិនស្អាត

uncomfortable *adj* មិនស្រួល /oːkʰɑːlɛːsoːrjɑː/; referring to a place; *der.* មិនស្រួល

unconscious *v* មិនដឹង /sjeːtɯː/; in a coma
adj មិនដឹង /tʰjɑːsjeːtɑːpɑː/; *der.* មិនដឹង

uncooked *adj* មិនឆេះ; raw

undecided *v* មិនច្បាស់ល្អ /ɛː មិនច្បាស់ល្អ ចម្លែង មិនច្បាស់ល្អ

under *prep* ក្រោម /-lɛː/; *der.* ក្រោម

underneath *prep* ក្រោម /ɑːlɛː/; *der.* ក្រោម

understand *v* ច្បាស់ /sɛːtɛː/; *der.* ច្បាស់
ច្បាស់គ្នាដល់គ្នា; ច្បាស់ដល់គ្នាមិនមហន *v*
មិនមហនដល់គ្នាមិនមហន /tɑːnɛːploːtɑːnɛːpʰɛː/;
der. មិនមហនដល់គ្នា

not understand clearly *phr* មិនច្បាស់ល្អ
/sɛːtɛːploːtoː/

understanding *n* គម្លោះច្បាស់ដល់គ្នា
/tɛːlɛːtɛːploːpʰɛː/; clarity

underwater *n* ក្រោមល្វាមហន /tʰjɛːlɛː/

underwear *n* មហនមិនមហន /hjeːpʰuː/; *der.* មហនមិនមហន

undesirable *adj* មិនចង់បាន /sɛːtɛːploːtoː/; not desired

undone *adj* មិនមហន /mɛːhɪːtoː/; not yet done

undress *v* ដេស /plwɔːkjaː/

uneducated *adj* មិនមហន /dʒjɑːliːtoː/; unschooled; *der.* មិនមហនមិនមហន

unemployed *adj* គម្លោះមិនមហន /tɛːmɛːtoː/; without work

uneven *adj* មិនស្រប /tɑːldʒɑː/; raised on one side

unfinished *adj* មិនបញ្ចប់ /tʰuːtoː/

unhappy *adj* មិនស្រួល /sɛːtɛːploːtoː/; heart not happy
adj មិនស្រួល /dʒjɛːtɛː/; severe

unhealthy *adj* មិនស្រួល /tɑːzɯːtɑːpʰɛː/

unified *adj* មិនមហន /oːtɛːtɛːtɛː/

uniform *n* មហនមិនមហន /hjeːldʒɑːdwoː/

unify *v* មិនមហន /mɛːploːtɛːtɛː/

united *adj* មិនមហន /oːploːtɛːtɛː/; *der.* មិនមហន

university *n* គម្លោះមិនមហន /toːɪduːtoːtɛː/; high level

unlucky *adj* មិនស្រួល /bwiːtɛːtoː/

unmerciful *adj* គម្លោះមិនមហន /tɛːlɛːtɛːploːtoː/

unnecessary *adj* មិនចាំបាច់ /loːbɛːtoː/; not needed

unoccupied *adv* មិនមហន /oːkoː/; not busy; idle; *der.* មិនមហន

unpleasant *adj* មិនស្រួល /sʰoːtɛː/

unrighteous *v* មិនត្រឹមត្រូវ /dʒɑːtɛːtoː/; not straight; *der.* មិនត្រឹមត្រូវ

unroll v បង្ហាញមាតិកា /tʰu-lje-tmo-t/

unseen n គ្មានមើលឃើញ /tɛ-ta-dwo-t/; that which is unseen or hidden

unshrunk adj គ្មានខ្លាច /ta-nɯ-t hi-to-t/

unsuccessful adj មិនជោគជ័យ /me-tbe-tto-t/; not able to succeed **adj** មិនទទួលបានជ័យ /pe-tto-t/; not able to win or do

unsuitable adj មិនសមស្រប /ta-to-ta-tbe-t to-t/

unsure adj មិនប្រាកដ /ta-tɛ-to-t/; uncertain

untie v បំបាត់ភ្នំ /tʰu-lje-t/; *der.* ភ្នំបំបាត់; ភ្នំបំបាត់

untie and release phr ភ្នំបំបាត់និងបញ្ឈប់ /i-lje-tplwo-tkja-t/

until prep រហូត /tɯ-t/ **prep** រហូត /tʰu-t/

untrue adj មិនត្រឹមត្រូវ /a-lmɔ-tto-t/; no, that is not correct/true/sure **adv** មិនត្រឹមត្រូវ /ka-ni-tka-tno-t/

unwell adj មិនស្រួល /o-mo-tja-tto-t/

unworthy adj មិនគួរ /ko-to-t/

up prep លើ /tʰja-t/

upon prep លើ /lo-t/

upper adj ខ្ពស់ /a-kʰu-tʰja-t/

uproar n ការប្រកែកប្រទាច /tɛ-ta-sɯ-ta-tɯ-t/; *der.* ការប្រកែកប្រទាច **n** ការប្រកែកប្រទាច /tɛ-ta-ru-ta-tja-t/; commotion, riot

uproot v ដកដីឈូក /tɯ-tʰe-rwi-t/ **v** ដកដីឈូក /tɣe-tʰe-rwi-t/

upstairs n ជាន់ខ្ពស់ /dɔ-t a-kʰu-t to-to-t/

upturn v ប្រតិបត្តិ /me-ta-sɔ-t/; to turn up the soil

urge v បញ្ជូន /tɣa-kro-t/; *der.* បញ្ជូនបញ្ជូន

urinate v បញ្ជូន /i-tɣe-t/

urinary infection phr ជំងឺស្រាវជ្រាវ /tɣe-tklo-t tɛ-tʰwi-t/; urinary track sickness; *der.* ជំងឺស្រាវជ្រាវ

urinary problem phr ជំងឺស្រាវជ្រាវ /i-tɣe-tɯ-t/; cystitis

us n យើង /pe-t/; 1st person plural; see 'we'

use v ប្រើប្រាស់ /no-t/

use a lot phr ប្រើប្រាស់ច្រើន /no-t-du-t/

used to doing phr ធ្លាប់ធ្វើ /le-tklo-t me-tpa-tɯ-t/

useful adj ប្រយោជន៍ /a-lbwi-ta-tje-to-t/; profitable; *der.* ប្រយោជន៍

useless adj គ្មានប្រយោជន៍ /kja-tde-t/; *der.* គ្មានប្រយោជន៍

usually adj ជាធម្មតា /ɛ-ta-tki-t/

uterus n ពងកូន /pʰu-tkʰa-tle-t/; womb

uvula n ភ្នំក្រហម /kja-tne-t/; *der.* ភ្នំក្រហម

V v

vaccination n ការប្រយោជន៍ /tɛ-kʰu-t le-ta-ke-ta-tɯ-t/; medicine that protects-prevents

vacuum n ភ្នំក្រហម /le-tɔ-twi-tpli-t/

vagina n ភ្នំក្រហម /li-t/

valley n ភ្នំក្រហម /ke-tɔ-tku-t/; *der.* ភ្នំក្រហម

valuable adj មានតម្លៃ /ɣu-tdu-tpri-tdu-t/

value v គិតតម្លៃ /ta-ne-tdu-t/; to consider great **n** តម្លៃ /a-ɣu-ta-tpri-t/; price or cost; *der.* តម្លៃ

vapor v ផ្សែង /sɛ-tʰja-t/; rising vapor or smoke from a hot pot when you open its lip **n** ផ្សែង /tɛ-kʰu-tʰja-t/; like a mist

vase n ក្របី /pʰo-tko-t/

vegetables *n* ខ្នុរខ្នុរខ្នុរកម្រិត /i:swi:do:tɔ:bja:lɛ:/;
der. ទ្រីកម្រិតកម្រិត

vegetation *n* គម្រាលដីកម្រិត /tɛ:mɔ:tɛ:bo:/;
der. ទ្រីកម្រិតកម្រិត; ទ្រីកម្រិតកម្រិត *n*
ឈើខ្នុរកម្រិត /mi:ɬɛ:lve:lpho:/; grass and
flowers

veil *adj* ឃុកឃុកកម្រិត /vɛ:tɑ:l-tu:l/; hide-obstruct *v*
ឃុកម្រិត /mɛ:lkhɪ:/; *der.* ឃុកម្រិតឃុកម្រិត

veiled *adj* កម្រិតកម្រិត /bi:tɑ:l-pɑ:/

vein *n* រាងកាយខ្នុរ /rwɪpro:/ *n* ខ្នុរខ្នុរ
/swi:klɔ:/; blood vessel; artery

verb *n* កម្រិតកម្រិត /vɛ:mɛ:tɛ:/

verge *v* កម្រិតកម្រិត /kɜ:rɛ:/; about to do; on the
verge of doing

verse *n* ខ្នុរកម្រិត /ɑ:l-mɑ:lphɪ:/; verse in the Bible

vertebrae *n* ឃុកកម្រិត /mɜ:lkrwi:/; spine

very *adv* ខ្នុរកម្រិត /vɛ:rɪ/ *adv* កម្រិតកម្រិត
/ka:lno:l to:/ *adv* កម្រិត /la:/

Vietnam *n* កម្រិតកម្រិត /vi:je:tna:/

viewpoint *n* គម្រិតកម្រិត /vju:pɔɪnt/; a
person's view or thinking on a subject

village *n* កម្រិត /dɔ:l/; *der.* កម្រិត

villagers *n* កម្រិតកម្រិត /dɔ:lphɪ:lɪʒəz/; *der.*
កម្រិត; កម្រិតកម្រិត; កម្រិតកម្រិត

vine *n* កម្រិតកម្រិត /vaɪn/

vineyard *n* កម្រិតកម្រិត /vaɪnɪəd/; wine
vineyard; *der.* កម្រិតកម្រិត *n* កម្រិតកម្រិត
/sɜ:lphɪ:lphɪ:/; fruit vineyard *n* កម្រិតកម្រិត /fɛ:tkɪ:/

virgin *n* កម្រិតកម្រិត /vɜ:dʒɪn/; *der.*
កម្រិតកម្រិត

visible *adj* កម្រិតកម្រិត /vɪzəbəl/

vision *n* គម្រិតកម្រិត /vɪʒən/; *der.* គម្រិតកម្រិត
គម្រិតកម្រិត; គម្រិតកម្រិត *v*
គម្រិតកម្រិត /vɪʒən/; have a
vision

visit *v* កម្រិតកម្រិត /vɪzɪt/; *der.* កម្រិតកម្រិត; កម្រិត
កម្រិតកម្រិត

visitor *n* កម្រិតកម្រិត /vɪzɪtə/

voice *n* កម្រិតកម្រិត /vɔɪs/ *n* កម្រិតកម្រិត /a:lta:lɔ:/; sound,
tune

voluntarily *adj* កម្រិតកម្រិត /vɒlənˈtɛəri/; to do freely

vomit *v* កម្រិតកម្រិត /vɒmɪt/; *der.* កម្រិតកម្រិត

vow *v* កម្រិតកម្រិត /vaʊ/; *der.* កម្រិត *v*
កម្រិត /bja:l/; swear; promise

W w

wage *n* ឧបត្ថម្ភ /a:k^hwo¹a-kɛ-/
wail *v* ចម្រើន /ŋw^hhɛ-/
waist *n* ច្រមុះកម្រង /ŋa¹ta¹/; *der.* ច្រមុះកម្រង
wait *v* រង់ចាំ /o¹jo¹o¹pa¹/; *der.* រង់ចាំ; រង់ចាំ
v រង់ចាំ /bo-/
 wait to shoot *v* គ្រប់ /do-/
 wait when hunting
wait as a crowd *phr* រង់ចាំដូចជាក្រុម
 /o¹pa¹plu¹o¹pa¹ph^hɛ-/
wait in hope *phr* រង់ចាំដោយមានជំនឿ
 /o¹pa¹ma¹sa^hu¹/; to wait with expectation or hope
wall *n* ជញ្ជាំង /vi¹tu¹du¹/; *der.* ជញ្ជាំង បណ្តាញ
n ជញ្ជាំង /do-/
 house wall
wallow *v* រត់រង្វល់ /krɔ¹k^hje¹/; wallow or roll;
der. រត់រង្វល់
walnut tree *n* ឧទ្រុំស្លឹកឈើ /i¹se¹sa^hu¹ma¹/
wander *v* លេងលើក្បាល /le¹th¹o¹le¹ja¹/; to visit
 or walk around; *der.* លេងលើក្បាល
want *v* ចង់បាន /sɛ¹zɔ¹sa¹ŋɔ¹/; *der.* ចង់;
 ចង់បាន *n* អ្វីដែលចង់បាន /tɛ¹se¹zɔ¹u¹/; *der.*
 អ្វីដែលចង់បាន
want to come *phr* ចង់មក /sɛ¹thja¹/
want to do *phr* ចង់ធ្វើ /sɛ¹zɔ¹sa¹me¹/ *phr*
 ចង់ធ្វើ /sɛ¹plɔ¹o¹/
want to go *phr* ចង់ទៅ /sɛ¹zɔ¹sa¹ŋɔ¹/; *der.*
 ចង់ទៅ
want to go visit *phr* ចង់ទៅទស្សនា
 /sɛ¹ŋɔ¹o¹le¹/
want to have do *phr* ចង់ធ្វើអ្វី
 /sɛ¹zɔ¹sa¹ma¹/
want to hold *phr* ចង់កាន់ /sɛ¹zɔ¹sa¹pa¹/
want to love *phr* ចង់ស្នេហា /sɛ¹zɔ¹sa¹ni¹/
want to request *phr* ចង់សុំ /sɛ¹zɔ¹sa¹kwɪ¹/

want to say *phr* ចង់និយាយ /sɛ¹thɛ¹/
want to speak *phr* ចង់និយាយ /sɛ¹thɛ¹be¹/
wants *n* អ្វីដែលចង់បាន /tɛ¹se¹zɔ¹u¹/
war *n* ភ្នំ /tɛ¹sa¹ta¹pa¹/; *der.*
 ភ្នំ
warm *adj* ក្ដៅ /kɔ¹le¹/; *der.* ក្ដៅ
 ខ្លួនឯង /i¹sa^hwi¹/; to warm oneself; *der.*
 ក្ដៅខ្លួនឯង; ក្ដៅខ្លួនឯង; ក្ដៅខ្លួនឯង
warn *v* ប្រាប់អំពីហានិភ័យ /dje¹ra¹dje¹ra¹/;
der. ប្រាប់អំពីហានិភ័យ
warning *n* ការប្រាប់អំពីហានិភ័យ
 /tɛ¹dje¹ra¹dje¹ra¹/
wart *n* រាសាស្ត្រ /zɔ¹th¹u¹/
wash *v* លាង /si¹pli¹si¹pli¹/; *der.*
 លាង; លាង *v* លាង /i¹sa¹u¹/; wash
 clothes; *der.* លាងសម្រាប់លាង; លាងសម្រាប់លាង
 មុខ /i¹pli¹/; wash your face; *der.*
 លាងមុខ /dze¹pli¹/; immerse to
 clean
washcloth *n* ក្រណាត់តូច /i¹ke¹th¹u¹/; small cloth;
der. ក្រណាត់តូច
waste *n* ការបាត់បង់ /kja¹de¹/; *der.* បាត់បង់
wasted *n* អ្វីដែលបាត់បង់ /ta¹ph¹u¹be¹th¹u¹/;
 worthless
watch *v* មើល /mja¹/ *n* ម៉ោង /mu¹to¹/; clock
watch over *v* មើលថែ /kje¹/; like a shepherd watches
 over his sheep; *der.* មើលថែ
watchful *adj* មើលថែ /sa¹klja¹/; *der.*
 មើលថែ
water *n* ទឹក /th¹je¹/; *der.* ទឹក
water's edge *n* ទឹកដី /th¹je¹th¹u¹/
water bucket *n* ទឹកដី /th¹je¹le¹ŋɔ¹/
water buffalo *n* គោឆ្មារ /pa¹ŋɛ¹/
watercress *n* ប្រាំង /i¹ŋje¹le¹/

waterfall *n* បាត់ដីត្រជាក់ /tʰje-ta-tla˧/

waterfowl *n* សត្វដីបាត់ដី /sje-tʰje-t/

watermelon *n* ឆ្នាំដីដីដី /dje-tmo-tse˧/; small watermelon *n* ឆ្នាំដីល្អដីដី /dje-tlu-tse˧/; large watermelon

wave *v* ប្រយុទ្ធប្រយុទ្ធ /vu˧-tja˧/; to wave your hand; *der.* ប្រយុទ្ធប្រយុទ្ធ *v* ប្រយុទ្ធ /i-tʰu˧/ *n* បាត់ដីប្រយុទ្ធ /tʰje-ha-tho˧/; waves in the ocean or lake; *der.* ប្រយុទ្ធ

strong buffeting waves *phr*
ប្រយុទ្ធប្រយុទ្ធប្រយុទ្ធនៃ /ha-tho˧-du-ha-tho˧-tʰo˧/; tossing, buffeting waves; *der.* ប្រយុទ្ធប្រយុទ្ធ

way *n* រាជ្យ /kja˧/

go the wrong way *phr* រាជ្យច្រឡំ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; go astray *phr*
រាជ្យច្រឡំ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; because of day-dreaming

on the way *phr* រាជ្យច្រឡំ /ku˧-tʰu˧-tʰu˧/

right way *phr* រាជ្យច្រឡំ /kja˧-to-kja˧-tʰe˧/

we *n* ខ្ញុំ /pe˧/; 1st person plural

weak *adj* ខ្សោយ /he-tʰe˧-tʰe˧-tʰe˧/; strength-weak; *der.* ខ្សោយ; ខ្សោយ

weakness *n* ខ្សោយ /tʰe-tʰe˧-tʰe˧-tʰe˧/

wealth *n* ទ្រព្យ /te-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

wealthy *adj* ទ្រព្យ /du-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; rich; *der.* ទ្រព្យ *adj* ទ្រព្យ /e-tʰe˧-tʰe˧-tʰe˧/ *n* រាជ្យច្រឡំ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* រាជ្យច្រឡំ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; រាជ្យច្រឡំ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; រាជ្យច្រឡំ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

weapons *n* អាវុធនៃ /ta-kju˧-tʰu˧-tʰu˧/; also armor

wear *v* ពាក់ /ku˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /ku˧-tʰu˧-tʰu˧/; wear lower garments (skirt, longyi, pants, shorts) *v* ពាក់ /sja˧/; wear upper body garments (shirt, coat); *der.* ពាក់ /ku˧-tʰu˧-tʰu˧/ *v* ពាក់ /klu˧-tʰu˧-tʰu˧/; put on a hat or crown *v* ពាក់ /ku˧-tʰu˧-tʰu˧/; put on a bamboo hat *v* ពាក់ /kja˧/; wear glasses,

a belt, knee rings, a watch, shoes *v* ពាក់ /dja˧/; wear shoes, sandals, flip flops *v* ពាក់ /sja˧/; wear earrings; *der.* ពាក់ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; wear a necklace, neck scarf; *der.* ពាក់ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/ *v* ពាក់ /dʒo˧/; wear a tie; *der.* ពាក់ *v* ពាក់ /ta-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; wear socks, gloves *v* ពាក់ /ta-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; wear a ring

wear down *v* ពាក់ /da-tʰe˧-tʰe˧/; wear you hair down

weary *adj* ពាក់ /sje-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /sje-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

wearying *adj* ពាក់ /sje-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/ *adj* ពាក់ /la-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

weather *n* សត្វដី /sje-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* សត្វដី /sje-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

weave *v* ពាក់ /i-tʰu˧-tʰu˧/; to weave bamboo together *v* ពាក់ /bo-tʰu˧-tʰu˧/; to weave cloth; *der.* ពាក់; ពាក់

wed *v* ពាក់ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/ *v* ពាក់ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

wedding *n* ពាក់ /te-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /te-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/ *n* ពាក់ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /ka-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

wedge *v* ពាក់ /kʰa˧-tʰu˧-tʰu˧/

Wednesday *n* ពាក់ /mo-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

weed *v* ពាក់ /kja˧-tʰu˧-tʰu˧/ *n* ពាក់ /rwe-tʰu˧-tʰu˧/; weeds; *der.* ពាក់ /rwe-tʰu˧-tʰu˧/ *n* ពាក់ /sje-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; small wild plants

week *n* -ពាក់ /-kʰe˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /-kʰe˧-tʰu˧-tʰu˧/

weevil *n* ពាក់ /bu˧-tʰu˧-tʰu˧/

welcome *v* ពាក់ /e-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; invite *n* ពាក់ /te-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

well *n* ពាក់ /tʰje-tʰu˧-tʰu˧/ *adj* ពាក់ /o-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /o-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; ពាក់ /o-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; ពាក់ /o-tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/ *adv* ពាក់ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

went *v* ពាក់ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

west *n* ពាក់ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/; *der.* ពាក់ /tʰu˧-tʰu˧-tʰu˧/

wet *adj* រីម /dʒo-/; *der.* ទ្រនិម

what *pron* ឆ្លើយ /i-te-/; *der.* ឆ្លើយ គឺ

whatever *pron* ឆ្លើយគឺ /i-te-te-/; *der.* គ្រប់ឆ្លើយ

wheat *n* គ្រាប់គ្រើង /bʰuːku-lɑ-/

when *conj* ពេលវេលា /bi-/ *adv* ពេលវេលាគឺ /bi-kʰe-te-/; *der.* ពេលវេលាគឺ *adv* សម័យឆ្លើយគឺ /ʃje-tmɑ-hɑ-te-/; when in the future?

where *adv* ណា /bi-te-/

wherever *adv* ណាគឺគ្រប់ទីកន្លែង /bi-te-tə-pʰo-l bɛ-l bɛ-l/

whetstone *n* ល្បឿនក្របខ្នាត /lɑːrwo-/; stone for sharpening

which *pron* ពាក្យណាគឺ /krja-ti-te-/; *der.* ពាក្យណា *pron* ពាក្យណាគឺគ្រប់គ្រង /bi-te-tə-kʰuː-/

whip *n* ស្រទាប់ខ្នាតខ្លួន /sʰu-lplje-i-lpli-/; rope whip; *der.* ខ្នាតខ្លួនក្របខ្នាត *v* ខ្នាតខ្លួន /da-tmʰuː-/; lash or whip

whisper *v* ប្រាប់គ្នាដាច់ដាច់ /hɛ-l bɛ-l hʰuː-l bɛ-l ʃwɛ-l/

whistle *n* ល្បឿនក្របខ្នាត /lɛ-l pʰri-/ *v* ទ្រនា ទ្រនា ទ្រនា /ʃwi-l kʰɑ-tu-l pʰɑ-/; whistle with pursed lips; *der.* ទ្រនា *v* ទ្រនា ទ្រនា ទ្រនា ទ្រនា /ʃwi-l kʰu-l kʰje-tplɛ-/; whistle between teeth; *der.* ទ្រនា

white *adj* រលីង /bu-/; *der.* ទ្រនា; រលីង

whitewash *v* លាងរលីង /plɑː-l bu-/

who *pron* តើ /u-pe-/; *der.* តើ *pron* តើ /u-/

whoever *pron* តើគឺគ្រប់គ្នា /u-pe-l bɛ-l bɛ-l/

whole *adj* គ្រប់ - /ʃi-/; prefix to classifier

whole (person) *adj* គ្រប់គ្នា /ʃi-prɛ-/

whole (animal) *adj* គ្រប់គ្នា /ʃi-dʰuː-/

whole (plant) *adj* គ្រប់គ្នា /ʃi-tmɑː-/

wholeheartedly *adv* ល្បឿនទ្រនា ល្បឿនទ្រនា /lɑː-ʃu-l lɑː-ʃwɛ-l/

whose *pron* តើគឺគឺ /u-te-pe-/

why *adv* មេមត់មេមត់ /ma-lmɛ-te-/; *der.* មេមត់; មេមត់មេមត់

wick *n* មេមត់មេមត់ /mi-kɑ-l-prɑː-/

wicked *adj* ពេលវេលា /ka-l-pljɑː-/

wickedness *n* គ្រប់គ្នាគ្រប់គ្នា /tɛ-l ka-l tɛ-l pljɑː-/

wide *adj* ល្បឿន /ljaː-/; broad; *der.* គ្រប់គ្នា

wider *adj* ល្បឿនគ្រប់គ្នា /ljaː-l kɔː-/

widow *n* មេមត់មេមត់ /mʰuː-o-kraː-/; *der.* មេមត់មេមត់

widowed *adj* មេមត់មេមត់ /o-kraː-/; widows; orphans; *der.* មេមត់មេមត់មេមត់; មេមត់មេមត់មេមត់

wife *n* មេមត់ /mɛː-/; *der.* មេមត់មេមត់

wild animals *phr* គ្រប់គ្នាគ្រប់គ្នា /tɛ-l mi-tɛ-l mjaː-/

wild fowl *n* សត្វគ្រប់គ្នា /ʃje-t miː-/

will *v* គ្រប់គ្នា /kʰuː-/; will

willing *adj* ទ្រនា ទ្រនា /ʃwɛ-l plɔː-l o-l/; *der.* សម័យ

wilt *v* គ្រប់គ្នា /noːkaː-/

wilted *adj* គ្រប់គ្នាគ្រប់គ្នា /noːkjaː-kraː-kjaː-/

win *v* សម័យ /sʰɑː-peː-/; fight-win; *der.* សម័យគ្រប់គ្នា; មេមត់ *n* គ្រប់គ្នាមេមត់ /tɛ-l mɛ-l peː/ *v* មេមត់ /peː-/; to win; defeat

wind *n* គ្រប់គ្នា /kɛː-l la-l ʃwɛː-/

window *n* គ្រប់គ្នា /ka-l daː-l pʰuː-/; small door

windpipe *n* គ្រប់គ្នាគ្រប់គ្នា /kɛː-l la-l ʃwɛː-l kjaː-l hjaː-/; way for air to come; *der.* គ្រប់គ្នាគ្រប់គ្នា

windy *adj* គ្រប់គ្នាគ្រប់គ្នា /kɛː-l la-l ʃwɛː-l la-l jaː-l duː-/; strong winds

wine *n* មេមត់មេមត់ /tʰje-t zɑː-/; fermented liquid; *der.* មេមត់មេមត់មេមត់ *n* មេមត់មេមត់មេមត់ /tʰje-t ʃiː-l prɛː-/

wine vinegar *n* មេមត់មេមត់មេមត់ /tʰje-t zɑː-l taː-l prɛː-/

wineskin *n* មេមត់មេមត់ /tʰje-t oː-l pʰɑː-/

wing *n* គ្រប់គ្នា /daː-/; *der.* មេមត់

wink *v* កន្លឹកភ្នែក /bo-kleɛt/

winnow *v* ខ្លាញ់ស្រូវ /i-kreɛtsʰɛt/

winnowing fork *n* ឆ្នុកស្រូវ /da-kɔt/

winter *n* រដូវក្ដៅ /keɛtrokʰɛt/; cold-time

wipe *v* ជ្រក់ /tʰuɪt/; wipe without water; *der.* ជ្រក់ដោយមិនមានទឹក
v ជ្រក់ដោយមិនមានទឹក /tʰuɪtʃuɪtpliɪt/; wipe dry-clean; *der.* ជ្រក់ស្រស់

wisdom *n* ភ្នែកច្រើន /tɛɛlta-neɛtɔɔjaɪdeɛt/; *der.* ភ្នែកច្រើននៃនិយមន័យ
 ភ្នែកច្រើននៃភ្នែកច្រើន /tɛɛθiɪtɛɛtʰɛt/

wisdom teeth *n* ទង់ទង់ /kʰuɪkʰɛt/

wise *adj* ច្រើន /ploɪtʰɛt/; *der.* ភ្នែកច្រើន ច្រើននៃ
adj និយមន័យ /dɔɔjaɪdeɛt/

with *prep* មួយ /naɪt/; *der.* មួយមួយ; មួយមួយ *adv* រួមគ្នា /kuɪtʰɛt/; together or along with; also

wither *v* ខ្សោយ /aɪkuɪtʰwoɪkraɪt/

withered *adj* ខ្សោយ /kraɪtʃɛt/; *der.* ខ្សោយនៃភ្នែកច្រើន
 ខ្សោយនៃភ្នែកច្រើន

within *prep* ក្នុង /aɪkuɪt/; *der.* -ក្នុង

without *adv* គ្មាន /sʰoɪdoɪt/; not having; not included in *adv* ខ្វះ /oɪrhjaɪt/; naked?

withstand *v* ទប់ទល់ /kʰjaɪtbeɪt/; *der.* ទប់ទល់; ទប់ទល់
v ទប់ទល់នឹង /tɛɛltaɪdjaɪt/

witness *v* ទប់ទល់ /kʰjaɪtʃɛt/; *der.* ទប់ទល់; ទប់ទល់
n ភ្នែកច្រើន /tɛɛkʰjaɪtʃɛt/ *n* ព្រះបាទ /preɛkʰjaɪtʃɛt/; person who is witness; *der.* ព្រះបាទ
 ព្រះបាទ /tɛɛkʰjaɪtʃɛt/

letter of witness *v* លិខិតណែនាំ /liɪkʰjaɪtʃɛt/; recommendation

woman *n* ព្រះមាតា /preɛɪmoɪt/; *der.* ភ្នែកច្រើននៃភ្នែកច្រើន

womb *n* ក្ដីមាតា /pʰuɪkʰaɪtɛɛt/

wood *n* ឧដ្ឋាន /sɔɪbjeɪt/; *der.* ឧដ្ឋាន *n* ឧដ្ឋាន
 /sɔɪkɔɪt/; larger piece of uncut wood

woodpecker *n* ក្ដីមាតា /tʰuɪkɛɪt/

wool *n* ក្ដីមាតា /sɪtmiɪtsʰuɪt/; sheep hair

word *n* ពាក្យ /ŋoɪt/; *der.* ពាក្យ

words *n* ភាសា /tɛɛɪlɔɪtɛɛ-ŋoɪt/; language

work *v* ធ្វើការ /eɪrjaɪt/; *der.* ការងារ
 ការងារនៃការងារ /eɪrjaɪt/; *n* ការងារ /da-kɛɪt/ *n* ភ្នែកច្រើននៃភ្នែកច្រើន /tɛɛɪpʰjeɪtɛɛɪmeɪt/;
der. ភ្នែកច្រើននៃភ្នែកច្រើន /meɪtɛɛɪt/

worker *n* ព្រះបាទ /preɛɪmeɪtɛɛɪpʰuɪt/

world *v* ភ្នែកច្រើននៃភ្នែកច្រើន /heɪkʰuɪneɪkʰuɪt/; earth *n* ព្រះបាទ /preɛɪɪɪ heɪkʰuɪpʰuɪt/; referring to the people of the world

worm *n* រាងកាយ /zɑɪt/; *der.* រាងកាយ; រាងកាយ

worried *adj* ព្រះបាទ /sɛɪɪpɔɪkɪkjaɪt/; anxious *adj* ព្រះបាទ /beɪzɔɪbeɪsɪɪt/

worry *v* ព្រះបាទ /beɪkuɪbeɪkjaɪt/; *der.* ព្រះបាទ
 ព្រះបាទ /tɛɛɪkuɪtɛɛkjaɪt/; *der.* ព្រះបាទនៃភ្នែកច្រើន
 ព្រះបាទនៃភ្នែកច្រើន /meɪkuɪmeɪkjaɪt/ *v* ព្រះបាទនៃភ្នែកច្រើន
 ព្រះបាទនៃភ្នែកច្រើន /beɪzɔɪbeɪsɪɪt/; *der.* ព្រះបាទ

worsen *v* ភ្នែកច្រើន /taɪkɪɪt/

worship *v* ខ្ជាប់ខ្ជួន /iɪroɪtʰuɪsɛɪtʰjaɪt/; sing praise *v* ខ្ជាប់ខ្ជួន /kwiɪtɔɪbeɪt/ *v* ខ្ជាប់ខ្ជួននៃភ្នែកច្រើន /tɔɪɪbuɪtɔɪbeɪt/; pray or worship *n* ភ្នែកច្រើននៃភ្នែកច្រើន /tɛɛɪtɔɪɪbuɪtɔɪbeɪt/

worst *adj* ក្ដីមាតា /rjaɪtoɪlɔɪt/

worthless *adj* គ្មានតម្លៃ /kjaɪdeɪt/ *adj* គ្មានតម្លៃនៃភ្នែកច្រើន /tɑɪpʰuɪtbeɪkʰuɪt/

worthy *adj* ក្ដីមាតា /kɔɪt/

wound *n* របួស /taɪmeɪt/; *der.* របួសនៃភ្នែកច្រើន
 របួសនៃភ្នែកច្រើន /tɛɛɪtɔɪtɛɛɪtʰjaɪt/; *der.* និយមន័យ

wrap *v* រួមគ្នា /boɪbiɪt/; *der.* រួមគ្នា; រួមគ្នា
 និយមន័យ /dɔɪt/; wrap up; pack *v* រួមគ្នា /pʰuɪt/; wrap up (your sarong)

wrestle *v* ប្រយុទ្ធនៃភ្នែកច្រើន /meɪniɪtɑɪt/

wring out *v* ខ្ជាប់ខ្ជួន /iɪvɪt/

wrinkle *n* រន្ធគ្រាប់ /taɪzwiɪt/

wrinkled *adj* គ្រន្តគ្រន្តឃ្មុយ /ta-ni-ta-nu^o/

wrist *n* គ្រន្តក្រព្រាង /ta-k^hu-ta-ra/ *n*
គ្រន្តរាងកាយ /ta-kja¹bo/

write *v* រៀន /ra/; *der.* រៀនសូត្រ

writer *n* អ្នករៀនសូត្រ /pre-ra-li/

wrong *adj* គ្រឿង /to-to-/; not right or correct; *der.*
គ្រឿង *adj* ទ្រង់ /su¹/; mistake; *der.* ទ្រង់

Y y

- yam** *n* ករុក្ខ /krɔː/; *der.* ទម្រង់គុណ
- yard** *n* ទ្រព្យមាត្រ /aːplɛː/; measurement *n*
 មាត្រដ្ឋាន /hiːlaːmjaː/; house yard
- yarn** *n* ល្អមាត្រ /lɔː/; *der.* ទ្រព្យ
- yawn** *v* ក្អម /taːkʰaː/
- year** *n* ឆ្នាំ /naː/
- yeast** *n* ម្រាម /hɔːmɔː/; *der.* ម្រាមឆ្នាំ
- yell** *v* ប្រកែក /ɛːtʰoːtʰɔː/; *der.* ប្រកែក
- yellow** *adj* លឿង /bjɑː/
- yesterday** *n* ម្សិលមិញ /paːtʰeːnuː/; *der.*
 ម្សិលមិញ
- yet** *adv* ម្យ៉ាង /hiː/
- not yet** *phr* ម្យ៉ាង /hiːtoː/
- yolk** *n* ក្រូចក្រូច /ʃjeːdʒeːkiː/; *der.* ក្រូច; ក្រូច
- you** *pron* អ្នក /nɛː/; 2nd person singular *pron*
 អ្នក /ʃiː/; 2nd person plural
- you yourself** *n* អ្នកឯង /ʃjeːnɛː/
- young** *adj* ក្មេង /naːtʃɛː/; *der.* ក្មេងក្មេង;
 ក្មេងក្មេង *adj* ក្មេងក្មេង /pʰuːdiːpʰuːtʃɛː/; *der.*
 ក្មេងក្មេង
- young man** *phr* ក្មេងក្មេង /prɛːkʰuːpʰuːtʃɛː/; *der.* ក្មេងក្មេង;
 ក្មេងក្មេង
- young woman** *phr* ក្មេងក្មេង /prɛːmɔːpʰuːtʃɛː/
- younger** *adj* ក្មេងក្មេង /paːtʃɛːklɔː/
- younger brother** *phr* ក្មេងក្មេង /pɔːprɛːkʰuː/; *der.* ក្មេងក្មេង
- younger sister** *phr* ក្មេងក្មេង /pɔːprɛːmɔː/;
der. ក្មេងក្មេង
- youngest** *adj* ក្មេងក្មេង /kaːnʃaːmɔː/; youngest
 in the family
- your** *adj* អ្នក /nɛːtɛː/

yourself *pron* អ្នកឯង /nɛːnɛː/; 2nd person
 singular *n* អ្នកឯង /nɛːbjɑːtʃɛː/

yourselves *pron* អ្នកឯង /ʃiːnɛː/; 2rd person
 plural

Z z

zealous *adj* ច្រើនល្មើសហឫមមម្នី /zɛˈplɔːljɔːməʃ/; a strong desire to do; *der.* ច្រើនល្មើសហឫមមម្នីល្មើសច្រើនល្មើស

zero *n* រាជ្យមម្នី /rɑːvəʒoː/

Guide to Kayah Li Language Sounds

(written in the order of the Kayah National Alphabet)

CONSONANTS

For Practice with a Kayah Person

Kayah Consonants	Phonetic Symbol	English equivalent or Sounds Like:	Comment:	English Example Word	Equivalent in Kayah	Word in semi-linguist Phonetics ^a
က	k	k in 'strike'	unaspirated ^b	stand up	ကလွင်လွင်	ka ¹ t ^h aw ¹
ခ	k ^h	c/k in 'cool'	aspirated ^b	head	ခလွင်လွင်	k ^h u ¹ klaw
ဂ	g	see comment-	rarely used except as part of diphthong /ua /	mother	မယုမ	muə
င	ŋ	ng as in 'sing'	can also occur as the first letter in a word	language	ငယုမ	ngo
စ	s	same as English	-rare usage	grape	စလွင်လွင်	sa ¹ pyaythe ¹
ဆ	s ^h	s in the word 'sit' when given as a strong command 'Sit down!'	aspirated	food-drink	ဆလွင်လွင်	sɛ ¹ -ay ¹ - sɛ ¹ -o ³

		sometimes 'sh' as in 'shoot'				
្រ	z	same in English		it's easy	ឱ្យងាយ	a ¹ zu ³
ឿ	ɲ	ny in nyet (Russian)	not in English inventory	five	ប្រាំបី	nyɑ ³
ត	t	t in the word 'stork'	unaspirated	pretty	ឆ្អែក	a ¹ two
ត	t ^h	t in the word 'take'	aspirated	drink water	ផឹកទឹក	o ³ t ^h yay ³
ស	n	same as English		seven	ប្រាំបី ប្រាំបី	now nɑy ¹
ត	p	p in the word 'spin'	unaspirated	small; little we	តូច យើង	pa ¹ tee pɛ ¹
ត	p ^h	p in the word 'put'	aspirated	take father	តែង បិតា	p ^h yay p ^h ɛ ³
ម	m	same as English		mother	ម្តាយ	mɯə
ឌ	d	same as English		give	ផ្តល់	dyay
ប	b	same as English		put in	ដាក់	bay ¹ nɯə ³
រ	r	same as English		good	ល្អ	a ¹ rya
យ	j	y in the word		lack of	ខ្វះ	yo ¹

្រ	l	same as English		enough; ample	្រហ៍	lerba ³
្រ	w	same as English		already cooked	្រ	wo ³
្រ	θ or ʃ	th in the word 'this'	see comment below ^c	you (plural) heart	្រ ្រ	thee ³ theplaw ¹
្រ	h	same as English	also used to show that a vowel is breathy/heav y sounding	come speak	្រ ្រ	hya ³ haybe ¹
្រ	v	same as English		I	្រ	va ³
្រ	ʃ	j in the word judge		paper	្រ	jay ¹ ba ¹

VOWELS

Kayah Vowels	Phonetic Symbol	English equivalent or sounds like:	Comment:	English Example	Equivalent in Kayah	Word in Phonetics
ᄁ	a	-the first sound of 'a' in the English alphabet like 'a' in 'about'		he/she/it noisy happy	ᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ	a ¹ a ¹ -ka ¹ -aw ³ a ¹ mᄁ ¹
ᄂ	ə	-not in English, similar to 'er' in 'her' but drop the 'r' and let your mouth stay slightly open and relaxed		box one	ᄂᄂ ᄂᄂ	tə tə ¹
ᄃ	i	'ee' in 'beet'		cook	ᄃᄃᄃ	ee ¹ -p ^h o ³
ᄄ	o	o in 'robe'		drink	ᄄᄄ	o ³
ᄅ	u	like 'oo' in 'moot' but with the	not in the English inventory	fire burn fat	ᄅᄅᄅᄅ ¹ ᄅᄅᄅᄅ ¹	mee ¹ -u ³ a ¹ bu ¹

		lips spread slightly apart instead of rounded				
ឺ	ɛ	e in 'pet'		invite/welc ome they	ឺកឺ ឺឺឺ	ɛ-shu ¹ ɛ ¹ thee ³
ឺ	u	'oo' in 'boot'		who?	ឺឺឺ	u ³ pay ³
ឺ	e	ay in pay		eat	ឺ	ay ¹
ឺ	ɔ	'aw' in 'thaw'		promise	ឺឺឺឺ	awlya ¹
ហ្ល/ឺ ឺ	wa	a diphthong; begin with the /w/ sound (spread your lips) followed by /ə/	not in English inventory; practice w/a native speaker	go younger sibling	ហ្ល ឺ	juwa pwa

^a**Non-Linguist Phonetics:** This chart is written for those not familiar with the International Phonetic Symbols. Where it was too difficult to convey an English equivalent, phonetics was used. If you examine the chart, you should be able to figure out how those symbols are pronounced.

^b**Aspirated and Unaspirated Consonants:** On unaspirated consonants, you should not feel any release of air when you hold your hand in front of your mouth, but with aspirated consonants, you will feel that slight puff of air.

^c /θ/ 'th' or actually /ʃ/-these symbols are spoken as a /ʃ/ by a native speaker when they are speaking unconsciously but due to the inability to write the sound /ʃ/ in Burmese, /θ/ which is like the "th" sound in English has been written. As a result, it is now included in the Kayah inventory of sounds and is likely used as well. If you want to really speak Kayah more natively, try curling your tongue up and backwards just a tiny bit while making an English "s" sound. For example, try saying "thawmaw" which means "tree". You will hear a slight whistle sound on the /th/ sound as you say it.

^d**velar fricative /x/-** this sound, though not part of the Kayah inventory of sounds, can be found in the words 'uncooked rice' /xə / or 'hear' /nee-xə/. First form the English word "hurt". Notice that your mouth is slightly closed. Now say "hurt" but drop the final "t", do not voice the "ur" and let there be friction up at the roof of your mouth. That is the sound of /x/.

Helpful Phrases Quick List

Helpful English Words & Phrases	English Equivalent	Kayah
GREETINGS at AIRPORT		
Hello (to one person)	tɕ¹-rya-bɛ¹ nɔ̃¹	គប្បខ្ញុំព្យាម អខ្ញុំ ឥឃុំខ្ញុំ
Hello (to more than one person)	tɕ¹-rya-bɛ¹ thee³	គប្បខ្ញុំព្យាម អខ្ញុំ ឆ្មា
We welcome you to America!	pɕ¹ ɛ¹-mo-shu thee³ də A¹may¹-ree-ka¹	ឧប្បខ្ញុំ ខ្ញុំឧប្បមកទំ ឆ្មា ឧប ឆ្មាឆ្មាព្យាម
We're every happy you've come!	thee³ hya³ bee-yay³ raw pɕ¹ thɛ-krɯ³ nya¹-zaw	ឆ្មា ប្រហែល អនាមិក ព្យាម ឧប្បខ្ញុំ ឆ្មាឆ្មាព្យាម ឥឃុំខ្ញុំ
Are you sleepy?	thɛ-o¹-myay³ hɛ³	ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
Are your (pl) heads dizzy/motion sick?	a¹ mɯ¹ thee³ kʰu¹-klaw hɛ³	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
WHO/HOW ARE YOU?		
What is your name?	nɔ̃¹ mwɿ¹ na u³-pe³?	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា?
My name is _____	va³ mwɿ¹ na _____	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា -----
How old are you (sing)?	nɔ̃¹ o¹-haw ba-na-tay³	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា?
Where did you (sing) just come from?	nɔ̃¹ o¹ bee-tay³ hja³	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
How are you (sing)?	nɔ̃¹ o¹-mo¹-o¹-rya hɛ³	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
I am well (in heart).	o¹-mo¹-o¹-rya¹ prɛ	ឆ្មាឆ្មាឆ្មាឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា
I am physically well.	o¹syo¹-o¹prya³ prɛ	ឆ្មាឆ្មាឆ្មាឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា
Are you (plural) hungry?	thee³ thɛ-ay¹-dee³ hɛ³	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
Are you (plural) thirsty?	thee³ thɛ-o³-tʰyay³ hɛ³	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
Do you want to go to the bathroom?	thee³ thɛ-zuɿ jwə də daw³klaw³ hɛ³	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ប្រហែល?
COMING & GOING VOCAB		
Let's go!	pɕ¹ jwə haw pɔ̃	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា!
Will you come with me?	nɔ̃¹ jwə kuə³ va³ hɛ³	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា?
Do you want to go?	nɔ̃¹ thɛ-zuɿ jwə kuə³ hɛ³	ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មាឆ្មា?
I'm going home/leaving now.	va³ kə¹ haw də hee¹	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា ឆ្មា ឆ្មា
I'm leaving.	va³ kə¹ haw	ឆ្មា ឆ្មាឆ្មា ឆ្មា

May I help you?	lo ¹ may ¹ -juo ¹ nay ¹ he ³	ល្អម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឬម្តង?
What curry have you eaten? (more natural way of greeting)	nay ¹ ay ¹ ee ¹ -thwi ee ³ -tay ³	ឯម្តង មី ខ្លួន ខ្លួន?
Where are you (plural) going?	thee ³ juo ¹ bee-tay ³	ទ្រង់ ទៅ ណា ទៅ?
We will come get you at _____ o'clock	pe ¹ hya ³ ɛ ³ thee ³ bee (3) mu ³	យើង មក ទី ម្តង ម្តង --- ម្តង
SCHOOL VOCAB		
Do you like school?	t ^h ya ¹ -ho ³ ma ¹ a ¹ mo he ³	ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឬម្តង?
Do you have a problem?	te ¹ -pya-te ¹ -s ^h e ³ o ¹ he ³	មាន បញ្ហា ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឬម្តង?
If you have a problem, please tell me.	te ¹ -pya-te ¹ -s ^h e ³ kee ¹ o ¹ hay ³ raw ³ k ^h ya-the-do ³ hay-s ^h o ³ -ray va ³ nee	មាន បញ្ហា ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឬម្តង ឬម្តង ម្តង ម្តង ម្តង ម្តង ម្តង ម្តង
You can take (this) home.	yee-ay ³ -raw nay ¹ p ^h yay-ka ¹ da hee ¹ ma ¹ a ¹ -nee pre	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង បាន ឬម្តង ឬម្តង ឬម្តង
How do you say in the Kayah language?	ka ¹ ya ³ -ngo ma ¹ thee ³ hay p ^h u- tay ³	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
Do you speak English?	nay ¹ hay-be ¹ -jya ku ³ -la ³ -ngo he ³	មាន បញ្ហា ឯម្តង ឯម្តង ឯម្តង ឬម្តង?
I am your teacher	va ³ ma ¹ nay ¹ tha-ra	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
I am your teacher (female)	va ³ ma ¹ nay ¹ tha-ra-muə	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
You may sit here	o ¹ -nya ³ bee-yay ³ ma ¹ a ¹ -nee pre	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
This girl will help you	pre ¹ -maw yee-ay ³ -tə ¹ -pre ¹ ku ¹ may ¹ -juo ¹ nay ¹ pa ³	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
This boy will help you	pre ¹ -k ^h u yee-ay ³ -tə ¹ pre ¹ ku ¹ may ¹ -juo ¹ nay ¹ pa ³	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
We're so happy you are here.	thee ³ hya ³ -o ¹ bee-yay ³ raw pe ¹ the-kru ³ -the-law ³ nya ¹ -zaw	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
Give this to your parents	yee-ay ³ -raw dyay na nay ¹ muə nee nay ¹ p ^h e ³ nee	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង
Do you understand?	nay ¹ the-ngay ³ he ³	យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង យើង យក ទៅ ផ្ទះ យើង

I understand	the-ngay ³ va ³	ឆ្លង់ឆ្លង់ បយ្ត
I don't understand	the-ngay ³ to ¹	ឆ្លង់ឆ្លង់ គឺ
Are you feeling sad?	na ¹ the-ple ³ he ³	នយ្ត ឆ្លង់ឆ្លង់ យយ្ត?
paper	jay ¹ -ba ¹	នីម្ត
pen	t ^h yay ³ -lee ¹ -bo ³ -	ប័ហ្តឺល្យឺម
book	lee ¹ ba ¹	ល្យឺម
school	thu-lee ¹ ho ³	ឆ្លហ្តឺល្យឺម
student	thu-lee ¹ ho ³ p ^h u	ឆ្លហ្តឺល្យឺម ឆ្លឺ
teach	ee ¹ -thuo-ee ¹ -thya	ឡឆ្លហ្តឺឡឆ្លហ្តឺ
TIME RELATED VOCAB		
today	yee-ay ³ -tə ¹ -nyay ³	ហ្តឺម គឺ ឡឺ
tomorrow	shyay-pa ¹ -ro ³	គហ្តឺម ឡឺ
yesterday	pa-hay-nu	ឡឺ យឺ ឡឺ
day after tomorrow	shyay-s ^h o ³ -vee	គហ្តឺម គឺ ប
before too long	nyay ³ -tya ¹ -to ¹	ឡឺ យឺ គហ្តឺ គឺ
later-more than a few days	shyay-no-pa ³	គហ្តឺម ឡឺ ឡឺ
shortly-in a few minutes	shyay- pa ³	គហ្តឺម ឡឺ
CLEANING VOCAB		
sweep floor	du ³ -plee ³ hee ³ -daw-ku ³	ឡឺ ឡឺ យឺ ឡឺ ឡឺ
make clean (heart)	ma ¹ plee ³ ma ¹ ph ^u	យឺ ឡឺ ឡឺ យឺ ឡឺ ឡឺ
wash/clean (i.e. dishes)	s ^h ee ³ -plee ³	គឺ ឡឺ
wash clothes	ee-shuə ¹ -plee ³ hyay ¹ -ja ¹	ឡគហ្តឺម ឡឺ យឺ ឡឺ
take a bath/shower	ee ¹ -luə ¹ -t ^h yay ³	ឡឺ យឺ គហ្តឺ
dirty/not clean	a ¹ -ta ¹ -pro\ a mwə ³ plee ³ to ¹	ឡគឺ ឡឺ \ ឡឺ យឺ ឡឺ គឺ
CHURCH VOCAB		
Bible	lee ¹ -ja ³ -s ^h e ³	ល្យឺម ឡឺ គឺ
sing song	ee ¹ -ro ³ lee ¹	ឡឺ ឡឺ
church	tɛ ¹ jaw-be ³ ho ³	គឺ យឺ ឡឺ គឺ យឺ
worship/pray	jaw-be ³	នីម្ត
bus	mee ¹ -t ^h yay ³ lo	យឺ ប័ហ្តឺល្យឺម

Will you (singular) go to church?	nay ¹ juə jaw-be ³ ɛ ³	ຮຸຍູ້ ນິທນ ນີ້ຄອ່ ບຸຍູ້?
God	Jaw-ma ¹ -rya ¹	ນີ້ມອຸງ
Jesus Christ	Yay ¹ -shu K ^h ree	ບາຊິສທັ ອຸງ
QUESTION WORDS		
Qmarker Word—this word acts like a question mark at the end of a sentence	hɛ	ບຸຍູ້?
Where?	bee-tay ³	ຄອ່ຄອ່?
Who?	u ³ -pay ³	ອຸ່ອຸ່?
What?	ee ³ -tay ³	ອຸ່
How?	p ^h u-tay ³	ຕີ່ຄອ່?
When?	bee-k ^h ɛ ³ -tay ³	ຄອ່ອຸ່ຄອ່
PRONOUNS		
I/me	va ³	ໜູ້
you (singular)	nay ¹	ຮຸຍູ້
you (plural)	thee ³	ອຸ່
we	pɛ ¹	ອຸ່
they	ɛ ¹ thee ³	ອຸ່ອຸ່
he/she/it	a ¹ or ɛ ¹	ອຸ່ or ອຸ່
--- to him/her/it	lu ³	ລູ້
come	hya ³	ບຸຍູ້
go	juə	ນິທນ
follow	kruo ³	ກຸ່ບູ້
take	p ^h yay	ຕີ່
give	dyay	ຂາຍ
bring	p ^h yay-hya ³	ຕີ່ບຸຍູ້
put	bay ¹ (or) dya ¹	ຄອ່ / ຂາຍ
keep/save	bay ¹ -duo (or) dya ¹ duo	ຄອ່ຂາຍ / ຂາຍຂາຍ
make/do	may ¹	ມຸ່
help	may ¹ -juə	ມຸ່ນິທນ
run/walk	klya ¹	ກຸ່ບູ້

to leave/exit	t ^h ay ¹ (or) t ^h ay ¹ -juə (or) t ^h ay ¹ -juə-kya ³ (or) t ^h ay ¹ kya ³ t ^h ay ¹ -klya ¹	ជឿ / ជឿនិហល/ ជឿនិហលភហន្ត / ជឿភហន្ត
enter	nɯə ³	នុយេ
stand up	ka ¹ -t ^h aw ¹ (or) ee ¹ -t ^h aw ¹	កន្ទជឿ / ខ្នជឿ
sit down	o ¹ -nya ³	ឲ្យភហន្ត

Grammatical Helps

'Mumbo-Jumbo Free'*

**freedictionary.com* defines mumbo-jumbo as 'Unintelligible or incomprehensible language; gibberish...' So...prepare yourselves to utilize the following certified '*mumbo-jumbo free*' quick overview of some important keys to understanding Kayah Li grammar! No attempt is made to present a comprehensive grammar but the author hopes that an overview with some grammatical examples of Kayah Li grammar may prove helpful to those who are motivated to attempt to learn a bit of Kayah. Before you begin, I would encourage you to review the Kayah sound system. I have used the International Phonetic Alphabet (IPA) to represent each Kayah word. Most of the symbols are similar to the traditional sounds you know in English but not all. If you want to learn to speak Kayah correctly, take the time to familiarize yourself with the IPA symbols that are different from English (including tones).

1) Who Copied Who at Babel? (Sentence Word Order)

Kayah Li sentence word order is Subject-Verb-Object (SVO) which is like English or perhaps English is like Kayah Li! Regardless, whether you are a Kayah speaker learning English or an English speaker learning Kayah, you can be thankful that you have the same sentence word order. When you say "I am washing the dishes" in English, it's the same in Kayah Li but gratefully spoken more directly with fewer words.

Subject	Verb	Direct Object
ၩ	ၵၵၵၵၵၵ	ၵၵၵၵၵၵ
vaၵ	ʃiၵpliၵ	diၵbeၵ
I	wash	dishes

I am washing the dishes.

Or for another example, a sentence everyone likes to hear:

Subject	Verb	Direct Object
ၩ	ၵၵၵၵၵၵ	ၵၵၵၵၵၵ
vaၵ	mၵၵၵၵၵၵ	nၵၵၵၵၵၵ
I	love	you

I love you.

Lastly, an example of a sentence using the verb "to be". Again, the SVO order remains true.

Subject	Verb (to be)	Object
ၩ	ၵၵ	ၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵ
vaၵ	maၵ	θjoၵliၵhoၵpၵuၵ
I	am	student

I am a student.

2) Content to Stay Put (Indirect Objects)

But, one difference between English and Kayah Li sentence order is where the Indirect Object (IO) comes. For example, the Indirect Object of the sentence 'He showed his pictures to us' is 'to us'. In English, the Indirect Object can be moved around and still result in a grammatical sentence. For example, we can say, "He showed his pictures *to us*" or "He showed *us* his pictures." But in Kayah Li, the Indirect Object ('to us') doesn't like getting moved around so it must always occur *before* the the Direct Object ('his pictures'). So, in Kayah, you must say "He showed *us* his pictures." Here's how that would look:

Subject	Verb Phrase	Indirect Object	Direct Object
ຂ a-l	ຈາກຄຳຊາຍຊາຍ dje ¹ lɯ ³ a ¹ pe ¹	ເຊ pe-l	ຂ a-l ກຳຊາຍ za ¹ zo-l
he	show.for	us	his pictures

He showed us his pictures at our house.

Here's another example; In English, we can say, 'I will give a gift *to you*' or 'I will give *you* a gift' but in Kayah, we must say, 'I will give *you* a gift.' The Indirect Object '(to) you' must come before the Direct Object 'gift.'

Subject	Verb Phrase	Indirect Object	Direct Object
ໝ va-l	ຈະ kɯ ¹	ຈາກ dje ¹	ສ່ວນ nɛ ¹
I	will	give	you
			ສ່ວນ sje ¹ zu ¹
			gift
			future tense

I will give you a gift.

3) Popcorn On A String (Verbs)

'He is *going to get* some food and *bring it back* to eat.' That's a nice English sentence but quite challenging for a non-native speaker of English to learn. It's much easier to say that same sentence in Kayah because you can string all the verbs together like popcorn on a string and forget about all those small grammatical nuisances such as 'ing' 'to' 'it'. For example, to say that your friend is 'going to get some food and bring it back home to eat,' you simply say:

ຂ a-l	ໄປ dʒɯ ¹	ກຳ p ^h je ¹	ກຳ ka-l	ຊີ e-l	ຊີ ni ¹	ຂາຍ a-ls ^h e-l
He	<i>goes</i>	<i>takes</i>	<i>returns</i>	<i>eats</i>	<i>gets</i>	his.food

He goes and gets his food and brings it back to eat.

Often, only two or three popcorn verbs are strung together, though as you can see in the sentence above, we have five verbs in one clause. When verbs are strung together, they are technically called *serial* (think 'series') *verbs*. But that's mumbo-jumbo so we'll avoid using that word.

Now, let's take one verb and show how you can build on it with more verbs.

English	Kayah Equivalent
go	ໄປ go
go enter in	ໄປ ສ່ວນ go enter
go in and get it	ໄປ ສ່ວນ ກຳ go enter

	go	enter	take	
go in and get it and bring it back	၂၂၂၂	၆၆၆၆	၇၇၇	၈၈၈
	go	enter	take	return

So, remember, within a phrase, don't interrupt the verbs! Like friends, they stick together side by side.

4) Feeling Tense (Verb Tenses)

Kayah Li has several verb tenses for Past, Present and Future and this overview is only going to cover the basics. For our discussion below, you will see three ways in which tense is communicated in Kayah followed by example sentences.

Kayah tense is marked (or unmarked) by:

1) Present, Past and Future Tense Markers

a. Simple Present Tense

၉	၇၇၇	၈၈၈
a-l	p ^h o-l-e-l	di-l
she	cooks	rice

She is cooking rice..

၉	၉၂၂၉	၉၉	၉၇၉
a-l	o-l-mje-l	pa-l	pre-l
He	sleeps	still	just

He is still sleeping. (to communicate that something is still ongoing, /pa-l/ 'still' is added)

၉၂၂၉-၇၇၇	၉	၉၇၇	၈၈၈
pwə-lro-l-ro-l	a-l	e-l-ro-l	di-l
every morning	he	eats.early	rice

He eats breakfast early every morning.

b. Past Tense Markers

Note the following markers

prepositional time phrase at the beginning of a phrase meaning	၈၈,၈၈,၈၈	də-l....k ^h ε-l
--	----------	----------------------------

'whentime (past)'		
prepositional time phrase at the beginning of a phrase meaning 'whentime (past)'	ក្នុង,,,,,ទង្គិច	bi1.....k ^h ɛ1
finished	បញ្ចប់	t ^h u ^o 1
completely finished	បញ្ចប់យ៉ាង	t ^h u ^o 1hwa1
already; finished but ongoing and recent	ហើយ	hwa1
emphasizing 'already'	ហើយ,,,,ហើយ	hwa1.....hwa1
suffix on a verb which is similar to English past '-ed'	-ភាព	-kja1

Let's look at some examples of past tense:

ខ្ញុំ ទៅ ទៅក្នុងពេលវេលា, ទៅ ទៅ បញ្ចប់ហើយ ខ្ញុំ ទៅ ទៅក្នុងពេលវេលា (ហើយ) ទៅ
də1 a1 pa1dʒɛ1k^hɛ1tu^o1 a1 dʒwa1 t^hu^o1hwa1 də1 ku1la1kɛ1 hwa1
when he child.time.that he went comp.already to England already
When he was a child, he went to England.

Here is an example using the suffix -ភាព /-kja1/ which is similar to the '-ed' suffix in English.

គេបានបំបៅគេក្នុងពេល គេ ទទួលបាន គេ ទៅ ទៅក្នុងពេលវេលា
tɛ1fwi1ta1nja1 bɛ1 k^hu1tu1rə1 rɔ1 a1 ʒje1kja1
Malaria hit/affected Khu Ooreh and/so he died (die.past)
Malaria hit/affected Khu Oo Reh and he died.

ខ្ញុំ ទៅ បញ្ចប់ ហើយ ខ្ញុំ ទៅ ទៅក្នុងពេលវេលា
va1 e1 t^hu^o1 ហើយ ខ្ញុំ ទៅ ទៅក្នុងពេលវេលា
1s eat finish already rice morning
I ate breakfast already

c. Future Tense Markers

Note the following markers

will/about to (immediate future)	ត្រូវ... (ទៅ)	kɔ̃1... (pa1)
future	ត្រូវតែ	kɔ̃1rɛ1
about to/immediate future	ទៅ	pa1

Let's look at some examples of future tense:

ဗွေ	ကျေ	ဂိဟဟ	အဟ	ဟေ့
vaɪ	kui	dʒuɑː	dəɪ	hoʊ
I	will	go	to	school
<i>I will go to school. (immediate future)</i>				

ဗွေ	ကျေ့ကျေ့	ဂိဟဟ	အဟ	ဟေ့
vaɪ	kui tseɪ	dʒuɑː	dəɪ	hoʊ
I	about to	go	to	school
<i>I am about to go to school. (immediate future)</i>				

ဗွေ	ကျေ	ဂိဟဟ	အဟ	ဟေ့	ဟေ့
vaɪ	kui	dʒuɑː	dəɪ	hoʊ	paɪ
I	will	go	to	school	fut. mkr
<i>I will go to school. (future, not immediate)</i>					

နတ်ခေ့ဂေ့	ဗွေ	ဂိဟဟ	အဟ	ဗဟ့အေ့	ဟေ့
ʃjeɪpɑːroʊ	vaɪ	dʒuɑː	dəɪ	vɪˈkiː	paɪ
tomorrow	1s	go	to	city	fut.
<i>Tomorrow, I will go to the city.</i>					

2) Time vocabulary related to past, present and future.

Time vocabulary such as 'yesterday,' 'tomorrow,' 'in the future,' are also helpful in determining tense.

	English Time Vocabulary	Kayah	Phonetic Description
Past Time			
	in the past/formerly	အဟခေ့ခေ့	dəɪnuːkʰɛɪ
	yesterday	ဟေ့ဟေ့ခေ့	pɑːlɛɪnuː
	when/at.....time	အဟ,,,,,ခေ့	də....kʰɛɪ
Present Time			
	often	အေ့အေ့အေ့	taɪmoːtaɪmoː
	always	ဟေ့ဟေ့ဟေ့	pʰɑːpʰɑːpʰɑː
	usually	ခေ့အေ့	ɛɪtaɪkiː
	sometimes	အေ့ဟေ့အေ့	taɪ pʰɑːtaɪkʰjaɪ

Future Time	in the future	ၤကၢၤန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်	ʃjeˈno-ɿpaˈ
	tomorrow	ၤကၢၤန့ၣ်န့ၣ်	ʃjeˈpa-roˈ
	later....future	ၤကၢၤန့ၣ်....န့ၣ်	ʃjeˈ.....paˈ
	next year	ၤန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်	na-ɿbe-ɿpaˈ

3) Context:

Unfortunately, for the non-native speaker, this means that the listener is able to distinguish whether something was in the past, in the present or will happen in the future by the context of what they hear. This, of course, requires becoming familiar with Kayah.

Note the following example question followed by a response. The past tense is not marked in the response because it is known by context.

ၤန့ၣ်န့ၣ်	ၤ	ၤန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်	ၤန့ၣ်
uˈpeˈ	eˈ	di-klwiˈʃeˈ	jeˈ
Who	eats	bananas	this
Who ate the bananas?			

ၤန့ၣ်န့ၣ်	ၤ
tˈeˈreˈ	eˈ
Hte Reh	eats
Hte Reh ate (them).	

5) Floating on Air (Yes & No Questions)

If you have access to a Kayah person, get them to ask you the following question several times in succession: "Will you go with me?" Listen to the final airy word at the end of the sentence ဗျဲန့ၣ် /ɛˈ/. It sounds a bit like if you said "air" in a breathy floating way without the 'r'. This is what is called a YES-NO Question Marker (YNQM) in Kayah Li. The Kayah language uses this word at the end of a question in which they are expecting a response of 'yes' or 'no'. English doesn't have a yes-no question marker. In natural speech, English speakers use a rising intonation at the end of a sentence to indicate they are asking a question. In written form, they use a question mark. But, the Kayah are more interesting and they use this breathy 'air.'

Compare the following clause which is then rewritten as a question. This was done by simply adding ဗျဲန့ၣ် /ɛˈ/ to the end of the clause in the second example.

ဣ	ဣ	ပဲဟ့	ဗဲ	ဆဲ	တဲ
ɛ-	e-	t ^h u-	hi-	di-	to-
He	eat	completed	yet	rice	not/neg.

He has not yet eaten.

ဣ	ဣ	ပဲဟ့	ဗဲ	ဆဲ	တဲ	ဗဲဗဲ?
ɛ-	e-	t ^h u-	hi	di-	to-	ɛ
He	eat	completed	yet	rice	not/neg.	Q-mker

Has he not yet eaten?

The question marker ဗဲဗဲ /ɛ-/ is only used for 'yes-no' answer question so don't try to use it if you are asking a question that requires an answer to a where, when, what, why and how question! That's a different word which we will now talk about.

6) What, Where, When, Who, Why & How Questions

For questions such as what, where, when, why and how, speakers use the suffix '-တဲ' /-te/. The only odd question word is 'who?', where speakers use the suffix '-ပဲ' /-pe/. See examples below.

Question Word	Kayah Equivalent	Where Do You Put It?
What	တဲ ti-te-	at the end of the Sentence can also be shortened to တဲ 'te' or ခဲတဲ 'i-te'
Where	ဘဲ bi-te-	at the end of the Sentence (usually)
When	ဘဲခဲ ba-k ^h e-te-	at the end of the Sentence
Who	ပဲ u-pe-	at the end of the sentence
Why	မဲ me-te-	occurs at either the beginning or end of the Sentence

How	កែងកង្កែ p ^h u ^l te ^l	at the end of the Sentence
-----	---	----------------------------

Here is one example of each of the six Question words:

What	នុយ៉ែ ne ^l 2s	យ៉ែ me ^l do	កង្កែ i ^l te ^l what
<i>What</i> are you doing?			

Where	នុយ៉ែ ne ^l 2s	យ៉ែ hi ^l house	ទ o ^l is	កង្កែ bi ^l te ^l where
<i>Where</i> is your house?				

When	នុយ៉ែ ne ^l 2s	ទ k ^h o ^l me ^l marry	ឃ្លា t ^h u ^o ^l already	កង្កែ ba ^l k ^h e ^l te ^l when
<i>When</i> did you get married?				

Who	នុយ៉ែ ne ^l 2s	យ៉ែ mwi ^l name	ន na ^l with	កង្កែ u ^l pe ^l who
<i>What (who)</i> is your name?				

WHY#1	នុយ៉ែ ne ^l 2s	ន dzu ^o ^l go	ន da ^l to	ឃ្លា θwo ^l li ^l ho ^l school	កង្កែ to ^l (neg)	យ៉ែ ma ^l is	យ៉ែ me ^l te ^l why
<i>Why</i> don't you go to school?							

WHY#2	យ៉ែ me ^l te ^l ro ^l why	ន ne ^l 2s	ន dzu ^o ^l go	ន da ^l to	ឃ្លា θwo ^l li ^l ho ^l school	កង្កែ to ^l (neg)
<i>Why</i> don't you go to school?						

Note in the examples above that យ៉ែកង្កែ /me^lte^l/ 'why' can occur at the beginning or end of a sentence.

HOW	၁၉	၈၉	၇၉	၇၉	၇၉
	va1	to1	ra1	li1	p ^h u1te1
	1s	should	write	letter	how
<i>How</i> should I write the letter?					

7) Just Say No (Negatives)

a. You're smart....not!

The Kayah have used the English colloquial way of joking by adding the word 'not' to the end of the sentence hundreds of years before English speakers ever used it. Further, putting 'not' at the end of the sentence is perfectly grammatical in Kayah as opposed to English where it is NOT. Still, it seems a bit cruel to get someone's hopes up by saying "I love you (yeah!)... not ☹!" (note: I have pointed this out to the Kayah people on occasion but no one seems to care to change it.)

Here's are two examples of ၈၉ /to1/ 'not':

Subject	Verb Phrase		NEGATION
၉	၇၁၁	၁၇၁၁၁၁၁၁၁	၈၉
a1	d3a1	i1lɯ ^a t ^h je1	to1
He	go	bathe	not
<i>He didn't go to take a bath.</i>			

Subject	Verb Phrase		NEGATION
၁၉	၇၁၁	၁၇၁	၈၉
va1	d3a1	pe1	to1
I	lift	overcome/win	not
<i>I am unable to lift it.</i>			

b. Please Don't Do That!

Don't is an important word to be able to use productively if you are helping Kayah refugees resettle in a new home and community where so many things are new or different. For example, "Don't stick your hand into the sink food disposal."

To say 'don't ' in Kayah is actually a bit complex because it includes two words ၈၉/ tɛ1/ and ၈၉၁၇၁၉ /tɛ1mɛ1/ and they occur in different parts of the clause. Sorry about that.

Below are some examples using *ṭṭṭ...ṭṭṭṭṭṭṭ* / *tɛɪ...tɛɪmɛɪ*/ 'don't' to illustrate. In the first two examples, the first *ṭṭṭ* /*tɛɪ*/ is not necessary because the clause is only made up of verb without a noun phrase present. But in the second two examples, generally when a noun or even a whole clause comes after the verb, then you must adhere to the structure *ṭṭṭ...ṭṭṭṭṭṭṭ* / *tɛɪ...tɛɪmɛɪ*/ 'don't'.

Verb	Neg.	
ṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭ
mɛɪ	tɛɪmɛɪ	ni
do	neg	particle (softening the directive)
<i>Don't do that.</i>		

Verb	Neg.	
ṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭ
ṭṭṭṭṭ	tɛɪmɛɪ	ni
cry	neg	particle (softening)
<i>Don't cry.</i>		

Verb	Neg.	N	Neg	
ṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭ
θɛɪɪɪɪ	tɛɪ	laɪhjaɪ	tɛɪmɛɪ	ni
afraid/fear	neg (don't)	all (people)	neg (don't)	particle (softening)
<i>Don't be afraid.</i>				

Verb	Neg.	N	Neg	Neg
ṭṭṭṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭ	ṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭṭ
mɛɪɪɪɪɪɪ	pɑɪ	tɛɪ	ʃiɪpɪɪ	tɛɪmɛɪ
bother	future	neg (don't)	guest	neg (don't)
<i>Don't bother the guest.</i>				

ṭṭṭ /*tɛɪ*/always follows the verb with the final *ṭṭṭṭṭṭṭṭ* /*tɛɪmɛɪ*/ coming after the noun or at the end of the clause.

8) The Powerful Nominalizer* (Making Nouns)

***(mumbo-jumbo word that refers to changing some Kayah verbs or adjectives into nouns)**

In English, to make a noun out of the verb 'accomplish', we add the suffix '-ment' and get 'accomplishment.' Wah-lah! We now have a noun. Of course, this is not a rule that can be applied

across the board in English, but the same idea happens in Kayah, EXCEPT that it occurs by *adding one small prefix to the beginning of the verb or adjective*. The prefix is 'ᩃᩁᩬ᩵' /tɕ-/ (it roughly means 'thing(s)') and it has the power to turn Kayah verbs and adjectives into nouns. Just like in English, it doesn't work on every word, but it's always worth a try.

Here are some examples to demonstrate the nominalizer's ('ᩃᩁᩬ᩵' /tɕ-/) power on verbs:

VERB	Add the prefix 'ᩃᩁᩬ᩵' /tɕ-/ and it becomes a →	NOUN
ᩃᩁᩬ᩵ heɪbeɪ speak	ᩃᩁᩬ᩵- tɕ-ɪ	ᩃᩁᩬ᩵ᩃᩁᩬ᩵ tɕ-heɪbeɪ speech (speaking)
ᩃᩁᩬ᩵ ta-neɪ think	ᩃᩁᩬ᩵-	ᩃᩁᩬ᩵ᩃᩁᩬ᩵ tɕ-ta-neɪ thought
ᩃᩁᩬ᩵ ʈjeɪ die	ᩃᩁᩬ᩵-	ᩃᩁᩬ᩵ᩃᩁᩬ᩵ tɕ-ʈjeɪ death
ᩃᩁᩬ᩵ o-t ^h woɪprɕɪ live	ᩃᩁᩬ᩵-	ᩃᩁᩬ᩵ᩃᩁᩬ᩵ tɕ-o-t ^h woɪprɕɪ life
ᩃᩁᩬ᩵ i-ʈwoɪi-ʈjaɪ teach	ᩃᩁᩬ᩵-	ᩃᩁᩬ᩵ᩃᩁᩬ᩵ tɕ-i-ʈwoɪi-ʈjaɪ teaching/lesson

Here are a few more examples to demonstrate the nominalizer's ('ᩃᩁᩬ᩵' /tɕ-/) power on adjectives:

ADJECTIVE	Add the prefix 'ᩃᩁᩬ᩵' /tɕ-/ and it becomes a →	NOUN
------------------	---	-------------

រៀបរយ rja1 good	គុណ- tɕ-1	គុណរៀបរយ tɕ-1rja1 goodness
មិនរៀបរយ mu1mjɔ1 ugly	គុណ- tɕ-1	គុណមិនរៀបរយ tɕ-1mu1mjɔ1 ugliness

9) The -er Factor (Creating Comparatives)

What if I want to say, "I'm stronger (read "more buff"), cuter, and smarter than you! And you, well you are weaker, uglier and dumber than me." Well, of course, those are not really nice things to say so we shouldn't say them, but the principle for adding -er is still the same and you can then make your own kinder sentences. So here's how we add the -er factor.

-ព្រះត្រៃល្អ /kɔ1lɔ1/ '-er (more)' is the suffix that one adds to an adjective such as small, great, happy, sad, first, last, etc. to get smaller, greater, happier, first, last, etc. It's likely a bit more complicated than this (read: needs more analysis), but in general, you can also just use part of -ព្រះត្រៃល្អ /kɔ1lɔ1/ '-er (more)' so you'd have -ព្រះត្រៃ /kɔ1/ '-er (more)' or -ល្អ /-lɔ1/ '-er (more)'. Further, you can also switch -ព្រះត្រៃល្អ /kɔ1lɔ1/ '-er (more)' to -ល្អព្រះត្រៃ /lɔ1kɔ1/ '-er (more)'. I call that flexible!

Here are some examples:

	Adding The -er Factor	Or You Can Also Say
small	smaller	
ឧទ្ធរដ	ឧទ្ធរដល្អ	
great	greater	
ឧត្តម	ឧត្តមល្អ	ឧត្តមព្រះត្រៃល្អ ឧត្តមល្អព្រះត្រៃ
strong	stronger	
សហគមន៍	សហគមន៍ល្អ	សហគមន៍ល្អព្រះត្រៃ
first	the real first	
ទីមួយ	ទីមួយល្អ	

လှိုင်လှိုင်ရွာဟု	ဥဒဏ်ကလေးဟု	ခင်	ဥကမ္မာရီ	နောက်ကျဲ- နေ
lu-lei ^{nu} -	a-du-klə-ə	na	a-bja-dzə-	tə-prɛ- to-
servant.that	greater	than	his.master	no one

No servant is greater than his master. (Bible, John 13:16)

10) Mother-Father Words

Now here's something you won't find in English but it's **extremely** prolific in Kayah Li. Mother-father words are rich, full and sweet to the Kayah people's ears. A mother-father word most commonly consists of four syllables of which the first and third syllable are usually the same.

Here's an example for the word လှိုင်ဟိုလှိုင်ဟို 'to lie':

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
လှိုင်	ဟို	လှိုင်	ဟို
la-	ho-	la-	hja-

lie

Note that the first and third syllable are the same. Also, you can always use a shortened version of the mother-father word by using only the mother part, the first two syllables of the word (though this is not a definitive rule). In the above example, we can just use the shortened version of လှိုင်ဟို /la-ho-/ 'to lie' in a sentence but the second half of the mother-father word (လှိုင်ဟို /la-hja-/) cannot be used by itself.

Here are some more examples of mother-father words:

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
ခမ္မာ	ရဲဒဏ်	ခမ္မာ	ရဲဒဏ်
k ^h ja-	dzɛ-	k ^h ja-	dzɛ-
experience	severity	experience	severity

to experience persecution or suffering

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
မေ့	ကု	မေ့	ခမ္မာ
mɛ-	ku-	mɛ-	k ^h a-
do	business	do	business

to carry on business

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
ဌ	ပဋ္ဌ	ဌ	ဟို

ʂe¹	tʰe¹	ʂe¹	ha¹
spirit/soul	exit	spirit/soul	boldness/confidence

to hate

11) Sorry, That's Classified. (Quantifiers and Classifiers)

In English, if we analyze the sentence, 'Today, I lost four pens,' we can see that the number of pens 'four' precedes the noun 'pens.' So we could write a rule like this: In English, quantity precedes the noun that it is referring to. But, in Kayah, they not only use quantifiers like 'four' but you must also classify the noun you are referring to with special words called "classifiers." For example, 'pens' are thin and long so they fall under a special category written as ʂəŋ / /bo¹/. Other things (nouns) that are classified by ʂəŋ / /bo¹/ are staff, rod, road, and river because these all things that are long and thin. (English does not use a classifier system.)

Here are some examples of Kayah classifiers: (this list is not exhaustive but you can see more in the dictionary)

Kayah Classifier	Phonetic Transcription	Classification For:
-ʂəŋ	dʰəŋ¹	four-footed animals
-e¹	u¹	books
-ʂəŋ	be¹	fish, leaves, money, birds
-wəŋ	me¹	larger items; fruit; house;
-eŋəŋ	prəŋ¹	people
-wəŋ	məŋ¹	plants, trees, flowers
-e¹	ɔ¹	pool, lake, well

So, let's say we wanted to write 'five cats'. In Kayah, the noun 'cats' comes first, then the quantifier 'five' and then the classifier for four footed animals /dʰəŋ¹/. This is represented in the example below.

Noun	Quantifier	Classifier
ɔ¹	ɔŋ	ʂəŋ
tʰwo¹	ŋa¹	dʰəŋ¹
cats	five	classifier for 4-footed animals

five cats

But, what if the sentence is longer and a little more complicated?

In the case of our example above ('Today, I lost four pens'), in Kayah, it would look like this:

	NP		V	<i>Quantifier and Classifier</i>	
ហ្ន៎គ្រូខ្ន៎	ធួ	ល្ប្រក្ន	គ្រូខ្ន័យ្ន័ក្រា	ល្ប្រខ្ន	ក្ន
je-tə-ŋe-t	va-t	li-lbo-t	tə-ŋe-ŋkja-t	lwi-t	bo-t
Today	my	pen	lost	four	(classifier of lengthy things)

Today I lost four pens.

Notice that the noun 'pen' and 'four long slim things' are actually separated by the verb 'lost'. Here is where I suggest that after you have learned some Kayah Li language, you might want to make some easy drills to practice getting the right order of a clause such as the one above.

12) Do Re Mi Fa So (Tones)

Another feature absent from English but present in Kayah Li are *tones*. Kayah Li is a tonal language with 3 tones (low-tone, mid-tone and mid-high tone). You have seen throughout this document the phonetic representation of these tones throughout this document.

Tones	Kayah Symbol (under the vowel)	Phonetic Representation
Low Tone	˘	↓
Mid Tone	˙	↑
Mid-High Tone	unmarked	↑

But, what *ARE* tones and can we just ignore them? Like Do Re Mi Fa So, each tone is different from each other and causes a word to change in meaning depending on how you say it. So, if you are saying a word with a low tone, you would seek to voice the word at a lower level. You may be thinking, "This is sounding too complicated, let's just ignore the tones." There are several problems with that approach. 1) Kayah people will find it difficult to understand what you are saying, 2) you will never sound natural and 3) you may say some funny or at the worst, offensive things by simply saying certain words with the wrong tones.

To demonstrate how a word can change meaning, let's take the Kayah word ្រ័ /su-t/ and add low tone, mid tone or mid-high tone to the word.

Low Tone

្រ˘

Mid Tone

្រ˙

Mid-High Tone

្រˆ

suː

sʊː

/sʊː/

lungs

send

fat; oil

As you can see, when we add low, mid or mid-high tone below the vowel, the meaning of the word changes.

More On the Kayah Li Sound System

Phonetic Chart of Consonants

		Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Post-Alveolar	Retroflex	Palatal	Velar	Glottal
Plosives	vl. unasp	p			t				k	ʔ
	vl asp	p ^h			t ^h				k ^h	
	vd	b			d					
Fricatives	vl			(θ)		ʃ				
	vl asp				s ^h		ʂ			h
	vd		v		z					
Affricate	vd					ɟʂ				
Nasals	vd	m			n			ɲ	ŋ	
Trill (or Flap)					r					
Approximants		w						j		
Lateral					l					

Phonetic Chart of Vowels

	Clear			Breathy							
	Front	Central	Back	Front	Central	Back	Front	Central	Back		
Close	i			ɯ	u	ɨ				ɰ	ʉ
Close -mid	e				o	ɛ					ɔ
		ə						ə			
Open -mid	ɛ				ɔ	ɛ					ɔ̃
Open		a									
							ɑ				

Diphthong

Clear Breathy

ɯə	ɰə
----	----

Tones

low mid mid-
 high

↓	↑	↑
---	---	---

Description of Consonants

/p/	[p]	ɸ	voiceless bilabial stop. /pi ³ / [pi ³] ‘flute’
/p ^h /	[p ^h]	ɸ ^h	voiceless aspirated bilabial stop. /p ^h u/ [p ^h u] ‘baby’
/b/	[b]	ɸ	voiced bilabial stop. /bi ³ / [bi ³] ‘bean’
/m/	[m]	ɸ	voiced bilabial nasal. /mu ¹ / [mu ¹] ‘drunk’
/v/	[v]	ɸ	voiced labiodental fricative. /vi ³ / [vi ³] ‘sow seeds’
/θ/	[θ]	ɸ	voiceless interdental fricative. /θɔ ³ / [θɔ ³] ‘tree’
/t/	[t]	ɸ	voiceless alveolar stop. /tja/ [tja] ‘before’
/t ^h /	[t ^h]	ɸ ^h	voiceless aspirated alveolar stop. /t ^h e ³ / [t ^h e ³] ‘bear’
/d/	[d]	ɸ	voiced alveolar stop. /dɔ ¹ / [dɔ ¹] ‘beat’
/n/	[n]	ɸ	voiced alveolar nasal. /no ¹ / [no ¹] ‘later’
/dʒ/	[dʒ]	ɸ	voiced alveolar grooved affricate. /dʒo ¹ / [dʒo ¹] ‘wet’
/ʒ/	[ʒ]	ɸ	voiceless alveolar retroflexed grooved fricative. /ʒu/ [ʒu] ‘gas’
/s ^h /	[s ^h]	ɸ	voiceless aspirated alveolar grooved fricative. /s ^h e ³ / [s ^h e ³] ‘afraid’ (never occurs before C [palatal approximant])
	[ʃ]	ɸ	voiceless alveopalatal grooved fricative. /s ^h ja/ [ʃja] ‘push’ (occurs only before C [palatal approximant])
/z/	[z]	ɸ	voiced alveolar grooved fricative. /zɔ/ [zɔ] ‘to bend’
/r/	[r]	ɸ	voiced alveolar vibrant. /rja/ [rja] ‘good’
/l/	[l]	ɸ	voiced alveolar lateral approximant. /lo ¹ / [lo ¹] ‘garden’
/j/	[j]	ɸ	voiced palatal central approximant. /je ³ / [je ³] ‘this’
/k/	[k]	ɸ	voiceless velar stop. /ki ¹ / [ki ¹] ‘if’
/k ^h /	[k ^h]	ɸ ^h	voiceless aspirated velar stop. /k ^h i ¹ / [k ^h i ¹] ‘appointment’

/ŋ/	[ŋ]	ᄃ	voiced velar nasal. /ŋa ¹ / [ŋa ¹] ‘turn head’ (occurs before V [+back])
		[ɲ]	voiced alveopalatal nasal. /ŋe ³ / [ɲe ³] ‘for’ (occurs only before V [-back])
/w/	[w]	ᄆ	voiced labial-velar central approximant. /wo ³ / [wo ³] ‘boil’
/h/	[h]	ᄇ	voiceless continuant glottal. /hi ³ / [hi ³] ‘house’

Description of Vowels

/i/	[i]	ᄁ	voiced close front unrounded vocoid. /hi ¹ / [hi ¹] ‘house’
/i̥/	[i̥]	ᄁᄃ	voiced breathy close front unrounded vocoid. /vi ¹ / [vi ¹] ‘wrap around’
/e/	[e]	ᄂ	voiced half-close front unrounded vocoid. /ne/ [ne] ‘ghost’
/e̥/	[e̥]	ᄂᄃ	voiced breathy half-close front unrounded vocoid. /pe/ [pe] ‘for’
/ɛ/	[ɛ]	ᄃ	voiced half-open front unrounded vocoid. /ɕɛ/ [ɕɛ] ‘machine’
/ɛ̥/	[ɛ̥]	ᄃᄃ	voiced breathy half-open front unrounded vocoid. /ɕɛ ³ / [ɕɛ ³] ‘to test’
/ə/	[ə]	ᄄ	voiced half-close central unrounded vocoid. /lə ³ / [lə ³] ‘high’
/ə̥/	[ə̥]	ᄄᄃ	voiced breathy half-close central unrounded vocoid. /tə/ [tə] ‘together’
/a/	[a]	ᄅ	voiced open central unrounded vocoid. /ma/ [ma] ‘scar’
/ḁ/	[ḁ]	ᄅᄃ	voiced breathy open central unrounded vocoid. /ka ¹ / [ka ¹] ‘return’
/ɯ/	[ɯ]	ᄆ	voiced close back unrounded vocoid. /zu/ [zu] ‘distance oneself’
/ɯ̥/	[ɯ̥]	ᄆᄃ	voiced breathy close back unrounded vocoid. /lɯ ¹ / [lɯ ¹] ‘chase’
/u/	[u]	ᄇ	voiced close back rounded vocoid. /pu/ [pu] ‘square can’
/u̥/	[u̥]	ᄇᄃ	voiced breathy close back rounded vocoid. /pu/ [pu] ‘cow’

- /o/ [o] ɒ voiced half-close back rounded vocoid. /ɔ̃o¹/ [ɔ̃o¹] ‘wet’
- /o̥/ [o̥] ɒ̥ voiced breathy half-close back rounded vocoid. /ɔ̃o̥¹/ [ɔ̃o̥¹] ‘to creep’
- /ɔ/ [ɔ] ɔ̃ voiced half-open back rounded vocoid. /nɔ¹/ [nɔ¹] ‘to spar’
- /ɔ̥/ [ɔ̥] ɔ̥̃ voiced breathy half-open back rounded vocoid. /nɔ̥¹/ [nɔ̥¹] ‘horn’

Description of Diphthong

- /wə/ [wə] ɒɤ voiced close back unrounded vocoid with half-close central unrounded off glide. /t^hwə/ [t^hwə] ‘heavy’
- /w̥ə/ [w̥ə] ɒ̥ɤ voiced breathy close back unrounded vocoid with half-close central unrounded off glide. /p^hw̥ə/ [p^hw̥ə] ‘clean’

Description of Tones

- /ɿ/ [ɿ] ˩ low tone /ʃjeɿ/ [ʃjeɿ] ‘sour’
- /ɿ/ [ɿ] ˥ mid tone /ʃjeɿ/ [ʃjeɿ] ‘chicken’
- /ɿ/ [ɿ] – mid-high tone /ʃjeɿ/ [ʃjeɿ] ‘ten’